MAGYAR KÖZLÖNY

165. szám

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2017. október 10., kedd

Tartalomjegyzék

293/2017. (X. 10.) Korm. rendelet	A Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóságról szóló 250/2014. (X. 2.) Korm. rendelet módosításáról	27997
294/2017. (X. 10.) Korm. rendelet	A felelős játékszervezés részletes szabályairól szóló 329/2015. (XI. 10.) Korm. rendelet módosításáról	28001
295/2017. (X. 10.) Korm. rendelet	A Modern Városok Program megvalósításáról szóló 250/2016. (VIII. 24.) Korm. rendelet módosításáról	28002
296/2017. (X. 10.) Korm. rendelet	A Budapest VI. kerület, Hunyadi téri vásárcsarnok rekonstrukciójával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról	28003
297/2017. (X. 10.) Korm. rendelet	A piliscsabai losephinum területén megvalósuló fejlesztések keretében az AVICENNA Kutatóintézet beruházási munkáival összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról	28005
298/2017. (X. 10.) Korm. rendelet	A Modern Városok Program keretében a veszprémi Kittenberger Kálmán Növény- és Vadaspark fejlesztése és bővítése tárgyú beruházás műszaki ellenőri feladatainak ellátásáról	28007
50/2017. (X. 10.) FM rendelet	A zöldség-gyümölcs termelői szervezetekről	28008
30/2017. (X. 10.) NGM rendelet	Az egyes szerencsejátékok engedélyezésével, lebonyolításával és ellenőrzésével kapcsolatos feladatok végrehajtásáról szóló 32/2005. (X. 21.) PM rendelet módosításáról	28119
23/2017. (X. 10.) AB határozat	A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 80. § (3) bekezdés „megállapítása, vagy annak” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről	28122
24/2017. (X. 10.) AB határozat	A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 34. § (3) bekezdésével kapcsolatos mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításáról, valamint a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 34. § (3) bekezdése utolsó mondata alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről	28128
1724/2017. (X. 10.) Korm. határozat	A Cook-szigetekkel való diplomáciai kapcsolatok felvételéről	28144
1725/2017. (X. 10.) Korm. határozat	Magyarország turisztikai országmárka építéséről	28144
1726/2017. (X. 10.) Korm. határozat	A premontrei rend alapításának 900. évfordulójához kapcsolódó fejlesztésekkel összefüggő feladatokról	28145
1727/2017. (X. 10.) Korm. határozat	Az Országvédelmi Alapból történő előirányzat-átcsoportosításról és egyes kormányhatározatok módosításáról	28147

A DOKUMENTUM ELEKTRONIKUSAN HITELESÍTETT
A HITELESSÉG ELLENŐRZÉSÉHEZ KATTINTSON IDE
hitelesítő rendszer: NETLOCK PDFSIGNO | www.netlock.hu

1728/2017. (X. 10.) Korm. határozat	A Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény alapján a XVIII. Külgazdasági és Külügyminisztérium fejezet, 7. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 1. Célelőirányzatok alcím, 2. Kötött segélyhitelezés jogcímcsoport előirányzat túllépésének jóváhagyásáról	28150
1729/2017. (X. 10.) Korm. határozat	Az Eximbank Zrt. kamatkiegyenlítése jogcím előirányzat túllépésének jóváhagyásáról	28150
1730/2017. (X. 10.) Korm. határozat	A kárpátaljai régió oktatási, kulturális és szociális intézményeinek energiahatékonysági felújításait célzó fejlesztési projektek finanszírozásának támogatásáról	28150
1731/2017. (X. 10.) Korm. határozat	A Modern Városok Program keretében a Kaposvári Kaposi Mór Kórház déli épülettömb rehabilitációjának megvalósítása érdekében támogatás biztosításáról	28151
1732/2017. (X. 10.) Korm. határozat	A Magyar Állami Operaház működési költségeinek kiegészítő támogatásáról	28151
1733/2017. (X. 10.) Korm. határozat	A piliscsabai Iosephinum területén megvalósuló fejlesztések keretében az AVICENNA Kutatóintézet beruházási munkáival összefüggő egyes intézkedésekről	28152
1734/2017. (X. 10.) Korm. határozat	A Modern Városok Program részeként megvalósuló Pécsi Tudományegyetem idegen nyelvű képzései bővítéséhez kapcsolódó kapacitás fejlesztéséhez, valamint a kutatási-fejlesztési potenciáljának fejlesztéséhez szükséges források biztosításáról szóló 1035/2016. (II. 9.) Korm. határozat módosításáról	28153
1735/2017. (X. 10.) Korm. határozat	A KEHOP-2.2.2-15-2016-00090 azonosító számú („Eger város szennyvízcsatorna-hálózatának fejlesztése és a szennyvíztisztító telep korszerűsítése" című) projekt támogatásának növeléséről, valamint a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat módosításáról	28156
1736/2017. (X. 10.) Korm. határozat	A KEHOP-2.2.2-15-2016-00085 azonosító számú [„Észak- és Közép-Dunántúli szennyvíz-elvezetési és kezelési fejlesztés 6. (ÉKDU 6)" című] projekt támogatásának növeléséről, valamint a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat módosításáról	28158
1737/2017. (X. 10.) Korm. határozat	A KEHOP-2.2.2-15-2016-00091 azonosító számú („Gyöngyös és térsége szennyvízelvezetésének és -tisztításának fejlesztése" című) projekt támogatásának növeléséről, valamint a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat módosításáról	28160
1738/2017. (X. 10.) Korm. határozat	A KEHOP-2.3.0-16-2017-00001 azonosító számú („HUHA II. Új Hulladék-hasznosító és Iszapégető Erőmű" című) nagyprojekt-javaslattal összefüggő egyes intézkedésekről	28162
1739/2017. (X. 10.) Korm. határozat	A KEHOP-1.5.0-15-2016-00007 azonosító számú („Záportározók építése a Baranya csatorna vízgyűjtőjén" című) projekt tekintetében az ingatlanvásárlás költségtípusra történő átcsoportosításról	28164
1740/2017. (X. 10.) Korm. határozat	Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat és a Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1347/2016. (VII. 6.) Korm. határozat módosításáról	28164
1741/2017. (X. 10.) Korm. határozat	A Magyarország Kormánya és az Azerbajdzsáni Köztársaság Kormánya között a nemzetközi közúti személyszállításról és árufuvarozásról szóló Megállapodás szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról	28168

III. Kormányrendeletek

A Kormány 293/2017. (X. 10.) Korm. rendelete a Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóságról szóló 250/2014. (X. 2.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány az Alaptörvény 15. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § (1) A Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóságról szóló 250/2014. (X. 2.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 3. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Főigazgatóság a kormányzat központi logisztikai szerveként, illetve – külön kormányrendeletben kijelölt – központi beszerző szervként:

a) – a honvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztériumot, valamint a külpolitikáért felelős miniszter és az európai uniós ügyek koordinációjáért felelős miniszter irányítása alá tartozó külképviseletek kivételével – biztosítja a minisztériumok működéséhez szükséges munkakörnyezetet, ennek keretében az 1. mellékletben és – az (1a) és (1b) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a 2. mellékletben megjelölt szolgáltatásokat nyújtja,

b) a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen működő Részvénytársasággal (a továbbiakban: MNV Zrt.) kötött vagyonkezelési szerződések keretei között – ingatlanok vonatkozásában az MNV Zrt.-t terhelő elhelyezési kötelezettséggel összhangban – ellátja az a) és c) pontban meghatározott feladatokhoz kapcsolódó vagyonelemekkel összefüggő vagyongazdálkodási feladatokat,

c) biztosítja a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő működéséhez szükséges munkakörnyezetet, ennek keretében az 1. mellékletben és – az (1a) és (1b) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a 2. mellékletben megjelölt szolgáltatásokat nyújtja,

d) gondoskodik a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap használatában lévő ingatlanok őrzésvédelméről, ennek keretében az 1. melléklet I. pont 4. alpontjában megjelölt szolgáltatásokat nyújtja,

e) a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság, valamint az Országos Közegészségügyi Intézet által használt ingatlanok vonatkozásában ellátja a (3c) bekezdés szerinti szolgáltatási megállapodásban meghatározott létesítményüzemeltetési feladatokat,

f) végzi a jogszabályban meghatározott központosított közbeszerzési feladatokat,

g) ellátja a jogszabályban foglalt elektronikus közbeszerzéssel kapcsolatos végrehajtási feladatokat,

h) jogszabályban meghatározottak szerint vagy erre vonatkozó megállapodás alapján a közbeszerzésekről szóló törvény hatálya alá tartozó közbeszerzési eljárásokat bonyolít le az a) pontban meghatározott szerv, a Kormány irányítása vagy felügyelete alá tartozó más költségvetési szerv, az azok vagyonkezelésébe tartozó, többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság és a Kormány által alapított közalapítvány mint ajánlatkérő részére,

i) végzi a központosított közbeszerzés normatíva rendszerének meghatározásával, módosításával összefüggő előkészítő feladatokat,

j) végzi az 1. § (2) és (3) bekezdésében meghatározottak figyelembevételével az állami vezetői juttatásokról szóló kormányrendeletben meghatározott feladatokat,

k) ellátja mindazokat a feladatokat, amelyeket jogszabály, kormányhatározat, az alapító okirat, az irányító szerv vezetője, az 1. § (2) bekezdése alapján irányítási jogokat gyakoroló miniszter vagy az 1. § (3) bekezdésében meghatározott megállapodás a hatáskörébe utal."

(2) Az R. 3. §-a a következő (1a)–(1b) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A Főigazgatóság az (1) bekezdés a) és c) pontjában meghatározott szervezeteknek a 2. mellékletben meghatározott szolgáltatásokat abban az esetben nyújtja, ha azt az (1) bekezdés a) és c) pontjában meghatározott szerv kifejezetten igényli, és biztosítja az ahhoz szükséges költségvetési fedezetet.

(1b) A Főigazgatóság az (1) bekezdés a) és c) pontjában meghatározott szervezeteknek az (1a) bekezdésben foglaltak hiányában is biztosítja mindazon szolgáltatásokat, amelyek költségvetési fedezetét az érintett szervezet korábban a Főigazgatóságnak tartós jelleggel már átadta."

(3) Az R. 3. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(3) A Főigazgatóság és az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott szerv megállapodásban rendezi az 1. mellékletben – valamint az (1a)–(1b) bekezdésben foglalt feltételek fennállása esetén a 2. mellékletben – meghatározott szolgáltatások részletezését és igénybevételének rendjét. A megállapodás tartalmazza különösen
a) a megállapodás megkötésének időpontjában ellátandó intézményi létszámot,
b) az adott intézmény elhelyezésére szolgáló ingatlanokat, megjelölve az azokban elfoglalt – nem közös használatú – területet,
c) az intézmény által használt – nem az állami vezetők személyes használatában lévő – gépjárműveket,
d) a Főigazgatóság által nyújtott szolgáltatások részletezését, valamint a szolgáltatási igény bejelentésére történő – a teljesítés várható idejéről is tájékoztató – visszajelzés határidejét."

(4) Az R. 3. §-a a következő (3a)–(3c) bekezdéssel egészül ki:
„(3a) A kormányzati tevékenység összehangolásáért felelős miniszter által vezetett minisztériummal kötött szolgáltatási megállapodás az állami vezetők személyes használatában lévő gépjárművek adatait is tartalmazza. Ezen gépjárművek használatának költségeit a Főigazgatóság az adott állami vezetőt foglalkoztató minisztériumra fordított kiadások között mutatja ki.
(3b) A (3) bekezdés a)–c) pontjában megjelölt mennyiségi mutatók növekedése esetén a többletfeladatok költségvetési fedezetét – mind a dologi és felhalmozási kiadások, mind a személyi juttatások tekintetében – a Főigazgatóság részére biztosítani kell. E rendelkezés nem vonatkozik a minisztériumok közötti olyan feladatátadásra, amelynek során a feladatot átadó, illetve az azt átvevő minisztériumok összesített ellátási igénye nem változik.
(3c) A Főigazgatóság az (1) bekezdés c)–e) pontjában meghatározott szervezetekkel megállapodásban rendezi a Főigazgatóság által nyújtott szolgáltatások részletezését és igénybevételének rendjét. A megállapodás tartalmára – a nyújtott szolgáltatás jellegétől függően – a (3) bekezdésben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni."

2. § Az R. 4. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) A saját hatáskörben megvalósított beszerzés (1) bekezdésben meghatározott jogalapját az érintett szerv köteles dokumentálni, valamint a megelőző naptári félévben megvalósított ilyen beszerzéseiről minden év január 31-ig és július 31-ig a közbeszerzésekért felelős minisztert és az államháztartásért felelős minisztert tájékoztatni."

3. § (1) Az R. 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.
(2) Az R. a 2. melléklet szerinti 2. melléklettel egészül ki.

4. § Az R. 3. § (4) bekezdésében az „a (2) bekezdés szerinti" szövegrész helyébe az „az 1. és 2. mellékletben meghatározott" szöveg, az „(1) bekezdés a) pontjában" szövegrész helyébe az „(1) bekezdés a) és c) pontjában" szöveg lép.

5. § Hatályát veszti
a) az R. 3. § (2) bekezdése
b) az R. 7. §-a.

6. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet a 293/2017. (X. 10.) Korm. rendelethez
„1. melléklet a 250/2014. (X. 2.) Korm. rendelethez

Alapfeladatként nyújtott szolgáltatások

I. ÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK
1. Közüzemi szolgáltatások (villamos energia, földgázenergia, távhőszolgáltatás, vízszolgáltatás és szennyvízelvezetési szolgáltatás, szelektívhulladék-elszállítás, kommunálishulladék-elszállítás) biztosítása

2. Műszaki üzemeltetés, karbantartás
   - 2.1. Gondnoki feladatok ellátása
   - 2.2. Épületgépészeti üzemeltetés, karbantartás, hibaelhárítás
   - 2.3. Épületvillamossági üzemeltetés, karbantartás, hibaelhárítás
   - 2.4. Építészeti karbantartás, hibaelhárítás
   - 2.5. Televíziós műsorszolgáltatások előfizetése, belső elosztóhálózat karbantartása
3. Higiénés szolgáltatások
   - 3.1. Takarítás (épületen belüli napi és időszakos takarítás, épületen kívüli takarítás, hóeltakarítás, csúszásmentesítés)
   - 3.2. Vizesblokkok higiénés termékeinek biztosítása
   - 3.3. Épületen belüli szelektívhulladék-gyűjtés
   - 3.4. Épületen belüli kommunálishulladék-gyűjtés
   - 3.5. Rovarirtás
4. Biztonsági szolgáltatások
   - 4.1. Épület élőerős őrzés-védelem
   - 4.2. Recepciós és egyéb élőerős szolgáltatások
5. Biztonságtechnikai berendezések üzemeltetése
   - 5.1. Beépített tűzjelző és oltórendszerek üzemeltetése, karbantartása, javítása
   - 5.2. Beépített hő- és füstelvezető rendszerek üzemeltetése, karbantartása, javítása
   - 5.3. Beléptető-, behatolásjelző és videomegfigyelő rendszerek üzemeltetése, karbantartása, javítása
   - 5.4. Beléptetőrendszerrel kapcsolatos egyéb szolgáltatások (belépőkártya biztosítása, adatszolgáltatás mozgási időadatokról)
6. Épületekkel kapcsolatos, üzemeltetőt terhelő tűz- és munkavédelmi, valamint egyéb veszélyelhárítási feladatok ellátása
   - 6.1. Tűzoltó készülékek karbantartása, üzembentartói ellenőrzése
   - 6.2. Tűzcsapok karbantartása, üzembentartói ellenőrzése
   - 6.3. Tűz- és munkavédelmi szemle végzése
   - 6.4. Üzemeltetői tűzvédelmi szabályzat készítése, felülvizsgálata
   - 6.5. Üzemi és munkabalesetek kivizsgálása
   - 6.6. Üzemeltetőt terhelő katasztrófavédelmi és veszélyelhárítási tervek készítése
7. Parkolóhelyek biztosítása, ügyintézése (a rendelkezésre álló parkolókapacitás erejéig)
8. Épületekkel kapcsolatos építési beruházások lebonyolítása, építési beruházással kapcsolatos egyéb feladatok ellátása

II. ELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

1. Költöztetés, egyéb szállítási feladatok
2. Irodaszer-ellátás
3. Nyomtatványellátás
   - 3.1. Nyomdai termékek biztosítása (levélpapír, névjegy, boríték stb.)
   - 3.2. Újság, folyóirat biztosítása
   - 3.3. Szakkönyv, szakkiadvány biztosítása meglévő könyvtáron keresztül
4. Irodaberendezés biztosítása
   - 4.1. Irodabútor biztosítása
   - 4.2. Szobadíszítés (függöny, árnyékolók és kiegészítői, kép, valamint állami vezetők számára szobanövény és növényápolás biztosítása)
5. Műszaki, irodatechnikai és konyhatechnikai eszközök biztosítása, karbantartása, hibaelhárítása, javítása
6. Teakonyhai felszerelések, porcelán- és üvegáruk, konyhai textíliák biztosítása
7. Sokszorosítás
   - 7.1. Fénymásolás, sokszorosítás
   - 7.2. Tűzés, spirálozás, laminálás, egyéb kötészeti feladatok
8. Jóléti, szociális szolgáltatások
   - 8.1. Étel- és italautomata biztosítása
   - 8.2. Ásványvíz-adagoló automata és ballonos ásványvíz biztosítása teakonyhákban, folyosókon elhelyezve

9. Tisztítószerek biztosítása teakonyhai feladatokhoz
10. Rendezvények audiovizuális támogatása
    10.1. Hangosításbiztosítás
    10.2. Kép- és hangfelvétel-készítés
11. Iratmegsemmisítés
12. Névtáblák, információs táblák, zászlók és kiegészítőik biztosítása

III. GÉPJÁRMŰVEKKEL KAPCSOLATOS SZOLGÁLTATÁSOK

1. Gépjárműhasználattal kapcsolatos szolgáltatások
    1.1. Gépjárműhasználat biztosítása
        1.1.1. Személyes gépjárműhasználat biztosítása jogszabály alapján
        1.1.2. Szervezeti egységhez kirendelt gépjármű biztosítása jogszabály alapján
        1.1.3. Eseti gépjárműhasználat biztosítása
            1.1.3.1. Taxiszolgáltatás a Főigazgatóság üzemeltetésében lévő gépjárművel
            1.1.3.2. Kulcsosgépjármű-szolgáltatás
            1.1.3.3. Tárgyalóbusz- és protokollgépjármű-szolgáltatás
            1.1.3.4. Taxiszolgáltatás, külső szolgáltató bevonásával
    1.2. Gépjárművezető biztosítása
        1.2.1. A Főigazgatóság azon gépjárműveihez, melyek használói jogszabály alapján gépjárművezető igénybevételére jogosultak, a Főigazgatóság – amennyiben az ellátott intézmény a feladatot nem saját személyi állománnyal oldja meg – hivatásos gépjárművezetőt biztosít
        1.2.2. Eseti gépjárműhasználathoz gépjárművezető biztosítása
    1.3. Diszpécserszolgálat
        1.3.1. Gépjármű átvétele és átadása munkaidőben
        1.3.2. Gépjármű és szállítási igények koordinálása, menedzselése
    1.4. Garázsmesteri szolgálat
        1.4.1. Menetlevél kiadása, visszavétele
        1.4.2. Gépjármű átvétele és átadása
        1.4.3. A továbbhaladáshoz szükséges anyagok (motorolaj, szélvédőmosó folyadék stb.) kiadása
        1.4.4. 24 órás szolgálat
    1.5. Szerviz-ügyfélszolgálat
        1.5.1. Műszaki vizsgáztatás elvégzése, időszakos karbantartás, garanciális és garanciaidőn túli javítás, karambolos javítás lebonyolítása
    1.6. Gépjárműápolás
        1.6.1. Gépjárműmosás, -takarítás, -ápolás, gépjármű-kozmetika
    1.7. Autómentés biztosítása
        1.7.1. Üzemképtelen gépjármű szállításának biztosítása 0–24 óráig
    1.8. Cseregépjármű biztosítása
        1.8.1. Az állandó használatra kiadott gépjármű helyett, annak javítása idejére vagy eltulajdonítása esetén, cseregépjármű biztosítása a rendelkezésre álló készlet erejéig
    1.9. Gumiabroncs biztosítása
        1.9.1. Keréktárcsára szerelt, téli és nyári gumiabroncs biztosítása
    1.10. Úthasználat biztosítása
        1.10.1. Belföldi autópálya-használat díjának biztosítása
        1.10.2. Eseti külföldi autópálya- és úthasználat díjának biztosítása
    1.11. Parkolás biztosítása
        1.11.1. A felmerülő parkolási költségek megtérítése a parkolást igazoló parkolójegy leadása mellett, vagy mobiltelefonos parkolási lehetőség esetén ennek költségei biztosításával
    1.12. Behajtási engedélyek biztosítása
        1.12.1. Kizárólag fizetés ellenében megközelíthető vagy engedélyköteles területekre szóló behajtási engedélyek biztosítása adott alkalomra vagy időszakra

1.13. Üzemanyag biztosítása
1.13.1. Üzemanyag biztosítása belföldön, üzemanyagkártya használatával
1.13.2. Üzemanyag biztosítása külföldön, eseti jelleggel, üzemanyagkártya használatával
1.14. Biztosítás
1.14.1. Kötelező felelősségbiztosítás és Casco biztosítás megkötése és folyamatos biztosítása
1.15. Tartozékok
1.15.1. Egyedi igények (telefonkihangosító, GPS navigáció, tetőcsomagtartó stb.) eszközigénylő formanyomtatvány kézhezvétele utáni, egyedi elbírálást követően történő biztosítása
2. Gépjárműbérlés
2.1. Speciális igény esetén bérelt gépjármű biztosítása”

2. melléklet a 293/2017. (X. 10.) Korm. rendelethez
„2. melléklet a 250/2014. (X. 2.) Korm. rendelethez

Külön igénylés vagy egyedi feladatátadás alapján nyújtott szolgáltatások

1. Nem irodafunkciójú ingatlanok üzemeltetése
2. A munkáltatót terhelő tűz- és munkavédelmi feladatok ellátása (szabályzatok elkészítése, oktatások szervezése, munkavédelmi felelős biztosítása stb.)
3. Postai küldemények épületen belüli és épületek közötti kézbesítése
4. Protokoll konyhai szolgáltatás, felszolgálás
5. Protokoll ajándékbeszerzés, készletraktározás”

A Kormány 294/2017. (X. 10.) Korm. rendelete a felelős játékszervezés részletes szabályairól szóló 329/2015. (XI. 10.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány a szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény 38. § (1a) bekezdés b) és d)–g) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § A felelős játékszervezés részletes szabályairól szóló 329/2015. (XI. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 6. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) Az (1) bekezdés szerinti szervező a játékost a szerencsejátékból haladéktalanul kizárja, és a szerencsejáték-fajtára irányadó elszámolást követően a játékosi egyenleget megszünteti, ha a játékos nyilvántartásba vételét követően jut tudomására, hogy a játékos 18 év alatti, vagy életkora kétséget kizáróan nem állapítható meg.”

2. § (1) A Korm. rendelet 9. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) A 6. § (1) bekezdése szerinti szervező a 6–8. § szerinti ellenőrzések számáról, valamint az ellenőrzés alapján a nyilvántartásba vétel megtagadása, a játéklehetőség biztosításának mellőzése, a játékosi egyenlegek megszüntetése és a játékos nyilvántartásból való törlése számáról havi nyilvántartást vezet.”
(2) A Korm. rendelet 9. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(4) A távszerencsejáték és online kaszinójáték szervező a (2) bekezdés szerinti adatokhoz a szerencsejáték-felügyeleti hatóság részére legkésőbb a tárgyhónapot követő hónap 20. napjától távoli hozzáférést biztosít.”

3. § (1) A Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) Az Szjtv. 29/I. § (2) bekezdés a)–d) pontja szerinti önkorlátozó intézkedést a szervező a játékos választása szerinti – legalább napi, heti vagy havi – bontásban biztosítja. Az Szjtv. 29/I. § (2a) bekezdése szerinti – kivéve a figyelmeztető jellegű – önkorlátozó intézkedést a szervező a játékos választása szerinti – legalább napi, heti vagy

havi – bontásban biztosítja. A bontás időtartama alatt legalább napi 24 órát, heti 7 napot, havi 30 napot kell érteni. Az önkorlátozó intézkedés alkalmazását a szervező a játékos részére a játékos választásának közlését követően haladéktalanul, de legfeljebb 1 órán belül biztosítja."

(2) A Korm. rendelet 11. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) Az Szjtv. 29/I. § (2) bekezdés b)–d) pontja szerinti önkorlátozó intézkedés enyhítésének vagy feloldásának a napi, heti, havi időtartam leteltét megelőzően nincs helye. Amennyiben a játékos a választott, érvényben lévő önkorlátozó intézkedést szigorítani kívánja, a módosítás lehetőségét a szervezőnek haladéktalanul biztosítania kell."

4. § A Korm. rendelet 13. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) A szervező a 11. és 12. § szerint alkalmazott önkorlátozó intézkedésekről és önkizárásokról, azok számáról, időtartamáról, az önkizáró intézkedések feloldásáról havi nyilvántartást vezet, melyhez a szerencsejáték-felügyeleti hatóság részére legkésőbb a tárgyhónapot követő hónap 20. napjától távoli hozzáférést biztosít."

5. § A Korm. rendelet 18. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(3) Az e § szerinti önkorlátozó, önkizáró intézkedésekkel kapcsolatban a 17. § rendelkezéseit kell alkalmazni, közös játékosi egyenleg esetén a 11–13. § alkalmazandó."

6. § A Korm. rendelet 29. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:
„(5) E rendeletnek a felelős játékszervezés részletes szabályairól szóló 329/2015. (XI. 10.) Korm. rendelet módosításáról szóló 294/2017. (X. 10.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: Mód1.) megállapított rendelkezéseinek való megfelelést a Mód1. hatálybalépésekor engedéllyel rendelkező online kaszinójáték szervezője a szerencsejáték-felügyeleti hatóság felé 2017. december 31-ig köteles auditálási okirattal igazolni, vagy az auditor olyan nyilatkozatát benyújtani, amely szerint az engedélyezett játék műszaki-informatikai rendszere a feltételeket teljesíti."

7. § Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 295/2017. (X. 10.) Korm. rendelete a Modern Városok Program megvalósításáról szóló 250/2016. (VIII. 24.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 109. § (1) bekezdés 11. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a 2. §, a 4. § és az 5. § tekintetében az Alaptörvény 15. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében eljárva,
a 3. § tekintetében az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 109. § (1) bekezdés 11. pontjában kapott felhatalmazás alapján, valamint az Alaptörvény 15. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében eljárva,
az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § A Modern Városok Program megvalósításáról szóló 250/2016. (VIII. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 4. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:
„(4) A központi költségvetés Miniszterelnökség fejezetében megállapított, Modern Városok Program elnevezésű, e célt szolgáló fejezeti kezelésű előirányzat tekintetében a kötelezettségvállalásra a miniszter vagy az általa írásban felhatalmazott, a Miniszterelnökség alkalmazásában álló személy jogosult."

2. § Az R. 5. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(7) A Bizottság titkársági feladatait a miniszter irányítása alá tartozó szervezeti egység látja el."

3. § Az R. 16. §-a a következő c) ponttal egészül ki:
(E rendeletnek)
„c) a Modern Városok Program megvalósításáról szóló 250/2016. (VIII. 24.) Korm. rendelet módosításáról szóló 295/2017. (X. 10.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: Módr3.) megállapított rendelkezéseit a Módr3. hatálybalépésekor"
(folyamatban levő MVP támogatási ügyekben is alkalmazni kell.)

4. § Az R. 2. § (2) bekezdésében a „kormányzati tevékenység összehangolásáért felelős miniszter" szövegrész helyébe a „megyei jogú városok fejlesztéséért felelős tárca nélküli miniszter" szöveg lép.

5. § Hatályát veszti az R. 5. § (4) bekezdése.

6. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 296/2017. (X. 10.) Korm. rendelete a Budapest VI. kerület, Hunyadi téri vásárcsarnok rekonstrukciójával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról

A Kormány
a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény 12. § (5) bekezdés a), d), e) és f) pontjában,
a 3. § (1) bekezdés a) pontja és a 3. § (2) bekezdése tekintetében az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 62. § (1) bekezdés 17. pontjában, valamint a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 93. § (1) bekezdés b) pontjában,
a 3. § (1) bekezdés b) pontja tekintetében az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 62. § (1) bekezdés 16. pont 16.2. alpontjában és 17. pontjában,
a 3. § (1) bekezdés c) és d) pontja tekintetében a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (1) bekezdés c) pontjában
kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § (1) A Kormány nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánítja a Budapest VI. kerület, Hunyadi téri vásárcsarnok rekonstrukciójára irányuló, az ingatlan-nyilvántartás szerinti Budapest 29451 helyrajzi számon nyilvántartott, természetben a Budapest VI. kerület, Hunyadi tér 4–5. szám alatti ingatlanon megvalósuló beruházással összefüggő, az 1. mellékletben felsorolt közigazgatási hatósági ügyeket.
(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a beruházással összefüggőnek kell tekinteni mindazokat a közigazgatási hatósági ügyeket, amelyek az (1) bekezdés szerinti beruházás megvalósításához, használatbavételéhez és üzemeltetésének beindításához szükségesek.

2. § (1) Az ügyfélnek az eljárás megindítása előtt benyújtott kérelmére az 1. § (1) bekezdése szerinti közigazgatási hatósági ügyekben a szakhatóság – a hatóság határozatának meghozataláig felhasználható – előzetes szakhatósági állásfoglalást ad ki azzal, hogy a kérelemhez benyújtott előzetes szakhatósági hozzájárulást a hatóság a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 44. § (8) bekezdése szerint használja fel.
(2) Az 1. § (1) bekezdése szerinti közigazgatási hatósági ügyekben – az előzetes vizsgálati eljárás, a környezeti hatásvizsgálati eljárás, valamint a természetvédelmi hatósági eljárás kivételével, vagy ha jogszabály rövidebb határidőt nem állapít meg – az ügyintézési határidő tizenöt nap.

(3) Az 1. § (1) bekezdése szerinti közigazgatási hatósági ügyekben – ha jogszabály rövidebb határidőt nem állapít meg – a szakhatósági eljárásokra vonatkozó ügyintézési határidő nyolc nap, környezetvédelmi és természetvédelmi tárgyú szakhatósági közreműködés esetén tizenöt nap.

(4) Az 1. § (1) bekezdése szerinti közigazgatási hatósági ügyekben hozott elsőfokú határozat elleni fellebbezést soron kívül, de legfeljebb tíz napon belül el kell bírálni.

(5) Az 1. § (1) bekezdése szerinti közigazgatási hatósági ügyekben hozott döntés fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható.

3. § (1) Az 1. § (1) bekezdése szerinti beruházással összefüggésben

a) az örökségvédelmi hatóság az összevont örökségvédelmi hatósági engedélyezési eljárás elvi örökségvédelmi keretengedélyezési szakaszában vagy az örökségvédelmi szakhatósági eljárásban, továbbá az örökségvédelmi szakkérdések vizsgálata során tizenöt napos határidő kitűzésével kikéri a Műemléki Tanácsadó Testület szakértői véleményét,

b) építészeti-műszaki tervtanácsi véleményt nem kell beszerezni,

c) településképi véleményezési eljárást nem kell lefolytatni, és

d) településképi bejelentési eljárásnak nincs helye.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben a Műemléki Tanácsadó Testület szakértői véleménye meghozatalának késedelme vagy elmaradása az építési és örökségvédelmi engedély kiadását nem érinti.

4. § A Kormány az 1. § (1) bekezdése szerinti kiemelt jelentőségű ügyekben koordinációs feladatokat ellátó kormánymegbízottként a Budapest Főváros Kormányhivatalát vezető kormánymegbízottat jelöli ki.

5. § (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) A 7. § 2018. január 1-jén lép hatályba.

6. § E rendelet rendelkezéseit a hatálybalépésekor folyamatban lévő közigazgatási hatósági ügyekben is alkalmazni kell.

7. § Hatályát veszti a 2. § (1), (4) és (5) bekezdése.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet a 296/2017. (X. 10.) Korm. rendelethez

Az 1. § (1) bekezdése szerinti beruházással összefüggő, nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánított közigazgatási hatósági ügyek

1. építésügyi hatósági engedélyezési és tudomásulvételi eljárások,
2. örökségvédelmi hatósági engedélyezési és tudomásulvételi eljárások,
3. környezetvédelmi hatósági eljárások,
4. természetvédelmi hatósági eljárások,
5. útügyi hatósági eljárások,
6. vasúti és szalagpálya hatósági engedélyezési eljárás,
7. vízügyi és vízvédelmi hatósági engedélyezési eljárások,
8. mérésügyi és műszaki biztonsági hatósági engedélyezési eljárások,
9. a műszaki biztonsági hatóság hatáskörébe tartozó sajátos építményfajtákra vonatkozó építésügyi hatósági engedélyezési eljárások,
10. ingatlan-nyilvántartással összefüggő hatósági eljárások,
11. telekalakításra irányuló hatósági eljárások,
12. földmérési hatósági eljárások,
13. talajvédelmi engedélyezésre irányuló hatósági eljárások,
14. hírközlési hatósági eljárások,

15. bányahatósági engedélyezési eljárások,
16. tűzvédelmi hatósági eljárások,
17. közegészségügyi hatósági eljárások,
18. veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésre vonatkozó katasztrófavédelmi engedélyezési eljárások,
19. azok az 1–18. pontban nem szereplő hatósági engedélyezési eljárások, amelyek a beruházás megvalósításához, használatbavételéhez és üzemeltetésének beindításához szükségesek,
20. az 1–19. pontban felsorolt ügyfajtákban kiadott hatósági döntések módosítására irányuló hatósági eljárások.

A Kormány 297/2017. (X. 10.) Korm. rendelete
a piliscsabai Iosephinum területén megvalósuló fejlesztések keretében az AVICENNA Kutatóintézet beruházási munkáival összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról

A Kormány a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény 12. § (5) bekezdés a), d), e) és f) pontjában,
a 2. § a) pontja tekintetében az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 62. § (1) bekezdés 16. pont 16.2. alpontjában és 17. pontjában,
a 2. § b) és c) pontja tekintetében a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (1) bekezdés c) pontjában kapott felhatalmazás alapján,
az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § (1) A Kormány nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánítja az 1. mellékletben meghatározott közigazgatási hatósági ügyeket, amelyek a Piliscsaba belterületén elhelyezkedő, az ingatlan-nyilvántartás szerinti 1602/4 helyrajzi számon nyilvántartott ingatlanon megvalósuló, a Makovecz Imre bástyája projekt keretében az AVICENNA Kutatóintézet megvalósításával összefüggő beruházásokkal (a továbbiakban együtt: Beruházások) függenek össze.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a Beruházásokkal összefüggőnek kell tekinteni mindazokat a közigazgatási hatósági ügyeket, amelyek
a) a Beruházások megvalósításához, használatbavételéhez és üzemeltetésének beindításához szükségesek, valamint
b) a Beruházásokhoz közvetlenül kapcsolódó útépítési, közműcsatlakozási és -fejlesztési munkákra vonatkoznak.

2. § A Beruházásokkal összefüggésben
a) központi építészeti-műszaki tervtanács véleményét be kell szerezni,
b) településképi véleményezési eljárást nem kell lefolytatni, és
c) településképi bejelentési eljárásnak nincs helye.

3. § A Kormány az 1. § (1) bekezdése szerinti kiemelt jelentőségű ügyekben koordinációs feladatokat ellátó kormánymegbízottként a Pest Megyei Kormányhivatalt vezető kormánymegbízottat jelöli ki.

4. § (1) Az ügyfélnek az eljárás megindítása előtt benyújtott kérelmére az 1. § (1) bekezdése szerinti közigazgatási hatósági ügyekben a szakhatóság – a hatóság határozatának meghozataláig felhasználható – előzetes szakhatósági állásfoglalást ad ki azzal, hogy a kérelemhez benyújtott előzetes szakhatósági hozzájárulást a hatóság a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 44. § (8) bekezdése szerint használja fel.

(2) Az 1. § (1) bekezdése szerinti közigazgatási hatósági ügyekben a szakhatósági eljárásra vonatkozó ügyintézési határidő – ha jogszabály rövidebbet nem állapít meg – nyolc nap.

(3) Az 1. § (1) bekezdése szerinti közigazgatási hatósági ügyekre vonatkozó ügyintézési határidő – ha jogszabály rövidebbet nem állapít meg, illetve az előzetes vizsgálati és környezeti hatásvizsgálati eljárás kivételével – tizenöt nap.

(4) Az 1. § (1) bekezdése szerinti közigazgatási hatósági ügyekben hozott döntés fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható.

5. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

6. § E rendelet rendelkezéseit a hatálybalépésekor folyamatban lévő közigazgatási hatósági ügyekben is alkalmazni kell.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet a 297/2017. (X. 10.) Korm. rendelethez

A Beruházásokkal összefüggő, nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánított közigazgatási hatósági ügyek

1. építésügyi hatósági eljárások,
2. örökségvédelmi hatósági engedélyezési eljárások és régészeti feltárásokkal kapcsolatos hatósági eljárások,
3. környezetvédelmi hatósági eljárások,
4. természetvédelmi hatósági eljárások,
5. útügyi hatósági eljárások,
6. vízügyi és vízvédelmi hatósági eljárások,
7. a műszaki biztonsági hatóság hatáskörébe tartozó sajátos építményfajtákra vonatkozó építésügyi hatósági engedélyezési eljárások,
8. műszaki biztonsági hatósági engedélyezési eljárások,
9. ingatlan-nyilvántartással összefüggő hatósági eljárások,
10. telekalakításra irányuló hatósági eljárások,
11. földmérési hatósági eljárások,
12. talajvédelmi engedélyezésre irányuló hatósági eljárások,
13. hírközlési hatósági eljárások,
14. bányahatósági engedélyezési eljárások,
15. tűzvédelmi hatósági eljárások,
16. élelmiszerlánc-felügyeleti eljárás,
17. közegészségügyi hatósági eljárások,
18. azok az 1–17. pontban nem szereplő hatósági engedélyezési eljárások, amelyek a Beruházások megvalósításához, használatbavételéhez és üzemeltetésének megkezdéséhez szükségesek,
19. az 1–18. pontban felsorolt ügyfajtákban kiadott hatósági döntések módosítására irányuló hatósági eljárások.

A Kormány 298/2017. (X. 10.) Korm. rendelete a Modern Városok Program keretében a veszprémi Kittenberger Kálmán Növény- és Vadaspark fejlesztése és bővítése tárgyú beruházás műszaki ellenőri feladatainak ellátásáról

A Kormány az Alaptörvény 15. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőt rendeli el:

1. § A Modern Városok Program keretében megvalósuló, veszprémi Kittenberger Kálmán Növény- és Vadaspark fejlesztésének és bővítésének műszaki ellenőre kizárólagos joggal a BMSK Beruházási, Műszaki Fejlesztési, Sportüzemeltetési és Közbeszerzési Zártkörűen Működő Részvénytársaság.

2. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

V. A Kormány tagjainak rendeletei

A földművelésügyi miniszter 50/2017. (X. 10.) FM rendelete a zöldség-gyümölcs termelői szervezetekről

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (4) bekezdés a) pontjában, valamint a mezőgazdasági termékpiacok szervezésének egyes kérdéseiről, a termelői és a szakmaközi szervezetekről szóló 2015. évi XCVII. törvény 28. § (1) bekezdés d) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 65. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 4. § 7. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró Miniszterelnökséget vezető miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. Értelmező rendelkezések

1. § E rendelet alkalmazásában:

a) *be nem takarítás:* a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet) 33. cikk (4) bekezdés b) pontjában meghatározott intézkedés;

b) *ingyenes szétosztás:* az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. cikk (4) bekezdés a) és b) pontjában meghatározottak szerinti piacról történő árukivonás;

c) *leányvállalat:* az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a gyümölcs-, zöldség-, feldolgozottgyümölcs- és feldolgozottzöldség-ágazat tekintetében történő kiegészítéséről, az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az említett ágazatokban alkalmazandó szankciók tekintetében történő kiegészítéséről, valamint az 543/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelet módosításáról szóló, 2017. március 13-i 891/2017/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (a továbbiakban: 891/2017/EU bizottsági rendelet) 2. cikk c) pontjában meghatározott vállalat, ideértve az olyan vállalatot is, amelyben egy vagy több termelői szervezet, termelői szervezetek társulása, zöldség-gyümölcs termelői csoport, vagy termelő rendelkezik összesen ötven százalékot meg nem haladó részesedéssel, és amely hozzájárul a zöldség-gyümölcs termelői csoport célkitűzéseinek megvalósulásához;

d) *működési alap:* az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 32. cikke szerinti alap;

e) *Nemzeti Stratégia:* az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 36. cikk (2) bekezdése szerint elkészített, a gyümölcs- és zöldségpiachoz kapcsolódó, fenntartható operatív programokra vonatkozó stratégia, amelyet az agrárpolitikáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) az általa vezetett minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) honlapján tesz közzé;

f) *nem termelő tag:* a termelői szervezetnek az a természetes vagy jogi személy tagja, aki vagy amely nem felel meg az 1. § g) pontjában foglaltak feltételeknek, vagy az az 1. § g) pontja szerinti termelő tag, aki vagy amely a termelői szervezetben nem rendelkezik a 891/2017/EU bizottsági rendelet által meghatározott, forgalmazott termék értékébe beszámítható valamely terméke vonatkozásában tagsági jogviszonnyal;

g) *termelő tag:* az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely a 891/2017/EU bizottsági rendelet 2. cikk a) pontjában meghatározott terméket állít elő, valamint az ugyanazon a – földhasználati nyilvántartásba vagy az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagy a terület adott hányadának használatára jogosító írásbeli megállapodásban vagy hatósági bizonyítványban feltüntetett – területen a 891/2017/EU bizottsági rendelet 2. cikk a) pontjában meghatározott terméket előállító valamennyi természetes vagy jogi személy összessége;

h) *termelői szervezet:* az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 152. cikke szerinti, a gyümölcs és zöldségágazatban – a 154. és 160. cikkben meghatározott feltételekkel – elismert szervezet.

2. A termelői szervezetként történő elismerés iránti kérelem benyújtásának feltételei

2. § (1) A zöldség-gyümölcs termékek piaca közös szervezésének támogatási intézkedéseiben való részvételhez termelői szervezetként vagy termelői szervezetek társulásaként történő elismerés szükséges.

(2) Termelői szervezetként történő elismerés iránti kérelmet (a továbbiakban: elismerési kérelem) nyújthat be az a szövetkezet vagy gazdasági társaság,

a) amely legalább tizenöt termelő taggal – gazdasági társaság esetén legalább tizenöt, kizárólag a termelő tagok által jegyzett társasági részesedéssel – rendelkezik, és

b) amelynek saját vagy termelő tagjainak bizonylatokkal igazolt, az elismerés hatálya alá tartozó, forgalmazható termékeinek értéke az elismerési kérelem benyújtását megelőző egy évben meghaladta a kettőszázötvenmillió forintot.

(3) A (2) bekezdés a) pontjában meghatározott termelők minimális létszáma tekintetében figyelembe vehető a jogi személyiséggel rendelkező termelő tag vállalkozásában tag termelő is, amennyiben ezen termelő teljesíti a vállalkozásnak a termelő tagságából eredő kötelezettségeit, függetlenül attól, hogy közvetlenül a termelő tagsági jogviszonnyal rendelkezik-e a termelői szervezetben.

(4) A (2) bekezdés b) pontja szerinti termék bármely, az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatálya alá tartozó friss zöldség, gyümölcs, valamint ezek csoportja lehet.

(5) A forgalmazható termék értékére vonatkozó, (2) bekezdés b) pontja szerinti minimumfeltétel teljesülésének vizsgálata során az elháríthatatlan külső ok (vis maior) miatt elszenvedett, a szövetkezet és a gazdasági társaság tagja részére

a) az elháríthatatlan külső ok (vis maior) esetén alkalmazandó egyes szabályokról és a vis maiorral összefüggő egyes miniszteri rendeletek módosításáról szóló miniszteri rendelet (a továbbiakban: vis maior rendelet), illetve

b) az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból, valamint az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból finanszírozott intézkedések megvalósulásának időtartama alatt, elháríthatatlan külső ok (vis maior) esetén alkalmazandó egyes szabályokról szóló miniszteri rendelet (a továbbiakban: EMVA vis maior rendelet)

szerint elismert vis maior miatt bekövetkezett árbevétel-kiesést be kell számítani a forgalmazott termék értékébe.

(6) Az elismerési kérelem jóváhagyásának feltétele, hogy a kérelmező

a) a tagjai részére folyamatosan biztosítja a piac igényei alapján összeállított és ellenőrzött termesztési technológiát, valamint az ezek végrehajtásához szükséges információs és szaktanácsadási rendszert;

b) rendelkezik integrált termesztés- és növényvédelemi technológia alkalmazását elősegítő ellenőrzött minőségtanúsítási rendszerrel, forgalmazási minőségszabványoknak való megfelelést szolgáló minőségi kézikönyvvel, és ezek alkalmazása érdekében a tagjai számára a szaktanácsadási szolgáltatásokhoz való hozzáférést, valamint az integrált technológia tagok által történő alkalmazásához szükséges inputanyagokhoz való szervezett hozzáférést biztosítja;

c) a gazdasági ügyek, valamint a kereskedelem irányítására teljes napi munkaidőben olyan szakembert alkalmaz, aki feladatkörének megfelelően

ca) gazdasági vagy kereskedelmi felsőfokú végzettséggel vagy

cb) legalább ötéves munkaszerződéssel és munkaköri leírással vagy vállalkozói, megbízási szerződéssel igazolt szakmai tapasztalattal

rendelkezik; és

d) – amennyiben gazdasági társaságként működik – a létesítő okiratában rendelkezik az 5. § (1) bekezdésében foglaltakról.

3. A termelői szervezetek társulása

3. § (1) A termelői szervezet – az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 156. cikke alapján történő elismerés céljából – más termelői szervezettel történő társulás révén új szervezetet hozhat létre, ha az összesített forgalmazható termékük értéke meghaladja az évi egymilliárd forintot.

(2) A termelői szervezetek társulásának – a 891/2017/EU bizottsági rendelet 20. cikk (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően – a termelői szervezeteken kívül tagja lehet összesen ötven százalékot meg nem haladó részesedéssel

a) zöldség-gyümölcs termelői csoport,

b) zöldség-gyümölcs termelői szervezet leányvállalata,

c) zöldség-gyümölcs termelő.

(3) A (2) bekezdés szerinti tagok részvétele esetén a termelői szervezetek társulásának biztosítania kell, hogy
a) a termelői szervezetek társulása a termelői szervezetek kezdeményezésére jöjjön létre,
b) minden termelői szervezet tag közvetlenül képviselve legyen a szervezet irányításában, valamint
c) a (2) bekezdés szerinti tagok összesített szavazati aránya ne haladja meg a leadható szavazatok harminc százalékát.

(4) A (2) bekezdés szerinti tag – közvetlenül vagy a termelői szervezet irányításában részt vevő képviselőjük útján leadott – szavazatát az operatív programot érintő döntések meghozatalánál nem lehet figyelembe venni.

4. Az elismerésre vonatkozó eljárási szabályok

4. § (1) A termelői szervezetekre vonatkozó elismerési kérelmet a minisztériumhoz kell benyújtani egy eredeti példányban papír alapon, valamint elektronikus adathordozón. Az elismerés iránti kérelemnek – legalább a (3) bekezdésben foglalt dokumentumok csatolásával – tartalmaznia kell azokat a dokumentumokat, amelyek bizonyítják, hogy a termelői szervezet teljesíti a 2. §-ban és az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 154. és 160. cikkében meghatározott feltételeket.

(2) A termelői szervezetek társulására vonatkozó elismerési kérelmet a minisztériumhoz kell benyújtani egy eredeti példányban papír alapon, valamint elektronikus adathordozón. Az elismerési kérelemben be kell mutatni, hogy a társulás a tagok – az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 152. cikk (1) bekezdésének c) pontjában és a 891/2017/EU bizottsági rendelet 7. cikkében felsorolt – mely tevékenységeit mely termékek vonatkozásában kívánja elvégezni, és ezt milyen hatékonysággal képes megvalósítani.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti elismerési kérelemhez a következő okiratokat kell csatolni:
a) a létesítő okirat cégbírósághoz benyújtott, változásokkal egységes szerkezetbe foglalt elektronikusan benyújtott változatával megegyező példányát,
b) a kérelmező cégszerűen aláírt nyilatkozatát arról, hogy a papír alapon és elektronikus úton benyújtott kérelem egymással teljes mértékben megegyező,
c) az 1. melléklet 1. és 2. táblázata szerinti – kitöltött – adatlapot,
d) a kérelmező cégszerűen aláírt nyilatkozatát arról, hogy aláveti magát az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti nemzeti és uniós ellenőrzéseknek, különös tekintettel a közpénzek megfelelő felhasználására,
e) a termelői szervezet, illetve ezek tagjai rendelkezésére álló, az áru begyűjtéséhez, válogatásához, tárolásához, értékesítéséhez szükséges létesítmények, irodahelyiség vagy a termelői szervezet működéséhez szükséges bármilyen, az elismerési feltételek szempontjából figyelembe vehető ingatlan vagy ingóság tulajdonjogának vagy használati jogának igazolására szolgáló dokumentumot,
f) a termelői szervezetek társulásának az elismerési kérelemben meghatározott tevékenység végzéséhez szükséges létesítmények vagy a működéséhez szükséges bármilyen ingatlan vagy ingóság tulajdonjogának vagy használati jogának igazolására szolgáló dokumentumot,
g) a kérelmező nyilatkozatát arról, hogy képes elősegíteni az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti környezetbarát eljárások alkalmazását, biztosítani a tagok által megtermelt áru begyűjtését, tárolását, csomagolását és értékesítését, továbbá tevékenységük megfelelő kereskedelmi és költségvetési ügyvitelét,
h) a 2. § (4) bekezdésében meghatározott feltételek teljesülését igazoló dokumentumokat.

(4) A (3) bekezdés c) pontjában meghatározott adatlapot elektronikus úton – szerkeszthető formában – is meg kell küldeni a minisztérium honlapján közzétett táblázatok kitöltésével. A nem termelő tag vonatkozásában a 2. melléklet 3. táblázatát, a termelői szervezetek társulása esetében az 1. melléklet 4. táblázatát kell benyújtani a minisztériumhoz. A táblázatokat úgy kell kitölteni, hogy a termelés tekintetében a termelői szervezetre vagy annak tagjaira vonatkozó, a benyújtást megelőző tizenkét hónapos időszak adatait tükrözze, amely időszak leghamarabb a benyújtás évét megelőző év január elsején kezdődhet.

(5) Az elismerési kérelem elbírálása érdekében a miniszter a (3) bekezdésben felsoroltakon kívül az elismeréshez szükséges tények bizonyítása érdekében egyéb iratokat (szabályzat, Szervezeti és Működési Szabályzat, ügyrend, szerződés) is bekérhet, valamint helyszíni ellenőrzés lefolytatását is jogosult elrendelni.

(6) Ha a benyújtott elismerési kérelem nem felel meg az e rendeletben, valamint az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben és a 891/2017/EU bizottsági rendeletben foglalt feltételeknek, a miniszter a kérelmezőt hiánypótlásra szólítja fel. Ha a benyújtott hiánypótlás alapján továbbra sem állapítható meg az elismerési feltételeknek való megfelelés, akkor a miniszter azonos tárgyban ismételten hiánypótlási felhívást bocsát ki.

A hiánypótlási felhívás teljesítésére nyitva álló időszak az ügyfél kérelmére egy alkalommal, legfeljebb az eredetileg megszabott időszak felével meghosszabbítható.

(7) A miniszter a termelői szervezet és a termelői szervezetek társulásának elismerésére vonatkozó döntését közli a kérelmezővel, a Magyar Államkincstárral (a továbbiakban: Kincstár), valamint az elismert termelői szervezetek és termelői szervezetek társulásainak tájékoztató listáját negyedévenként közzéteszi a minisztérium honlapján. A miniszter az elismerési kérelem elfogadásáról szóló döntésével egyidejűleg az elfogadott elismerési kérelmek egy példányát elektronikus adathordozón megküldi a Kincstár részére.

(8) A termelői szervezet és a termelői szervezetek társulása köteles a (3) bekezdésben felsorolt okiratokban, valamint a taglétszámban, a tagok 1. melléklet 1., 3. és 4. táblázata szerinti adataiban bekövetkezett változásokról a változás bekövetkezésétől számított tizenöt napon belül írásban és elektronikus úton a minisztert értesíteni. Az 1. melléklet 1. és 3. táblázata szerinti adatok változása esetén a változással érintett adatokat kizárólag elektronikus úton, a minisztérium honlapján közzétett hivatkozás szerinti felületen történő feltöltés útján kell megküldeni a minisztériumnak.

5. A termelői szervezetek működésére vonatkozó szabályok

5. § (1) A gazdasági társaságként működő termelői szervezetnek a létesítő okiratában rendelkeznie kell arról, hogy adott termelő tag szavazati aránya csak abban az esetben haladhatja meg a leadható szavazatok harminc százalékát, ha az nem haladja meg a forgalmazott termék értékéhez való hozzájárulása arányát. A forgalmazott termék értékéhez való hozzájárulás arányának számítása során az elmúlt három év átlaga figyelembe vehető, amennyiben az adott termelő tag vonatkozásában a szükséges adatok rendelkezésre állnak. A szavazati felső határ vizsgálata tekintetében figyelembe kell venni a termelő tag, valamint azon termelő tag vállalkozások szavazati arányát, amelyben a termelő tag tulajdonrésszel rendelkezik. A szavazati arány számításánál a termelő tag vállalkozásnak a termelői szervezetben képviselt szavazati arányának és a tulajdonos termelő tagnak a vállalkozásban képviselt tulajdoni hányadának szorzatát össze kell adni a termelő tag zöldség-gyümölcs termelői szervezetben képviselt szavazati arányával.

(2) A döntéshozó szerv ülésén egy termelő tag csak abban az esetben képviselhet más termelő tagot, ha erre írásban, a leadandó szavazatra vonatkozó rendelkezés megjelölésével felhatalmazzák.

(3) A termelői szervezet tagjának a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: 2007. évi XVII. törvény) szerint a mezőgazdasági és vidékfejlesztési szervnél nyilvántartott besorolás alapján megállapított ügyfél-azonosítóval kell rendelkeznie.

(4) A termelői szervezet tagjának a tagsági jogviszonyából eredően hozzá kell járulnia, hogy a létesítő okiratban foglalt, a tagra vonatkozó kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése érdekében a termelői szervezet a tag tagsági jogviszonnyal érintett tevékenységét érintő dokumentumaiba, bizonylataiba betekintsen.

(5) A termelői szervezetnek a tagjai azonosító adatait, a 2007. évi XVII. törvény szerint nyilvántartott ügyfél-azonosítóját, termelői státuszát, tagsággal érintett termékeit, ezek helyrajzi számmal azonosított termőterületét és termésmennyiségét, valamint a tagság időtartamát tartalmazó, naprakész, tagonként elkülönített nyilvántartást kell vezetni, úgy, hogy ezen adatok a tagsági viszony létesítését követően haladéktalanul, de legkésőbb a tag által a tagsággal érintett termék beszállításának megkezdését megelőzően a nyilvántartásba bevezetésre kerüljenek.

(6) Ha a termelői szervezet tagja a termelői szervezetből történő kilépési szándékának bejelentését követő hat hónapon belül nem lép ki a termelői szervezetből, és kilépési szándékának bejelentését sem vonja vissza, vagy a tag az e rendeletben, a 891/2017/EU bizottsági rendeletben, valamint a létesítő okiratban foglalt kötelezettségeit a termelői szervezet ismételt felszólítását követő hatvan napon belül sem teljesíti, akkor ezen időpontoktól a tag a termelői szervezet elismerése szempontjából nem minősül a termelői szervezet tagjának, és a termelői szervezet elismerésének hatálya az érintett gazdasági társaság vagy szövetkezet e tagot nem tartalmazó, az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 154. cikk (1) bekezdése szerinti részére fog csak kiterjedni.

(7) A (6) bekezdés szerinti tényt a gazdasági társaságként vagy szövetkezetként működő vagy gazdasági társaság vagy szövetkezet meghatározott részeként működő termelői szervezet vezető tisztségviselője írásban megállapítja, és e tényt – annak bekövetkezése időpontjának megjelölésével – közli a termelői szervezet érintett tagjával, és egyidejűleg erről értesíti a minisztert.

(8) A (6) bekezdés szerinti, érintett tagnak az e rendelet, az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 891/2017/EU bizottsági rendelet szerinti döntések meghozatala során leadott szavazatát nem lehet figyelembe venni, valamint a (6) bekezdés szerinti tény bekövetkezését követően a tag a működési alap felhasználásával létrehozott vagyonból részesedésre nem tarthat igényt.

6. § (1) A termelő tag – a termelői szervezet jóváhagyásával – termékei legfeljebb huszonöt százalékát a 891/2017/EU bizottsági rendelet 12. cikk (1) bekezdés a)–c) pontja szerint értékesítheti, feltéve, ha az értékesítésről bizonylattal rendelkezik, és arról – a termelői szervezet által a létesítő okiratban vagy az annak felhatalmazása alapján kiadott szabályzatban meghatározott módon – tájékoztatja a termelői szervezetet.

(2) A 891/2017/EU bizottsági rendelet 12. cikk (1) bekezdés b) és c) pontja alkalmazási feltételeiről, a vonatkozó döntési jogosultságokról és a döntés módjáról a termelői szervezetnek a létesítő okiratban vagy az annak felhatalmazása alapján kiadott szabályzatban kell rendelkezni.

(3) A termelői szervezet tagjai által a termelői szervezeten kívül forgalomba hozott termékek aránya a 891/2017/EU bizottsági rendelet 12. cikk (1) bekezdés b) és c) pontjának megfelelően a saját termelői szervezetük által kijelölt másik termelői szervezeten keresztül értékesített, valamint az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről és a 2092/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2007. június 28-i 834/2007/EK tanácsi rendelet hatálya alá tartozó termékek esetében elérheti a negyven százalékot.

7. § (1) A termelői szervezetben a nem termelő tagok összesített aránya nem haladhatja meg a tagok tíz százalékát és szavazati arányuk nem lehet több a leadható szavazatok harminc százalékánál.

(2) Ha a termelő tag általi zöldség-, illetve gyümölcstermelés átmeneti szüneteltetése eseteinek megállapítására és annak bejelentésére vonatkozó szabályokat a termelői szervezet a létesítő okiratában megállapítja, akkor az ezen feltételeknek megfelelő termelő tag a létesítő okiratban meghatározottak szerint továbbra is termelő tagja maradhat a termelői szervezetnek. A vetésforgó miatt adott évben zöldséget, illetve gyümölcsöt nem termelő tagot a termelését átmenetileg szüneteltető tagnak kell tekinteni, és nem számítható be a nem termelő tagok közé az (1) bekezdés szerinti arányok megállapításánál.

(3) Nem termelő tag nem lehet alapító tag, vezető tisztségviselő, valamint nem vehet részt az elismerési feltételeket és a működési alapot érintő döntések meghozatalában.

8. § (1) A termelői szervezet és a termelői szervezetek társulása a 891/2017/EU bizottsági rendelet 13. cikkében meghatározott feltételek szerint az ott meghatározott, termeléstől eltérő bármely tevékenységének teljesítésével harmadik felet bízhat meg az elismerési feltételek teljesítése érdekében (kiszervezés).

(2) A 891/2017/EU bizottsági rendelet 13. cikk (2) bekezdés második albekezdésének sérelme nélkül, ha a termelői szervezet olyan vállalkozásnak értékesíti tagjai azon termékeit vagy azok egy részét, amely termékek tekintetében a termelői szervezetet elismerték, amely vállalkozásban valamely tag vagy a termelői szervezet, vagy azok együttesen ötven százalékot meghaladóan tulajdonosok, akkor a 891/2017/EU bizottsági rendelet 11. cikk (1) bekezdése szerinti elismerési feltételnek való megfelelést kizárólag kiszervezés útján valósíthatja meg.

(3) A kiszervezésre vonatkozó szerződést a termelői szervezet vagy a termelői szervezetek társulása döntéshozó szervének jóvá kell hagynia. A döntéshozó szerv által történő jóváhagyás során a kiszervezett tevékenység elvégzésére szerződésben kötelezettséget vállaló fél, valamint a kiszervezett tevékenyég elvégzésére szerződésben kötelezettséget vállaló gazdálkodó szervezetben tag a termelői szervezetben meglévő tagsági jogviszonyából eredően nem szavazhat.

(4) A termelői szervezet vagy a termelői szervezet társulása köteles a 891/2017/EU bizottsági rendelet 13. cikkében meghatározottak szerint megkötött, kiszervezésre vonatkozó szerződés másolati példányát annak megkötésétől számított tizenöt napon belül megküldeni a miniszter és a Kincstár részére.

6. A működési alap

9. § (1) A működési alap finanszírozásának módját és a működési alaphoz történő pénzügyi hozzájárulás mértékét kizárólag a termelői szervezet döntéshozó szerve állapíthatja meg.

(2) A működési alap felhasználásának módjáról a termelői szervezet létesítő okiratában meghatározott, a tagok képviseletében eljáró testület dönt. A döntésben nem vehet részt az a tag, akinek a gazdaságában a működési alap felhasználásával beruházás történik, vagy aki természetes személyként vagy egy jogi személy tulajdonosaként, képviselőjeként az operatív programban foglalt intézkedés vagy tevékenyég végrehajtására a termelői szervezettel szerződést köt.

(3) A termelői szervezet által létrehozott működési alap a termelői szervezet által vezetett könyvvitel részét képezi, amelyet az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben foglaltaknak megfelelően – a termelői szervezet közvetlen gazdasági érdekeire figyelemmel, a gazdasági tevékenységét szolgáló alaptevékenység részeként – kell felhasználni.

(4) A működési alaphoz tartozó gazdasági eseményeket úgy kell könyvelni, hogy egyértelműen megállapítható legyen, hogy azok a működési alap és az operatív program mely intézkedéséhez kapcsolódnak. A működési alapot egy külső könyvvizsgálónak évente meg kell vizsgálnia, és hitelesítenie kell annak kiadásait és bevételeit.

10. § (1) A 891/2017/EU bizottsági rendelet 23. cikkében hivatkozott referencia időszakban forgalmazott termék tényleges értékét kell alapul venni a nem transznacionális termelői szervezetek és a termelői szervezetek nem transznacionális társulásai esetében az uniós pénzügyi támogatásnak az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. cikk (2) bekezdésében említett felső korlátjának kiszámítása során.

(2) A termelői szervezeteknek a működési alapokhoz nyújtott uniós pénzügyi támogatás, tagjaik hozzájárulása és magának a termelői szervezetnek a hozzájárulása következő évre vonatkozó becsült összegét

a) az operatív program elfogadására vonatkozó kérelem benyújtásával egyidejűleg,

b) a 16. § (1) bekezdése szerinti, a miniszter által jóváhagyott operatív programnak és a működési alapnak a következő évre vonatkozó módosítási kérelem benyújtásával egyidejűleg vagy

c) az operatív program elfogadására vagy módosítására irányuló kérelem hiányában legkésőbb november 15. napjáig

a 2. melléklet 6. táblázatának kitöltésével kell benyújtaniuk a minisztériumhoz.

(3) A bejelentésnek tartalmaznia kell a referencia időszak bejelentést megelőző időszakának vonatkozásában a főkönyvi kivonat alapján a könyvvizsgáló által hitelesített tényadatokat, valamint adott esetben a hátralévő időszakra vonatkozó, a becslésnél figyelembe vett szempontok bemutatását.

(4) Ha a következő évi működési alap a bejelentés alapjául szolgáló becsült összeg figyelembevételével az operatív programban jóváhagyott mértékhez képest változik, akkor a bejelentést a 16. § (1) bekezdése szerinti, az operatív program következő évre vonatkozó módosítási kérelmével együtt kell benyújtani.

7. Az operatív program

11. § (1) Az operatív programot egy eredeti példányban, papír alapon, valamint elektronikus adathordozón, legkésőbb annak végrehajtását megelőző év szeptember 15. napjáig kell benyújtani a minisztériumhoz.

(2) A termelői szervezetek társulása az elismerési kérelmével egyidejűleg vagy az elismerést követően operatív programot nyújthat be a minisztériumhoz. Ezzel egy időben a termelői szervezetek társulását alkotó termelői szervezeteknek is be kell nyújtaniuk az operatív programjukat vagy operatív programjuknak a termelői szervezetek társulása teljes operatív programjának megfelelő módosítási kérelmét.

(3) Az operatív programot és ezek módosítását a Nemzeti Stratégia figyelembevételével a 3. mellékletben szereplő feltételeknek megfelelően, az 5. mellékletben meghatározott formanyomtatványon – a 891/2017/EU bizottsági rendeletben, valamint az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a gyümölcs- és zöldség-, valamint a feldolgozottgyümölcs- és feldolgozottzöldség-ágazatra történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2017. március 13-i 892/2017/EU bizottsági végrehajtási rendeletben (a továbbiakban: 892/2017/EU bizottsági rendelet) előírtak figyelembevételével – kell benyújtani a minisztériumhoz. Az operatív program részeként részletesen be kell mutatni a tevékenységek költségkalkulációját, a szokásos piaci árnak való megfelelést alátámasztó dokumentumokat, valamint a végrehajtását igazoló dokumentáció tervezett formáját és tartalmát bemutató mintát.

(4) A szokásos piaci árnak való megfelelést alátámasztó dokumentumokat – ha azok az operatív program részeként nem kerültek benyújtásra – legkésőbb a végrehajtás évét megelőző évben a végrehajtás évére vonatkozó módosítási kérelem részeként kell benyújtani.

(5) A hárommillió forintnál nagyobb elszámolható összköltségű intézkedések azon beruházási szerződései esetében, amelyek elszámolható összköltsége nem haladja meg a háromszázezer forintot, a szokásos piaci árnak való megfelelést alátámasztó dokumentumokat – különösen az árajánlatokat – a kedvezményezettnek nem kell benyújtania a minisztériumhoz, de azokat a Kincstár ellenőrzés keretében jogosult ellenőrizni.

(6) Az operatív programoknak tartalmazniuk kell kettő vagy több, az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 33. cikk (5) bekezdésének megfelelő környezetvédelmi intézkedést, vagy az operatív programok kiadásainak legalább 10%-át környezetvédelmi intézkedésekre kell fordítani. A környezetvédelmi intézkedéseknek meg kell felelniük a 4. mellékletben foglalt előírásoknak.

(7) Azon környezetvédelmi intézkedések esetében, amelyek mezőgazdasági területhez kötődnek, az operatív programban meg kell adni az intézkedéssel érintett területek helyrajzi számát, blokkazonosítóját, valamint az érintett földhasználó 2007. évi XVII. törvény szerinti ügyfél-azonosító számát.

12. § (1) Az operatív program keretében azon költségek számolhatóak el, amelyek

a) a kedvezményezettnél ténylegesen felmerültek, teljesítettek, valós munkára alapozottak, és teljesülésük elszámoló bizonylattal, jogalapjuk szerződéssel, visszaigazolt írásbeli megrendelővel, hatósági határozattal vagy ezekkel azonos bizonyító erejű dokumentummal igazolható,

b) az intézkedés céljainak végrehajtásához szükségesek, és az intézkedés elfogadott költségvetésében, valamint annak hatályos módosításában betervezésre kerültek.

(2) Az operatív programban költségek csak olyan mértékben hagyhatók jóvá, amilyen mértékben az intézkedéshez kapcsolódnak, illetve amilyen mértékben annak célját szolgálják.

(3) A szolgáltatások esetén a költségek megalapozottságát összehasonlítható egységárak számításával kell bemutatni. A költségtételeknek a tevékenység költségvetésének megfelelően részletezetteknek és ilyen módon ellenőrizhetőknek kell lenniük ahhoz, hogy meghatározható legyen az egységárak szerinti besorolásuk.

(4) A költségszámítás alapjául szolgáló egységárak nem haladhatják meg a

a) szokásos piaci árat,

b) a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződésben rögzített árat, valamint

c) beruházások esetén a több lehetséges szállítótól történő ajánlatkérés keretében beérkezett ajánlatok alapján kialakult árat.

(5) Beruházás esetén az árajánlatoknak legalább három, egymástól és a termelői szervezettől független ajánlattevőtől kell származniuk. A termelői szervezet köteles vizsgálni az ajánlattevőknek a szerződés teljesítésére való alkalmasságát és igazolni azok függetlenségét.

(6) Nem független az az ajánlattevő,

a) amelyben a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy annak tulajdonosa, tagja, a nevében nyilatkozattételre, képviseletre jogosult személy, ezen személy Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törtvény 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviseleti, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol,

b) amelynek tulajdonosa, tagja, a nevében nyilatkozattételre, képviseletre jogosult személy, a kedvezményezett szervezetében tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviseleti, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol, vagy

c) ha a támogatást igénylő, illetve a kedvezményezett a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: 1996. évi LXXXI. törvény) 4. § 23. pontja szerinti kapcsolt vállalkozásnak minősül.

13. § (1) Nem számolhatóak el a közvetítőkkel, tanácsadókkal vagy vevőkkel kötött szerződéssel kapcsolatban felmerült költségek, ha a szerződés a kifizetést a szerződésben rögzített tevékenység összköltségének százalékos arányában határozza meg, kivéve, ha a részteljesítés lehetőségét a szerződés tartalmazza.

(2) Részteljesítés esetén a ténylegesen felmerült és kiegyenlített részköltségeket a végső kedvezményezett az általános elszámolási szabályoknak megfelelően köteles alátámasztani a munka vagy a szolgáltatás teljesítésére és valós piaci értékére történő hivatkozással, részletes teljesítésigazolással.

(3) Ha a szerződésben a részteljesítés százalékos alapon meghatározott értéke magasabb, mint a valós piaci ár, a különbözet nem számolható el.

14. § (1) Képzési és szaktanácsadási tevékenységek esetén csak a képzésen, szaktanácsadáson eltöltött idő vehető számításba. A költségeket résztvevőnként és alkalmanként vagy időszakonként a tevékenység jellemzőinek megfelelően óránként, naponként vagy hetenként az adott időszakban, adott tevékenység tekintetében szokásos piaci költségek figyelembevételével kell tervezni és elszámolni.

(2) Bérként, bérjellegű juttatásként kizárólag az intézkedés céljainak megvalósításával összefüggésben, a munkaviszony alapján az operatív program mellékleteként benyújtott munkaszerződés és munkaköri leírás szerint közvetlenül vagy közvetve nyújtott pénzbeli vagy természetbeni juttatások számolhatóak el, alkalmazottanként legfeljebb összesen heti hatvan óra időtartamra. A személyi jellegű egyéb kifizetések és bérjárulékok olyan mértékben számolhatóak el, amilyen mértékben a támogatott tevékenységhez kapcsolódnak.

(3) A bérköltség csak a ténylegesen kifizetett munkabér alapján a támogatott tevékenység keretében való foglalkoztatás arányában számolható el munkaidő-kimutatás alapján.

(4) Nem elszámolható a túlóráért járó bér, bérköltség, a jutalom és más olyan kifizetés, amely mögött a teljesítés nem igazolható.

15. § (1) Beruházások esetén újnak minősül azon kereskedelmi forgalomban vagy gyártótól beszerezhető, első üzembehelyezésű gépek, technológiai berendezések, eszközök, anyagok beszerzése és beépítése, amelyeknél a kedvezményezett a vétel (a számlakiállítás dátuma) időpontjában kezdődő termékfelelősségi, garanciális és szavatossági jogainak érvényesíthetőségéhez szükséges, a gyártó és a forgalmazó által kibocsátott, hiteles dokumentumokkal rendelkezik.

(2) Használt eszköz beszerzése abban az esetben lehetséges, ha új eszköz beszerzése vagy lízing igénybevétele nem indokolt.

(3) A támogatás igénybevételének feltétele, hogy az eladó igazolja az eszköz eredetét, valamint hogy az adott eszközt az adásvételt megelőző hét évben nem uniós vagy nemzeti támogatásból szerezték be vagy állították elő.

(4) A használt eszköz értéke nem érheti el a hasonló rendeltetésű, azzal azonos vagy közel azonos műszaki paraméterekkel rendelkező új eszköz piaci értékét. Ennek igazolása történhet a 12. § (5) bekezdése szerinti árajánlat mellékleteként benyújtott, független értékbecslő igénybevételével megállapított értékbecslés alapján vagy az 1996. évi LXXXI. törvényben foglalt értékcsökkenési leírás mértékek alkalmazásával.

(5) A használt eszköznek meg kell felelnie a hatályos szabványoknak, normáknak, technológiai és egyéb műszaki feltételeknek.

(6) A használt ingatlan értéke, valamint az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok megváltásának költsége kizárólag független árszakértői vagy értékbecslői szakvélemény által megállapított összeg erejéig számolható el.

16. § (1) A termelői szervezet vagy a termelői szerezetek társulása – a módosítások bemutatását, indokolását és a módosítások operatív programban megfogalmazott célkitűzések megvalósulására gyakorolt hatását bemutató kérelem egy eredeti példányának papír alapon, valamint elektronikus adathordozón történő benyújtásával – legkésőbb az adott év október 20-áig kérelmezheti a miniszter által jóváhagyott operatív programnak és a működési alapnak az év közben történő, valamint a következő évre vonatkozó módosítását. A módosítási kérelemhez csatolni kell az operatívprogram-módosítással érintett – az 5. mellékletben meghatározott formanyomtatvány szerinti egységes szerkezetbe foglalt, oldalanként dátummegjelöléssel ellátott – fejezeteit, táblázatait, valamint a módosításhoz kapcsolódó dokumentumokat.

(2) A működési alap az év közben történő módosítás vagy részleges végrehajtás eredményeképpen legfeljebb az eredetileg jóváhagyott éves összeg negyven százalékával csökkenhet, azonban a működési alap mértéke és az egyes intézkedések keretösszege a módosítás eredményeképpen nem lehet kisebb, mint a módosítást megelőzően benyújtott részleges kifizetési kérelemben intézkedésenként elszámolt kiadások összege.

(3) A miniszter jóváhagyása nélkül lehet módosítani az operatív programban foglalt tevékenységek technikai paramétereit, kapacitását és költségeit, valamint az intézkedések költségvetését az intézkedésre eredetileg az operatív program teljes időtartamára jóváhagyott költségvetés legfeljebb tíz százalékáig úgy, hogy ezáltal a működési alap mértéke nem nőhet.

(4) A válságmegelőzési és -kezelési intézkedésre jóváhagyott keretösszeg csökkenése esetén a (3) bekezdés szerinti módosítás során a válságmegelőzési és -kezelési intézkedésre jóváhagyott keretösszeg tíz százaléknál nagyobb mértékben is változhat. A működési alapban fennmaradó összeg az operatív programban jóváhagyott tevékenységekre használható fel a jóváhagyáskor figyelembe vett egységköltségekre figyelemmel.

(5) A (3) bekezdés szerinti operatívprogram-módosítást legkésőbb az adott év december 31-éig be kell jelenteni a minisztériumnak. A bejelentéshez csatolni kell az operatívprogram-módosítással érintett – az 5. mellékletben meghatározott formanyomtatvány szerinti egységes szerkezetbe foglalt, oldalanként dátummegjelöléssel ellátott – fejezeteit, táblázatait, valamint a módosításhoz kapcsolódó szerződéseket.

(6) Ha az operatív program végrehajtása során végzett, a 892/2017/EU bizottsági rendelet 21. cikke szerinti értékelés azt mutatja, hogy az igazolhatósági és ellenőrizhetőségi követelmények nem teljesülnek, az érintett tevékenységeket a miniszter felhívása alapján módosítani kell vagy be kell szüntetni.

(7) Egyesülés esetén az operatív program év közben úgy módosítható, hogy a működési alap nagysága elérje az egyesüléssel létrejött szervezet referencia időszaka alapján lehetséges legnagyobb mértéket. Egyesülés esetén az operatív programok módosítás útján történő egyesítése iránti kérelemhez csatolni kell azon dokumentumokat, amelyek a módosítás okát, jellegét és következményeinek bemutatását tartalmazzák.

(8) Ha a benyújtott operatív program vagy a módosításának elfogadása iránti kérelem nem felel meg az e rendeletben, az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben, a 891/2017/EU bizottsági rendeletben, illetve a 892/2017/EU bizottsági rendeletben foglalt feltételeknek, a miniszter a kérelmezőt hiánypótlásra szólítja fel. Ha a benyújtott hiánypótlás alapján továbbra sem állapítható meg az operatív program elfogadása feltételeinek való megfelelés, akkor a miniszter azonos tárgyban ismételten hiánypótlási felhívást bocsát ki. A hiánypótlási felhívás

teljesítésére nyitva álló időszak az ügyfél kérelmére egy alkalommal legfeljebb az eredetileg megszabott időszak felével meghosszabbítható.

(9) Ha az operatív program nem tartalmazza a szokásos piaci árnak való megfelelést alátámasztó dokumentumokat, akkor a kérelem elutasításra kerül.

(10) A miniszter az operatív program és ezek módosításai, valamint a 29. § (3) bekezdése szerinti értesítés elfogadására vonatkozó döntését közli a kérelem benyújtójával és a Kincstárral. A miniszter az operatív program és módosításainak elfogadásáról szóló döntésével egyidejűleg az elfogadott program és módosításai egy példányát, valamint a (3) bekezdés szerinti operatívprogram-módosítást elektronikus adathordozón megküldi a Kincstár részére.

8. Válságmegelőzés és -kezelés

17. § A termelői szervezetek és azok társulásai operatív programjaik keretében az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 33. cikk (3) bekezdésében felsorolt válságmegelőzési és -kezelési eszközök közül

a) a promóció és kommunikáció,

b) a piacról való árukivonás,

c) a be nem takarítás,

d) a kölcsönös kockázatkezelési alapok létrehozásával kapcsolatos adminisztratív költségek támogatása és

e) a betakarítási biztosítás

intézkedést alkalmazhatják.

9. Promóció és kommunikáció a válságmegelőzés és -kezelés érdekében

18. § (1) A 892/2017/EU bizottsági rendelet 14. cikke alkalmazásában a folyamatban lévő promóciós és kommunikációs intézkedések kiegészítéseként alkalmazható promóciós és kommunikációs intézkedések a következők:

a) kiadványok szerkesztése, készíttetése, terjesztése,

b) reklámtevékenység,

c) együttműködés a kiskereskedelemmel a fogyasztás ösztönzése céljából,

d) egyéb, a termelői szervezet által bemutatott és a miniszter által az operatív program részeként jóváhagyott promóciós és kommunikációs eszköz, amely a válságmegelőzés és -kezelés célját szolgálja.

(2) Egy intézkedés az (1) bekezdés vonatkozásában akkor tekinthető kiegészítésként történő alkalmazásnak, ha annak tervezett időtartama az intézkedés jóváhagyásakor nem haladja meg a 891/2017/EU bizottsági rendelet 2. cikk f) pont iii. alpontjában meghatározott promóciós és kommunikációs intézkedés éven belüli alkalmazásának az intézkedés jóváhagyásakor számított időtartamának egyharmadát.

(3) Az operatív programnak tartalmaznia kell egy akciótervet, amely magában foglalja, hogy a válsághelyzet megelőzése és kezelése érdekében a termelői szervezet az (1) bekezdésben felsorolt promóciós és kommunikációs intézkedések közül melyeket kívánja alkalmazni.

(4) Az operatív programban meg kell határozni az egyes intézkedések alkalmazásának célját és részletes leírását, a felmerülő költségtípusokat, az egységköltségeket, a közvetíteni kívánt főbb üzenettípusokat, továbbá az ezek alkalmazásától várható eredményeket.

(5) A válságmegelőzés és -kezelés érdekében végzett promóciónak és kommunikációnak a keresletnövekedést és a fogyasztásbővülést kell elősegítenie.

(6) Az (1) bekezdésben meghatározott intézkedésekhez kapcsolódóan az intézkedések megvalósítása érdekében kötött szerződések keretében felmerülő, a (4) bekezdésben foglaltaknak megfelelően bemutatott operatív programban elfogadott költségtípusok az elfogadott, szokásos piaci mértéket meg nem haladó egységköltségek mértékéig támogathatóak.

(7) Ha a válságmegelőzés és -kezelés érdekében alkalmazott – a Kincstár részére legkésőbb egy munkanappal az alkalmazást megelőzően bejelentett – fogyasztásösztönző marketing és promóciós intézkedés keretében egy – másik ugyanilyen időszakhoz közvetlenül nem kapcsolódó – legalább három, de legfeljebb kilencnapos időszakban a termelői szervezet által friss fogyasztásra értékesített termék vagy terméktípus mennyisége legalább huszonöt százalékkal meghaladja az intézkedést közvetlenül megelőzően, azzal megegyező időtartam alatt friss fogyasztásra értékesített termékmennyiséget, akkor az intézkedés keretében a legalább három, de legfeljebb kilencnapos időszakban értékesített termék vagy terméktípus értékesítési átlagára és a megelőző, megegyező időtartam alatt értékesített termékmennyiség értékesítési átlagára közötti árkülönbözet és az intézkedés által

érintett időszakban értékesített mennyiség szorzata az intézkedés végrehajtása tekintetében jogosult költségként elszámolható kiadásnak minősül, amennyiben az adott időszakban nyújtott, a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek vonatkozásában a beszállítókkal szemben alkalmazott tisztességtelen forgalmazói magatartás tilalmáról szóló 2009. évi XCV. törvény 3. § (5) bekezdésében meghatározott üzletszabályzatban nyilvánosságra hozott, nem százalékos mértékben meghatározott szolgáltatásokat a termelői szervezet igazoltan igénybe vette. A szolgáltatások termelői szervezet által történő igénybevételét az operatív programban elfogadott igazoló dokumentumoknak a 892/2017/EU bizottsági rendelet 9. cikke szerinti támogatási kérelmekkel együtt történő benyújtásával kell igazolni.

10. Piacról történő árukivonás a válságmegelőzés és -kezelés érdekében

19. § (1) A piacról kivont árut az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. cikk (4) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott rendeltetésnek megfelelően, valamint állatokkal történő feletetés céljából lehet felhasználni.

(2) A 891/2017/EU bizottsági rendelet IV. mellékletében fel nem sorolt termékek esetében a támogatás legnagyobb mértékét a miniszter az operatív program jóváhagyása során egyedileg állapítja meg a 891/2017/EU bizottsági rendelet 45. cikkére figyelemmel.

(3) A 892/2017/EU bizottsági rendelet 16. cikke szerinti szállítási költségek támogatásának kiszámítása szempontjából a menetlevélen szereplő kilométeróra állása alapján számított távolságot kell figyelembe venni.

(4) A termelői szervezetnek a piacról történő árukivonási szándékáról szóló, a 891/2017/EU bizottsági rendelet 44. cikkében meghatározott értesítést a kivonás időpontját legalább hét nappal megelőzően kell a Kincstár által rendszeresített és a honlapján közleményben közzétett nyomtatvány hiánytalan kitöltésével benyújtania a Kincstárhoz. Az értesítésnek tartalmaznia kell a kivonással érintett termékek jegyzékét, becsült mennyiségét és tervezett rendeltetését, valamint a kivonási műveletnek a 892/2017/EU bizottsági rendelet 29. cikkében meghatározott elsőfokú ellenőrzésére kijelölt helyszín és időszak megjelölését. Az értesítésben az értesítés benyújtójának nyilatkoznia kell arról, hogy a kivonással érintett termékek megfelelnek az alkalmazandó forgalmazási előírásoknak.

(5) A Kincstár a (4) bekezdés szerinti értesítésben meghatározott időszakon belül végrehajtja a 892/2017/EU bizottsági rendelet 29. cikk (1) bekezdésében említett ellenőrzést, amelyet követően – ha nem állapítható meg szabálytalanság – engedélyezi az ellenőrzés során megállapított kivonási műveletet, vagy a 892/2017/EU bizottsági rendelet 29. cikk (3) bekezdésében említett esetekben nem végzi el a 892/2017/EU bizottsági rendelet 29. cikk (1) bekezdésében említett ellenőrzést, és erről írásos telekommunikációs csatornán keresztül vagy elektronikus üzenet formájában értesíti a termelői szervezetet, valamint engedélyezi a bejelentett kivonási műveletet.

(6) A Kincstár a 892/2017/EU bizottsági rendelet 29. cikkében meghatározott elsőfokú ellenőrzéseket a kivonásra bejelentett, ingyenes szétosztásra szánt termékmennyiségek legalább harminc százalékának vonatkozásában végzi.

20. § (1) A piacról történő árukivonás intézkedés alkalmazása esetén támogatás csak akkor igényelhető, ha a piacról kivont árunak a 21. §-ban meghatározott fogadó szervezet részére történő átadása a termelői szervezet és a fogadó szervezet között kötött, az áru átadásának technikai feltételeiről szóló megállapodás alapján történik.

(2) Az (1) bekezdés szerinti megállapodásnak tartalmaznia kell

a) a szállítható termékek körét,

b) a teljesítés helyszínét,

c) a szétosztott termékben részesülők maximális számát,

d) a szállítható termék minimális és maximális mennyiségét (kilogrammban, illetve darabszámban) a szállítások és a szétosztások ütemezése szerinti bontásban, valamint

e) a 891/2017/EU bizottsági rendelet 47. cikkében meghatározott feltételeknek való megfelelésre vonatkozó nyilatkozatokat.

(3) Az (1) bekezdés szerinti árukivonás alkalmazása esetén a 892/2017/EU bizottsági rendelet 9. cikke szerinti támogatási kérelemhez mellékelni kell a gyümölcs és zöldség ellenőrzéséről szóló miniszteri rendeletben meghatározott, a kivonásra szánt termékek forgalmazási előírásoknak való megfeleléséről szóló igazolást.

21. § (1) A piacról kivont termékek fogadó szervezete lehet

a) az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. cikk (4) bekezdés a) pontja tekintetében a Karitatív Tanács megalakításáról és működésének részletes szabályairól szóló kormányrendelet alapján megalapított Karitatív Tanács tagja;

b) az az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. cikk (4) bekezdés b) pontja tekintetében

ba) a büntetés-végrehajtási intézetek kijelöléséről szóló miniszteri rendeletben felsorolt büntetés-végrehajtási intézet,

bb) a nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján nyilvántartásba vett oktatási intézmény,

bc) az egészségügyi szolgáltatás gyakorlásának általános feltételeiről, valamint a működési engedélyezési eljárásról szóló kormányrendelet alapján működési engedéllyel rendelkező egészségügyi intézmény,

bd) a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló kormányrendelet szerint nyilvántartásba vett szolgáltató.

(2) A 19. § (1) bekezdése szerinti – a 891/2017/EU bizottsági rendelet 47. cikk (2) bekezdésében szabályozottaknak megfelelően – ingyenes szétosztástól eltérő egyéb rendeltetésként meghatározott állatokkal történő feletetés esetén fogadó szervezet lehet

a) a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló miniszteri rendelet szerint az Országos Adatbázisban nyilvántartásba vett tartási hely,

b) az állatok védelméről és kíméletéről szóló törvény alapján nyilvántartásba vett és működési engedéllyel rendelkező állatkert és cirkuszi menazséria,

c) a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló törvény szerint nyilvántartásba vett vadászatra jogosult.

11. Be nem takarítási intézkedés alkalmazása a válságmegelőzés és -kezelés érdekében

22. § (1) A termelői szervezet az operatív programja keretében be nem takarítási intézkedést a 891/2017/EU bizottsági rendelet 48. cikkében foglalt feltételekkel szerepeltethet.

(2) A 891/2017/EU bizottsági rendelet 49. cikk a) pontja alapján az intézkedés keretében támogatható termékek listáját a 6. melléklet tartalmazza.

(3) A termelői szervezetnek a be nem takarítási intézkedés alkalmazására vonatkozó szándékáról a 891/2017/EU bizottsági rendelet 49. cikk a) pontjában hivatkozott előzetes értesítést kell benyújtania a Kincstár által rendszeresített és a honlapján közleményben közzétett formanyomtatványon. Az előzetes értesítésnek tartalmaznia kell az intézkedés által érintett termék és területnagyság meghatározására és az intézkedés végrehajtása helyszínének és időpontjának azonosítására alkalmas adatokat. A hiánytalanul kitöltött értesítést legkésőbb hét nappal az adott termék betakarítási periódusát megelőzően kell megküldeni a Kincstárnak.

(4) Az igényelhető legmagasabb támogatási összegeket a 7. melléklet tartalmazza. A 7. mellékletben nem szereplő termékek esetében az igényelhető legmagasabb támogatási összegeket a miniszter az operatív programban – a 891/2017/EU bizottsági rendelet 48. cikk (3) bekezdés második albekezdése alkalmazása esetén az intézkedés végrehajtását követő hat hét termésmennyiségének vonatkozásában – 1 hektárra vetítve határozza meg.

(5) Az operatív programban szerepeltethető be nem takarítási intézkedések a következők:

a) denaturálás,

b) talajba történő bedolgozás (a bejelentett területen lévő termés lekaszálása, beszántása, betárcsázása, leégetése, valamint egyéb más intézkedés a be nem takarítás elvégzésére),

c) egyéb, a termelői szervezet által megfelelően indokolt és a miniszter által az operatív program részeként jóváhagyott intézkedés, amely a válságmegelőzést és -kezelést szolgálja.

(6) A be nem takarítási intézkedés alapján csak abban az esetben vehető igénybe támogatás, ha a bejelentett terület vonatkozásában a Kincstár a helyszíni ellenőrzés során is megállapítja az intézkedés alkalmazásával összefüggő szabályok maradéktalan betartását.

12. Az egyes gyümölcs- és zöldségfélék termelőinek nyújtandó ideiglenes rendkívüli támogatási intézkedések eltérő szabályai

23. § (1) Az egyes gyümölcsfélék termelőinek nyújtandó ideiglenes rendkívüli támogatási intézkedések megállapításáról szóló, 2017. április 20-i 1165/2017/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (a továbbiakban: 1165/2017/EU

bizottsági rendelet) által meghatározott ideiglenes, rendkívüli támogatási intézkedéseket az 1165/2017/EU bizottsági rendelet alapján, az e §-ban foglalt eltérésekkel kell végrehajtani.

(2) Az ingyenes szétosztástól eltérő célú kivonás esetén a kivont árut – a 19. § (1) bekezdésében meghatározottakon kívül – térítésmentes kiosztás és biogáz-előállítás céljára is fel lehet használni.

(3) Térítésmentes kiosztás esetén fogadó szervezet lehet

a) helyi önkormányzat,

b) a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló törvény rendelkezései szerint nyilvántartásba vett civil szervezet.

(4) Biogáz előállítása esetén fogadó szervezet lehet a fenntartható bioüzemanyag-termelés követelményeiről és igazolásáról szóló kormányrendelet alapján nyilvántartásba vett biomassza-feldolgozó.

(5) A 891/2017/EU bizottsági rendelet 44. cikkében meghatározott értesítést a termelői szervezetek és a termelői szervezetben nem tag termelők folyamatosan nyújthatják be a 19. § (4) bekezdése szerinti tartalommal és formában, a Kincstár honlapján a benyújtás időpontjában hatályos közleményben közzétett nyomtatványon, az ott megjelölt elektronikus postacímre.

(6) A 891/2017/EU bizottsági rendelet 48. cikk (5) bekezdése szerinti értesítést a termelői szervezetek és a termelői szervezetben nem tag termelők – mind a zöld szüret, mind pedig a be nem takarítás vonatkozásában – folyamatosan nyújthatják be a 22. § (3) bekezdése szerinti tartalommal és formában, a Kincstár honlapján a benyújtás időpontjában hatályos közleményben közzétett nyomtatványon, az ott megjelölt elektronikus postacímre.

(7) Az 1165/2017/EU bizottsági rendelet végrehajtása során a 22. § (5) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott be nem takarítási intézkedések alkalmazhatóak. Az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 6. cikk (3) bekezdésének alkalmazásában figyelembe veendő terméshozamokat a 7. melléklet tartalmazza.

(8) A zöldszüret és a be nem takarítás esetén – összhangban az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 7. cikk 1. pontjával – az Európai Unió és a termelői szervezet hozzájárulását is tartalmazó kompenzáció mértékét, valamint az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 7. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában figyelembeveendő terméshozamokat a 7. melléklet tartalmazza.

(9) A Kincstár a 892/2017/EU bizottsági rendelet 29., 30. és 31. cikke szerinti első- és másodfokú ellenőrzéseket az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 9. cikkében meghatározott arányban, a 11. cikk szerinti bejelentési időszakonként végzi.

(10) Az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 11. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti értesítéseket a Kincstár küldi meg az Európai Bizottságnak.

(11) A Kincstár az (5) és (6) bekezdés szerinti értesítésekben foglalt mennyiségeket az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 2. cikkében meghatározott mennyiségek kimerüléséig az értesítések beérkezési sorrendjében hagyja jóvá a 7. mellékletben meghatározott terméshozamok figyelembevételével. Az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 2. cikk (1) bekezdésében meghatározott mennyiséget az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 1. cikk (2) bekezdésében meghatározott valamennyi termék vonatkozásában az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 1. cikk (3) bekezdésében meghatározott időszakban végrehajtott valamennyi intézkedés elvégzésére fel lehet használni. Az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 2. cikkében megállapított mennyiségek kimerüléséről a Kincstár közleményben haladéktalanul tájékoztatást tesz közzé a honlapján.

(12) Az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 1. cikk (3) bekezdésében meghatározott időszakban végrehajtott intézkedések tekintetében, az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 1. cikk (2) bekezdésében felsorolt termékek vonatkozásában kérelmezőnként egy, az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 10. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti kifizetési kérelem bírálható el. A kifizetési kérelmet a Kincstár által a honlapján közleményben közzétett nyomtatványon a Kincstárhoz kell benyújtani. A kifizetési kérelemhez csatolni kell az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 10. cikk (3) bekezdésében meghatározott dokumentumokat a Kincstár közleménye szerinti formátumban, a 20. § (3) bekezdése szerinti igazolást, valamint a 20. § (1) és (2) bekezdése szerinti megállapodást.

13. Kölcsönös kockázatkezelési alapok létrehozásával kapcsolatos adminisztratív költségek támogatása

24. § (1) A kölcsönös kockázatkezelési alapból a termelő tag részére kifizetés abban az esetben teljesíthető, ha az adott termelő esetében a jövedelem visszaesésének mértéke meghaladja a megelőző három évnek vagy a megelőző ötéves időszaknak a legmagasabb és a legalacsonyabb érték kizárásával képzett hároméves átlaga alapján kiszámított, átlagos éves jövedelem harminc százalékát. E bekezdés alkalmazásában a jövedelem a termelő tag

által a zöldség-gyümölcs piacon szerzett bevételek összege, amelybe beleértendő minden, a zöldség-gyümölcs termékek tekintetében közpénzből származó támogatás, és amelyből le kell vonni az inputköltségeket. A kölcsönös kockázatkezelési alap által a termelő tag javára teljesített kifizetések a jövedelemveszteség kevesebb mint hetven százalékának erejéig nyújthatnak ellentételezést abban az évben, amelyben a termelő tag az ilyen támogatásra jogosultságot szerez.

(2) Támogatás igénybevétele esetén az érintett kölcsönös kockázatkezelési alapnak
   a) meg kell felelnie a vonatkozó uniós és nemzeti szabályozásnak,
   b) az alapba történő befizetések és az onnan történő kifizetések tekintetében átláthatónak kell lennie,
   c) a felmerülő tartozásokért történő felelősségvállalás szerint kell működnie.

(3) A kölcsönös kockázatkezelési alapot létrehozó termelői szervezet vagy a termelői szervezetek társulása döntéshozó szerve meghatározza a kölcsönös kockázatkezelési alap létrehozásának és irányításának szabályait, különösen a termelőknek válság esetén nyújtott kompenzációs kifizetések, valamint a szabályok betartásának felügyelete és monitoringja vonatkozásában. A kölcsönös kockázatkezelési alapot létrehozó termelői szervezetnek vagy a termelői szervezetek társulásának gondoskodnia kell arról, hogy a finanszírozásra vonatkozó szabályok kitérjenek a mezőgazdasági termelő gondatlanságból elkövetett cselekménye esetén alkalmazandó szankcióra is.

14. Betakarítási biztosítás

25. § A 891/2017/EU bizottsági rendelet 51. cikkére figyelemmel azon mezőgazdasági biztosítások díja foglalható be az operatív programba,
   a) amelyet a miniszter a mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezeléséről szóló törvény alapján előzetesen jóváhagyott,
   b) amely megfelel a mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás igénybevételi feltételeiről szóló miniszteri rendelet által megállapított, a díjtámogatásban részesíthető mezőgazdasági biztosítási szerződés általános feltételeinek, és
   c) amelyet a termelő tagok mint biztosítottak javára a termelői szervezet mint szerződő fél köt meg.

15. Adatszolgáltatás, jelentés

26. § (1) A 892/2017/EU bizottsági rendelet 21. cikkére figyelemmel a zöldség-gyümölcs termelői szervezet a következő adatokat köteles szolgáltatni:
   a) tagjai ügyfél-azonosító számát, tagsági viszonyának kezdetét és végét,
   b) a tagjai tulajdonában vagy használatában lévő, a tagsági jogviszony által érintett termőterület elhelyezkedésére vonatkozó adatok (megye, település megnevezése; helyrajzi szám; teljes terület és ezen belül a zöldség- és gyümölcstermelésre használt, fedett vagy szabadföldi terület nagysága hektárban, két tizedesjegy pontossággal kifejezve),
   c) tagjai által megtermelt, valamint beszállított tényleges termésmennyiség növényfaj szerinti bontásban,
   d) a megtermelt áru friss áruként belföldre és exportra történő értékesítésére, tagi értékesítésére, más termelői szervezeten keresztül történő értékesítésére, feldolgozására, feldolgozóiparnak történő értékesítésére vonatkozó adatok a betárolt áru mennyisége, az árukivonás mennyisége és minősége szerinti bontásban, valamint
   e) a megvásárolt, illetve a termelői szervezet által saját maga termelt, az elismerés hatálya alá tartozó áru mennyiségére és forgalmazott értékére vonatkozó adatok a beszállító tagsági jogviszonya, valamint a beszállító által termelt vagy általa vásárolt termék szerinti bontásban.

(2) A termelői szervezet az (1) bekezdés szerinti adatokat a tárgyévet követő év április 30-áig – az 1. melléklet 1. és 3. táblázatának, valamint a 2. melléklet 1–5. táblázatának megfelelő adattartalommal – elektronikus formában, a minisztérium honlapján közzétett hivatkozás szerinti elektronikus felületen történő feltöltés útján köteles a minisztérium részére megküldeni. Az összesen forgalmazott termék mennyiségére és értékére vonatkozó – tagi és nem tagi bontásban feltüntetett – előzetes adatokat minden év január 31-ig kell feltölteni a minisztérium honlapján közzétett hivatkozás szerinti elektronikus felületre.

(3) A 891/2017/EU bizottsági rendelet 78. cikkének alkalmazásában a termelői szervezet tagjánál bekövetkezett, és a tag bejelentése alapján a vis maior rendelet, illetve az EMVA vis maior rendelet szerint elismert vis maiorról szóló döntést a termelői szervezetnek a 4. § (1) és (2) bekezdése, és a 11. § (1) bekezdése szerinti operatív programmal vagy a (2) bekezdés szerinti adatszolgáltatással egyidejűleg kell benyújtania a minisztériumhoz. Ennek biztosítása

érdekében a tag a vis maior elismeréséről szóló döntésről haladéktalanul tájékoztatja a zöldség-gyümölcs termelői szervezetet.

(4) A termelői szervezet és a termelői szervezetek társulása az operatív program tárgyévi végrehajtásáról a tárgyévet követő február 15-éig a 892/2017/EU bizottsági rendelet 21. cikk (2) bekezdésében foglalt információk – a minisztérium által honlapján közzétett formanyomtatványok kitöltése útján történő – megadásával és szöveges értékeléssel éves jelentést nyújt be a minisztériumnak, valamint a működési alap éves támogatására vonatkozó kérelemhez csatolva a Kincstárnak. Ha az érintett év vonatkozásában az operatív program módosítására került sor a 16. § (1) vagy (3) bekezdésének megfelelően, akkor a jelentéshez csatolni kell az operatívprogram-módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szövegét.

(5) A termelői szervezetek társulása legkésőbb minden év március 31-éig jelentést küld a minisztérium részére a tagjai által forgalmazott termék értékéről és a 4. § (2) bekezdése szerinti, az elismerés hatálya alá tartozó tevékenységeknek a társulás által történt végrehajtásáról.

(6) Ha a benyújtott adatszolgáltatás vagy jelentés nem felel meg az e rendeletben, az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben, a 891/2017/EU bizottsági rendeletben, valamint a 892/2017/EU bizottsági rendeletben foglalt feltételeknek, akkor a miniszter a kérelmezőt hiánypótlásra szólítja fel. Ha a benyújtott hiánypótlás alapján az adatszolgáltatás vagy jelentés továbbra sem felel meg az e paragrafusban meghatározott feltételeknek, akkor a miniszter azonos tárgyban ismételten hiánypótlási felhívást bocsát ki. A hiánypótlási felhívás teljesítésére nyitva álló időszak az ügyfél kérelmére egy alkalommal – legfeljebb az eredetileg megszabott időszak felével – meghosszabbítható.

(7) A miniszter a (4) bekezdés szerinti jelentés elfogadásáról tájékoztatja a Kincstárt.

16. Támogatás

27. § (1) A termékértékesítéshez tartozó gazdasági eseményeket úgy kell könyvelni, hogy egyértelműen elkülöníthető legyen az elismerés alá tartozó termékek esetében a termelő tagok és a nem termelő tagok által termelt termékek mennyisége, azok értékesítéséből származó árbevétel, valamint az egyéb árbevétel. A forgalmazott termék értékébe történő beszámítás szempontjából a számla teljesítésének időpontja a mérvadó.

(2) A termelői szervezet a forgalomba hozott termék értékébe a melléktermékek értékét beszámíthatja.

(3) A termelői szervezet a működési alap támogatásának részleges kifizetését minden év október 30-áig kizárólag abban az esetben igényelheti, amennyiben nincs folyamatban a 16. § (1) bekezdése szerinti, a miniszter által jóváhagyott operatív programnak és a működési alapnak az év közbeni módosítására vonatkozó kérelem bírálata. A Kincstár a benyújtott részleges kifizetés iránti kérelmet a benyújtás napját megelőzően hozzá beérkezett, az operatív program jóváhagyásáról szóló miniszteri döntés alapján bírálja el.

(4) Az elfogadott operatív programmal és működési alappal rendelkező termelői szervezet részére – a zöldség-gyümölcs termelői szervezetek kiegészítő nemzeti támogatásáról szóló miniszteri rendeletben meghatározott – nemzeti támogatás nyújtható az operatív program finanszírozására, amely nem haladhatja meg a tagok, valamint a termelői szervezet által befizetett pénzügyi hozzájárulás nyolcvan százalékát.

(5) A működési alap támogatásáról az operatív programban foglalt intézkedések végrehajtását követően, a 892/2017/EU bizottsági rendelet 9. cikke alapján benyújtott támogatási kérelem alapján a Kincstár dönt. A Kincstár a kérelemre vonatkozóan hozott döntését a minisztériumnak is megküldi.

(6) Ha a termelői szervezet a 11. § (5) bekezdése szerinti beruházás esetén nem tudja bemutatni a szokásos piaci árnak való megfelelést igazoló dokumentumokat, akkor a Kincstár az érintett beruházásról szóló számlákat az operatív programmal összefüggésben felmerült kiadások tekintetében nem veszi figyelembe.

(7) A 11. § (7) bekezdése szerinti intézkedés tekintetében igényelt támogatás esetén a 892/2017/EU bizottsági rendelet 9. cikke szerinti támogatási kérelemben fel kell tüntetni, hogy az egyes megvalósított intézkedések mely termelő tag mely területét érintették.

17. Ellenőrzés, jogkövetkezmények

28. § (1) A 892/2017/EU bizottsági rendelet 24. és 25. cikkében hivatkozott helyszíni szemle, helyszíni ellenőrzés és adminisztratív ellenőrzés elvégzéséről a miniszter gondoskodik. Más, a 892/2017/EU bizottsági rendeletben meghatározott ellenőrzés elvégzésére a Kincstár jogosult. A 892/2017/EU bizottsági rendelet 27. cikkében meghatározott, valamint a 26. cikk keretében végzett ellenőrzés során az elismerési feltételeket érintő megállapításokat is tartalmazó dokumentum egy másolati példányát meg nem felelőség vagy szabálytalanság gyanúja esetén a Kincstár megküldi a miniszter részére.

(2) Ha a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról és a 352/78/EGK, a 165/94/EK, a 2799/98/EK, a 814/2000/EK, az 1290/2005/EK és a 485/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet) 85. cikkének megfelelően az uniós vámjog végrehajtásáról szóló törvény szerint elvégzett utólagos ellenőrzés alapján készült, a Kincstár részére megküldött vizsgálati jegyzőkönyv az elismerési feltételek sérelmének gyanújával kapcsolatos megállapításokat tartalmaz, akkor a Kincstár a jegyzőkönyvet megküldi a miniszter részére.

(3) Az elismerési feltételek sérelmével, a 891/2017/EU bizottsági rendelet 60. cikkében meghatározott csalással, az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 60. cikkével, valamint a 892/2017/EU bizottsági rendelet 21. cikke szerinti tájékoztatás elmulasztásával vagy nem megfelelő teljesítésével kapcsolatos jogkövetkezményeket a miniszter, az ezek alapján a támogatások folyósításának felfüggesztése vagy a korábban már folyósított támogatási összeg visszakövetelése vonatkozásában a Kincstár foganatosítja.

(4) A termelői szervezetekre vonatkozó jogszabályoknak való megfelelés és az azokban foglalt kötelezettségek teljesítésének adminisztratív úton történő ellenőrzéséről, valamint azon termelői szervezet vonatkozásában, amely nem rendelkezik operatív programmal, illetve nem nyújt be támogatási kérelmet, az elismerési követelményeknek való megfelelés ellenőrzéséről – ideértve a helyszíni szemle lefolytatását is – a miniszter gondoskodik.

(5) A miniszter az elismerésnek a 891/2017/EU bizottsági rendelet 59. cikk szerinti felfüggesztéséről vagy visszavonásáról szóló határozatát az érintett termelői szervezetnek és a Kincstárnak küldi meg.

(6) Ha a termelői szervezet a 26. § (4) bekezdésében meghatározott jelentését nem vagy nem a jogszabályokban foglaltaknak megfelelően küldi meg, részére támogatás addig nem fizethető ki, amíg a tartalmi és formai követelményeknek megfelelő jelentés megküldésre nem kerül.

29. § (1) Ha a támogatás alapjául szolgáló eszközt a 891/2017/EU bizottsági rendelet 31. cikk (5) bekezdés b) pontjában meghatározott időszak letelte előtt a termelői szervezet elidegeníti, vagy az megsemmisül, akkor azt a termelői szervezet köteles helyettesíteni oly módon, hogy a helyettesítésül szolgáló eszköz értéke érje el az időszak végéig fennálló, az eredetileg vásárolt eszköz elszámolható értékcsökkenési leírásának összegét, vagy ha évente kerül sor a helyettesítésre, akkor az időarányosan, adott évre jutó, az időszak adott évére számolt értékcsökkenési értékét.

(2) Ha egy összegben történik a helyettesítés, a helyettesítést az eszköz elidegenítése vagy megsemmisülése évének utolsó napjáig kell végrehajtani. Ha az értékcsökkenés arányában évente kerül sor a helyettesítésre, akkor a helyettesítést minden év december 31-éig kell végrehajtani, addig, míg a teljes helyettesítés meg nem történik.

(3) A helyettesítésről a minisztériumot az eszköz elidegenítését vagy megsemmisülését követően a 16. § (1) bekezdésének megfelelően benyújtott, a miniszter által jóváhagyott operatív programnak és a működési alapnak a következő évre vonatkozó módosítási kérelmével együtt, de legkésőbb a következő év május 31-éig kell értesíteni.

(4) A 891/2017/EU bizottsági rendelet 31. cikk (6) bekezdés harmadik és negyedik albekezdése alkalmazásában minden olyan beruházás helyettesítő beruházásnak tekintendő, amely a 891/2017/EU bizottsági rendelet alapján támogatásra lenne jogosult. Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. és 35. cikke szerinti támogatás felhasználásával megvalósított beruházás nem minősül az (1) bekezdés szerinti helyettesítésnek.

(5) A 891/2017/EU bizottsági rendelet 31. cikk (6) bekezdés harmadik és negyedik albekezdését a mezőgazdasági piacok közös szervezésének létrehozásáról, valamint egyes mezőgazdasági termékekre vonatkozó egyedi rendelkezésekről („az egységes közös piacszervezésről szóló rendelet") szóló 2007. október 22-i 1234/2007/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1234/2007/EK tanácsi rendelet) 103a. cikke alapján nyújtott támogatások igénybevételével megvalósított beruházások helyettesítése esetén is megfelelően alkalmazni kell.

(6) A termelői szervezetként való elismerés visszavonása esetén a visszavonás időpontját megelőző öt évben az 1234/2007/EK tanácsi rendelet 103a. cikke alapján nyújtott támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül.

30. § (1) Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet célkitűzéseivel ellentétesen az ugyanezen rendeletből fakadó előnyök megszerzéséhez szükséges feltételeknek a jogszabályok kijátszásával történő, az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 60. cikke szerinti mesterséges megteremtése abban az esetben áll fenn, ha a termelői szervezet az elismerési kérelem, továbbá az operatív programban szereplő intézkedéseknek a 892/2017/EU bizottsági rendelet 25. cikke szerinti – az operatív programban foglalt, a Nemzeti Stratégiának megfelelő – célok megvalósítására való alkalmasságának és a szokásos piaci árnak való megfelelés elfogadtatását az arra hatáskörrel rendelkező szerv által megállapított jogellenes cselekmény megvalósításával érte el a Nemzeti Stratégiában foglalt célokkal ellentétes előnyök megszerzése érdekében.

(2) Az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 60. cikkének alkalmazásában, ha az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletből fakadó előnyök megszerzéséhez szükséges feltételek mesterséges megteremtéséhez szükséges, a jogellenes magatartás és a támogatás céljával ellentétes előny elérése közötti ok-okozati összefüggés meglétét az arra hatáskörrel rendelkező szerv megállapítja, az így megszerzett előny jogosulatlan támogatásnak minősül, és a jogszabály alapján alkalmazandó egyéb jogkövetkezmények sérelme nélkül a 891/2017/EU bizottsági rendelet 59. cikkében meghatározott jogkövetkezmények alkalmazását vonja maga után.

18. A zöldség-gyümölcs termelői csoportok

31. § (1) E rendelet 2. § (5) bekezdését, 4. § (8) bekezdését, 5. és 7. §-át, 26. § (1)–(3) és (6) bekezdéseit, valamint 28–30. §-át az e rendelet hatálybalépését megelőzően – az 1234/2007/EK tanácsi rendelet 125e. cikke szerint – elismert zöldség-gyümölcs termelői csoportokra is alkalmazni kell.

(2) Az 1234/2007/EK tanácsi rendelet 125e. cikke szerint elismert zöldség-gyümölcs termelői csoport elismerése fenntartásának feltétele, hogy a szövetkezet vagy gazdasági társaság

a) legalább tíz termelő taggal, gazdasági társaság esetén legalább tíz, kizárólag a termelő tagok által jegyzett társasági részesedéssel rendelkezzen, és

b) saját vagy termelő tagjainak bizonylatokkal igazolt, forgalmazható termékeinek értéke meghaladja a százötvenmillió forintot.

(3) Termelői szervezet korábbi tagja a termelői szervezettel szemben vállalt kötelezettségek maradéktalan teljesítését követő hat hónap elteltével, legkorábban a kilépést követő év január hónapjának első napját követően létesíthet tagsági jogviszonyt zöldség-gyümölcs termelői csoportban ugyanazon termék vagy termékek tekintetében A kilépésre vonatkozó, a zöldség-gyümölcs termelői csoport vagy termelői szervezet által érkeztetett írásos bejelentést, gazdasági társaság esetén a kilépést igazoló jegyzőkönyvet vagy döntéshozó szervi határozatot, valamint a termelői szervezet által kiállított arról szóló igazolást, hogy a tag a termelői szervezettel szemben vállalt kötelezettséget mely időpontban teljesítette, a 4. § (8) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, másolatban meg kell küldeni a minisztériumnak.

(4) A zöldség-gyümölcs termelői csoport – a módosítások bemutatását, indokolását és a módosításoknak az elismerési terv végrehajtására, valamint az elismerési feltételeknek való megfelelésre gyakorolt hatását bemutató kérelem egy eredeti példányban papír alapon, valamint elektronikus adathordozón a minisztériumhoz történő benyújtásával – kérelmezheti a miniszter által elfogadott elismerési terv és az abban szereplő intézkedések módosítását. A kérelemhez csatolni kell az elismerési terv „Az elismerés megszerzése érdekében végrehajtandó intézkedések, a fejlesztési terv” alcímű részének módosítással érintett fejezeteit, valamint az elismerési terv módosítással érintett táblázatait, a módosításhoz kapcsolódó szerződéseket. A módosítás eredményeképpen a jóváhagyott kiadások összege legfeljebb negyven százalékkal csökkenhet. Folyamatban lévő végrehajtási szakasz tekintetében a kérelmet legkésőbb harminc nappal az éves vagy a féléves szakasz befejezése előtt kell benyújtani.

(5) A zöldség-gyümölcs termelői csoportok egyesülése esetén a beolvadt szervezet által a beolvadást megelőzően forgalomba hozott termék értékét a befogadó szervezet elszámolási időszakához igazodóan lehet figyelembe venni a forgalomba hozott termék értékének kiszámításakor, amennyiben az ezen érték alapján járó támogatást a beolvadást megelőzően nem igényelték.

(6) Ha egy zöldség-gyümölcs termelői csoport egy termelői szervezetbe vagy zöldség-gyümölcs termelői csoportba olvad be, és a termelői szervezet vagy zöldség-gyümölcs termelői csoport továbbra is teljesíti az 1234/2007/EK tanácsi rendeletben foglalt elismerési feltételeket, akkor az 1234/2007/EK tanácsi rendeletnek a gyümölcs- és zöldség-, valamint a feldolgozottgyümölcs- és feldolgozottzöldség-ágazatra alkalmazandó részletes szabályainak a megállapításáról szóló, 2011. június 7-i 543/2011/EK bizottsági végrehajtási rendelet (a továbbiakban: 543/2011/EK bizottsági rendelet) 116. cikk (2) bekezdésében hivatkozott szankció a jogutód szervezet tekintetében nem alkalmazható. A létrejött szervezet az 543/2011/EK bizottsági rendelet 48. cikk (4) bekezdés második albekezdésére figyelemmel, a 43. cikk (3) bekezdés b) pontja szerint igényelheti az 1234/2007/EK tanácsi rendelet 103a. cikke szerinti támogatást.

(7) A miniszternek a zöldség-gyümölcs termelői csoport elismerési kérelmére vonatkozó döntését az elismerési terv végrehajtását követő négy hónapon belül kell meghoznia.

(8) A zöldség-gyümölcs termelői csoportnak az elismerési terv végrehajtásáról az elismerési terv éves szakaszainak végét követően, legkésőbb március 31-éig jelentést kell benyújtania – papír alapon, valamint elektronikus adathordozón – a minisztériumhoz, amelyben bemutatásra kerül, hogy az adott évre kitűzött feladatok hogyan teljesültek, a jóváhagyott beruházások miként valósultak meg. A jelentésben bizonylatokkal igazoltan be

kell mutatni az adott időszakban forgalomba hozott termék értékét és mennyiségét, valamint adott esetben a tervezettől való eltérés okait. Ha az érintett éves szakasz vonatkozásában az év során az elismerési terv (4) bekezdésben foglaltaknak megfelelő módosítására került sor, akkor a jelentés részeként a jelentéshez csatolni kell az elfogadott elismerési terv módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szövegét.

(9) Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet célkitűzéseivel ellentétesen az ugyanezen rendeletből fakadó előnyök megszerzéséhez szükséges feltételeknek a jogszabályok kijátszásával történő, az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 60. cikke szerinti mesterséges megteremtése abban az esetben áll fenn, ha az 1234/2007/EK tanácsi rendelet 125e. cikke szerint megalakult zöldség-gyümölcs termelői csoport elismerési tervének elfogadása iránt benyújtott kérelmének vizsgálata során megállapítást nyer, hogy az 1234/2007/EK tanácsi rendelet 103a. cikkének b) pontja szerinti támogatás felhasználásával megvalósított beruházás nem szolgálja az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 154. és 160. cikke szerinti feltételek teljesítését, és az adott beruházás elismerési tervben történő elfogadtatását a zöldség-gyümölcs termelői csoport az arra hatáskörrel rendelkező szerv által megállapított jogellenes cselekmény megvalósításával érte el.

(10) Az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 60. cikkének alkalmazásában, ha az 1234/2007/EK tanácsi rendeletből fakadó előnyök megszerzéséhez szükséges feltételek mesterséges megteremtéséhez szükséges, a jogellenes magatartás és a támogatás céljával ellentétes előny elérése közötti ok-okozati összefüggés meglétét az arra hatáskörrel rendelkező szerv megállapítja, az így megszerzett előny jogosulatlan támogatásnak minősül, és a jogszabály alapján alkalmazandó egyéb jogkövetkezmények sérelme nélkül az 543/2011/EK bizottsági rendelet 116. cikkében meghatározott jogkövetkezmények alkalmazását vonja maga után.

19. Záró rendelkezések

32. § (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) A 36. § (1) bekezdése 2018. január 1-jén lép hatályba.

20. Átmeneti rendelkezés

33. § E rendelet rendelkezéseit a hatálybalépését megelőzően benyújtott, de el nem bírált elismerési kérelmekre és működési program módosítására vonatkozó kérelmekre is alkalmazni kell.

21. Az Európai Unió jogának való megfelelés

34. § Ez a rendelet

a) az 1234/2007/EK tanácsi rendelet,

b) a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet,

c) a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról és a 352/78/EGK, a 165/94/EK, a 2799/98/EK, a 814/2000/EK, az 1290/2005/EK és a 485/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet,

d) az 1234/2007/EK tanácsi rendeletnek a gyümölcs- és zöldség-, valamint a feldolgozottgyümölcs- és feldolgozottzöldség-ágazatra alkalmazandó részletes szabályainak a megállapításáról szóló, 2011. június 7-i 543/2011/EK bizottsági végrehajtási rendelet,

e) az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a gyümölcs-, zöldség-, feldolgozottgyümölcs- és feldolgozottzöldség-ágazat tekintetében történő kiegészítéséről, az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az említett ágazatokban alkalmazandó szankciók tekintetében történő kiegészítéséről, valamint az 543/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelet módosításáról szóló, 2017. március 13-i 891/2017/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet,

f) az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a gyümölcs- és zöldség-, valamint a feldolgozottgyümölcs- és feldolgozottzöldség-ágazatra történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2017. március 13-i 892/2017/EU bizottsági végrehajtási rendelet,

g) az egyes gyümölcsfélék termelőinek nyújtandó ideiglenes rendkívüli támogatási intézkedések megállapításáról szóló, 2017. április 20-i 2017/1165/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet

végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

22. Módosító rendelkezések

35. § (1) A zöldség-gyümölcs termelői csoportok támogatásáról szóló 24/2010. (III. 19.) FVM rendelet [a továbbiakban: 24/2010. (III. 19.) FVM rendelet] 6. §-a a következő (2b) és (2c) bekezdéssel egészül ki:

„(2b) Az e rendelet alapján elbírált támogatási kérelmek tekintetében az (1) bekezdésben foglalt, a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 9. § a) pontjában meghatározott feltételeket megtartottnak kell tekinteni attól az időponttól kezdődően, amelytől a beruházással érintett tárgyi eszköz a zöldség-gyümölcs termelői csoport birtokába került, feltéve hogy a beruházás az (1) bekezdés szerinti átmeneti időszak végén megfelel a (2a) bekezdésben foglalt feltételnek.

(2c) Ha a támogatás célja ingatlan tulajdonjogának megszerzése, a beruházást az elismerési tervben meghatározott határidőben megvalósultnak kell tekinteni, ha a támogatott részéről a vételár megfizetésre került, és az ingatlant birtokba vette az elismerési tervben meghatározott határidő lejártát megelőzően, és a tanácsi rendelet 125e. cikk (1) bekezdésében meghatározott átmeneti időszak végén megfelel a (2a) bekezdésben meghatározott feltételnek."

(2) A 24/2010. (III. 19.) FVM rendelet 9. §-a a következő (6b) bekezdéssel egészül ki:

„(6b) Ha a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv vagy a másodfokon eljáró szerv 2013. január 1-jét követően hozott döntésében a 4. § szerinti támogatás megállapítására irányuló, a bizottsági rendelet 45. cikkében foglalt kérelmet azért utasította el, vagy ilyen kérelem alapján megállapított támogatást azért követelt vissza, mert az érintett beruházás nem az elismerési tervben megjelölt időszakban valósult meg, de a 6. § (2c) bekezdésében foglalt feltétel fennáll, akkor a Kincstár a döntést visszavonja, illetve a másodfokú hatóság a helybenhagyó döntését visszavonja, és az elsőfokú döntést megsemmisíti vagy megváltoztatja."

(3) A 24/2010. (III. 19.) FVM rendelet 13. §-a a következő (17) bekezdéssel egészül ki:

„(17) E rendeletnek a zöldség-gyümölcs termelői szervezetekről szóló 50/2017. (X. 10.) FM rendelettel [a továbbiakban: 50/2017. (X. 10.) FM rendelet] megállapított 9. § (6b) bekezdését a 50/2017. (X. 10.) FM rendelet hatálybalépésekor folyamatban lévő közigazgatási és bírósági ügyekben, továbbá a már lezárt és befejezett ügyekben is alkalmazni kell."

36. § (1) A zöldség-gyümölcs termelői szervezetek kiegészítő nemzeti támogatásáról szóló 53/2016. (VII. 21.) FM rendelet [a továbbiakban: 53/2016. (VII. 21.) FM rendelet] 3. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A kiegészítő támogatás a 891/2017/EU bizottsági rendelet 26. cikke szerinti értesítés alapján jóváhagyott működési alapot egészíti ki, és összege nem haladhatja meg az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a 891/2017/EU bizottsági rendelet 26. cikke értesítés alapján jóváhagyott és ténylegesen befizetett pénzügyi hozzájárulás 80%-át és a termelői szervezet által a referenciaévben forgalmazott termék értékének nyolc százalékát. Termelői szervezetek társulásai esetében ez a százalékérték a forgalmazott termékek értékének 10%-ára növelhető, amennyiben a forgalmazott termékek értékének 8%-át meghaladó összeget csak a termelői szervezetek társulása által a tagjai nevében végrehajtott intézkedések céljaira használják fel."

(2) Az 53/2016. (VII. 21.) FM rendelet 3. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Azon termelői szervezet esetében, amelynél a referenciaévben a forgalmazott termék értékén belül a feldolgozóipar részére értékesített termék aránya a zöldség-gyümölcs termelői szervezetekről szóló 50/2017. (X. 10.) FM rendelet [a továbbiakban: 50/2017. (X. 10.) FM rendelet] 26. § (1) bekezdése szerinti adatszolgáltatás alapján meghaladja a 70%-ot – a (3) bekezdés a) pontjában foglaltaktól eltérően –, a (3) bekezdés a) pontja szerinti termékmarketing-program költségeiből a termelői szervezet által vállalt résznek a termelői szervezet által igénybe vett kiegészítő támogatás 3%-ának megfelelő összeget kell elérnie."

(3) Az 53/2016. (VII. 21.) FM rendelet 4. és 5. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„4. § (1) A kiegészítő támogatás igénybevétele érdekében az operatív program módosítására vonatkozó, a 50/2017. (X. 10.) FM rendelet 16. § (1) bekezdése szerinti kérelmet és 16. § (5) bekezdése szerinti bejelentést a 50/2017. (X. 10.) FM rendelet 5. melléklet 6.3. táblázatának csatolásával kell benyújtani az agrárpolitikáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) részére. A kérelemben vagy bejelentésben külön meg kell jelölni a 3. § (2) és (3) bekezdése tekintetében figyelembe veendő tevékenységeket és azok költségeit.

(2) Az (1) bekezdésben megjelölt kérelemmel együtt kell benyújtani a 3. § (3) bekezdésében meghatározott programokat. A programot több termelői szervezet közösen is benyújthatja.

5. § (1) A kiegészítő támogatás kifizetése iránti kérelmet a 892/2017/EU bizottsági rendelet 19. cikkének megfelelően – az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. cikkében hivatkozott támogatás igénylésével

együtt – a 892/2017/EU bizottsági rendelet 9. cikke szerinti kérelemben az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból származó kifizetésekért felelős, akkreditált kifizető ügynökség (a továbbiakban: kifizető ügynökség) által rendszeresített és a honlapján közzétett, a 4. mellékletben meghatározott adattartalmú nyomtatványon kell benyújtani a kifizető ügynökséghez.

(2) Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. és 35. cikkében meghatározott, a támogatás mértékére vonatkozó követelményeknek a 892/2017/EU bizottsági rendelet 9. cikke szerinti kérelem egészét tekintve kell teljesülniük. Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. és 35. cikkében meghatározott támogatás – a 89/2017/EU bizottsági végrehajtási rendelet 9. cikke szerinti kérelem egészét tekintve – a működési programban jóváhagyott, egymáshoz viszonyított arányában vehető igénybe."

37. § Az 53/2016. (VII. 21.) FM rendelet 4. melléklet 8. pontjában a „150/2012. (XII. 28.) VM rendelet 23. § (2) bekezdése szerinti éves jelentés" szövegrész helyébe az „50/2017. (X. 10.) FM rendelet 26. § (2) bekezdése szerinti tájékoztatás" szöveg lép.

38. § Hatályát veszti az 53/2016. (VII. 21.) FM rendelet 2. §-a és 3. melléklete.

23. Hatályon kívül helyező rendelkezés

39. § Hatályát veszti a zöldség-gyümölcs termelői csoportokról és termelői szervezetekről szóló 150/2012. (XII. 28.) VM rendelet.

Dr. Fazekas Sándor s. k.,
földművelésügyi miniszter

1. melléklet az 50/2017. (X. 10.) FM rendelethez

Adatlap elismerési kérelem benyújtásához
A termelők saját vagy bérelt földterületére és termelésére vonatkozó, … évi éves adatok

1. táblázat

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	**Tag**				**Terület**				**Termelés**		
2	Név	Ügyfél azonosító szám	Belépés dátuma	Kilépés dátuma	Megye, település neve	Helyrajzi szám	Nagyság (ha)	ebből zöldség gyümölcs (ha)	Típus (szabadföldi/termesztő berendezés)	Termék(ek)	A terület termésmennyisége (t)
3			(év, hó, nap)	(év, hó, nap)							
4.1											
4.2											
4.3											
5	Összesen:										

2. táblázat

	A	B	C	D	E	F	G
1	**Értékesítés**						
2	Számla sorszáma	Kibocsátás kelte	Kibocsátó	Vevő	A számla tartalma		
3					a számla nettó értéke	az elismerés hatálya alá tartozó termékek nettó értéke (ezer Ft) (1)	egyéb termékek nettó értéke (ezer Ft) (2)
4.1							
4.2							
5	Összesen:						

Megjegyzések:

(1) Azon termék vagy termékcsoport számlán feltüntetett értéke, amely a termelői szervezet termelő tagjától származik és amely tekintetében a termelői szervezet az elismerését kérte.

(2) Azon termék vagy termékcsoport számlán feltüntetett értéke, amely nem a termelői szervezet termelő tagjától származik és/vagy a termelői szervezet az elismerését nem e termék vagy termékcsoport tekintetében kérte.

3. táblázat

	A	B	C	D	E	F	G	H
1		**Nem termelő tagok**						
2		Belépés dátuma	Kilépés dátuma				Termelő tagokhoz viszonyított számaránya	Szavazati arány
3	Név	(év, hó, nap)	(év, hó, nap)	Székhely	Tevékenységi kör	Főtevékenység	(%)	(a leadható szavazatok %-ban)
4.1								
4.2								
4.3								
5	Összesen:							

4. táblázat

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	**Termelői szervezetek társulása**							
2		Belépés dátuma	A szervezet státusza		Szavazati arány	A tagok		
3		(év, hó, nap)	(termelői szervezet: T; termelői csoport: CS; leányvállalat: L; termelő: T)		(a leadható szavazatok %-ban)	Termő-területe	Termés mennyisége	Forgalomba hozott termék értéke
4	Név			Székhely		(ha)	(t)	(ezer Ft)
5.1								
5.2								
5.3								
6	Összesen:							

2. melléklet az 50/2017. (X. 10.) FM rendelethez

1. táblázat

Adatlap az éves adatszolgáltatáshoz – Tagi termőterület

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1		... naptári év									
2		Régiók összesen	Közép-Magyar-ország	Közép-Dunántúl	Nyugat-Dunántúl	Dél-Dunántúl	Dunántúl összesen	Észak-Magyar-ország	Észak-Alföld	Dél-Alföld	Észak és Alföld összesen
3		ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
4	Tagi termőterület összesen (1)										
5	ebből: tagi zöldségtermő terület összesen										
6	ezen belül: szabadföldi										
7	ezen belül: fedett										
8	zöldségtermő terület termékenként										
9	ezen belül: szabadföldi										
10	ezen belül: fedett										
11	tagi gyümölcstermő terület összesen										
12	ezen belül: ültetvény (2)										
13	ezen belül: szabadföldi egy- vagy többéves kultúra (3)										
14	ezen belül: fedett (4)										
15	gyümölcstermő terület termékenként										
16	ezen belül: ültetvény (2)										
17	ezen belül: szabadföldi egy- vagy többéves kultúra (3)										
18	ezen belül: fedett (4)										
19	tagi gomba összesen										

Megjegyzések:

(1) az adott naptári évben művelt teljes terület, ha pl. 10 hektáron évente kétszer takarítanak be terményt, akkor a táblázatban 20 hektárt kell feltüntetni

(2) pl. alma-, körte-, cseresznye- stb. ültetvény

(3) pl. sárga- és görögdinnye, szamóca, rebarbara, málna, ribiszkék, egres, áfonyák

(4) pl. sárga- és görögdinnye, szamóca

2. táblázat

Adatlap az éves adatszolgáltatáshoz – Legfontosabb termékek

	A	B	C	
1			… naptári év	
2	A négy legfontosabb termék (5)	A termék megnevezése	mennyiség (t)	forgalomba hozott termék nettó árbevétele (ezer Ft)
3	**A termelői szervezet által értékesített termékek összesen**			
4	1.			
5	2.			
6	3.			
7	4.			
8	A többi termék			
9	**A tagok által önállóan értékesített termékek becsült mennyisége és értéke összesen**			
10	1.			
11	2.			
12	3.			
13	4.			
14	A többi termék			

Megjegyzések:

(5) a teljes (tagi + más termelői szervezet + nem tagi) elismerés hatálya alá tartozó termék értékesítés alapján kell kitölteni

3. táblázat

Adatlap az éves adatszolgáltatáshoz – Értékesítés

	A			B	C
1	Értékesítés			… naptári év	
2				mennyiség (t)	forgalomba hozott termék nettó árbevétele (ezer Ft)
3	**Forgalomba hozott termék összesen**				
4		***friss piacra összesen***			
5		ezen belül	áruházlánc		
6			nagyker/nagybani		
7			kiskereskedők		
8			egyéb		
9		***feldolgozásra összesen***			
10		ezen belül	feldolgozó ipar részére frissen értékesített		
11			termelői szervezet által feldogozott		
12		***kivont termék összesen***			
13		ezen belül	ingyenes szétosztás		
14	**Az értékesítés megbontása a termék eredete szerint**				
15	**I.**	**A tagok termése**			
16		***friss piacra***			

17		ezen belül	áruházlánc		
18			nagyker/nagybani		
19			kiskereskedők		
20			egyéb		
21		***feldolgozásra***			
22		ezen belül	feldolgozó ipar részére frissen értékesített		
23			termelői szervezet által feldogozott		
24		***kivont termék***			
25		ezen belül	ingyenes szétosztás		
26	**II.**	**Más termelői szervezet, termelői szerveztek társulása tagjainak termése (6)**			
27		***friss piacra***			
28		ezen belül	áruházlánc		
29			nagyker/nagybani		
30			kiskereskedők		
31			egyéb		
32		***feldolgozásra***			
33		ezen belül	feldolgozó ipar részére frissen értékesített		
34			termelői szervezet által feldogozott		
35	**III.**	**Egyéb termelő termése**			
36		***friss piacra***			
37		ezen belül	áruházlánc		
38			nagyker/nagybani		
39			kiskereskedők		
40			egyéb		
41		***feldolgozásra***			
42		ezen belül	feldolgozó ipar részére frissen értékesített		
43			termelői szervezet által feldogozott		
44	**Betárolt áru**				
45	ezen belül	tagok termése			
46		más termelői szervezet, társulás termése			
47		egyéb termelő termése			
48	**Vevők**				
49	TÉSZ, TÉSZ-társulás, TCS-től független vevők összesen				
50	Azon vevők amelyekben a TÉSZ, TÉSZ-társulás, TCS vagy ezek tagjai tulajdoni hányaddal rendelkeznek				
51	ezen belül	A TÉSZ, TÉSZ-társulás, TCS vagy ezek tagjainak összesített tulajdoni hányada nem haladja meg az ötven százalékot			
52		A TÉSZ, TÉSZ-társulás, TCS vagy ezek tagjainak összesített tulajdoni hányada meghaladja az ötven százalékot			
53	Azon vevők felsorolása, amelyekben a TÉSZ, TÉSZ-társulás, TCS vagy ezek tagjainak összesített tulajdoni hányada meghaladja az ötven százalékot				

Megjegyzések:

TÉSZ = zöldség-gyümölcs termelői szervezet

TÉSZ-társulás = zöldség-gyümölcs termelői szervezetek társulása

TCS = zöldség-gyümölcs termelői csoport

egyéb termelő = nem tagja sem TÉSZ-nek, sem TÉSZ-társulásnak, sem TCS-nak

(6) A 891/2017/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikk (1) bekezdése szerint.

4. táblázat

Adatlap az éves adatszolgáltatáshoz – Értékesítés regionális bontásban

	A	B		C		D		E		F		G		H		I		J		K	
1	Értékesítés	… naptári év																			
2		Régiók összesen		Közép-Magyarország		Közép-Dunántúl		Nyugat-Dunántúl		Dél-Dunántúl		Dunántúl összesen		Észak-Magyarország		Észak-Alföld		Dél-Alföld		Észak és Alföld összesen	
3		Mennyiség (t)	Forgalomba hozott termék nettó árbevétele (ezer Ft)	Mennyiség (t)	Forgalomba hozott termék nettó árbevétele (ezer Ft)	Mennyiség (t)	Forgalomba hozott termék nettó árbevétele (ezer Ft)	Mennyiség (t)	Forgalomba hozott termék nettó árbevétele (ezer Ft)	Mennyiség (t)	Forgalomba hozott termék nettó árbevétele (ezer Ft)	Mennyiség (t)	Forgalomba hozott termék nettó árbevétele (ezer Ft)	Mennyiség (t)	Forgalomba hozott termék nettó árbevétele (ezer Ft)	Mennyiség (t)	Forgalomba hozott termék nettó árbevétele (ezer Ft)	Mennyiség (t)	Forgalomba hozott termék nettó árbevétele (ezer Ft)	Mennyiség (t)	Forgalomba hozott termék nettó árbevétele (ezer Ft)
4	Forgalomba hozott termék összesen																				
5	A tagok termése																				
6	Más termelői szervezet, termelői szerveztek társulása tagjainak termése (7)																				
7	Egyéb termelő termése																				
8	Betárolt áru																				

Megjegyzések:

(7) A 891/2017/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikk (1) bekezdése szerint

5. táblázat

Adatlap az éves adatszolgáltatáshoz – Taglétszám

1	Taglétszám … naptári évben (8)		me.: fő
2	**Taglétszám összesen**		
3	ezen belül	természetes személy	
4		jogi személy	
5	ezen belül	zöldség- és/vagy gyümölcstermelők száma	
6		nem termelő tagok	
7	**Belföldi tagok**		
8	ezen belül	természetes személy	
9		jogi személy	
10	**Külföldi tagok**		
11	ezen belül	természetes személy	
12		jogi személy	

Megjegyzések:
(8) adott naptári év december 31-i állapot szerint

6. táblázat

Működési alapra vonatkozó becslés

	A		B
1			Működési alap (eFt)
2	20.. évi (referencia év) forgalmazott termék értéke		
3	ebből:	tény	
4		becslés	
5	Közösségi támogatás számított összege		
6	Saját hozzájárulás		
7	ebből:	termelői szervezet hozzájárulása	
8		tagok hozzájárulása	
9	Működési alap összesen		
10	válságmegelőzési és -kezelési intézkedések		
11	egyéb intézkedések		

3. melléklet az 50/2017. (X. 10.) FM rendelethez

1. Az operatív programok választható célkitűzései a nemzeti stratégiával összhangban

1	Nemzeti stratégia célkitűzései	Célkitűzések az 1308/2013/EU rendelet 33. cikk (1) bekezdése és a 152. cikk (1) bekezdés c) pontja szerint
2	Minőségi árualapok megteremtése	
3	Az ágazat szakmai hátterének fejlesztése	
4	Megfelelő szakember ellátottság biztosítása	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját
5		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása,
6		kutatások folytatása és kezdeményezések kidolgozása a fenntartható termelési módszerekkel, innovatív gyakorlatokkal, a gazdasági versenyképességgel és a piac alakulásával kapcsolatban
7	Korszerű szaktanácsadási rendszer létrehozása	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját,
8		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása,
9		kutatások folytatása és kezdeményezések kidolgozása a fenntartható termelési módszerekkel, innovatív gyakorlatokkal, a gazdasági versenyképességgel és a piac alakulásával kapcsolatban
10	Az ágazati kutatás rendszerének megújítása	kutatások folytatása és kezdeményezések kidolgozása a fenntartható termelési módszerekkel, innovatív gyakorlatokkal, a gazdasági versenyképességgel és a piac alakulásával kapcsolatban
11	Fenntartható, innovatív technikai és technológiai feltételek biztosítása	
12	A szabadföldi zöldség- és a gyümölcstermesztés technológia- és eszköz fejlesztése	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját,
13		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása
14		a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében
15	Az öntözött területek fenntartható növelése	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját
16		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása
17		környezetvédelmi intézkedések – különösen a vízre vonatkozóan – és környezetkímélő termelési módszerek, a biogazdálkodást is beleértve
18		hozzájárulás a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodáshoz és az éghajlatváltozás mérsékléséhez
19	Növény- és gombaházak építése és korszerűsítése	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját
20		a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében
21		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása
22	Az energiahatékonyság fokozása, alternatív energiák széleskörű alkalmazása	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját
23		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása
24		környezetvédelmi intézkedések – különösen a vízre vonatkozóan – és környezetkímélő termelési módszerek, a biogazdálkodást is beleértve,
25		a környezetkímélő termesztési gyakorlatok és termelési technikák, illetve megfelelő állatjóléti gyakorlatok és technikák használatának előmozdítása, valamint technikai segítségnyújtás az ilyen gyakorlatok és technikák alkalmazásához
26		a környezetvédelmi és állatjóléti előírások teljesítése céljából végrehajtott beruházások megtérülésének optimalizálása
27		hozzájárulás a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodáshoz és az éghajlatváltozás mérsékléséhez
28	A piaci kihívásoknak való megfelelés	
29	A piaci kihívásoknak való megfelelés Az ágazat piaci erejének növelése	
30	Az értéklánc menedzsment fejlesztése	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját
31		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása,
32		a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében
33		a friss vagy feldolgozott termékek promóciója
34		kezdeményezések kidolgozása a promóció és a forgalmazás terén
35	Kockázatok csökkentése és kezelése	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és

		monitoringját
36		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása,
37		a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében
38		válságmegelőzés és -kezelés
39		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása
40		az e rendelet 33. cikke (3) bekezdésének d) pontjában említett, a gyümölcs- és zöldségágazatban működő operatív programok keretében és az 1305/2013/EU rendelet 36. cikkében említett kölcsönös kockázatkezelési alapok kezelése
41	A fogyasztói igények megteremtése és hatékony kiszolgálása	
42	Az ökológiai gazdálkodás előmozdítása	környezetvédelmi intézkedések – különösen a vízre vonatkozóan – és környezetkímélő termelési módszerek, a biogazdálkodást is beleértve
43		hozzájárulás a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodáshoz és az éghajlatváltozás mérsékléséhez
44		a termelési szabványok használatának előmozdítása és az ehhez biztosított technikai segítségnyújtás, a termékminőség javítása, valamint oltalom alatt álló eredet megjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy nemzeti minőségigazoló címkével ellátott termékek fejlesztése
45	Az ágazati marketingtevékenység ösztönzése	a friss vagy feldolgozott termékek promóciója
46		kezdeményezések kidolgozása a promóció és a forgalmazás terén
47		a termékek minőségének javítása a friss és a feldolgozott termékek esetében is
48		a termelési szabványok használatának előmozdítása és az ehhez biztosított technikai segítségnyújtás, a termékminőség javítása, valamint oltalom alatt álló eredet megjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy nemzeti minőségigazoló címkével ellátott termékek fejlesztése
49	Egységes minőségügyi rendszer létrehozása	a termékek minőségének javítása a friss és a feldolgozott termékek esetében is
50		a termelési szabványok használatának előmozdítása és az ehhez biztosított technikai segítségnyújtás, a termékminőség javítása, valamint oltalom alatt álló eredet megjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy nemzeti minőségigazoló címkével ellátott termékek fejlesztése
51	A termékek hozzáadott értékének növelése	a termékek kereskedelmi értékének növelése
52		kínálati oldal koncentrációja és a tagok által előállított termékek forgalomba hozatala, többek között közvetlen üzletszerzés révén
53		kutatások folytatása és kezdeményezések kidolgozása a fenntartható termelési módszerekkel, innovatív gyakorlatokkal, a gazdasági versenyképességgel és a piac alakulásával kapcsolatban
54		a termelési szabványok használatának előmozdítása és az ehhez biztosított technikai segítségnyújtás, a termékminőség javítása, valamint oltalom alatt álló eredet megjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy nemzeti minőségigazoló címkével ellátott termékek fejlesztése
55		környezetvédelmi intézkedések – különösen a vízre vonatkozóan – és környezetkímélő termelési módszerek, a biogazdálkodást is beleértve
56		hozzájárulás a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodáshoz és az éghajlatváltozás mérsékléséhez

2. Az operatív programok célkitűzéseit szolgáló tevékenységtípusok az operatív programokba foglalt intézkedéseinek megfelelően

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q
1	Célkitűzés az 1308/2013/EU rendelet 33. cikk (1) bekezdése szerint																
2	jogszabályhely		33. cikk (1) bekezdés a) pont		33. cikk (1) bekezdés b) pont	33. cikk (1) bekezdés c) pont			33. cikk (1) bekezdés d) pont	33. cikk (1) bekezdés e) pont				33. cikk (1) bekezdés f) pont			
3	tartalom		a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját		a termékek minőségének javítása a friss és a feldolgozott termékek esetében is	a termékek kereskedelmi értékének növelése			a friss vagy feldolgozott termékek promóciója	környezetvédelmi intézkedések – különösen a vízre vonatkozóan – és környezetkímélő termelési módszerek, a biogazdálkodást is beleértve				válságmegelőzés és -kezelés			
4	Célkitűzés az 1308/2013/EU rendelet 152. cikk (1) bekezdés c) pontja szerint																
5	jogszabályhely	152. cikk (1) bekezdés c) pont iv. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont i. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont iii. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont vi. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont ii. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont iv. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont vi. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont ix. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont iii. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont v. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont vii. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont viii. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont i. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont iii. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont ix. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont x. alpont
6	tartalom	kutatások folytatása és kezdeményezés ek kidolgozása a fenntartható termelési módszerekkel, innovatív gyakorlatokkal, a gazdasági versenyképes-séggel és a piac alakulásával kapcsolatban	a termelés megtervezésén ek és a keres-lethez való hozzáigazításán ak biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében	a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizá-lása	a termelési szabványok használatának előmozdítása és az ehhez biztosított technikai segítségnyújtás, a termékminő-ség javítása, valamint oltalom alatt álló eredetmegjelö-léssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy nemzeti minőségigazoló címkével ellátott termékek fejlesztése	kínálati oldal koncentrációja és a tagok által előállított termékek forgalomba hozatala, többek között közvetlen üzletszerzés révén	kutatások folytatása és kezdeményezés ek kidolgozása a fenntartható termelési módszerekkel, innovatív gyakorlatokkal, a gazdasági versenyképes-séggel és a piac alakulásával kapcsolatban	a termelési szabványok használatának előmozdítása és az ehhez biztosított technikai segítségnyújtás, a termékminő-ség javítása, valamint oltalom alatt álló eredetmegjelö-léssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy nemzeti minőségigazoló címkével ellátott termékek fejlesztése	kezdeményezés ek kidolgozása a promóció és a forgalmazás terén	a környezet-védelmi és állatjóléti előírások teljesítése céljából végrehajtott beruházások megtérülésének optimalizálása	a környezet-kímélő termesztési gyakorlatok és termelési technikák, illetve megfelelő állatjóléti gyakorlatok és technikák használatának előmozdítása, valamint technikai segítségnyújtás az ilyen gyakorlatok és technikák alkalmazásához	a mellékter-mékek és a hulladékok kezelése, különösen a víz, a talaj és a táj minőségvédel-me tekinte-tében, valamint a biológiai sokféleség megőrzése vagy előmozdítása	hozzájárulás a természeti erőforrásokkal való fenntart-ható gazdál-kodáshoz és az éghajlatváltozás mérséklésére	a termelés megtervezésén ek és a kereslethez való hozzáigazításán ak biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében	a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizá-lása	kezdeményezés ek kidolgozása a promóció és a forgalmazás terén	az e rendelet 33. cikke (3) bekezdé-sének d) pontjában említett, a gyümölcs- és zöldségágazatb an működő operatív programok keretében és az 1305/2013/EU rendelet 36. cikkében említett kölcsönös kockázat-kezelési alapok kezelése
7	Intézkedés a 891/2017/EU rendelet 2. cikk (f) pontja szerint																
8	jogszabályhely és az intézkedés sorszáma	4. int [2. cikk (f) pont iv. alpont]	1. int. [2. cikk (f) pont i. alpont]	1. int., 5. int. [2. cikk (f) pont v. alpont], - 4. int., 2. int. [2. cikk (f) pont ii. alpont]	2. int., 3. int. [2. cikk (f) pont iii. alpont]	3. int.	4. int. 5. int.	2. int.	3. int.	7. int. [2. cikk (f) pont vii. alpont]	7. int.	7. int.	7. int.	6. int. [2. cikk (f) pont vi. alpont]	6. int.	6. int.	6. int.

9	TEVÉKENYSÉGEK																
10		Kísérleti kert, Kísérleti termesztő berendezések bemutató gazdaság létrehozása	Informatikai szoftverek, eszközök, a termelői szervezet tagjaival történő kapcsolattartást és annak tervezését lehetővé tévő számítástechnikai és mobilkommunikációs eszközök és szoftverek beszerzése	Termelés biológiai és technológiai feltételeinek biztosításához szükséges gépek és berendezések, valamint új technológia során felhasznált anyagok specifikus költségei	Telephelyek minőségrendszerbeli auditjához kapcsolódó beruházások. A termékminőséggel kapcsolatos feladatok ellátásához szükséges eszközök,	Piac- és vevőelemzés, piacszervezés, reklamáció elemzés	Kísérleti kert, kísérleti termesztő berendezések, bemutató gazdaság létrehozása	Minőségirányítási, minőségtanúsítási, minőségbiztosítási rendszer kialakítása, tanúsítása, rendszerfejlesztése. Telephelyek, termelők auditra való felkészítése, és auditja	Promóciós és kommunikációs tevékenységek, marketing kampányok, szolgáltatások, kóstoltatások, (szóróanyagok, prospektusok, a szervet tevékenységét és munkáját bemutató anyagok, kiadványok, internetes megjelenítés kialakítás, honlapok fejlesztése, működtetése stb.)	Szerves- és/vagy biotrágya használata	Tápanyag-gazdálkodási terv készítése/készíttetése és végrehajtása	Komposzt használata	Tápanyag-gazdálkodási terv készítése/készíttetése és végrehajtása	Piacról történő árukivonás	Betakarítási biztosítás	Promóció és kommunikáció akár a megelőzés, akár válság idején	Kölcsönös kockázatkezelési alapok létrehozásával kapcsolatos adminisztratív költségek
11					A termék-, a talaj-, a növény- és a vízminták vizsgálatát lehetővé tevő műszerek és egyéb tárgyi eszközök	Kereskedelmi és termékstratégia kialakítása, megújítása, együttműködések erősítése.	Zöldség-gyümölcs termesztéstechnológia, talaj- és növényvédelmi, valamint „post harvest" tevékenységet érintő szaktanácsadás, szaktanácsadók képzési költségei			Erózió és defláció elleni védelem	Víz-, talaj- és növényanalízis	Szerves- és/vagy biotrágya használata	Komposzt használata	Gyümölcs és zöldségfélék be nem takarítása			
12		Új nemesített fajták bevezetése, azok elemzése, kísérleti telepítések. Értékes magyar fajták, valamint a Magyarországon termesztésbe vonható piacképes külföldi fajták használatát elősegítő technológiák kialakítása	Termeléstervezéshez használt szoftver, szoftverek licence	Ültetvény létrehozása. A többéves kultúrák szaporítóanyagai, termelési színvonalat biztosító pótlás	Polcállósági vizsgálatok, hatóanyag ellenőrzés	Egységes arculati elemek kialakítását biztosító fejlesztések, jogi eljárások.		A minőségbiztosítással, a környezetgazdálkodással kapcsolatos feladatok ellátásához szükséges vállalatirányítási rendszerek.	A szervezeten belüli ismeretátadás és kommunikáció fejlesztése.	Megújuló energiaforrásokat felhasználó fűtésrendszer kialakítása	Tervezés, költség- és energetikai számítások készítése	Megújuló energiaforrásokat felhasználó fűtésrendszer kialakítása	Környezetvédelmi intézkedésekhez kapcsolódó szaktanácsadás			
13			Termeléstervezést támogató informatikai szoftverfejlesztő, hardverfejlesztő szolgáltatások	növényvédelmi és időjárás előrejelzési szolgáltatások,	Logisztikai, tároló eszközök, hűtők és hűtőgépek.	A termék tárolása hűtése, válogatása osztályozása és csomagolása, elsődleges feldolgozása érdekében szükséges beszerzések	Zöldség-gyümölcs termesztéstechnológia, talaj- és növényvédelmi, valamint „post harvest" tevékenységet érintő szaktanácsadás, szaktanácsadók képzési költségei	Az audit feltételek teljesítéshez szükséges beruházások.	Célpiacokon információgyűjtésre és -elemzésre alapozott nemzetközi és belföldi üzletember és partnertalálkozók szervezése, azokon való részvétel	Biológiai úton lebomló kötőzőanyag használata a gazdaságokban	Szerves- és/vagy biotrágya használata	Kapcsolt hő- és energiatermelés a termesztés és az áruvá készítés során keletkező zöldség-gyümölcs hulladékok felhasználásával	Szerves- és/vagy biotrágya használata			
14		Hozamnövekedés fokozását, minőségfejlesztést szolgáló vizsgálatok, kutatások	Termelési struktúrát befolyásoló piackutatás.	Növényvédelmi és időjárás előrejelzési eszközök	Informatikai eszközök, szoftverek a termékminőséggel, minőségjavítással, nyomonkövetéssel kapcsolatos feladatok ellátásához	Kereskedelemi feladatok elvégzéshez szükséges beruházások, az értékesítéshez szükséges kommunikációs és informatikai eszközök	Piaci diverzifikációt, piacbővülést szolgáló termék és eljárásfejlesztések	Minőség ellenőrzési rendszer kialakítása, tanúsítása, rendszerfejlesztése. Telephelyek, termelők auditra való felkészítése.		Szelektív hulladékgyűjtés	Talajtakarás alkalmazása a vízveszteség csökkentése érdekében	Szelektív hulladékgyűjtés	Erózió és defláció elleni védelem				
15		Költségelemzések végzése, hatékonyságot fokozó vizsgálatok, kutatások a termelés és a post-harvest területén	Ültetvény létrehozása, többéves kultúrák szaporítóanyagai, termelési színvonalat biztosító pótlás	Fólia és üvegház létrehozása	Vízkezelés gépei eszközei	Termékpálya elemzéseken alapuló értéklánc modellek kidolgozása, logisztikai rendszerek alkalmazása	A fenntartható termelési módszerek, innovatív gyakorlatok megismerését lehetővé tévő tanulmányutak	Polcállósági vizsgálatok, hatóanyag ellenőrzés,	Piackutatás a meglévő és a potenciális piaci igények, a jelenlegi értékesítési csatornák fejlesztési lehetőségei, új értékesítési csatornák kialakításának lehetőségeinek felmérése	A kedvezőtlen műszaki jellemzőkkel rendelkező növényvédelmi gépek és növényvédőszer kijuttatására szolgáló berendezések helyettesítése korszerűbb gépekkel és eszközökkel	Megújuló energiaforrásokat felhasználó fűtésrendszer kialakítása	A növényi maradványok energetikai célú felhasználásának elősegítése	Öntözőrendszerek fejlesztése, illetve a már létező öntözőrendszerek cseréje hatékonyabb rendszerekre				
16		Piaci diverzifikációt, piacbővülést szolgáló termék és eljárásfejlesztések	Képzés a termesztéstechnológiáról, növényvédelemről, növényfajokról, és új növény-	Megtermékenyülés segítése az üvegházakban, és ültetvényekben. Poszméhek beszerzése és	Termék-, a talaj-, a növény- és vízminták vizsgálatának végzése szaklaboratóriummal,	A termékek forgalomba hozatalát, termékfejlesztést, kereskedelmi értéknövelését segítő	Kutatási eredmények és tanulmányutak tapasztalatainak bemutatása	Védjegy- és minőségtanúsítási rendszerben résztvevő termékek egységes minősége			Biológiai úton lebomló kötőzőanyag használata a gazdaságokban	A biológiailag lebomló szerves anyagok aerob lebontása és további felhasználásra alkalmassá tétele	A víz tisztítását és újrafelhasználását szolgáló beszerzés és/vagy fejlesztés				

			fajtákról, technológiai ismeretekről	telepítése keretében poszméh kaptárok beszerzése, és mézelő növények telepítése		beszerzések		érdekében végzett folyamatos monitoring, vizsgálatok költségei.				(Komposztké-szítés)					
17		Kutatás, kísérleti termelés során gyűjtött adatok információk nyomon követhető megosztása a tagokkal, eredmények bemutatása, következtetések levonása.			Védjegy és minőségtanú-sítási rendszer-ben való részvétel teljesítéséhez szükséges beruházások	Az áruk jelölését, címkézését és nyomon követését lehetővé tévő eszközök			A termelői szervezet saját márkaneveinek kialakítása, fejlesztése, bejegyeztetése, piaci bevezetése	Méhekkel, poszméhekkel történő beporzást alkalmazó termesztés-technológiák elterjedésének elősegítése	Biológiai és oxo-biológiai úton lebomló műanyagok használata a termesztésben	Víz-, talaj- és növényanalízis	Talajtakarás alkalmazása a vízveszteség csökkentése érdekében				
18		Termelési folyamatok és a környezet kapcsolatrend-szerének elemzése.	Szaktanácsadás a tagok részére fajta, technológia, növényvédelem kérdéskörben, a termelői szervezet által meghatározott egységes tevékenység elősegítése céljából.	Új, víztakarékos öntöző rendszerek kiépítése	A minőség-ellenőrzést valamint az árusítások vizsgálatát lehetővé tevő rendszerek fejlesztése	Melléktermékek kezelését hasznosítást, selejtkezelést, hulladékcsök-kentést elősegítő eszközök		Biológiai növényvédelem üvegházakban, fóliaházakban.	Termelői szervezetek, márkaneveinek védjegyeinek, vagy az általános termékmarke-ting és a minőséget igazoló címkék promóciója keretében a csomagoláson vagy címkén feltüntetendő promóciós célú üzenetek nyomtatása	A kertészeti oltás alkalmazása a növényvédő szerek használatának csökkentése érdekében	Méhekkel, poszméhekkel történő beporzást alkalmazó termesztés-technológiák elterjedésének elősegítése	Környezet-védelmi intézkedések-hez kapcsolódó oktatás, képzés	Megújuló energiaforrá-sokat felhasz-náló fűtésrend-szer kialakítása				
19		Fajtakísérletek, tápanyagkísér-letek specifikus költségei	Megtermé-kenyülés segítése az üvegházakban, és ültetvények-ben. Poszméhek beszerzése és telepítése keretében poszméh kaptárok beszerzése, és mézelő növények telepítése	Betakarítási technológia hatékonyságot fokozó beruházások: a szedéshez, betakarításhoz, a termék beszállításához használt gépek eszközök, a termelői szervezet értékesítési és forgalmazási tevékenysé-geiben nem felhasználandó betakarításhoz és tároláshoz használt göngyölegek	Áruminőséggel, árukezeléssel kapcsolatos képzés, szaktanácsadás szervezése.			Minőségbizto-sítással, árukezeléssel, nyomon követéssel kapcsolatos képzés, szaktanácsadás		Alternatív gyomirtási eljárások használata	A kedvezőtlen műszaki jellemzőkkel rendelkező növényvédelmi gépek és növényvédőszer kijuttatására szolgáló berendezések helyettesítése korszerűbb gépekkel és eszközökkel	Környezet-védelmi intézkedések-hez kapcsolódó szaktanácsadás	Környezet-védelmi intézkedések-hez kapcsolódó oktatás, képzés				
20		Zöldség-gyümölcs termesztés-technológia, talaj- és növény-védelmi, valamint „post harvest" tevékenységet érintő szaktanácsadás igénybevétele szaktanácsadók képzési költségei;			Védjegy- és minőségtanú-sítási rendszer létrehozása, az eredetvédelem uniós oltalmára (OEM/OFJ) való bejelentéshez szükséges termékleírások készítése.			Az áruk jelölését, címkézését és nyomon követését lehetővé tévő eszközök.	Kiállításokon való kiállítás, valamint kereskedelmi és partnertalálko-zók feltételeit megvalósító költségek	Rezisztens és toleráns fajták alkalmazása		Tervezés, költség- és energetikai számítások készítése	Energiatakaré-kosabb termelési eszközök és módszerek használata				
21			Betakarítási technológia hatékonyságot fokozó beruházások: a szedéshez, betakarításhoz, a termék beszállításához használt gépek eszközök, a termelői szervezet értékesítési és forgalmazási tevékenysé-geiben nem felhasználandó betakarításhoz és tároláshoz használt göngyölegek		Védjegy- és minőségtanú-sítási rendszer-ben résztvevő termékek egységes minősége érdekében végzett folyamatos monitoring, vizsgálatok.			Ökológiai vetőmagok használata		Integrált gazdálkodás	A kertészeti oltás alkalmazása a növényvédő szerek használatának csökkentése érdekében		Biológiai növényvédelmi eszközök és készítmények alkalmazása				
22		Ellenőrzési és monitoring módszerek kidolgozása.		Jogi, számviteli, üzletviteli, tanácsadás a termelő tagok részére.	Biológiai növényvédelem üvegházakban, fóliaházakban.			A termék-, a talaj-, a növény- és vízminták vizsgálatát lehetővé tevő műszerek és egyéb tárgyi eszközök		Környezetvé-delmi intézkedé-sekhez kapcsolódó szaktanácsadás	Környezetvé-delmi intézkedé-sekhez kapcsolódó szaktanácsadás		A kedvezőtlen műszaki jellemzőkkel rendelkező növényvédelmi gépek és növényvédő szer kijuttatá-sára szolgáló berendezések helyettesítése korszerűbb gépekkel és eszközökkel				
23			A termesztés-technológiai, növényvédelmi és meteorológiai szolgáltatások.	A termeléshez szükséges inputanyag beszerzést segítő rendszerek szolgáltatások	Ökológiai vetőmagok használata			Laboratórium létrehozása, fejlesztése, műszerek beszerzése		Tervezés, költség- és energetikai számítások készítése	Biológiai növényvédelmi eszközök és készítmények alkalmazása						
24			Tároló kapacitást növelő	Képzés a termesztés-technológiáról,	Az áruk jelölését, címkézését,			A szervezet által alkalmazott nyomon		Víz-, talaj- és növényanalízis	Alternatív gyomirtási eljárások		Ökológiai gazdálkodás				

			beruházások, tároló eszközök	növényvédelemről, növényfajokról, és új növényfajtákról, technológiai ismeretekről	nyomonkövetését lehetővé tevő eszközök			követési rendszer előírásainak megfelelő az áruk nyomon követését lehetővé tévő információk feltüntetésének költségei			használata						
25			Jég és fagyvédelem eszközei		A szervezet által alkalmazott nyomon követési rendszer előírásainak megfelelő az áruk nyomon követését lehetővé tévő információk feltüntetésének költségei					Környezetvédelmi intézkedésekhez kapcsolódó oktatás, képzés	Környezetvédelmi intézkedésekhez kapcsolódó oktatás, képzés		Tervezés, költség- és energetikai számítások készítése				
26			Fólia és üvegház létrehozása		Laboratórium létrehozása, fejlesztése, műszerek beszerzése.					Ökológiai gazdálkodás	Zöldtrágya használata		Zöldtrágya használata				
27											Rezisztens és toleráns fajták alkalmazása		Integrált gazdálkodás				
28											Ökológiai gazdálkodás		Víz-, talaj- és növényanalízis				
29											Integrált gazdálkodás						
30											Szelektív hulladékgyűjtés						
31											Komposzt használata						

3. Egyes tevékenységtípusokra fordítható összegek aránya az elfogadott működési alap százalékában

	A	B
1	**Tevékenység csoport**	**Felső határ (%)**
2	Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek	80
3	Kutatás, vizsgálat, elemzés	40
4	Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás	40
5	Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása	60
6	Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek	60
7	Termék promóció	60
8	Válságmegelőzés és kezelés	30

4. AZ ÖSSZES, ILLETVE TÖBB TEVÉKENYSÉGTÍPUSRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK, VALAMINT A TEVÉKENYSÉGTÍPUSOKKAL KAPCSOLATBAN BENYÚJTANDÓ KONKRÉT INFORMÁCIÓK

1. BERUHÁZÁS, BÉRLET, LÍZING TÍPUSÚ TEVÉKENYSÉGEK

A. Általános feltételek

- A beszerzendő eszköz műszaki dokumentációjából, leírásából egyértelműen ki kell derülnie, hogy az adott eszköz alkalmas az operatív programban megfogalmazott feladat elvégzésére, és kapacitásai nem haladják meg a célkitűzés elérése érdekében szükséges mértéket figyelemmel a termelői szervezet tagjaitól vagy más termelői szervezet, illetve termelői szervezetek társulásának termelő tagjaitól származó termésmennyiségekre.
- Szokásos piaci árnak való megfelelést alátámasztó egymástól és a termelői szervezettől független árajánlatoknak a termelői szervezet vagy annak vezetője nevére címzettnek, aláírással, keltezéssel és érvényességi határidővel ellátottnak kell lennie. Ugyanarra a beruházásra vonatkozó árajánlatok esetén a különböző beszállítóktól beszerzett árajánlatoknak összehasonlíthatónak kell lennie oly módon, hogy abból megállapítható legyen, hogy az operatív programban meghatározott feladat elvégzésére bármelyik ajánlatban szereplő eszköz hasonló mértékben alkalmas.
- A beruházások pénzügyi teljesítésekor felszámolásra kerülő banki költségek (pl. tranzakciós költségek) nem elszámolhatóak.

a. Az operatív programmal együtt be kell nyújtani

- A beszerzendő eszköz segítségével elvégzendő feladatok, illetve annak bemutatása, hogy azok mely termékek érdekében kerülnek hasznosításra.
- A tervezett beruházás műszaki leírását, amely bizonyítja adott esetben, hogy a beruházás megfelel a Vidékfejlesztési program keretében kiírt pályázat beruházás műszaki paramétereire vonatkozó minimumfeltételeknek.
- A Tag gazdaságában történő beruházás esetén – az egyhangú döntéshozatal esetét kivéve – annak igazolását, hogy az érintett tag a működési alap felhasználásáról szóló döntés során az érintett beruházás tekintetében a döntésben sem közvetlenül, sem közvetve nem vett részt.
- A Tag gazdaságában történő beruházás esetén annak bemutatása, hogy a végrehajtott beruházások esetében hogyan teljesüljenek az EUMSZ 191. cikkében[1] és a hetedik uniós környezetvédelmi cselekvési programban meghatározott célkitűzések[2]

aa) Környezetvédelmi intézkedések keretében azon beruházások esetén, melyeknek célja, hogy csökkentsék a termelésben felhasznált erőforrások, a kibocsátott szennyezőanyagok vagy a termelési folyamatban termelt hulladék mennyiségét, az operatív programmal együtt be kell nyújtani:

- A projektleírásokat, vagy egyéb technikai dokumentumokat a várható csökkenések és – adott esetben – a várható további környezetvédelmi előnyök bemutatásáról, amelyek tartalmazzák azokat a technikai dokumentumok vagy független szakértő által igazolt eredményeket, amelyeket a beruházás végrehajtásával el lehetne érni;
- Azon beruházások esetén, amelyeknek a talaj védelméhez, a víz- és energiatakarékossághoz, a vízminőség javításához vagy fenntartásához, az élőhelyek és a biológiai sokféleség védelméhez, az éghajlatváltozás mérsékléséhez, valamint a hulladékképződés csökkentéséhez vagy a hulladékkezelés javításához való hozzájárulásuk hatása nem számszerűsíthető, annak az érintett környezetvédelmi területeken képesített független szakértő által igazolással ellátott projektleírás

[1] EUMSZ 191. cikk (1) Az Unió környezetpolitikája hozzájárul a következő célkitűzések eléréséhez: a környezet minőségének megőrzése, védelme és javítása; az emberi egészség védelme; a természeti erőforrások körültekintő és ésszerű hasznosítása; a regionális vagy világméretű környezeti problémák leküzdésére, és különösen az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló intézkedések ösztönzése nemzetközi szinten.

[2] EU EAP: 1. az Unió természeti tőkéjének védelme, megőrzése és növelése; 2. az Unió erőforrás-hatékony, zöld és versenyképes, alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdasággá történő átalakítása; 3. az uniós polgárok megóvása a környezettel kapcsolatos terhelésektől, valamint az egészségüket és jóllétüket fenyegető kockázatoktól; 4. a környezetre vonatkozó uniós szabályozás előnyeinek maximalizálása a végrehajtás javításával; 5. az uniós környezetpolitika ismeret- és tudományos alapjának bővítése; 6. a környezet- és éghajlat-politikával összefüggő beruházások feltételeinek javítása és a környezeti externáliák kezelése; 7. a környezetvédelem integrációjának és a szakpolitikák koherenciájának növelése; 8. az uniós városok fenntarthatóságának javítása; 9. a nemzetközi környezettel és éghajlattal kapcsolatos kihívások hatékonyabb uniós kezelése.

formájában történő bizonyítása, hogy az intézkedés várhatóan pozitív módon járul hozzá egy vagy több környezetvédelmi célkitűzéshez.

ab) Használt eszköz esetén az operatív programmal együtt be kell nyújtani

- az alátámasztó számításokat annak bizonyítására, hogy új eszköz beszerzése vagy lízing igénybevétele nem indokolt;
- annak igazolását, hogy az eszköz független értékbecslő igénybevételével megállapított értékbecslés szerinti, vagy az 1996. évi LXXXI. törvényben foglalt értékcsökkenési leírás mértékek alkalmazásával számított értéke nem éri el a hasonló rendeltetésű, azzal azonos vagy közel azonos műszaki paraméterekkel rendelkező új eszköz piaci értékét;

ac) Használt ingatlan esetén Az operatív programmal együtt be kell nyújtani:

- a termőföldnek nem minősülő ingatlanok hitelbiztosítéki értékének meghatározására vonatkozó módszertani elvekről szóló 25/1997. (VIII. 1.) PM rendelet alapján elkészített független árszakértői vagy értékbecslői szakvéleményt,
- annak igazolását, hogy az értékbecslő rendelkezik ingatlanvagyon-értékelő szakképesítéssel és az ingatlanvállalkozás-felügyeleti hatóság által vezetett vagyonértékelői névjegyzékben szerepel,
- annak igazolását, hogy az ingatlant nem terheli semmilyen olyan pénzintézeti követelés, vagy harmadik fél részére bejegyzett jog, amely akadályozza az operatív programban megfogalmazott feladat végrehajtását,

b. A termelői szervezetnél rendelkezésre kell állnia

- A beruházás megvalósulásának helyszínének meghatározása és annak igazolása, hogy az a termelői szervezet vagy annak leányvállalata, vagy tagja tulajdonában van.
- A Tag használatába adott beruházás esetén a termelői szervezetnek az eszköz adózási értékcsökkenési időszak végéig való hozzáférési jogának biztosítását tartalmazó szerződés.
- Új eszköz esetén a termelői szervezetnél rendelkezésre kell állnia a vétel (a számlakiállítás dátuma) időpontjában kezdődő termékfelelősségi, garanciális és szavatossági jogainak érvényesíthetőségéhez szükséges, a gyártó és a forgalmazó által kibocsátott, hiteles dokumentumnak.
- Használt ingatlan esetén a termelői szervezetnél rendelkezésre kell állnia annak igazolásának, hogy az adott használt ingatlanra az adásvételt megelőző hét évben uniós illetve nemzeti támogatást nem vettek igénybe.

ba) Használt eszköz esetén a termelői szervezetnél rendelkezésre kell állnia:

- az eszköz eredetének valamint annak eladó által történő igazolásának, hogy az adott eszközt az adásvételt megelőző hét évben nem uniós vagy nemzeti támogatásból szerezték be;
- a beüzemeléssel kapcsolatos munkavédelmi vizsgálat bizonylatának.

B. Bérlet

- Berendezések és egyéb eszközök bérlése esetén indokolni kell, hogy az gazdasági szempontból a vásárlás megfelelő alternatívája.
- Az elszámolható bérleti díj nem haladhatja meg az eszköz az operatív programban megfogalmazott célkitűzések érdekében történő hasznosításából elérhető tiszta jövedelmet. Az elszámolható bérleti díj számítása során a bérbevett eszköz bérlésének operatív programban megfogalmazott célkitűzések érdekében figyelembe vehető hasznainak és az ezek megszerzése érdekében felmerülő kiadások különbségéből (tiszta jövedelmek) levezetett értékét kell figyelembe venni. Az érték megállapítása azon az elven alapszik, hogy bármely eszköz értéke annyi, mint a belőle származó tiszta jövedelmek értéke.
- A bevételek és kiadások becslését az operatív programban megfogalmazott használati módoknak megfelelően kell elvégezni. A számítás megkezdésekor fel kell mérni az eszköz használati módját, és az elemzést ennek megfelelően kell elvégezni.
- Tiszta jövedelem alatt a tervezett bevételek ténylegesen kifizetendő kiadásokkal csökkentett értékét kell érteni.
- Az eszköz értékelésnél az eszköz operatív programnak megfelelő hasznosításából származó rendszeres bevételek képezik a bevételek becslésének az alapját. Erre vonatkozóan a megfelelő piaci összehasonlító adatokat kell felhasználni.
- A tervezett bevételekből le kell vonni a várható a kihasználatlanságból adódó bevételkiesést.
- A működtetési kiadásokon belül a működés során, több-kevesebb rendszerességgel felmerülő következő kiadásokat kell figyelembe venni: a közüzemi díjak (víz, gáz, energia, csatorna, fűtés, hűtés, melegvízellátás), a telekommunikációs hálózatok igénybevételének díja, egyéb infrastrukturális szolgáltatások (szemétszállítás, rovarirtás stb.), biztonsági szolgáltatások, a takarítás (napi takarítás, ablaktisztítás stb.), felújítások, javítások, korszerűsítési munkálatok, a felújítási alap-képzésre fordított összegek, a kezelési és menedzselési költségek (a kezeléssel, bérbeadással összefüggő marketing és

ügynöki kiadások stb.), biztosítási díjak. A felújítási kiadásokat vagy a pótlási költség százalékában, vagy becsült összeggel kell megadni.

– A tiszta jövedelem számításakor az általános forgalmi adót mind a bevétel, mind a kiadás oldalon figyelmen kívül kell hagyni, míg az ingatlanadót és az ingatlant magát terhelő köztehervisselési tételeket figyelembe kell venni. A kiszámított tiszta jövedelemből a jövedelemadót vagy a társasági adót nem lehet levonni. A bevételek és kiadások idősorainak felállításával, időszakos (éves vagy rövidebb) egyenlegek képzésével kell a pénzfolyamot felírni.

Bérlet esetén az operatív programmal együtt be kell nyújtani:

– indokolást, hogy gazdasági szempontból a bérlet a vásárlás megfelelő alternatívája,
– az elszámolható bérleti díj számítását.

C. A tevékenységeknek az elfogadott operatív program szerinti végrehajtását igazoló, a kiadásokat alátámasztó dokumentumok:

– szerződés és/vagy megrendelő,
– mindkét fél által aláírt teljesítést igazoló dokumentum,
– a kifizetést igazoló bizonylat,
– beruházás esetében tárgyi eszköz karton,
– nem forintban kiállított számlánál főkönyvi kivonat,
– üzembe helyezési jegyzőkönyv
– átadás-átvételi jegyzőkönyv,

D. Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek egyes csoportjai és azokra vonatkozó külön feltételek

1.1. Informatikai rendszer kialakításához, fejlesztéséhez kapcsolódó tevékenyégtípusok:

1.1.1. Informatikai szoftverek, eszközök, a termelői szervezet tagjaival történő kapcsolattartást és annak tervezését lehetővé tévő számítástechnikai és mobilkommunikációs eszközök és szoftverek beszerzése.
1.1.2. Termeléstervezéshez használt szoftver, szoftverek licence,
1.1.3. Informatikai eszközök, szoftverek a termékminőséggel, minőségjavítással, nyomonkövetéssel kapcsolatos feladatok ellátásához.

Az 1.1. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

– Értékelés készítése arról, hogy mely munkafolyamatok bevezetését, egyszerűsítését, könnyítését érték el a fejlesztésekkel, ezek hogyan segítik a célkitűzések és az értéklánc menedzsment modellben foglalt szükségletek megvalósulását.

1.2. Kísérleti termelés megvalósítása tevékenyégtípusok:

1.2.1. Kísérleti kert, kísérleti termesztő berendezések, bemutató gazdaság létrehozása.
1.2.2. Új nemesített fajták bevezetése, azok elemzése, kísérleti telepítések. Értékes magyar fajták, valamint a Magyarországon termesztésbe vonható piacképes külföldi fajták használatát elősegítő technológiák kialakítása.
1.2.3. Laboratórium létrehozása, fejlesztése, műszerek beszerzése.

a. Az 1.2. alpont szerinti tevékenységek végrehajtása esetén az operatív programmal együtt be kell nyújtani:

– A kísérlet, a kutatási terv a választott módszerek és eszközök a megfogalmazott célkitűzések tekintetében vett indokoltságának részletes bemutatását.
– Az elérendő eredmények hasznosításának terve a célkitűzések megvalósulására figyelemmel.

b. Az 1.2. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

– Dokumentáció készítése a munkafolyamatokról, az elérni kívánt és a teljesült célok, eredmények bemutatásáról
– A kísérletek és kutatások eredményei hasznosításának, továbbadásának a módszereinek bemutatása (kutatásba bevont termelők száma, ismeretátadás módszerei, alkalmak stb.)

1.3. Termőterületeken megvalósuló beruházások tevékenyégtípusok:

1.3.1. Hatékony vízhasználatot biztosító beruházások, tevékenységtípusok:

1.3.1.1. Új, víztakarékos öntöző rendszerek kiépítése,
1.3.1.2. Vízkezelés gépeinek, eszközeinek beszerzése

1.3.1.3. Öntözőrendszerek fejlesztése, illetve a már létező öntözőrendszerek cseréje hatékonyabb rendszerekre
1.3.1.4. Talajtakarás alkalmazása a vízveszteség csökkentése érdekében
1.3.1.5. A víz tisztítását és újrafelhasználását szolgáló beszerzés és/vagy fejlesztés

a. Az 1.3.1. alpont keretében a vízmegtakarítás tekintetében figyelembe vehető eszközök:

aa) Technológiaváltásból eredő vízmegtakarítás

- Nyomáscsökkentés
- Talajközeli szórófejek alkalmazása
- Talajnedvesség-méréssel kombinált meteorológiai rendszerek kiépítése

ab) Meglévő vízi infrastruktúra felújítása általi vízmegtakarítás

- Szabályozott (fázisváltós) szivattyúk telepítése
- Nyílt felszíni csatornák és öntözővíz-tározók szivárgási veszteségének csökkentése

ac) Termesztéstechnológiából adódó vízmegtakarítás

- Öntözési döntéstámogató rendszer
- Precíziós technológiák

b. Az 1.3.1. alpont szerinti tevékenységek végrehajtása esetén operatív programmal együtt be kell nyújtani

- a beruházást megelőző évekre vonatkozó üzemeltetési vízjogi engedéllyel összhangban levő, átlagos tényleges vízhasználat összevetése a tervezett technológia gyártói műszaki paramétereiből és a tervezett üzemi öntözési tervből adódó vízhasználattal.

c. Az 1.3.1. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- Vízfelhasználásra vonatkozó összesített mérőszámok, a megvalósítás előtti és az azt követő időszak összevetése
- Az új gépek kapacitásmutatóinak és kihasználtságának bemutatása
- Öntözött területek méretének változása
- Vízminőség változására vonatkozó mutatók

1.3.2. Hatékony termelés megvalósítását szolgáló beruházások tevékenységtípusok:

1.3.2.1. Jég és fagyvédelem eszközei
1.3.2.2. Növényvédelmi és időjárás előrejelzési berendezések
1.3.2.3. Erózió és defláció elleni védelem
1.3.2.4. Ültetvény létrehozása, többéves kultúrák szaporítóanyagai, termelési színvonalat biztosító pótlás
1.3.2.5. Fólia és üvegház létrehozása
1.3.2.6. Ökológiai vetőmagok használata
1.3.2.7. Termelés biológiai és technológiai feltételeinek biztosításához szükséges gépek és berendezések, valamint új technológia során felhasznált anyagok specifikus költségei
1.3.2.8. A kedvezőtlen műszaki jellemzőkkel rendelkező növényvédelmi gépek és növényvédőszer kijuttatására szolgáló berendezések helyettesítése korszerűbb gépekkel és eszközökkel
1.3.2.9. Energiatakarékosabb termelési eszközök és módszerek használata
1.3.2.10. Betakarítási technológia hatékonyságot fokozó beruházások: a szedéshez, betakarításhoz, a termék beszállításához használt gépek eszközök

Az 1.3.2. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- Termésmennyiség alakulásának, változásának bemutatása
- Egy munkafolyamatra fordított egységnyi munkaórák számának alakulása
- Felvevőpiac bővülésére vonatkozó számadatok bemutatása
- Az új gépek kapacitásmutatóinak és kihasználtságának bemutatása
- Környezeti terhelés csökkentésére vonatkozó mutatószámok (energiatakarékosság bizonyítására vonatkozó számítások, kijuttatott, környezetre káros hatóanyagok mértékének változása stb.)

1.4. Telephelyhez kapcsolódó fejlesztéseket célzó tevékenyégtípusok:

1.4.1. A termelői szervezet értékesítési és forgalmazási tevékenységeiben nem felhasználandó betakarításhoz és tároláshoz használt göngyölegek,
1.4.2. Tároló kapacitást növelő beruházások, tároló eszközök,

1.4.3. Telephelyek minőségrendszerbeli auditjához kapcsolódó beruházások. A termékminőséggel kapcsolatos feladatok ellátásához szükséges eszközök, a termék-, a talaj-, a növény- és a vízminták vizsgálatát lehetővé tevő műszerek és egyéb tárgyi eszközök,
1.4.4. Védjegy és minőségtanúsítási rendszerben való részvétel teljesítéséhez szükséges beruházások,
1.4.5. Logisztikai, tároló eszközök, hűtők, hűtőgépek, beszerzése
1.4.6. Szelektív hulladékgyűjtés,
1.4.7. A termék tárolása hűtése, válogatása osztályozása és csomagolása, elsődleges feldolgozása érdekében szükséges beszerzések,
1.4.8. A termékek forgalomba hozatalát, termékfejlesztést, kereskedelmi értéknövelését segítő beszerzések,
1.4.9. Melléktermékek kezelését hasznosítást, selejtkezelést, hulladékcsökkentést elősegítő eszközök,

Az 1.4. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- Betakarításra fordított egységnyi munkaóra változásának bemutatása
- Tárolókapacitás változásának bemutatása
- Az új gépek kapacitásmutatóinak és kihasználtságának bemutatása
- Göngyöleg nyilvántartási rendszer leírása
- Kimutatás a szelektíven gyűjtött hulladékok mennyiségéről és annak változásáról hulladéktípusonként
- Melléktermékek kezelésének hasznosításának, selejtkezelésnek, hulladékcsökkentés eredményeinek számszerűsített bemutatása

1.5. Megújuló energiaforrás használatára épülő beruházás tevékenységtípusok:

1.5.1. Kapcsolt hő- és energia-termelés a termesztés és az áruvá készítés során keletkező zöldség-gyümölcs hulladékok felhasználásával
1.5.2. A növényi maradványok energetikai célú fölhasználásának elősegítése
1.5.3. A biológiailag lebomló szerves anyagok aerob lebontása és további felhasználásra alkalmassá tétele (komposztkészítés)
1.5.4. Megújuló energiaforrásokat felhasználó fűtésrendszer kialakítása

Az 1.5. alpont szerinti tevékenységek végrehajtása esetén az operatív programmal együtt be kell nyújtani

- Annak számításokkal alátámasztott igazolása, hogy a megtermelt energia mennyisége nem haladja meg a beruházás előnyeit élvező termelői szervezet, termelői szervezetek társulása, leányvállalat vagy a termelői szervezet tagjai által zöldségekkel és gyümölcsökkel összefüggésben végrehajtott tevékenységek céljaira – előzetes számítások szerint – éves szinten felhasználható energia mennyiségét.

Az 1.5. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- Energiafelhasználás hány százalékát teszi ki a megújuló energiaforrásból származó energia

1.6. Értékesítést segítő beruházások tevékenyégtípusok:

1.6.1. Kereskedelemi feladatok elvégzéshez szükséges beruházások, az értékesítéshez szükséges kommunikációs és informatikai eszközök
1.6.2. Az áruk jelölését, címkézését és nyomon követését lehetővé tévő eszközök

Az 1.6. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- Az értékesítést segítő kommunikációs és informatikai eszközökkel elért eredmények bemutatása
- Az árukövető rendszer használatával elért eredmények bemutatása

2. KUTATÁS, VIZSGÁLAT, ELEMZÉS TEVÉKENYÉGTÍPUSOK:

A. Általános feltételek

- A termelői szervezet, társulás, leányvállalat alkalmazásában álló munkatárs, vagy a kutatás/vizsgálat/elemzés elvégzésére szerződéssel rendelkező partner, illetve annak alkalmazottja, valamint a termelői szervezet termelő tagjának kutatás, vizsgálat elvégzése érdekében történő, indokolt utazásának költségei elszámolhatóak. Az útiköltségek (utazás és helybiztosítás költsége) a 2. osztályú tömegközlekedési eszközök, külföldre repülőgéppel történő utazás esetén turista osztályú repülőjegy igénybevétele alapján számolható el. Az utasbiztosítás költsége, valamint repülőgéppel történő utazás esetén a reptéri illeték nem számolható el. A szállásköltségek elszámolása esetén vendég-éjszakánként, belföldi szállás esetében legfeljebb – áfa nélkül számított – 15.000 Ft, külföldi szállás esetében bruttó 150 euró mértékű költség számolható el.

a. Az operatív programmal együtt be kell nyújtani

- A kutatási, kísérleti terv a választott módszerek és eszközök a megfogalmazott célkitűzések tekintetében vett indokoltságának részletes bemutatása
- Az elérendő eredmények hasznosításának terve a célkitűzések megvalósulására figyelemmel
- Kereskedelmi és értékesítési terv rendszerleírása
- A szokásos piaci árnak való megfelelés igazolása a termelői szervezettől és annak tagjaitól független piacelemzésekre, tanulmányokra alapított egységnyi szolgáltatásra/szolgáltatáselemre vetített számítások alapján
- A kísérleti termesztés specifikus költségei számításának módszertanát, a számított specifikus költségeket, valamint a számítás alapjául figyelembe vett költségek szokásos piaci árnak való megfelelését igazoló dokumentumokat
- Annak részletes bemutatása, hogy az adott tanulmányút miként kapcsolódik a kiküldött személy operatív programban megfogalmazott célok eléréséhez kapcsolódó tevékenységéhez

A tevékenységek keretében az általános, a mindennapi működéshez kapcsolódó feladatok, az elért eredmények hasznosításának költségei nem támogathatóak

b. A tevékenységeknek az elfogadott operatív program szerinti végrehajtását igazoló, a kiadásokat alátámasztó dokumentumok:

- szerződés és/vagy megrendelő
- számlák
- mindkét fél által aláírt a teljesítést igazoló dokumentumok,
- kifizetést igazoló bizonylatok,
- amennyiben a számla nem forintban lett kiállítva, úgy főkönyvi karton,
- utazási költség kapcsán a jegy másolata,
- jegyzőkönyvek, emlékeztetők, kutatásról készült tanulmányok, elemzések
- a kutatás eredményei hasznosításának bemutatása

B. Kutatás, vizsgálat, elemzés típusú tevékenységek egyes csoportjai és azokra vonatkozó külön feltételek

2.1. Piackutatás:

2.1.1. Piaci diverzifikációt, piacbővülést szolgáló termék és eljárásfejlesztések
2.1.2. Piac- és vevőelemzés, piacszervezés, reklamáció elemzés
2.1.3. Piackutatás a meglévő és a potenciális piaci igények, a jelenlegi értékesítési csatornák fejlesztési lehetőségei, új értékesítési csatornák kialakításának lehetőségeinek felmérése
2.1.4. Termelési struktúrát befolyásoló piackutatás
2.1.5. A fenntartható termelési módszerek, innovatív gyakorlatok megismerését lehetővé tévő tanulmányutak
2.1.6. Kutatási eredmények és tanulmányutak tapasztalatainak bemutatása

A 2.1. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- Piacok változásának, bővülésének bemutatása
- Éves kereskedelmi és értékesítési terv, értékesítési rendszer leírása

2.2. Hatékonyságvizsgálat:

2.2.1. Hozamnövekedés fokozását, minőségfejlesztést szolgáló vizsgálatok, kutatások
2.2.2. Költségelemzések végzése, hatékonyságot fokozó vizsgálatok, kutatások a termelés és a post-harvest területén

2.3. Kísérletek:

2.3.1. Fajtakísérletek, tápanyagkísérletek specifikus költségei

2.4. Elemzések:

2.4.1. Termelési folyamatok és a környezet kapcsolatrendszerének elemzése
2.4.2. Polcállósági vizsgálatok, hatóanyag ellenőrzés
2.4.3. Termék-, a talaj-, a növény- és vízminták vizsgálatának végzése szaklaboratóriummal
2.4.4. Tápanyag-gazdálkodási terv készítése/készíttetése és végrehajtása

A 2.4. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- tápanyag-gazdálkodási terv

2.5. Környezetvédelmi intézkedéseket megalapozó vizsgálatok:

2.5.1. Víz-, talaj- és növényanalízis
2.5.2. Tervezés, költség- és energetikai számítások készítése

A 2.5. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- laborvizsgálati jegyzőkönyvek
- energetikai- és költségszámítások

3. KÉPZÉS, SZAKTANÁCSADÁS, TANÁCSADÁS, TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK ÁTADÁSA

A. Általános feltételek

- Az intézkedés szakmai megvalósításában közreműködő, a termelői szervezettel, társulással, leányvállalattal szerződéses kapcsolatban álló munkatársaknak az intézkedés megvalósításához közvetlenül köthető, az intézkedés megvalósításával összefüggő képzése miatt felmerülő utazási és szállásköltségei elszámolhatóak. A napi utazási idő és a bekerülési költségek alapján kell dönteni a naponta való utaztatás, az egyszeri utaztatás és a helyszínen való elszállásolás között. A helyszínen való elszállásolás abban az esetben számolható el amennyiben a napi utazási idő meghaladja a három órát.
- Az útiköltségek (utazás és helybiztosítás költsége) a 2. osztályú tömegközlekedési eszközök, külföldre repülőgéppel történő utazás esetén turista osztályú repülőjegy igénybevétele alapján számolható el. Az utasbiztosítás költsége valamint repülőgéppel történő utazás esetén a reptéri illeték. nem számolható el. A szállásköltségek elszámolása esetén vendég-éjszakánként, belföldi szállás esetében legfeljebb – áfa nélkül számított – 15.000 Ft, külföldi szállás esetében bruttó 150 euró mértékű költség számolható el.
- A képzések keretében elszámolhatóak az oktatók költségei (szakértői díj, az előadói, illetve szerzői díj); az oktatók utazási és szállásköltségei; a képzési tevékenységgel kapcsolatos tanácsadói szolgáltatások költségei; képzés megszervezése; tananyag fejlesztése, kivitelezése, segédanyagok bérlése, beszerzése; a tevékenység keretében végrehajtott (tananyag) fejlesztéshez és képzéshez kapcsolódó akkreditációs, minősítési, értékelési, regisztrációs díjak; egyéb kiadások: (a képzés céljára használt helyiségek, illetve eszközök bérleti díja, képzés részvételi díja, vizsgadíj, kivéve a pótvizsga díja, bizonyítvány kiállításának díja,).

a. Az operatív programmal együtt be kell nyújtani

- A képzési, szaktanácsadási terv, a választott módszerek és eszközök a megfogalmazott célkitűzések tekintetében vett indokoltságának részletes bemutatása
- A képzés, szaktanácsadás tartalmának összefoglalója, a tevékenység operatív program célkitűzéseihez való hozzájárulásának indoklása
- A képzésen, szaktanácsadáson résztvevők száma, alkalmak száma, alkalmak időtartama
- A szokásos piaci árnak való megfelelés igazolása független piacelemzésekre, tanulmányokra alapított egységnyi szolgáltatásra/szolgáltatáselemre vetített számítások alapján. (A költségtervnél résztvevőre, időegységre és alkalomra vetített egységköltséget kell számítani, a tevékenység tervezett összköltsége pedig ezen egységköltségek várható felmerülésének számával egyenlő. Az elszámolás az egységköltségek igazolt felmerülésének mennyisége alapján történik.)
- Saját alkalmazott részvételével történő végrehajtás esetén a képzést, szaktanácsadást végző alkalmazott munkaszerződése és munkaköri leírása, és a szakmai felkészültségét igazoló dokumentumok.
- Annak részletes bemutatása, hogy az adott utazás, tanulmányút miként kapcsolódik a kiküldött személy operatív programban megfogalmazott célok eléréséhez kapcsolódó tevékenységéhez

b. A termelői szervezetnél rendelkezésre kell állnia

- A megvalósult képzési, szaktanácsadási, alkalmak száma, alkalmak időtartama, résztvevők száma
- Részvétel igazolása a képzést végző partner cégszerű aláírásával hitelesített jelenléti ívvel
- Az eredmények hasznosításának résztvevők által jóváhagyott bemutatása

c. A tevékenységeknek az elfogadott operatív program szerinti végrehajtását igazoló, a kiadásokat alátámasztó dokumentumok:

- akkreditált képzés esetében a résztvevőkkel kötött felnőttképzési szerződés,
- előadóval kötött szerződés (külső szolgáltatás igénybevétele, valamint a TÉSZ saját alkalmazottja esetén, amennyiben a szaktanácsadás, képzés nem tartozik a munkakörébe),
- munkaköri leírás, munkaszerződés (a TÉSZ saját alkalmazottja esetén, amennyiben a munkakörébe beletartozik a szaktanácsadás, képzés),
- a képzés meghívója,
- a résztvevők képzésről/szaktanácsadásról történő kiértesítése,
- a képzés előadójának, illetve ha releváns, akkor az előadó munkáltatójának cégszerű aláírásával hitelesített jelenléti ív,
- a költségekkel kapcsolatos számlák, igazolások, bizonylatok
- a teljesítésigazolások,
- a kifizetést igazoló bizonylatok,
- egyéb, a számlakiállító által is hitelesített igazoló dokumentumok (fotó, előadás anyaga, oklevél/bizonyítvány másolata, tananyag, képzés/tananyag akkreditációjának dokumentációja, helyiség bérleti szerződése, vizsgadíjak bizonylatai, stb),

- amennyiben a szaktanácsadáson/képzésen termelő tag vett részt, és a képzés/szaktanácsadás olyan témájú, amely témában szaktanácsadás igénybe vétele/képzésen való részvétel kapcsán a tag máshol támogatást vehet igénybe (pl. AKG), úgy annak igazolása, hogy mely termelő tagok vettek részt az intézkedésben, és a termelő tag vett-e igénybe a vonatkozó témában képzésre/szaktanácsadásra adott időszakra vonatkozóan más támogatást,
- kimutatások a képzés megvalósulásáról (alkalmak száma, érintettek száma (összes tag hány százalékát érinti), a kutatási eredmények megvalósulásáról, a szolgáltatásnyújtásról,
- A szolgáltatások igénybevétele okán elért eredmények bemutatása (termésmennyiség növekedés, piacbővülés, értékesítési ár növekedése, terméskiesés csökkenés, elért környezeti eredmények stb.)

B. Képzés, szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmények átadása típusú tevékenységek egyes csoportjai és azokra vonatkozó külön feltételek

3.1. Technológiai témájú

3.1.1. Zöldség-gyümölcs termesztéstechnológia, talaj- és növényvédelmi, valamint „post harvest" tevékenységet érintő külső szaktanácsadás igénybevétele, szaktanácsadók képzési költségei

3.1.2. Képzés a termesztéstechnológiáról, növényvédelemről, növényfajokról, és új növényfajtákról, technológiai ismeretekről

3.1.3. Szaktanácsadás a tagok részére fajta, technológia, növényvédelem kérdéskörben, a termelői szervezet által meghatározott egységes tevékenység elősegítése céljából

3.1.4. Kutatás, kísérleti termelés során gyűjtött adatok információk nyomon követhető megosztása a tagokkal, eredmények bemutatása, következtetések levonása

3.1.5. A termesztéstechnológiai, növényvédelmi és meteorológiai tanácsadói szolgáltatások

3.2. Üzleti témájú

3.2.1. Jogi, számviteli, üzletviteli, tanácsadás a termelő tagok részére

3.2.2. Minőségfejlesztéssel kapcsolatos:

3.2.3. Áruminőséggel, árukezeléssel kapcsolatos képzés, szaktanácsadás szervezése

3.2.4. Minőségbiztosítással, árukezeléssel, nyomon követéssel kapcsolatos képzés, szaktanácsadás

3.3. Egyéb

3.3.1. Szervezeten belüli ismeretátadás és kommunikáció fejlesztése,

3.3.2. Környezetvédelmi intézkedésekhez kapcsolódó oktatás, képzés,

3.3.3. Környezetvédelmi intézkedésekhez kapcsolódó szaktanácsadás.

4. MINŐSÉGTANÚSÍTÓ RENDSZEREK LÉTREHOZÁSA ÉS FENNTARTÁSA

A. Általános feltételek

a. Az operatív programmal együtt be kell nyújtani

- az érintett rendszerhez kapcsolódó feladatok, rendszertervek, illetve annak bemutatását, hogy azok mely termékek, folyamatok, vonatkozásában kerülnek alkalmazásra,
- a szokásos piaci árnak való megfelelés igazolását független piacelemzésekre, tanulmányokra alapított egységnyi szolgáltatásra/szolgáltatáselemre vetített számítások alapján,
- az érintett telephelyek, termelők, termékek felsorolását,
- saját alkalmazott részvételével történő végrehajtás esetén a minőségtanúsító rendszerek létrehozásában és fenntartásában részt vevő alkalmazott munkaszerződését és munkaköri leírását, valamint a szakmai felkészültségét igazoló dokumentumokat.

b. A tevékenységeknek az elfogadott operatív program szerinti végrehajtását igazoló, a kiadásokat alátámasztó dokumentumok:

- szolgáltatás igénybe vétele esetében a szerződés,
- munkaszerződés, munkaköri leírás
- a költségekkel kapcsolatos számlák, igazolások, bizonylatok
- a teljesítésigazolások,
- a kifizetést igazoló bizonylatok.

B. Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása típusú tevékenységek egyes csoportjai és azokra vonatkozó külön feltételek

4.1. Minőségtanúsítási rendszer létrehozása:

4.1.1. védjegy- és minőségtanúsítási rendszer létrehozása, az eredetvédelem uniós oltalmára (OEM/OFJ) való bejelentéshez szükséges termékleírások készítése
4.1.2. Minőségirányítási, minőségtanúsítási, minőségbiztosítási rendszer kialakítása, tanúsítása, rendszerfejlesztése. Telephelyek, termelők auditra való felkészítése, és auditja
4.1.3. Az audit feltételek teljesítéshez szükséges beruházások.
4.1.4. A minőségbiztosítással, a környezetgazdálkodással kapcsolatos feladatok ellátásához szükséges vállalatirányítási rendszerek.
4.1.5. Minőség ellenőrzési rendszer kialakítása, tanúsítása, rendszerfejlesztése. Telephelyek, termelők auditra való felkészítése.

A 4.1. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- Minőségtanúsítási igazolás
- Termékleírások bemutatása
- rendszertervek
- telephely-, termelő-, termék-nyilvántartások
- audit dokumentumok
- védjegyek

4.2. Minőségtanúsítási rendszer fenntartása:

4.2.1. védjegy- és minőségtanúsítási rendszerben résztvevő termékek egységes minősége érdekében végzett folyamatos monitoring, vizsgálatok
4.2.2. A minőség-ellenőrzést valamint az áruminták vizsgálatát lehetővé tevő rendszerek fejlesztése

A 4.2. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- A monitoring vizsgálatok érintettjeinek száma, összes taghoz viszonyított aránya

5. AZ IDŐBEN ÉS HATÉKONYSÁG SZEMPONTJÁBÓL MEGFELELŐ MŰKÖDÉST SZOLGÁLÓ RENDSZEREK, MUNKAFOLYAMATOK:

A. Általános feltételek

- A tevékenységek keretében az általános, a mindennapi működéshez kapcsolódó feladatok, az elért eredmények hasznosításának költségei, a kialakított rendszerek működése során felmerülő általános költségek nem támogathatóak.

a. Az operatív programmal együtt be kell nyújtani

- A szokásos piaci árnak való megfelelés igazolása független piacelemzésekre, tanulmányokra alapított egységnyi szolgáltatásra/szolgáltatáselemre vetített számítások alapján
- Az érintett rendszerhez kapcsolódó feladatok, rendszertervek, illetve annak bemutatása, hogy azok mely termékek, folyamatok, vonatkozásában kerülnek alkalmazásra.

b. A tevékenységeknek az elfogadott operatív program szerinti végrehajtását igazoló, a kiadásokat alátámasztó dokumentumok:

- szerződés vagy megrendelő,
- munkaszerződés, munkaköri leírás
- a költségekkel kapcsolatos számlák, igazolások, bizonylatok
- a mindkét fél által aláírt teljesítést igazoló dokumentumok,
- a kifizetést igazoló bizonylatok,
- A fejlesztések eredményeinek részletes bemutatása (piacra gyakorolt hatás, értékesített termésmennyiség változás, piaci ár változása stb.)

B. Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek, munkafolyamatok típusú tevékenységek egyes csoportjai és azokra vonatkozó külön feltételek

5.1. Termelést segítő rendszerek:

5.1.1. Termeléstervezést támogató informatikai szoftverfejlesztő, hardverfejlesztő szolgáltatások
5.1.2. A termeléshez szükséges inputanyag beszerzést segítő rendszerek, szolgáltatások
5.1.3. Megtermékenyülés segítése az üvegházakban, és ültetvényekben. Poszméhek beszerzése és telepítése keretében poszméh kaptárok beszerzése, mézelő növények telepítése
5.1.4. Méhekkel, poszméhekkel történő beporzást alkalmazó termesztéstechnológiák elterjedésének elősegítése
5.1.5. Szerves- és/vagy biotrágya használata
5.1.6. A kertészeti oltás alkalmazása a növényvédő szerek használatának csökkentése érdekében
5.1.7. Komposzt használata
5.1.8. Zöldtrágya használata
5.1.9. Biológiai és oxo-biológiai úton lebomló műanyagok használata a termesztésben
5.1.10. Biológiai növényvédelmi eszközök és készítmények alkalmazása
5.1.11. Alternatív gyomirtási eljárások használata
5.1.12. Rezisztens és toleráns fajták alkalmazása
5.1.13. Biológiai úton lebomló kötözőanyag használata a gazdaságokban
5.1.14. Integrált gazdálkodás
5.1.15. Ökológiai gazdálkodás

Az 5.1. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- az intézkedésben résztvevő termelő tagok nyilvántartása
- az intézkedésben résztvevő termelő tagok nyilatkozata, hogy ugyanerre a tevékenységre máshonnan uniós és nemzeti támogatásban nem részesülnek,
- Rezisztens, toleráns fajták esetében szükséges növényvédelmi kezelések számának alakulása

5.2. Értékesítést segítő rendszerek:

5.2.1. Kereskedelmi és termékstratégia kialakítása, megújítása, együttműködések erősítése
5.2.2. Egységes arculati elemek kialakítását biztosító fejlesztések, jogi eljárások
5.2.3. Piaci diverzifikációt, piacbővülést szolgáló termék- és eljárásfejlesztések
5.2.4. A szervezet által alkalmazott nyomon követési rendszer előírásainak megfelelő az áruk nyomon követését lehetővé tévő információk feltüntetésének költségei

Az 5.2. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- a kereskedelmi és termékstratégia, az egységes arculati elemek bemutatása

5.3. Hatékony működést segítő rendszerek:

5.3.1. Ellenőrzési és monitoring módszerek kidolgozása
5.3.2. Termékpálya elemzéseken alapuló értéklánc modellek kidolgozása, logisztikai rendszerek alkalmazása

Az 5.3. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló dokumentáció:

- Ellenőrzési hatékonyság módosulásának vizsgálata
- Értéklánc-modell bemutatása
- Alkalmazott logisztikai rendszerekkel elért változások bemutatása

6. TERMÉK PROMÓCIÓ:

A. Általános feltételek

- Az útiköltségek (utazás és helybiztosítás költsége) a 2. osztályú tömegközlekedési eszközök, külföldre repülőgéppel történő utazás esetén turista osztályú repülőjegy igénybevétele alapján számolható el. Az utasbiztosítás költsége, valamint repülőgéppel történő utazás esetén az illeték nem számolható el. A szállásköltségek elszámolása esetén vendég-éjszakánként, belföldi szállás esetében legfeljebb – áfa nélkül számított – 15.000 Ft, külföldi szállás esetében bruttó 150 euró mértékű költség számolható el.

a. Az operatív programmal együtt be kell nyújtani

- A szokásos piaci árnak való megfelelés igazolása független piacelemzésekre, tanulmányokra alapított egységnyi szolgáltatásra/szolgáltatáselemre vetített számítások alapján
- Az érintett tevékenységekhez kapcsolódó feladatok, akciótervek, illetve annak bemutatása, hogy azok mely termékek, folyamatok, piacok, piaci szegmensek, célcsoportok vonatkozásában kerülnek alkalmazásra.
- Annak bemutatása, hogy az adott tevékenység alkalmas az operatív programban megfogalmazott feladat elvégzésére, és a választott célkitűzés elérése érdekében szükséges, figyelemmel a termelői szervezet tagjaitól vagy más termelői szervezet, illetve termelői szervezetek társulásának termelő tagjaitól származó termékek piacaira, piaci kilátásaira.
- Annak részletes bemutatása, hogy az adott utazás, tanulmányút miként kapcsolódik a kiküldött személy operatív programban megfogalmazott célok eléréséhez kapcsolódó tevékenységéhez

b. A tevékenységeknek az elfogadott operatív program szerinti végrehajtását igazoló, a kiadásokat alátámasztó dokumentumok:

- szerződés vagy megrendelő,
- munkaszerződés, munkaköri leírás
- a költségekkel kapcsolatos számlák, igazolások, bizonylatok
- a teljesítésigazolások,
- a kifizetést igazoló bizonylatok,
- utazás kapcsán a menetjegy

B. Termék promóció típusú tevékenységek egyes csoportjai és azokra vonatkozó külön feltételek

6.1. Termék promóciót célzó tevékenységek

6.1.1. A termelői szervezet saját márkaneveinek kialakítása, fejlesztése, bejegyeztetése, piaci bevezetése

6.1.2. Promóciós és kommunikációs tevékenységek, marketing kampányok, szolgáltatások, kóstoltatások, hazai és nemzetközi kiállítások (szóróanyagok, prospektusok, a szervet tevékenységét és munkáját bemutató anyagok, kiadványok, internetes megjelenítés kialakítás, honlapok fejlesztése, működtetése stb.)

6.1.3. Termelői szervezetek, márkaneveinek védjegyeinek, vagy az általános termékmarketing és a minőséget igazoló címkék promóciója keretében a csomagoláson vagy címkén feltüntetendő promóciós célú üzenetek nyomtatása.

6.1.4. Kiállításokon való kiállítás, valamint kereskedelmi és partnertalálkozók feltételeit megvalósító költségek

6.1.5. Célpiacokon információgyűjtésre és -elemzésre alapozott nemzetközi és belföldi üzletember és partnertalálkozók szervezése, azokon való részvétel

A 6.1. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- szóróanyagok, prospektusok, kiadványok,
- honlap,
- találkozók megszervezésének dokumentációja (levelezések, programfüzet, meghívó, jelenléti ív, fotó stb.)
- márkanevek, védjegyek, promóciós célú üzenetek,
- a szolgáltatások igénybevételével elért eredmények,
- elemzések útján kapott eredmények továbbadását igazoló dokumentáció.

7. VÁLSÁGMEGELŐZÉS ÉS -KEZELÉS:

7.1. Válságmegelőzési és kezelési intézkedések

7.1.1. piacról történő árukivonás
7.1.2. gyümölcs és zöldségfélék be nem takarítása
7.1.3. betakarítási biztosítás
7.1.4. promóció és kommunikáció akár a megelőzés, akár válság idején
7.1.5. kölcsönös kockázatkezelési alapok létrehozásával kapcsolatos adminisztratív költségek

A 7.1. alpont szerinti tevékenységek végrehajtása esetén az operatív programmal együtt be kell nyújtani

- A betakarítási biztosítási szerződés másolati példánya
- A promóciós és kommunikációs intézkedések akcióterve
- A promóciós és kommunikációs intézkedés kiegészítő jellegét megalapozó számítások
- A 2009. évi XCV. törvény 3. § (5) bekezdésében meghatározott üzletszabályzatban nyilvánosságra hozott, szolgáltatások igénybevételét igazoló dokumentumok bemutatása
- A kölcsönös kockázatkezelési alap létrehozását és működését bemutató dokumentáció.

A 7.1. alpont szerinti tevékenységeknek az elfogadott operatív program szerinti végrehajtását igazoló, a kiadásokat alátámasztó dokumentumok:

- szerződés,
- a költségekkel kapcsolatos számlák, igazolások, bizonylatok
- a teljesítésigazolások,
- a kifizetést igazoló bizonylatok,
- részletes szakmai beszámoló az intézkedés végrehajtásáról egyéb igazoló dokumentumok (újsághirdetések, fotók stb.)
- válságkezelésbe vont termékmennyiség bemutatása
- kivonásra szánt termék eredetének bemutatása
- kivonás esetében szerződés a fogadószervezetekkel
- kivonás esetében szállítmányonként kiállított, a termék forgalomképes állapotáról szóló igazolás
- kivonás esetében mérlegjegyek, szállítólevelek, menetlevelek, átvételi elismervények, kiosztási jegyzékek, számlák
- be nem takarítás esetében a termelő terület jogszerű földhasználatának igazolása,
- több műveleti alkalom esetében ütemterv a műveletek megvalósítására
- A betakarítási biztosítás díjának megfizetését igazoló bizonylatok
- a mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás igénybevételi feltételeiről szóló miniszteri rendelet alapján benyújtott támogatási kérelmek azonosítója
- A 2009. évi XCV. törvény 3. § (5) bekezdésében meghatározott üzletszabályzatban nyilvánosságra hozott szolgáltatások termelői szervezet által történő igénybevételét igazoló dokumentumoknak
- a promóciós és kommunikációs intézkedés keretében értékesített termék vagy terméktípus értékesítési átlagára és a végrehajtását megelőző, megegyező időtartam alatt értékesített termékmennyiség értékesítési átlagára közötti árkülönbözet és az intézkedés által érintett időszakban értékesített mennyiség szorzata és az eredményt megalapozó részletes számítások bemutatása
- banki költségeket igazoló dokumentumok

4. melléklet az 50/2017. (X. 10.) FM rendelethez

A ZÖLDSÉG-GYÜMÖLCS TERMELŐI SZERVEZETEK OPERATÍV PROGRAMJÁBA BEÉPÍTHETŐ KÖRNYEZETVÉDELMI TEVÉKENYSÉGEK NEMZETI KERETE

1. KÖRNYEZETI SZÜKSÉGLETEK ÉS PRIORITÁSOK MAGYARORSZÁGON

1.1. MAGYARORSZÁG KÖRNYEZETI ADOTTSÁGAI ÉS PROBLÉMÁI A MEZŐGAZDASÁG SZEMSZÖGÉBŐL

Magyarország földrajzi adottságainak (felszíni vízkészletek gazdagsága, talajtípusok, klimatikus viszonyok) változatossága az élő környezet magas diverzitását eredményezte. Így az országra a változatos biodiverzitás, illetve a tájképi elemek sokszínűsége jellemző. A hazai mezőgazdaság környezetterhelése – különösen a rendszerváltást követően – területileg változó értékeket mutat, összességében mégis alacsonynak mondható. Mindez nagymértékben hozzájárult az ország környezeti, természeti értékeink fennmaradásához, megtartásához.

Magyarország őshonos, illetve magas genetikai értéket képviselő állatállománya (pl. magyar szürkemarha, mangalica), vadállománya (pl. gímszarvas, mezei nyúl), valamint ritka mezőgazdasági növényfajtái magas genetikai diverzitásról tanúskodnak, mely részben annak köszönhető, hogy rendelkezünk a genetikai bázis fenntartására irányuló rendszerekkel.

Jelentős az erdővel borított terület aránya (2015-ben 21%) és természeti állapotuk is kedvező. Az erdőgazdálkodás szerepe növekszik az éghajlatváltozás elleni küzdelemben, a vízgazdálkodásban és az erózió elleni védelemben. Az ország jelentős erdőtelepítési potenciállal rendelkezik. A természetvédelmi területek nagysága jelentős, a Natura 2000-hez tartozó területek teljes kiterjedése hazánkban összesen közel 2 millió hektár, arányuk a teljes területhez viszonyítva 21,4%.

Bizonyos környezeti problémák főképp a talaj-degradációból, illetve a tápanyag-gazdálkodás hiányosságaiból (tápelem-arányok kedvezőtlen alakulása) erednek. Magyarország területén a klímaváltozás miatt nőnek a szélsőséges időjárási jelenségek (pl. özönvízszerű esőzések, orkánerejű viharok, hóviharok, hőhullámok), gyakoribbak lehetnek a szélsőséges vízállások, nő az erdőtűzveszély, nő az aszályos időszakok hossza, csökken a biológiai sokféleség.

A mezőgazdasági termelés környezetterhelése jórészt a termelés intenzitásának, koncentráltságának csökkenése, a környezet-károsító ráfordítások (vegyszerek) mérséklődése miatt nem számottevő. Veszélyt inkább a termelés túlzott szétaprózottsága, helyenként pedig a szakszerűtlen termelés és a környezetvédelmi szempontokat figyelmen kívül hagyó agrotechnikai beavatkozások jelentenek. Néhol még megfigyelhető a környezeti erőforrások túlzott használata, a környezettudatos gazdálkodás hiánya és az ebből származó környezeti problémák jelenléte is.

Az egyes környezeti elemek (talaj, víz, levegő és biodiverzitás) helyzetének elemzése Magyarország hatályos vidékfejlesztési programjának (a továbbiakban: Vidékfejlesztési program) 4.1. SWOT-elemzés c. fejezetében, valamint a második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiában (2017-2030) szerepel.

1.2. A KÖRNYEZETI SZÜKSÉGLETEK ÉS PRIORITÁSOK

A fentiek alapján elmondható, hogy Magyarországon a mezőgazdaságban a környezeti terhelés szempontjából kedvező a helyzet. A legsúlyosabb agrár-környezetgazdálkodási problémát a szél- és vízerózió, a művelés felhagyása, a biodiverzitás csökkenése, a talajtömörödés és a művelés megszűnése, valamint az üvegházhatású gázok kibocsátása jelenti. Az e problémák kezelésére irányuló célkitűzéseket a Vidékfejlesztési program határozza meg, amelyek szerint fontos a környezeti feltételek általános fejlesztése és a természeti értékek hatékonyabb védelme. A fenntartható gazdálkodás alapelve egy, a természeti erőforrásokhoz, a tájhoz, a környezet tulajdonságaihoz és korlátaihoz, valamint az élőhelyekhez igazított földhasználati rendszer alkalmazása, illetve ezek minőségének fejlesztése. Így biztosítható a biodiverzitás és az elsődleges természeti értékek hatékonyabb védelme. A védelem intenzitása a természeti értékeknek, a táj jellegének, és a hagyományos vidéki táj megőrzésének figyelembevételével kerül meghatározásra. E fejlődési irány segíti a természeti erőforrások megőrzését (beleértve a biodiverzitást), a környezetbarát termelési eljárások fenntartását, a megújítható energiaforrások megőrzését, valamint a környezet jellegének megfelelő földhasználat elterjesztését. Ezek növelik a vidéki térségek vonzerejét, hosszú távon az egészséges fejlődést és a regionális kohézió megerősítését szolgálják.

A magyarországi környezeti prioritások részletesebben az alábbiak szerint határozhatók meg:

A vidéki területeken a környezet állapotát tovább kell javítani az erőforrás-használat hatékonyságának növelésével, a magas természeti értékű területek fokozott védelmével, a szél- és talajerózió elleni összehangolt tevékenységgel és a környezetbarát gazdálkodási gyakorlat elterjesztésével, hogy **fenntartsuk a kedvező környezeti állapotot** és az alacsony szintű környezetterhelést.

Bátorítani kell a **természet- és környezetbarát mezőgazdasági módszerek alkalmazását**.

A kedvező adottságok kiaknázása, a **környezettudatos tájgazdálkodás**, a termelési adottságokhoz igazodó földhasználat elterjesztése hozzájárul a természeti értékek fenntartásához, javításához és a biológiai és tájképi diverzitás megőrzéséhez. A versenyképes termelésre kevésbé alkalmas területeken és régiókban a természet védelmét szolgáló földhasználat (pl. erdősítés, gyepesítés, vizes élőhelyek kialakítása) alternatív lehetőséget jelent.

A környezeti szempontból **ésszerű földhasználat** a víz és széleróziónak fokozottan kitett területeken, megfelelő talajművelést, a szervesanyag-gazdálkodást, és vetésszerkezetet jelent. A talajpusztulás talajvédő agrotechnikai módszerekkel csökkenthető. A defláció elleni védekezés erdősítéssel tovább javítható, mely ugyanakkor csökkenti a víz eróziós hatását is. Az erdőgazdálkodás fejlesztésével kedvezőbb vízgazdálkodási helyzet teremthető.

A környezeti szempontokkal összhangban lévő **erdősítés** és az erdők minőségének javítása szintén fontos cél. Az erózió és defláció csökkentésével a talajok védelme mellett az **erdőgazdálkodás**nak fontos szerepe van a biodiverzitás fenntartásában. Az agrár-erdészeti rendszerek létrehozása új, potenciális fejlesztési területnek számít a diverzifikáció szempontjából. A környezettudatos, élőhelyi sajátosságokhoz alkalmazkodó gazdálkodási módszerek (agrár-környezetvédelem, Natura 2000) terjedése szorosan kapcsolódik a meglévő vidékfejlesztési támogatások folytatásához és az új támogatási jogcímek mihamarabbi bevezetéséhez.

A **nitrát érzékeny területek védelme, valamint a vizek védelme** céljából a műtrágyák és növényvédő szerek használatát csökkenteni kell. A vizek védelme és a meglévő nitrát szennyezettség csökkentése céljából a Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat szabályait be kell tartani az érintett mezőgazdasági területeken. Az ésszerű – a tápanyag- és talajgazdálkodás szempontjait figyelembevevő – talajhasználatot szükséges ösztönözni.

Külön hangsúlyt kell fektetni az **integrált vízgazdálkodásra** a megfelelő minőségű és mennyiségű víz biztosítása céljából. A jó vízminőség eléréséhez és fenntartásához a Víz Keretirányelv (2000/60/EK Irányelv) előírásának megfelelően az integrált vízgazdálkodási tervekben meghatározott korlátozásokat kell alkalmazni a vízgyűjtő területeken. A földhasználat-váltás, a vizes élőhelyek létrehozása és az erdősítés egyaránt csökkenti az ár- és belvizek kockázatát.

A **környezetbarát tápanyag-gazdálkodás** bevezetése, a talaj szerves anyag tartalmának növelése és a zöldtrágya hasznosítása jelentős mértékben visszafordíthatja a talajok fokozott savasodását és mérsékli az üvegházhatású gázok képződését. A sókiválás mérsékléséhez szigorúbb földhasználati és vízgazdálkodási korlátozások alkalmazása szükséges. A talaj tömörödés elkerüléséhez megfelelő agrotechnika alkalmazandó, a mélyebb talajrétegek tömörödésének megelőzéséhez melioráció, és szükség szerint vízrendezés párosítható.

Az **energiahatékonyság javítása** egyrészről javítja az üzemek versenyképességét és hatékonyságát, másrészről hozzájárul a klímabarát fenntartható fejlődéshez. Fontos szempont az energiakorszerűsítésnél, hogy az úgy csökkenti a termelési költségeket, hogy közben nem teszi szükségessé a foglalkoztatás csökkentését, tehát nem váltja ki a kézimunkát. Az épületenergetikai és technológiai korszerűsítés, valamint a megújuló energiaforrások használata az éghajlatváltozás mérséklése szempontjából is fontos hazai fejlesztési prioritás.

1.3. A GYÜMÖLCS- ÉS ZÖLDSÉGTERMESZTÉS KÖRNYEZETI HATÁSAI

Magyarország környezeti tényezői kiválóan alkalmasak a legjobb minőségű zöldség és gyümölcs előállításához. A mezőgazdasági termelő tevékenység során, illetve a termelői szervezetek tevékenysége során azt a célkitűzést kell szem előtt tartani, hogy a környezet terhelését csökkentsük, miközben azt a gazdasági növekedéstől elválasztjuk.

A zöldség- és gyümölcstermesztés környezetre gyakorolt hatása az alábbiak szerint határozható meg:

1. Üvegházhatás: a termelés üvegházhatást súlyosbító tevékenységei a növényvédelem, az áruszállításból és az erőgépek alkalmazásából származó káros kibocsátások.
2. Természet és biodiverzitás: a természeti környezet sokféleségére a növényvédelem (gyomirtás, kártevőirtás során a hasznos szervezetek kiirtása), a műtrágyázás van a legnagyobb hatással.
3. Környezetünkre és egészségünkre a mezőgazdasági tevékenységek közül szintén a műtrágyázás, a kemikáliák túlzott használata van kihatással. A mezőgazdasági termelők felelősséggel tartoznak a

társadalom többi tagjáért, ezért a megfelelő minőségű, vegyszermentes áru biztosítása, illetve a környezet védelme részben a termelői társadalmon is múlik.

4. Életminőség: a munkavállalók alapvető joga, hogy rendezett körülmények között dolgozhassanak. A termelői társadalom felelőssége, hogy munkavállalóit ne tegye ki fokozott veszélynek. Kapják meg a szükséges munkavédelmi és tűzvédelmi, valamint a termeléshez kapcsolódó higiéniai és műszaki oktatásokat.

5. Természeti erőforrásaink védelmében a mezőgazdasági termelés szempontjából az alábbi fontossági sorrend állítható fel: talaj, víz, levegő, természetes környezet, vidék. Ezek fenntartható használatát, a növényvédelem és termesztés helyes gyakorlásával lehet megvalósítani, illetve a biológiai növényvédelem elterjesztésével lehet hatékonyabbá tenni.

6. Hulladéktermelődés: a veszélyes és egyéb hulladékok keletkezett mennyisége az elmúlt időszakban egyre nőtt. Problémát jelent az üres növényvédő szeres csomagolás, az elhasználódott fóliatakarás és öntözőcsövek szakszerű elhelyezése. Gondot okoz továbbá a zöldség-gyümölcs ágazatban az egyre kisebb kiszerelési egységek szükségessége miatt egyre nagyobb mennyiségben fölhasznált csomagolóanyagok hulladékként való megjelenése. Ezek egyszer használatos anyagok, a többször használható göngyölegben még kevéssé megoldott az áruk értékesítése.

A mezőgazdaságban különösen fontos, hogy a szennyezést annak forrásánál szüntessük meg. E tekintetben kulcsfontosságú a termelői szervezetek szerepe, ezért a fenti területek mindegyikére hatékony intézkedéseket kell meghatározni, amelynek segítségével a kitűzött célt, a környezeti terhelés csökkentését, annak gazdasági növekedéstől való elválasztását képesek lesznek eredményesen végrehajtani.

2. AZ OPERATÍV PROGRAM KERETÉBEN VÉGREHAJTOTT KÖRNYEZETVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

2.1. JOGSZABÁLYI KÖTELEZETTSÉGEK

2.1.1. Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 33. cikk (5) bekezdésében előírt követelmények

A mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i **1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet** (a továbbiakban: 1308/2013/EU rendelet) 33. cikkének (5) bekezdése alapján a termelői szervezetek számára előírás, hogy

a) az operatív programoknak tartalmazniuk kell két vagy több környezetvédelmi intézkedést; vagy

b) az operatív programok kiadásainak legalább 10%-át környezetvédelmi intézkedésekre kell fordítani.

Amennyiben a termelői szervezet termelő tagjainak legalább 80%-a az 1305/2013/EU rendelet 28. cikkének (3) bekezdése szerinti agrár-környezetvédelmi-éghajlati kötelezettségvállalások közül egyet vagy többet vállalt, e kötelezettségvállalások mindegyike az 1308/2013/EU rendelet 33. cikk (5) bekezdés első albekezdés a) pontjában említett környezetvédelmi intézkedésnek számít. **Ebben az esetben azonban a kötelezettségvállalások teljesítése nem támogatható a működési alapból.** Az agrár-környezetvédelmi-éghajlati kötelezettségvállalások leírása a Vidékfejlesztési program 8.2.9. M10 - Agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos intézkedések c. fejezetében található, amelyek – ha a termelői szervezet termelő tagjainak legalább 80%-a részt vesz bennük – környezetvédelmi intézkedésnek tekinthetők.

2.1.2. Az 1305/2013/EU rendelet 28. cikk (3) bekezdésében előírt követelmények

Az operatív programban szereplő környezetvédelmi intézkedéseknek tiszteletben kell tartaniuk az 1305/2013/EU rendelet 28. cikkének (3) bekezdésében előírt, az agrár-környezetvédelmi-éghajlati kifizetésekre vonatkozó követelményeket.

Tehát az operatív programban csak olyan kötelezettségvállalások szerepelhetnek, amelyek túlmutatnak

a) az 1306/2013/EU rendelet VI. címének I. fejezete alapján meghatározott, vonatkozó, kötelező előírásokon,

b) az 1307/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdése c) pontjának ii. és iii. pontja alapján meghatározott, vonatkozó kritériumokon és minimumtevékenységeken,

c) A peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló 2009/128/EK irányelv 14. cikk (4) bekezdés 1. albekezdése és –az irányelv III. mellékletében foglalt követelményeken

d) 2.1.4. A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló a Tanács 1991. december 12.-i 91/676/EGK irányelvében fogalt a műtrágya és a növényvédő szerek használatára vonatkozó, kapcsolódó minimumkövetelményeken,

e) a nemzeti jogszabályokban meghatározott, vonatkozó kötelező követelményeken;

A fent említett minimumkövetelményeket a Vidékfejlesztési program tartalmazza.

Amennyiben a termelői szervezet az operatív programjába az agrár-környezetvédelmi-éghajlati kifizetések valamely kötelezettségvállalásával azonos tartalmú környezetvédelmi tevékenységet foglal bele, akkor az operatív program, ill. annak módosítása jóváhagyására irányuló kérelem benyújtásával egyidejűleg be kell mutatni, hogy a környezetvédelmi tevékenységben mely termelők mely parcellákkal vesznek részt, valamint mellékelni kell ezen termelők nyilatkozatát arról, hogy az operatív program időtartama alatt a megadott parcellákra az agrár-környezetvédelmi-éghajlati kifizetések keretében nem vesznek igénybe támogatást.

A kettős finanszírozás elkerülése érdekében azok a termelők, akik az operatív program keretében támogatással megvalósított, az agrár-környezetvédelmi-éghajlati kifizetések valamely kötelezettségvállalásával azonos tartalmú tevékenységben részt vesznek, ugyanazon parcellán ugyanazon tevékenységért nyújtott támogatásra az agrár-környezetvédelmi-éghajlati kifizetések keretében nem jogosultak.

2.1.3. Egyéb követelmények

Az operatív programban végrehajtott környezetvédelmi intézkedéseknek

- összhangban kell lenniük a környezetvédelmi intézkedések nemzeti keretével;
- összeegyeztethetőnek és kiegészítőnek kell lenniük az operatív program keretében végrehajtott, más környezetvédelmi intézkedésekkel, adott esetben a termelői szervezet tagjai által végrehajtott és a Vidékfejlesztési program keretében támogatott, agrár-környezetvédelmi-éghajlati kötelezettségvállalásokkal, és ki kell egészíteniük azokat.

A különböző környezetvédelmi tevékenységeket kombinálhatók feltéve, hogy kiegészítik egymást és összeegyeztethetőek. Az adott intézkedés leírásánál tüntettük föl azt, ha valamely intézkedés más intézkedéssel az operatív program szintjén, vagy a termelői szervezet tagjainak szintjén nem kombinálható.

2.2. AZ OPERATÍV PROGRAMBAN SZEREPLŐ KÖRNYEZETVÉDELMI TEVÉKENYSÉGEK TÁMOGATÁSA

Az 1308/2013/EU rendelet 33. cikk (5) bekezdés első albekezdésében említett környezetvédelmi intézkedések támogatása fedezi az intézkedésből származó többletköltségeket és bevételkiesést.

Az operatív program környezetvédelmi intézkedése keretében azok a beruházások támogathatók, amelyeket a termelői szervezeteknél, termelőiszervezet-társulásoknál vagy az (EU) 2017/891 felhatalmazáson alapuló rendelet 22. cikk (8) bekezdésében említett 90%-os szabálynak megfelelő leányvállalatoknál vagy a termelő tagoknál hajtanak végre, és amelyek teljesítik az (EU) 2017/892 végrehajtási rendelet 3. cikk (3)-(6) bekezdésében előírt feltételeket.

A várható csökkenéseket és – adott esetben – a várható további környezetvédelmi előnyöket projektleírások vagy egyéb technikai dokumentumok útján előzetesen bizonyítani kell; ezeket a projektleírásokat vagy egyéb technikai dokumentumokat a termelői szervezetnek vagy a termelői szervezetek társulásának a javasolt operatív program vagy az említett program módosításának jóváhagyására irányuló kérelem benyújtásának időpontjában kell bemutatnia, feltüntetve azokat a technikai dokumentumok vagy a tagállam által kijelölt független testület vagy szakértő által igazolt eredményeket, amelyeket a beruházás végrehajtásával el lehetne érni.

Az (EU) 2017/891 felhatalmazáson alapuló rendelet II. mellékletében lévő kizárásokat – a III. mellékletében említett kivételekkel – a környezetvédelmi intézkedésekre is alkalmazni kell.

Azon környezetvédelmi intézkedéseknek esetében, amelyek egybeesnek az 1305/2013/EU rendelet 28. és 29. cikke szerinti, agrár-környezetvédelmi, illetve éghajlattal vagy ökológiai gazdálkodással kapcsolatos kötelezettségvállalásokkal, a támogatás felső határát az említett rendelet II. mellékletében az agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos kifizetések, illetve ökológiai gazdálkodással kapcsolatos kifizetések tekintetében megállapított maximális összegekben kell meghatározni. Ezek az összegek kellően indokolt

esetekben megnövelhetők, figyelembe véve a nemzeti stratégiában, valamint a termelői szervezetek operatív programjaiban megfelelően megindokolt egyedi körülményeket. Ez azonban nem vonatkozik az olyan környezetvédelmi tevékenységekre, amelyek sem közvetlenül, sem közvetve nem kapcsolódnak egy meghatározott parcellához.

A tárgyieszköz-beruházásoktól eltérő környezetvédelmi intézkedések kombinálása esetén a támogatási szintet az (EU) 2017/892 végrehajtási rendelet 3. cikk (7) bekezdés a) pontja értelmében az egyedi bevételkiesés és a kombinációból eredő többletköltségek figyelembevételével kell megállapítani.

Amennyiben az operatív program lehetővé teszi a különböző környezetvédelmi tevékenységek együttes alkalmazását, és/vagy amennyiben az operatív program keretében kiválasztott környezetvédelmi tevékenységek együttesen alkalmazhatók a Vidékfejlesztési program keretében támogatott agrár-környezetvédelmi és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó, valamint az ökológiai gazdálkodáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalásokkal a támogatás mértékének megállapításakor figyelembe kell venni az együttes alkalmazásból eredő speciális bevételkiesést és többletköltségeket.

Az operatív program keretében végrehajtott környezetvédelmi intézkedéshez nyújtott támogatás módosítható abban az esetben, ha változik a vonatkozó kiindulási szint (vagyis az a követelmény-együttes, amelyet az agrár-környezetgazdálkodási kötelezettségvállalásoknak meg kell haladniuk).

2.3. AZ OPERATÍV PROGRAM KERETÉBEN VÉGREHAJTOTT, EGYES KÖRNYEZETVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK KÖTELEZŐ, LEGRÖVIDEBB IDŐTARTAMA

2.3.1. A Vidékfejlesztési program keretében támogatott agrár-környezetvédelmi és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó, valamint az ökológiai gazdálkodáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalásokkal megegyező környezetvédelmi intézkedések

Az operatív programok keretében végrehajtható azon – nem beruházási jellegű – környezetvédelmi intézkedéseknél, amelyek a Vidékfejlesztési program keretében támogatott agrár-környezetvédelmi és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó, valamint az ökológiai gazdálkodáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalásokkal megegyeznek, az említett kötelezettségvállalásokra meghatározott, kötelező időtartamot kell alkalmazni. Ettől abban az esetben lehet eltérni, ha

a) a Környezetvédelmi intézkedések nemzeti kerete az egyes intézkedések leírásánál, indokolt esetben más időtartam alkalmazását megengedi;

b) az operatív program végrehajtásának utolsó előtti évében végzett értékelés eredményei a rövidebb időtartam alkalmazása, ill. az intézkedés megszakítása szükségessé válik.

Amennyiben az operatív program tartama rövidebb, mint a fent említett kötelezettségvállalások időtartama, akkor a szóban forgó környezetvédelmi intézkedést a következő operatív programban is folytatni kell. Indokolt esetben ettől el lehet térni, különösen akkor, ha az eltérést az operatív program végrehajtásának utolsó előtti évében végzett értékelésének eredményei indokolják.

Az alkalmazás kötelező legrövidebb időtartamát az egyes – érintett – környezetvédelmi intézkedések leírásánál tüntettük fel. Mivel azonban a nemzeti keret a környezetvédelmi intézkedések nem kimerítő listáját tartalmazza, a fenti kötelezettség a listában nem található, de az operatív programban végrehajtani kívánt környezetvédelmi intézkedések esetén is fennáll. Hasonlóképpen, alkalmazni kell a jövőben a nemzeti keretbe újonnan belefoglalandó környezetvédelmi intézkedések esetén is.

2.3.2. Az operatív program környezetvédelmi intézkedéseinek keretében végrehajtott beruházások

Az operatív programok keretében végrehajtható beruházásokra vonatkozó, a Bizottság felhatalmazáson alapuló (EU) 2017/891 rendeletének 31. cikk (5)-(7) bekezdésében és a zöldség-gyümölcs termelői szervezetekről szóló miniszteri rendeletben előírt szabályokat a környezetvédelmi intézkedések keretében megvalósított beruházásokra is alkalmazni kell.

3. A KÖRNYEZETVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK NEM KIMERÍTŐ LISTÁJA

3.1. TALAJVÉDELEMMEL ÉS TÁPANYAG-GAZDÁLKODÁSSAL KAPCSOLATOS KÖRNYEZETVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK

A gazdálkodással szemben támasztott legfőbb követelmény, hogy gazdaságos és környezetkímélő legyen, vagyis alkalmazkodjon az ökológiai és ökonómiai viszonyokhoz. Világszerte célkitűzés a hosszútávon fenntartható gazdálkodás megvalósítása. A fenntartható gazdálkodás fogalmának többféle meghatározása

ismert, de a környezet szempontjából kiemelendő az, hogy a természetes erőforrásokban ne következzen be változás. E tekintetben, a mezőgazdasági termelésben elsőrendű feladat a talajok termékenységének megőrzése a környezet felesleges terhelése nélkül.

A talajok termékenysége számos egyéb tényező mellett alapvetően a tápanyag-gazdálkodástól függ. A környezetkímélő tápanyag-gazdálkodás megvalósításához elengedhetetlen a rendszeres talajvizsgálat, amelynek segítségével megállapítható a talajok tápanyag és szennyező anyag tartalma. A talaj termékenységének megőrzése érdekében fontos a különböző mértékben veszélyeztetett területek lehatárolása. A tápanyagadagok megállapításánál továbbra is célszerű a növény igényét és a talaj tápanyag-szolgáltató képességét figyelembe venni, vagy a mérleg-elvet követni, továbbá szem előtt kell tartani egyéb környezeti tényezőket is, mint például a talajvíz felszíntől való távolságát vagy a lejtési viszonyokat. Be kell tartani a szerves és műtrágyák használatának helyes szakmai gyakorlatát, valamint mindezekkel együtt figyelemmel kell lenni a várható gazdasági hatékonyságra is.

A kedvezőtlen természeti tényezők és a szakszerűtlen talajhasználat, illetve agrotechnika (művelés, trágyázás, növényvédelem) talajdegradációhoz, talajpusztuláshoz vagy talajszennyezéshez vezethetnek. A talaj pusztulását követően, – bár gondos gazdálkodással évek vagy évtizedek alatt termékenysége feljavítható –, a helyreállítás évszázadokat vehet igénybe. A prevenció mindig olcsóbb, szükséges tehát gondoskodni a talaj védelméről.

A talajvédelem alatt a különböző talajdegradációs folyamatok (talajerózió, talajtömörödés, szervesanyag csökkenés, savanyodás, szikesedés) hatásainak csökkentését értjük különböző agrotechnikai módszerek alkalmazása révén. A talajvédelem feladata tehát a termőföld termékenységének és minőségének megóvása, fizikai, kémiai és biológiai romlásának megelőzése, illetve elhárítása. A talajvédelem célja a termőföld minőségét veszélyeztető víz- és szélerózió, a szélsőséges vízháztartási helyzetek, a szikesedés, a savanyodás és egyéb fizikai, kémiai és biológiai romlást, illetve szennyezést előidéző beavatkozások, folyamatok megelőzése, valamint a talaj termékenységének fenntartása szakszerű, talajvédő művelési eljárásokkal, talajvédelmi beavatkozásokkal és létesítményekkel.

A zöldtrágyázás és a komposzthasználat tápanyagellátó szerepe a műtrágyák használata következtében visszaszorult. Ma már ezek alkalmazásának fő célja a talaj védelme, valamint a talaj fizikai tulajdonságainak kedvező befolyásolása.

E fejezet alapján a nitrátérzékeny területek a MePAR szerinti blokkok szintjén történő közzétételéről szóló 43/2007. (VI.1.) FVM rendeletben meghatározott területeken végrehajtott tevékenységeknek meg kell felelnie a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló a Tanács 1991. december 12-ei 91/676/EGK irányelvében fogalt a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV.29.) FVM rendeletben fogalt feltételeknek.

3.1.1. Komposzt használata

Az intézkedés leírása és indoklása:

- A komposzt a talaj termőképességét javító, morzsalékos, sötétbarna színű, földszerű, magas szervesanyag-tartalmú anyag, amely a növénymaradványok ellenőrzött körülmények között oxigén jelenlétében, mikro- és makroorganizmusok segítségével történő autotermikus és termofil biológiai lebontásával állítható elő.

- A komposzt felhasználásának környezeti előnyei a talaj szerves anyag tartalmának növelése, és ezáltal a talaj víz- és hőháztartásának, valamint a talaj szerkezetének javítása, amely egyúttal jobb levegőzöttséget biztosít és hozzájárul a talaj erózió elleni védelméhez is. A komposzt kijuttatása növeli a talaj tápanyag-szolgáltató képességét, fokozza a talaj biológiai aktivitását.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

A komposzt beszerzése és kijuttatása.

A támogatható költségek:
A komposzt költsége számla alapján.

A „Komposztkészítés” c. intézkedéssel való kombinálás esetén a – termelői szervezet által előállított – komposzt költsége nem támogatható.

A támogatható költségből le kell vonni a komposzttal helyettesített és a komposzt tápanyagtartalmával egyenértékű műtrágya költségét.

3.1.2. Zöldtrágya használata

Az intézkedés leírása és indoklása:
Zöldtrágyázás alatt a szervestrágyázásnak azt a módját értjük, amikor az erre a célra vetett növény teljes (bimbós vagy virágzó) zöldtömegét a talajba dolgozzuk annak érdekében, hogy a talaj termékenységét megőrizzük, illetve fokozzuk.

A zöldtrágyázás környezeti előnyei a talaj szerves anyag tartalmának növelése, és ezáltal a talaj víz-, hő- és levegő-háztartásának, szerkezetének javítása, tápanyag-szolgáltató képességének növelése, biológiai aktivitásának fokozása. A zöldtrágya növények termesztése hozzájárul az erózió, defláció megelőzéséhez és az ásványi anyagok kimosódásának (így pl. a könnyen oldódó tápanyagok – a nitrátok – kimosódásának), valamint a talaj tömörödésének megakadályozásához. Elősegíti a morzsalékos talajszerkezet kialakulását, kötött talajon javítja a talaj rossz fizikai tulajdonságait. Azáltal, hogy a zöldtrágyanövény beárnyékolja a talajt, csökkenti a gyomosodás veszélyét is.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

a) Zöldtrágyanövények vetése és ápolása. Zöldtrágyanövényként csak az agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos kifizetésekben engedélyezett zöldtrágyanövény alkalmazható.

b) Zöldtrágyanövények beszántása.

A támogatható költségek:

- A zöldtrágyanövény vetőmagjának költsége számla alapján.
- A zöldtrágyanövények művelési költségei számla alapján vagy a NAIK Mezőgazdasági Gépesítési Intézet „Mezőgazdasági Gépüzemeltetés” c. kiadványának a mezőgazdasági gépek áráról és üzemeltetési költségéről, valamint a mezőgazdasági gépi munkák költségéről szóló számaiban szereplő normák alapján.
- A zöldtrágyanövények beszántásának költsége számla alapján vagy a NAIK Mezőgazdasági Gépesítési Intézet „Mezőgazdasági Gépüzemeltetés” c. kiadványának a mezőgazdasági gépek áráról és üzemeltetési költségéről, valamint a mezőgazdasági gépi munkák költségéről szóló számaiban szereplő normák alapján.

A költségmegtakarításokat (pl. a zöldtrágyanövény tápanyagtartalmával egyenértékű műtrágya költsége; a szántás költsége, ha a fővetemény alá egyébként is szántani kellett volna) le kell vonni a támogatható költségekből. A zöldtrágyanövények tápanyagtartalmának meghatározásakor a szakirodalmi adatok az irányadók. E tekintetben a levélanalízis nem támogatható.

A támogatható költségek nem haladhatják meg az agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos kifizetésekben meghatározott támogatás szintjét.

A támogatás feltétele, hogy a kifizetési kérelemmel be kell nyújtani az intézkedésben résztvevő tagoknak az adatait (név, regisztrációs szám, az intézkedéssel érintett egybefüggő terület helyrajzi száma, blokk azonosítója és területe, a zöldtrágyázott kultúra megnevezése.

Az intézkedés az azonos kötelezettségvállalást tartalmazó agrár-környezetgazdálkodási kifizetésekkel és ökológiai gazdálkodással nem kombinálható.

3.1.3. Szerves- és/vagy biotrágya használata

Az intézkedés leírása és indoklása:

Szerves- és biotrágyázás alatt a trágyázásnak azt a módját értjük, amikor tápanyag-utánpótlásra olyan készítményeket használunk, amelyek a talajéletben és a növények tápanyagellátásában fontos szerepet betöltő, élő mikroorganizmusokat is tartalmaznak.

A szerves- és biotrágyázás környezeti előnyei a talaj szerves anyag tartalmának növelése, és ezáltal a talaj víz-, hő- és levegő-háztartásának, szerkezetének javítása, tápanyag-szolgáltató képességének növelése, biológiai aktivitásának fokozása. A szerves- és biotrágya alkalmazásával olyan mikroorganizmusokat juttatunk a talajba, amelyek egyébként is részesei a talajéletnek, a mezőgazdaságban bekövetkezett kedvezőtlen változások miatt azonban a számuk jelentősen lecsökkent. E mikroorganizmusok elősegítik a növények számára csak nehezen,

vagy egyáltalán nem felvehető tápanyagok mobilizálását, oldhatóvá tételét, így azok a talajoldatba kerülve a növények által felvehetővé válnak. A szerves és biotrágyázás elősegíti a morzsalékos talajszerkezet kialakulását és kötött talajon javítja a talaj rossz fizikai tulajdonságait.

A biotrágya olyan, élő mikroorganizmusokat tartalmazó anyag, amelyek – ha a biotrágyát a magok, növények felületén vagy a talajon alkalmazzuk, benépesítik a rizoszférát, vagy elterjednek a növények belsejében és elősegítik a növekedést az által, hogy növelik a tápanyagkészletet vagy fokozzák az elsődleges tápanyagok felvehetőségét. A biotrágyák a nitrogénmegkötés és a foszfor oldhatóvá tételének természetes folyamatán keresztül biztosítják a tápanyagokat, valamint a növekedést serkentő anyagok szintézise által stimulálják a növények növekedését, ezáltal csökkentik a műtrágyák és a kémiai növényvédő szerek használatát. A biotrágyákban levő mikroorganizmusok helyreállítják a talaj természetes tápanyagkörforgalmát és növelik annak szervesanyag-tartalmát. Használatukkal a növényállomány egészségesebb lesz, és fenntartható, egészséges talajélet alakul ki. A biotrágyák nem tartalmaznak a talajra nézve káros kémiai anyagokat.

A biotrágyákat Rhizobium, Azotobacter, Azospirillum fajok, kék és zöld algák (Cyanobacterium fajok, Nostoc vagy Anabaena vagy Tolypothrix vagy Aulosira), Anabaena és Azolla, Pantoea agglomerans P5 törzse vagy Pseudomonas putida P13 törzse felhasználásával állítják elő.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások: Helyben előállított szerves trágya és/vagy biotrágyák használata műtrágyák helyett.

A helyben előállított szerves trágyának a talajjavítóként vagy trágyaként történő felhasználás helyétől legfeljebb 10 km-re keletkező szerves trágya tekinthető.

A szerves trágya kijuttatása során a 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 4–9. §-aiban fogalt feltételeknek megfelelően a vizek nitrátszennyezését meg kell akadályozni

A támogatható költségek:A helyben előállított szerves trágya és/vagy biotrágya használatának többletköltségei független, képesített szakértők által készített és a minisztérium által elfogadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány alapján.

A többletköltségek meghatározásánál a lehetséges költségmegtakarítások összegét, mint például a helyettesített műtrágyák költségét le kell vonni a támogatható költségekből.

Szállítási költség nem támogatható.

A támogatás feltétele, hogy a kifizetési kérelemmel be kell nyújtani az intézkedésben résztvevő tagoknak az adatait (név, regisztrációs szám, az intézkedéssel érintett egybefüggő terület helyrajzi száma, blokk azonosítója és területe, a trágyázott kultúra megnevezése).

Az intézkedés az azonos kötelezettségvállalást tartalmazó agrár-környezetgazdálkodási kifizetésekkel és ökológiai gazdálkodással nem kombinálható.

3.1.4. Erózió és defláció elleni védelem

Az intézkedés leírása és indoklása:

Magyarországon a talajdegradációs folyamatok közül az egyik legjelentősebb a vízerózió, ami főként a hegy- és dombvidéki területeinket károsítja. A szélerózióval veszélyeztetett területek kiterjedése is jelentős, elsősorban a homok fizikai féleségű talajokat fenyegeti.

A talajeróziót kiváltó és befolyásoló tényezők a domborzati viszonyok, a csapadék mennyisége, gyakorisága és intenzitása, a szél, a talaj tulajdonságai, a növényzet és ezzel összefüggésben a művelési ág és mód.

Az eróziós és deflációs folyamatok a talaj legértékesebb rétegét, a humuszban és tápanyagban gazdag alkotórészeit hordják el, ezért mind a mezőgazdasági termelés, mind pedig az élő és élettelen természet egyensúlya szempontjából igen káros folyamatok. Ezen felül a vízerózió által előidézett tápanyag- és növényvédőszer-kimosódás további környezeti problémákat, míg a szélerózió az asszimilációs felület csökkenését, szövetkárosodást és növényfulladást, továbbá levegőszennyezést és ebből kifolyólag humán-egészségügyi problémákat is okoz.

Az operatív programok keretében végrehajtott intézkedés arra irányul, hogy a talaj termőképességét fenntartsa, a víz- és szélerózió által okozott talajpusztulást és az egyéb környezeti károkat megelőzze.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

a) A növénytermesztés során alkalmazott eróziót megakadályozó agrotechnikai eljárások, (pl. gyep-, cserje- és erdősávok létesítése, talajtakaró növények stb.),

b) talajvédelmi műszaki beavatkozások és létesítmények alkalmazása, üzemeltetése és fenntartása (pl. sáncok, teraszok, övárkok, övdrének, gyepes vízelvezetők stb.).

A talajtömörödést megakadályozó művelésmód és szintvonalakkal párhuzamos művelés minimumkövetelmény, ezért nem támogatható.

A támogatható költségek:

A védekezés költségei számla alapján. Amennyiben a védekezést a termelői szervezet tagja saját költségére/saját maga végezte, a védekezési eljárás részletes leírásának megfelelően az anyagköltség számla alapján és a bérköltségek munkaidő-kimutatás alapján a mindenkori minimálbérrel és annak közterheivel számolva támogathatók.

A bérköltségek legmagasabb támogatható összegét, valamint a szükséges munkaórák átlagos számát a műszaki beavatkozások és létesítmények egyes típusai és egységei tekintetében független, képesített szakértők által készített és a minisztérium által elfogadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány állapítja meg.

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

a) Az erózió és a defláció elleni védelemhez kapcsolódó tervezés;

b) az erózió és a defláció elleni védelemhez kapcsolódó oktatás, képzés;

c) az erózió és a defláció elleni védelemhez kapcsolódó szaktanácsadás.

Az intézkedés nem kombinálható az azonos kötelezettségvállalást tartalmazó agrár-környezetgazdálkodási kifizetésekkel és ökológiai gazdálkodással!

3.2. VÍZGAZDÁLKODÁSSAL KAPCSOLATOS KÖRNYEZETVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK

Magyarországon a mezőgazdasági infrastruktúra nem követte a megváltozott földtulajdoni és földhasználati viszonyokat. A meliorációs és öntözésfejlesztési beruházások jó része napjainkra elhasználódott.

Továbbra is alacsony az öntözött és meliorált területek aránya. Emellett jellemző probléma, hogy az adott területre nem alkalmas kultúra került telepítésre, nem megfelelő földhasználati struktúra alakult ki. A mezőgazdasági termelés stabilitását és kiszámíthatóságát biztosító vízgazdálkodási létesítmények (vízpótlás, öntözővíz-tározás, vízvisszatartás) kiépítettsége nem mindig megfelelő, és nagyobb hangsúlyt kell fektetni a természetközeli vízvisszatartási módokra.

A Vidékfejlesztési programhoz készített helyzetelemzés megállapításai alapján biztosítani kell a belvízhálózattal érintett területek belvízkárok elleni védelmét is. Csak a kialakult birtokszerkezetet figyelembe vevő, komplex térségi tájgazdálkodási rendszerekhez igazodó, a környezetvédelmi elírásoknak megfelelő víz- és energiatakarékos öntözőtelepek és rendszerek építése és értéknövelő felújítása indokolt. A mezőgazdasági tájak mozaikosságának visszaállítása, az infrastruktúra fejlesztése érdekében mezsgyék, fasorok, erdősávok telepítése szükséges.

A klímaváltozás várható hatásaira való felkészülés egyik fontos területe a mezőgazdasági vízgazdálkodás fejlesztése. A fejlesztés során kizárólag a Víz Keretirányelvben (2000/60/EK) megfogalmazott elírásoknak megfelelő beruházások támogathatóak. A fenntartható területi vízgazdálkodásnak, öntözésnek, vízrendezésnek, belvízvédelemnek, talajvédelemnek az elmúlt tíz-tizenöt évben kialakultak az új, a fenntarthatóság elveinek megfelelő módszerei.

A jelenlegi mezőgazdasági (területi) vízgazdálkodási infrastruktúra az ország jelentős részén nem felel meg a mezőgazdaság vízgazdálkodással kapcsolatos igényeinek, és az ezeknek megfelelő célkitűzéseknek. Ugyanakkor jó állapotba kell hozni minden felszíni és felszín alatti vizet, illetve vizes élőhelyet, beleértve a vizes élőhelyláncok vízpótlásának, a vízvisszatartásnak, a vízszállító és tározó medrek és a hozzájuk tartozó parti sávok jó ökológiai állapotához szükséges vízháztartás biztosítását és a vízminőség-szabályozást is. A mezőgazdaság igényeit és a környezeti (ökológiai) igényeket nagy területeken csak a mezőgazdasági vízgazdálkodási infrastruktúra (belvízrendezés, dombvidéki vízrendezés, erózióvédelem, vízvisszatartás, talajvédelem, öntözés) létesítményeinek jó állapotba helyezésével, átalakításával és fejlesztésével, a területhasználat és az úthálózat átalakításával, illetve megfelelő kialakításával lehet kielégíteni. A feltételezett klímaváltozás várható kedvezőtlen hatásaira való felkészüléshez elengedhetetlen a környezettudatos gazdálkodás folytatása.

3.2.1. Öntözőrendszerek fejlesztése, illetve a már létező öntözőrendszerek cseréje hatékonyabb rendszerekre (az öntözött területek korszerűsítése)

Az intézkedés leírása és indoklása:

Magyarország zöldség-gyümölcs termelő régióiban a csapadék mennyisége alacsony, eloszlása rendszertelen, amely egyre gyakrabban vezet aszályhoz. Ennek ellenére a mezőgazdaság az összes vízkivételből csupán 11%-kal részesedik (600 millió m^3), vízfelhasználása jelentős mértékben csökkent az 1990-es évek első felében. Az öntözés a teljes mezőgazdasági vízhasználatnak mindössze 25–30%-át teszi ki.

A klímaváltozás várható, kedvezőtlen hatásaira való felkészülés érdekében fontos célkitűzés a víz- és energiatakarékos öntözéses-gazdálkodás fejlesztése. Így a zöldség-gyümölcs ágazatban is szükséges növelni a víztakarékosság érdekében tett erőfeszítéseket. Meg kell említeni az öntözésnek a talaj védelmében, a talaj termékenységének fenntartásában játszott szerepét is tekintettel arra, hogy hozzájárul a termőföld minőségét veszélyeztető szélsőséges vízháztartási helyzetek megelőzéséhez.

Az érintett víztest vonatkozásában az öntözött területek nettó növekedését eredményező projektek kizárólag abban az esetben támogathatók, ha az érintett víztest az elvi vízjogi engedély jogerőre emelkedésekor hatályos vízgyűjtő-gazdálkodási tervben nem kapott jónál rosszabb minősítést vízmennyiséggel kapcsolatos okok miatt.

Azon víztestek esetében, ahol a mennyiségi szempontokra vonatkozó állapotértékelés eredménye nem ismert (szürke, adathiányos víztest), az állapotot/potenciált jónál gyengébbnek kell feltételezni. Az ilyen területen megvalósítani tervezett projekt engedélyezését megelőzően az illetékes hatóság saját hatáskörben az érvényes vízjogi engedélyt a Víz Keretirányelvnek való megfelelőség szempontjából felülvizsgálja.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

a) A meglévő, nem víztakarékos öntözési rendszerek cseréje víztakarékos öntözési rendszerekre (pl. mikroöntözés). Az új öntözőberendezések csak akkor támogathatók, ha a vízháztartás mérlegének elemzése pozitív eredményt ad. Csak azok az alkalmazások támogathatók, amik megfelelnek a Víz Keretirányelv (2000/60/EK) 5. cikkében és 5. mellékletében szereplő előírásoknak.

b) Olyan berendezések beszerzése, amelyek elősegítik a meglévő öntözési rendszerek által felhasznált öntözővíz mennyiségének csökkentését. Pl. az öntözés gyakoriságának, idejének, a kijuttatott víz mennyiségének mérése és ellenőrzése, a meglévő tápoldatozó berendezés cseréje.

c) Öntözési terv készíttetése és megvalósítása.

A kötelezettségvállalások csak akkor támogathatók, ha

a) a beruházás megvalósításával biztosítható, hogy az elérhető legjobb technológia alkalmazása mellett az öntözővíz felhasználásában legalább 5%-os megtakarítás érhető el a beruházás előtti fogyasztáshoz képest;

b) a beruházás megvalósítása nem eredményezheti az öntözött területek nettó növekedését, kivéve, ha a gazdaság egésze által – így a megnövekedett terület által is – öntözésre fordított teljes vízmennyiség nem haladja meg a beruházás megvalósítása előtti öt évben mért átlagos vízfogyasztást.

Az intézkedés olyan, független, képesített szakértők által készített és a minisztérium által elfogadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány alapján foglalható bele az operatív programba, amely igazolja, hogy a beruházás legalább 5%-os vízmegtakarítást eredményez a beruházás adózási értékcsökkenési időszakában. A ii. pontban említett támogatási feltétel teljesülését az operatív program, ill. annak módosítása jóváhagyására irányuló kérelem benyújtásával egyidejűleg kell igazolni.

A támogatható költségek:

- Beruházási költségek számla alapján. Helyettesítés esetén az (EU) felhatalmazáson alapuló 2017/891 rendelet 31. cikkének (6) bekezdése alapján a meglévő beruházás maradványértékét le kell vonni a támogatható költségből vagy hozzá kell adni a termelői szervezet működési alapjához.
- Az öntözési terv készítésének költsége számla alapján.

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

A meglévő öntözési rendszer fejlesztésével vagy cseréjével kapcsolatos szaktanácsadás (akár szolgáltatásként igénybe vett, akár a termelői szervezet alkalmazottja által végzett, a termelő tagoknak nyújtott szaktanácsadás).

3.2.2. A víz tisztítását és újrafelhasználását szolgáló beszerzés és/vagy fejlesztés

Az intézkedés leírása és indoklása:

A termelői szervezet vagy tagjai által a termesztés vagy az áruvá készítés során használt víz (öntözővíz, klímaberendezések vize, ipari szennyvíz stb.) olyan szennyező anyagokkal vegyül, amelyek miatt nem lehetséges az újbóli kiöntözése (eutrofizációs és szennyező hatás), illetve újrafelhasználása.

Mivel azonban a víz igen értékes erőforrás (ld. csökkenő vízkészletek), a víz minőségének fenntartása és a víztakarékos technológiák megvalósítása fontos célkitűzés. Az operatív program keretében végrehajtott, a víz tisztítására, minőségének javítására irányuló intézkedés azáltal, hogy újrafelhasználhatóvá teszi az egyszer már használt vizet, csökkenti a termelői szervezet vagy tagjainak vízfelhasználását és csökkenti a keletkező szennyvíz mennyiségét.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

a) Olyan berendezések beszerzése és üzembe helyezése, amelyek a víz tisztítását vagy visszanyerését és ezáltal újrafelhasználását, ill. más irányú újrafelhasználását teszik lehetővé a termelői szervezet vagy tagjai számára.

b) Csak azon beruházások választhatóak, amelyek környezeti javulást idéznek elő és túlmutatnak a hatályos környezetvédelmi előírásokon.

A kötelezettségvállalások csak abban az esetben támogathatók, ha a beruházás a vízfelhasználást legalább 7%-kal csökkenti a jelenleg alkalmazott berendezések vízfelhasználásához képest tekintettel arra, hogy a beruházásnak egyéb környezeti előnyei is vannak (alacsonyabb szennyvízkibocsátás, amely még alacsonyabb energiaigénnyel, a szennyvíz alacsonyabb szennyezőanyag kibocsátásával is párosulhat). Az intézkedés olyan, független, képesített szakértők által készített és a minisztérium által elfogadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány alapján foglalható bele az operatív programba, amely igazolja, hogy a beruházás legalább 7%-osvízmegtakarítást eredményez.

A támogatható költségek:

A beruházási költségek számla alapján.

Az operatív programmal benyújtandó dokumentáció: Nyilatkozat arról, hogy a megvalósítandó beruházás olyan javuláshoz vezet, amely túlmutat a hatályos környezetvédelmi előírásokon.

3.2.3. Talajtakarás alkalmazása a vízveszteség csökkentése érdekében

Az intézkedés leírása és indoklása:

A termelői szervezet tagjai által a termesztésben használt víztakarékos öntözési rendszerek (csepegtető öntözés) esetében a talajtakarás alkalmazása jelentősen csökkenti a párolgási vízveszteséget, ezzel együtt a kijuttatandó víz mennyiségét, valamint a kijuttatáshoz szükséges energiát. A talajtakarás alkalmazásának egyéb környezeti hatása, hogy csökken a termőterületek gyomosodása, és így jelentősen csökken a növényvédőszeres gyomirtással kijuttatandó gyomirtószerek mennyisége is.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

a) Olyan talajtakaró anyagok beszerzése és használata, melyek a vízfelhasználás és a kijuttatáshoz szükséges energia és a kijuttatott gyomirtó szerek csökkentését teszik lehetővé a termelői szervezet tagjai számára.

b) A nem lebomló talajtakaró anyagok visszagyűjtése és engedélyezett szeméttelepre vagy engedélyezett újrahasznosító üzembe történő elszállítása a talajszennyezés megelőzése érdekében. (Minimum követelmény, ezért a visszagyűjtéssel és az elszállítással kapcsolatban fölmerült költségek nem támogathatók.)

A támogatható költségek:

A talajtakaró anyagok költsége számla alapján.

Kizárólag a következő talajtakaró anyagtípusok támogathatók: biológiai úton lebomló fóliák, újrafeldolgozható műanyag mezőgazdasági fóliák és takaróanyagok, papír, tüll és muszlin anyagok.

Az intézkedés nem kombinálható a 3.4.5. számú intézkedéssel (Biológiai és oxo-biológiai úton lebomló műanyagok használata a termesztésben).

3.3. A KLÍMAVÁLTOZÁS MÉRSÉKLÉSÉT CÉLZÓ KÖRNYEZETVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK

Az éghajlatváltozásnak sokféle hatása van, az ellene való küzdelemben a mezőgazdaság területén is összetett válasz szükséges. A mezőgazdaság jövőjét döntő módon befolyásolja az, ahogyan reagálunk, és amilyen megoldásokat találunk a klímaváltozás közvetlen és közvetett hatásaira. A Vidékfejlesztési program fontos szerepet játszik ebben. Az üvegházhatást okozó gázok légköri kibocsátásának csökkentése és az abszorpciójuk növelése mellett elengedhetetlen a megváltozott időjárási és éghajlati körülményekhez való alkalmazkodás is. E körbe tartozik az előrelátható változások prognózisa, az okozott károsodások megelőzése, felkészülés az enyhítésükre, valamint a helyreállítás módjainak kidolgozása. A klímaváltozáshoz való alkalmazkodásra történő felkészülés hamarosan lehetőséget nyújt a kedvező folyamatok további javulására. Az energiahasználat átalakítása az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése mellett jelentős megtakarításokkal is jár. A fosszilis üzemanyagok felváltása megújítható energiaforrásokkal új technológiai beruházásokra nyújt lehetőséget. A széndioxid-kibocsátás kereskedelmének bevezetése elősegíti a kibocsátás hatékony csökkentését. A szinergisztikus hatások révén a kibocsátás tovább csökkenthető, és a fejlesztés – a helyi erőforrások alapján – tovább folytatható.

A kibocsátás csökkentése mellett a mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás alapvető feladata a klímaváltozás figyelembevételével történő talajgazdálkodás (amelynek jelentős víztárolási és széndioxid-elnyelési kapacitása van) a „kettős célú” vízgazdálkodási rendszer létrehozatalán túl (belvízgazdálkodás). További cél az energia célú növénytermesztés arányának növelése és az erdősítés, beleértve az őshonos erdők telepítését mezőgazdasági területeken és az erdőgazdálkodási rendszerek elterjesztését az állandó erdőtakaró létrehozatala érdekében.

3.3.1. Megújuló energiaforrásokat felhasználó fűtésrendszer kialakítása

Az intézkedés leírása és indoklása:
Megújuló energiaforrások alatt azokat az energiaforrásokat értjük, amelyek hasznosítása közben a forrás nem csökken, hanem azonos ütemben újratermelődik, vagy megújul. A megújuló energiaforrások közé tartozik a napenergia, a szélenergia, a geotermikus energia, a vízenergia és a biomassza. A megújuló energiaforrások felhasználása igen sokoldalú lehet. Hagyományosan legfontosabb alkalmazási területük az alapvetően fűtési-célú hőenergia termelés.

Az operatív programok keretében végrehajtható intézkedés arra irányul, hogy a hagyományos, fosszilis energiahordozókat fölhasználó fűtésrendszereket megújuló energiaforrásokat hasznosító fűtésrendszerekkel helyettesítsék. Az intézkedés magában foglalja az új fűtésrendszerek kialakítását új létesítmények létrehozásakor, valamint a fosszilis energiát (fűtőolajt, gázt) felhasználó fűtésrendszerek cseréjét működő létesítmények esetén. Az intézkedés megvalósítása Magyarországon a fás és lágyszárú energianövényekre, energetikai célra hasznosítható növénymaradványokra, valamint a geotermikus energiára alapozva képzelhető el.

A megújuló energiaforrások környezetszennyező hatása a fosszilis energiahordozókhoz képest lényegesen kisebb. Így a megújuló energiahordozók felhasználása a zöldség-gyümölcs ágazatban amellett, hogy csökkenti a fosszilis energiahordozók felhasználását, mérsékli a klímaváltozást okozó üvegházhatású gázok (elsősorban nitrogén-monoxid, szén-dioxid, kén-dioxid) és egyéb légszennyező anyagok kibocsátását.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

a) Fás és/vagy lágyszárú energianövényeket, energetikai célra hasznosítható növénymaradványokat felhasználó új fűtésrendszer kialakítása.

b) Geotermikus energiát felhasználó új fűtésrendszer kialakítása.

c) Fosszilis energiaforrást felhasználó fűtésrendszer cseréje fás és/vagy lágyszárú energianövényeket, energetikai célra hasznosítható növénymaradványokat felhasználó fűtésrendszerre.

d) Fosszilis energiaforrást felhasználó fűtésrendszer cseréje geotermikus energiát felhasználó fűtésrendszerre.

A támogatható költségek:

- A beruházás költsége számla alapján. A fosszilis energiát felhasználó fűtésrendszer cseréje esetén az (EU) 2017/891 rendelet 31. cikkének (6) bekezdése értelmében a régi berendezés maradványértékét hozzá kell adni a termelői szervezet működési alapjához vagy le kell vonni a támogatható költségből.

Az intézkedés keretében – a kettős finanszírozás elkerülése érdekében – nem támogatható olyan beruházás, amely más forrásból már finanszírozott (pl. a Vidékfejlesztési program keretében).

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

a) a megújuló energiaforrást hasznosító fűtésrendszer működtetését végző személy képzése,

b) a megújuló energiaforrást hasznosító új fűtésrendszerrel kapcsolatos szaktanácsadás,

c) a megújuló energiaforrást hasznosító új fűtésrendszer műszaki tervezése.

3.3.2. Energiatakarékosabb termelési eszközök és módszerek használata

Az intézkedés leírása és indoklása:

A fosszilis üzemanyagok felhasználásának, a széndioxid és egyéb üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése nem csupán a fűtésrendszer korszerűsítése útján érhető el. A termesztés, az áruvá készítés, a tárolás és a forgalomba hozatal során is alkalmaznak olyan rendszereket, amelyeknél a fejlettebb technológiák bevezetése energia-megtakarításához és ezzel az üvegházhatású gázok alacsonyabb szintű kibocsátásához, esetleg további környezeti előnyökhöz vezet. Ide sorolható pl. az energiaernyő, az energiatakarékos világítási rendszerek alkalmazása, növényházak esetén az alacsonyabb hőmegtartó-képességű borítóanyagok cseréje magasabb hőmegtartó-képességű borítóanyagra stb.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

a) Az aktuális technológiai rendszer helyettesítése olyan új rendszerrel, amely azonos kapacitású, de legalább 15%-al alacsonyabb energiaszükségletű. Mindazonáltal, ha kimutatható, hogy a rendszer fejlesztéséből további környezeti előnyök származnak (mint például légszennyező anyagok kibocsátásának csökkentése, megújuló energiaforrások használata) elegendő, ha az új rendszer 7%-kal energiatakarékosabb a korábban alkalmazottnál.

   Az intézkedés olyan, független, képesített szakértők által készített és a minisztérium által elfogadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány alapján foglalható bele az operatív programba, amely igazolja, hogy a beruházás legalább 15%-os, illetve egyéb, egyértelműen meghatározható környezeti előnyök biztosítása mellett 7%-os energia-megtakarítást eredményez.

A támogatható költségek:

- A beruházás költsége számla alapján. Helyettesítés esetén az (EU) 2017/891 rendelet 31. cikkének (6) bekezdése értelmében a helyettesített eszközök maradványértékét le kell vonni a számla értékéből vagy hozzá kell adni a termelői szervezet működési alapjához.
- Meglévő infrastruktúra üzemeltetésében energia-megtakarítást eredményező anyagok és eszközök használata esetén a speciális anyagok és eszközök bekerülési költsége számla alapján.

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

a) az energiatakarékosabb technológiai rendszer alkalmazásával kapcsolatos képzés, oktatás;

b) az energiatakarékosabb technológiai rendszer alkalmazásával kapcsolatos szaktanácsadás;

c) az energiatakarékosabb technológiai rendszerrel kapcsolatos tervezés, költség- és energetikai számítások elkészítése.

Az operatív programmal benyújtandó dokumentáció:

Szakértő által kiállított igazoló dokumentáció: műszaki dokumentáció, szakértői nyilatkozat, energetikai és egyéb számítások (az energia-felhasználásról, a széndioxid-kibocsátásról és az egyéb környezeti előnyökről) a kiindulási állapotról és a fejlesztéssel megvalósuló várható állapotról.

3.3.3. Kapcsolt hő- és energia-termelés a termesztés és az áruvá készítés során keletkező zöldség-gyümölcs hulladékok felhasználásával

Az intézkedés leírása és indoklása:

A zöldség-, gyümölcstermesztés és az áruvá készítés során keletkező szerves hulladékok bomlásakor jelentős mennyiségű gáz képződik, amely mint primer energiahordozó felhasználható villamos és hőenergia előállítására, csökkentve ezzel az üvegházhatású gázok kibocsátását is.

A kapcsolt energiatermelés lehetővé teszi az egyidejű hő- és villamos energiatermelést ugyanazon üzemben ugyanazt az energiaforrást használva. Így az a hőenergia is hasznosítható, amely más rendszerek esetén kárba

vész, ezért a kapcsolt energiatermelés az energiafelhasználás hatékonyságát növeli és egyéb környezeti előnyökhöz is vezet. Ha hulladék anyagokat használunk elsődleges energiaforrásként a földgáz helyett, a környezeti előnyök megsokszorozódnak, mivel csökken a szennyezőanyag-kibocsátás és a fosszilis energiahordozók felhasznált mennyisége.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

a) Szerves hulladékok felhasználásával kapcsolt energiatermelést megvalósító berendezések beszerzése és üzemeltetése.

b) Az előállított hő- és villamos energia felhasználása.

Az intézkedés támogathatósága a telephelyen előállított és/vagy a helyben keletkező szerves hulladékokra korlátozódik. A helyben keletkező szerves hulladék fogalmát tanulmány határozza meg. A tanulmány megállapítja azt a maximális szállítási távolságot, amelynél a szerves hulladékok energiaforrásként történő felhasználásából származó környezet előnyök meghaladják a szerves hulladék keletkezési helyétől a felhasználási helyre történő szállításból eredő környezeti költségeket.

A telepített rendszerek energiatermelése nem haladhatja meg a termelői szervezet és/vagy tagjai által a zöldség- és gyümölcstermesztés céljára felhasznált energia mennyiséget.

Az intézkedés keretében – a kettős finanszírozás elkerülése érdekében – nem támogatható olyan beruházás, amely más forrásból már finanszírozott (pl. a Vidékfejlesztési program keretében).

A támogatható költségek:

A beruházás költsége számla alapján.

Az operatív programmal benyújtandó dokumentáció:

Műszaki dokumentáció, amely tartalmazza a rendszer kapacitását bemutató adatokat, valamint a termelői szervezet nyilatkozata arról, hogy a termelt hő- és villamos energia mennyisége nem haladja meg a termelő szervezet és/vagy tagjainak energiafogyasztását.

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

a) a kapcsolt energiatermelést megvalósító rendszer működtetését végző személy képzése,

b) a kapcsolt energiatermelést megvalósító rendszerrel kapcsolatos szaktanácsadás,

c) a kapcsolt energiatermelést megvalósító rendszer műszaki tervezése, költség- és energetikai számítások készítése.

3.4. HULLADÉKGAZDÁLKODÁSSAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK

Az ipari- és mezőgazdasági termelésből, a szolgáltatásból eredően és a lakossági fogyasztás következtében folyamatosan növekszik a keletkező hulladékok mennyisége és azok veszélyessége. A folyamat a környezet fokozódó terheléséhez, illetve a természeti erőforrások kimerüléséhez vezethet, végső esetben maga után vonja a környezeti ártalmak, és az ezzel összefüggésben jelentkező egészségkárosodás növekedését is.

A hulladékgazdálkodás a hulladékkal összefüggő tevékenységek rendszere, beleértve a hulladék keletkezésének megelőzését, mennyiségének és veszélyességének csökkentését, kezelését, ezek tervezését és ellenőrzését, a kezelő berendezések és létesítmények üzemeltetését, bezárását, utógondozását, a működés felhagyását követő vizsgálatokat, valamint az ezekhez kapcsolódó szaktanácsadást és oktatást. A hulladékgazdálkodás alapvető célja az emberi egészség védelme, a természeti környezet megóvása, a fenntartható fejlődés biztosítása és a környezettudatos magatartás kialakítása. A célok között említhető továbbá a természeti erőforrásokkal való takarékoskodás, a környezet hulladék által okozott terhelésének minimalizálása, szennyezésének elkerülése érdekében a hulladékkeletkezés megelőzése (a természettől elsajátított anyag minél teljesebb felhasználása, hosszú élettartamú és újrahasználható termékek kialakítása), a képződő hulladék mennyiségének és veszélyességének csökkentése, a keletkező hulladék minél nagyobb arányú hasznosítása, a fogyasztás-termelés körforgásban tartása, a nem hasznosuló, vissza nem forgatható hulladék környezetkímélő ártalmatlanítása.

A hasznosítás a hulladéknak vagy valamely összetevőjének a termelésben vagy a szolgáltatásban – a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény 4. számú mellékletben felsorolt eljárások valamelyikének alkalmazásával – történő felhasználását jelenti. Így a hulladék anyagának termelésben, szolgáltatásban történő ismételt felhasználásával (újrafeldolgozásával), a hulladék valamely újrafeldolgozható összetevőjének leválasztásával és alapanyaggá alakításával (visszanyerésével), a hulladék energiatartalmának kinyerésével (energetikai

hasznosítással), valamint a biológiailag lebomló szerves anyagok aerob vagy anaerob lebontásával és további felhasználásra alkalmassá tételével (pl. komposztálás) a környezetterhelés mérsékelhető.

3.4.1. A biológiailag lebomló szerves anyagok aerob lebontása és további felhasználásra alkalmassá tétele (Komposztkészítés)

Az intézkedés leírása és indoklása:

- A komposztálás a termesztés során keletkező növénymaradványok és/vagy a post-harvest tevékenység során keletkező egyéb szerves maradványok ellenőrzött körülmények között oxigén jelenlétében, mikro- és makroorganizmusok segítségével történő autotermikus és termofil biológiai lebontása. A komposztálás tehát a lebomlás természetes folyamatának és a szerves anyagok újrahasznosításának kombinációja.
- A zöldség-gyümölcs ágazatban nagy mennyiségű szerves maradvány, illetve melléktermék képződik, amely komposztálással értékes, a talaj termőképességének javítására alkalmas, morzsalékos, sötétbarna színű, földszerű, magas szervesanyag-tartalmú anyaggá alakítható.

A komposzt felhasználásának környezeti előnyei a talaj szervesanyag-tartalmának növelése, és ezáltal a talaj víz- és hőháztartásának, valamint a talaj szerkezetének javítása, amely egyúttal jobb levegőzöttséget biztosít és védi a talajt az eróziótól is. A komposzt kijuttatása növeli növények számára felvehető tápanyagok mennyiségét, fokozza a talaj biológiai aktivitását. A komposztálás a talajra gyakorolt kedvező hatása mellett hozzájárulhat a növényvédelem által okozott környezeti terhelés mérsékléséhez is azáltal, hogy csökkenti a növénymaradványok nem megfelelő kezeléséből eredő növényvédelmi kockázatokat.

Tekintettel a komposztálás alapanyagaként felhasználható növénymaradványokra, illetve a termelői szervezet termelő tagjai által felhasznált komposzt mennyiségére, a komposztálás technológiái közül a nyílt rendszerű prizmás komposztálás alkalmazása javasolható.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

a) Komposztáló létesítése (tervezése, kivitelezése): infrastruktúra kiépítése (térburkolat, vízelvezetés), épületek kialakítása, és/vagy a komposztálás gépeinek, eszközeinek beszerzése, pl. rosták, aprító és keverő berendezések, markológépek, erőgépre szerelt forgató adapterek, prizmaátforgató gépek, komposztsziták, hőmérsékletmérő szondák, gázelemző szondák.

b) Az előállított komposzt használata (követelmény, ezért nem támogatható).

Csak olyan komposztáló kapacitások (kapcsolódó létesítmények és gépek kapacitása) kiépítése támogatható, amelyek arányban állnak a termelői szervezet termelő tagjai által felhasznált komposzt mennyiségével. Kereskedelmi célú komposzt-előállítás nem támogatható.

A komposztálás technikai feltételeinek és az előállított komposzt minőségének meg kell felelnie a biohulladék kezeléséről és a komposztálás műszaki követelményeiről szóló, a termésnövelő anyagok engedélyezéséről, tárolásáról, forgalmazásáról és felhasználásáról szóló, valamint a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségről szóló jogszabályokban meghatározott követelményeknek.

A „Komposzt használata” c. intézkedéssel való kombinálás esetén a – termelői szervezet által előállított – komposzt költsége nem támogatható.

A támogatható költségek:

A beruházás költségei számla ellenében.

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

a) a komposztálás technológiájára vonatkozó oktatás, képzés,

b) a komposztálás technológiájára vonatkozó szaktanácsadás (akár szolgáltatásként igénybe vett, akár a termelői szervezet alkalmazottja által végzett),

c) a komposztáláshoz kapcsolódó infrastruktúra és épületek tervezése.

3.4.2. A növényi maradványok energetikai célú fölhasználásának elősegítése

Az intézkedés leírása és indoklása:
Az operatív programok keretében végrehajtható intézkedés arra irányul, hogy a hagyományos, fosszilis energiahordozókat fölhasználó fűtésrendszereket olyan fűtésrendszerrel helyettesítsék, amely a gazdaságban keletkezett növénymaradványok – pl. gyümölcsültetvényekben keletkező nyesedék – energiatartalmát hasznosítja. Az intézkedés ugyan nem foglalja magában az új fűtésrendszerek kialakítását és a fosszilis energiát (fűtőolajt, gázt) felhasználó fűtésrendszerek cseréjét, hiszen ezek megvalósítására a „Megújuló energiaforrásokat felhasználó fűtésrendszer kialakítása" c. intézkedés keretében van lehetőség. De azáltal, hogy megteremti a keletkező növényi maradványok energetikai célú felhasználásra történő előkészítésének feltételeit, végső soron a megújuló energiaforrásokat fölhasználó fűtésrendszerek terjedését segíti elő.

Az energetikai célú fölhasználásra alkalmas növényi maradványokat hasznosító fűtésrendszer környezetszennyező hatása a fosszilis energiahordozókat hasznosítókéhoz képest lényegesen kisebb. Így a növénymaradványok felhasználása fűtőanyagként amellett, hogy csökkenti a fosszilis energiahordozók felhasználását, mérsékli a klímaváltozást okozó üvegházhatású gázok (elsősorban nitrogén-monoxid, szén-dioxid, kén-dioxid). További előnye, hogy a maradványok elégetésével csökkennek a növény-egészségügyi kockázatok.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

a) A nyesedék összegyűjtése (minimumkövetelmény, ezért nem támogatható).

b) A nyesedék aprítása (fűtőanyagként történő felhasználásra való előkészítése).

c) A nyesedék és az apríték tárolása.

A támogatható költségek:

- A nyesedék aprítását végző gép beszerzése számla alapján.
- A nyesedék, illetve apríték tárolására szolgáló épület létesítése (tervezése, kivitelezése) számla alapján.

Az intézkedés csak akkor támogatható, ha kombinálják a „3.3.1. Megújuló energiaforrásokat felhasználó fűtésrendszer kialakítása" c. intézkedéssel. Az energetikai célra hasznosítható növénymaradványokat felhasználó fűtésrendszer kialakítása, mint beruházás annak keretében támogatható. Az intézkedés támogatható azonban akkor is, ha a termelői szervezet szerződéssel rendelkezik más termelői szervezet vagy tagjai tulajdonában lévő biomassza tüzelésű kazánok szerves maradványokkal történő ellátására.

3.4.3. Biológiai úton lebomló kötözőanyag használata a gazdaságokban

Az intézkedés leírása és indoklása:

A hajtatott kultúrákban, illetve a szabadföldi támrendszeres termesztési módoknál a hajtások rögzítésére, a kötözésre általában szintetikus anyagokat használnak (pl. PVC, polipropilén stb.). A műanyag kötözőanyagok eltávolítása igen nehézkes és munkaigényes. A keletkező, nagy mennyiségű hulladék egy része nem kerül eltávolításra, hanem a területen maradva a talajt szennyezi.

A szintetikus kötözőanyagok helyettesítésére használhatunk lebomló, papír kötözőanyagokat, amelyeket mikroorganizmusok (baktériumok, gombák vagy más biológiai ágensek) bontanak le természetes aerob és anaerob körülmények között. Ennek eredményeként víz, szén-dioxid, metán és más, a környezetre nem mérgező anyagok keletkeznek.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

A műanyag kötözőanyagok kiváltása lebomló kötözőanyaggal.

A támogatható költségek:

A helyettesített műanyag kötözőanyag és a lebomló kötözőanyag beszerzési ára közötti különbség független, képesített szakértők által készített és a minisztérium által elfogadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány alapján.

3.4.4. Biológiai és oxo-biológiai úton lebomló műanyagok használata a termesztésben

Az intézkedés leírása és indoklása:

A zöldségtermesztésben nagy mennyiségű műanyag fóliát használnak a termelők (növényházak takarására alkalmas fóliák, fekete takaró fóliák, síkfóliák, fátyolfóliák, speciális fóliák, pl. spárgafólia stb.). A hagyományos műanyag fóliáknál leggyakrabban használt műanyagok a lineáris, kis sűrűségű polietilén (LLDPE), a kis sűrűségű polietilén (LDPE) és néhány növénykultúra esetében az etilén-vinil-acetát (EVA) kopolimer.

A fóliák eltávolítása bonyolult és munkaigényes folyamat, az eltávolítás nem gépesíthető. Eltávolításkor az anyagon szakadások keletkezhetnek, aminek következtében jelentős mennyiségű műanyag hulladék kerülhet a talajba szennyezve azt.

Az oxo-biológiai úton lebomló műanyagok lineáris, kis sűrűségű polietilén (LLDPE) műanyagok, a melyekhez a gyártás során adalékanyagot adnak, ezáltal a műanyag ún. oxo-biológiai lebomlás során bomlik el. A biológiailag lebomló műanyagok alkalmazása számos környezeti előnnyel jár. Az alapanyaguk megújuló alapanyagforrásból származik, beszántással humifikálódva nem képeznek hulladékot. A biológiai úton lebomló műanyagok mikroorganizmusok (baktériumok, gombák vagy más biológiai ágensek) segítségével bomlanak le természetes aerob és anaerob körülmények között. Ezen folyamatok eredményeként víz, szén-dioxid, metán és egyéb, a környezetre nem káros anyagok keletkeznek.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

Biológiai és oxo-biológiai úton lebomló műanyagok használata a nem lebomló műanyagok helyett.

A támogatható költségek:

A helyettesített, hagyományos műanyag fólia és a biológiai és oxo-biológiai úton lebomló fólia beszerzési ára közötti különbség független, képesített szakértők által készített és a minisztérium által elfogadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány alapján.

Az intézkedés nem kombinálható a 3.2.3. számú intézkedéssel (Talajtakarás alkalmazása a vízveszteség csökkentése érdekében), ha a biológiai és oxo-biológiai úton lebomló műanyagot az említett intézkedésben meghatározott célra használják.

3.4.5. Szelektív hulladékgyűjtés

Az intézkedés leírása és indoklása:
Szelektív hulladékgyűjtés alatt a hulladékok anyagfajták szerinti, a hasznosítási lehetőségeknek megfelelően elkülönített begyűjtését értjük. Célja a hasznosítható összetevők feldolgozóiparba történő visszaforgatása, a veszélyes összetevők elkülönített kezelésével a környezetterhelés csökkentése, az ártalmatlanítási kapacitások megtakarítása. A termelői szervezetek a tagjaik számára megszervezett szelektív hulladékgyűjtéssel hozzájárulnak a hulladékok kötelező előírásokat meghaladó mértékű visszagyűjtéséhez és hasznosításához. Ennek keretében megoldást nyújthatnak olyan nagymértékű környezeti terhelést jelentő anyagok visszagyűjtésére is, mint pl. a termesztő berendezések fóliatakarása vagy a műanyag öntözőcsövek.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

a) A tagokhoz tároló edények kihelyezése.

b) A szelektíven gyűjtött hulladék átmeneti tárolása (a hasznosítóhoz történő elszállításig).

c) A szelektív hulladékgyűjtéshez kapcsolódó nyilvántartás.

A támogatható költségek:

- A tagokhoz kihelyezett, valamint a termelői szervezet által használt tároló edények beszerzése számla alapján.
- A nyilvántartáshoz szükséges eszközök beszerzése (pl. informatikai rendszer –szoftver) számla alapján.

3.5. INTEGRÁLT NÖVÉNYVÉDELEMRE IRÁNYULÓ INTÉZKEDÉSEK

Az élelmiszer-előállítás nem helyettesíthető, elsődleges energiahordozója a növény. Ennek a megújulásra képes természeti erőforrásnak a letéteményese elsősorban a mezőgazdaság; a faipar alapanyag-ellátása pedig az erdőgazdaság feladatkörébe tartozik. Mindkét ágazat gazdasági teljesítőképességét, valamint a megtermelt javak, termékek mennyiségét és minőségét az ellehetetlenülés, illetve a megsemmisülés mértékéig veszélyeztethetik a különböző növényi károsító szervezetek (vírusok, baktériumok, gombák, állati kártevők és gyomnövények).

A kártételi veszély azonban nemcsak a kultúrnövények és a vadon termő haszonnövények számára jelenthet akár végzetes kockázatot, hanem védendő természeti értékeink számára is. Akár egy hazánkban nem honos károsító megjelenése, vagy egyéb károsító okozta járvány huzamosan megismétlődő jelenléte a védett biodiverzitásban olyan visszafordíthatatlan károkat okozhat, amely a teljes ökoszisztéma átalakulásával, végső soron degradációjával járhat. Ezért a mező- és erdőgazdaság termelési biztonsága, valamint a környezet és a természet védelme szempontjából az okszerű növényvédelem nélkülözhetetlen tényező.

A vegyszermentesség és a biogazdálkodás Magyarországon az elmúlt években gyors ütemben növekedett, habár a hazai kereslet a friss és feldolgozott biotermékek iránt ennél kisebb mértékben emelkedett. Ennek egyik oka a biotermékek magasabb fogyasztói ára, a másik a belső piac szervezettségének a hiánya. A magyar biogazdaságok túlnyomó része exportra termel, a minősített és védjeggyel ellátott biotermékek 95-97%-át Nyugat-Európába szállítják, elsősorban Németországba, Svájcba, Hollandiába és Ausztriába, de számottevő a Franciaországba és az Angliába irányuló export is. A biogazdaságok kisebb része mezőgazdasági jellegű főtevékenységük mellett egyéb kiegészítő tevékenységet, például élelmiszeripari, elsősorban élelmiszer-feldolgozó tevékenységet is folytat.

Az ökológiai termesztési rendszerek nem használnak műtrágyákat, kémiai növényvédő szereket a kórokozók, a kártevők és a gyomok elleni küzdelemben, sem más olyan technológiát, amely a talaj minőségének és a környezet állapotának romlásához vezet. Ezáltal közvetlenül hozzájárul a talaj és vízkészletek minőségének javításához, elősegíti számos faj természetes élőhelyének megőrzését és a biodiverzitás fenntartását. Közvetett hatásként pedig a szintetikus anyagok használatának és így a gyártásának volumencsökkentésével mérséklik az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását is.

Magyarország az integrált növényvédelem általános elvei végrehajtásának ösztönzése érdekében – a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló 2009/128/EK irányelv 14. cikk (4) bekezdés 1. albekezdésének megfelelve –az irányelv III. mellékletében foglaltakat átültette **a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet**be. E fejezet intézkedései a rendelet 8. mellékletében említett, az integrált növényvédelem általános elvein alapulnak és a fenntartható növényvédőszer-használatot hivatottak elősegíteni. **A rendelet által kötelezően előírt tevékenységek a működési program keretében nem támogathatók.**

3.5.1. Tápanyag-gazdálkodási terv készítése/készíttetése és végrehajtása

Az intézkedés leírása és indoklása:

A talajok termékenységének fenntartása, a termesztett növények tápanyagigényének kielégítése a sikeres termesztés alapja. A tápanyag-gazdálkodásnak azonban a környezetvédelem szempontjait is figyelembe kell vennie. A tápanyagok hiánya a talaj termékenységének csökkenéséhez vezet, a többletben alkalmazott tápanyagok kimosódása pedig a vizek szennyezését okozhatja. A tápanyagok kijuttatásából származó környezeti kockázatok csökkentését szolgálja a mindezen szempontok figyelembe vételével készített tápanyag-gazdálkodási terv végrehajtása. A kijuttatandó tápanyag mennyiségének pontos meghatározásához talajvizsgálatra, és ültetvények esetében levélanalízisre van szükség.

Az intézkedés környezeti hozadéka, hogy a tervezés alapján a talaj tápanyag-ellátottságát és tápanyag-szolgáltató képességét, valamint az adott növény igényét figyelembe véve csak a szükséges mennyiségű trágyákat juttatjuk ki, megelőzve ezzel az esetlegesen többletként alkalmazott szerek környezetbe jutását, a vizek szennyezését. Az intézkedés hozzájárul a 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 8. melléklet 1.3. pontjában említett alapelv megvalósulásához.

Az intézkedés a nitrátérzékeny területek a MePAR szerinti blokkok szintjén történő közzétételéről szóló 43/2007. (VI. 1.) FVM rendeletben meghatározott területeken az operatív program keretében nem támogatható

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

a) Tápanyag-gazdálkodási terv készítése/készíttetése és végrehajtása.

b) A tápanyag-gazdálkodási terv végrehajtása.

c) Nyilvántartás vezetése a tápanyag-gazdálkodás valamennyi műveletéről.

A támogatható költségek:

- A tápanyag-gazdálkodási terv készítésének költsége számla alapján szolgáltatás igénybevétele esetén, illetve a termelői szervezet tápanyag-gazdálkodási tervet készítő, képzett alkalmazottjának munkabére munkaidő-nyilvántartás alapján.
- A nyilvántartáshoz szükséges szoftverek beszerzése számla alapján.

A támogatható költségek nem haladhatják az agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos kifizetésekben meghatározott támogatás szintjét.

A támogatás feltétele, hogy a kifizetési kérelemmel be kell nyújtani az intézkedésben résztvevő tagoknak az adatait (név, regisztrációs szám, az intézkedéssel érintett egybefüggő terület helyrajzi száma, blokk azonosítója és területe, a trágyázott kultúra megnevezése.

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

a) a tápanyag-gazdálkodási terv készítéséhez szükséges, illetve a végrehajtás ellenőrzése érdekében végzett talajvizsgálat és/vagy levélanalízis, valamint

b) a tápanyag-gazdálkodási terv végrehajtását segítő szaktanácsadás (akár szolgáltatásként igénybe vett, akár a termelői szervezet alkalmazottja által végzett).

Az intézkedés az agrár-környezetgazdálkodási kifizetésekkel és az ökológiai gazdálkodással nem kombinálható!

3.5.2. A kedvezőtlen műszaki jellemzőkkel rendelkező növényvédelmi gépek és növényvédő szer kijuttatására szolgáló berendezések helyettesítése korszerűbb gépekkel és eszközökkel

Az intézkedés leírása és indoklása:
A vegyszeres növényvédelem eredményessége és a környezetre gyakorolt hatása nagymértékben függ az alkalmazott gépektől, műszaki technológiáktól. A növényvédő gépek rendszere, kialakítása, továbbá a növényvédelmi tevékenység során alkalmazott műszaki megoldások jelentősen befolyásolják azt, hogy a vegyszerek milyen mértékben mennek veszendőbe, és így milyen mértékben veszélyeztetik vagy károsítják a környezetet. Az eredményes növényvédelem egyik alapvető feltétele és követelménye tehát, hogy a célnak megfelelő permetezőgépet és technológiát alkalmazzuk.

Az utóbbi időben a növényvédelmi gépekkel szemben támasztott követelmények szigorodtak, és számos új műszaki megoldás jelent meg. Egyre kifejezettebb az a szakmai és társadalmi igény, hogy csökkentett permetlé-felhasználással legyenek elvégezhetők a növényvédelmi beavatkozások anélkül, hogy a gépek munkaminősége és a védekezés hatásossága romlana. A permetezőgépek esetében léteznek olyan műszaki megoldások (aktív-passzív injektoros fúvókák, elsodródás-csökkentő fúvókák, légzsákos permetezők, alagútpermetezők, infravörös, illetve ultrahangos növényérzékelő berendezések stb.), amelyek segítségével jelentősen csökkenthető a kijuttatott permetlé elsodródásának mértéke, és így a környezetre gyakorolt káros hatás is. A vegyszertakarékos műszaki megoldások a környezetterhelésre különösen érzékeny élővizek hatékonyabb védelmét is elősegíthetik. A NAIK Mezőgazdasági Gépesítési Intézet végzett vizsgálatok tanúsága szerint a fent említett műszaki megoldások alkalmazásával 45-76%-os permetlé-megtakarítást, illetve 50-90%-os elsodródás-csökkenést lehet elérni. Az intézkedés hozzájárul a 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 8. melléklet 6. pontjában említett alapelv megvalósulásához.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

Korszerűbb műszaki jellemzőkkel rendelkező növényvédelmi gépek és eszközök beszerzése. A beszerzés csak abban az esetben támogatható, ha a gép, eszköz alkalmazásával a kijuttatott növényvédő szer mennyisége – a NAIK Mezőgazdasági Gépesítési Intézet által kiadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány által igazoltan – legalább 15%-kal csökken.

A támogatható költségek:

A növényvédelmi gép, eszköz beszerzésének költsége számla alapján. Csere esetén a támogatható költségből le kell vonni a helyettesített gép, eszköz maradványértékét.

3.5.3. Biológiai növényvédelmi eszközök és készítmények alkalmazása

Az intézkedés leírása és indoklása:
A biológiai növényvédelem keretében a kultúrnövények vegetációs ideje alatt a növényi károsítók elleni védekezésre természetes alapú, egészségre és környezetre veszélyt nem jelentő készítményeket, illetve természetes ellenségeket alkalmazunk előrejelzési eszközök használata mellett.

A biológiai növényvédelemi eszközök alkalmazásával fokozottabban érvényesülnek az ember-, állat- és környezetvédelmi szempontokkal összefüggésben támasztott elvárások. A növényvédő szeres kezeléseket kiváltó környezetkímélő készítmények, természetes ellenségek (hasznos szervezetek betelepítése és életfeltételeik biztosítása), valamint az ún. biopreparátumok alkalmazásával csökken a környezeti terhelés mértéke. A növényvédelemi előrejelzési eszközök alkalmazásával pedig időben és károsítóspecifikusan lehet a kezeléseket megtervezni és elvégezni, amivel a növényvédelem hatékonysága fokozható. Az intézkedés hozzájárul a 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 8. melléklet 1.5., 2., 3. és 4. pontjában említett alapelvek megvalósulásához.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

a) Természetes alapú növényvédő szer, illetve biopreparátum alkalmazása.

b) Természetes ellenségek alkalmazása.

c) Növényvédelmi előrejelző eszköz használata.

d) A biológiai növényvédelemhez kapcsolódó monitoring tevékenység végzése, és a nyilvántartások vezetése.

A támogatható költségek:

- Növényvédő szerek, illetve biopreparátumok, természetes ellenségek alkalmazásának a hagyományos költségekhez viszonyított többletköltségei független szakértők által készített és a minisztérium által elfogadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány alapján.
- Előrejelző eszközök beszerzése számla alapján.
- Hajtatásban szellőzők, nyílászárók takarása: rovarhálók beszerzése számla alapján.

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

a) a biológiai növényvédelemmel és integrált hajtatással kapcsolatos képzések,

b) a biológiai növényvédelemi eszközök és készítmények alkalmazásával, valamint az integrált hajtatással kapcsolatos szaktanácsadás.

3.5.4. A kertészeti oltás alkalmazása a növényvédő szerek használatának csökkentése érdekében

Az intézkedés leírása és indoklása:

A talajon történő termesztésben, különösen a hajtatásban a talajlakó kártevők, kórokozók, mint pl. a fonálférgek (Meloidogyne fajok) és a talajlakó gombák (Fusarium, Verticillium, Pyrenochaeta, Phytophtora stb. fajok) jelentős terméskiesést okozhatnak, sőt súlyos esetben az állomány teljes pusztulását és a termesztés meghiúsulását is előidézhetik. Ezért az ellenük való védekezés, a talajfertőtlenítés és az állománykezelés fokozott figyelmet igényel. Magyarországon a talajlakó kártevők és kórokozók ellen leggyakrabban alkalmazott eljárás a növényvédőszeres talajfertőtlenítés (általános talajfertőtlenítő és szelektív növényvédő szerek alkalmazása).

A védekezés környezetkímélő, preventív módszere az oltás alkalmazása, amikor a termeszteni kívánt fajtát – az alanynak a kártevőkkel, kórokozókkal szembeni ellenállóképességét kihasználva – nem saját gyökéren, hanem az alanyra oltva termesztik.

Az oltás alkalmazásával csökken a kijuttatott növényvédő szerek, különösen a talajfertőtlenítő szerek mennyisége, ezáltal az oltott palánták használata hozzájárul a víz- és a talajszennyezettség mértékének csökkenéséhez és segíti a talajlakó organizmusok egyensúlyának fenntartását. Az intézkedés hozzájárul a 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 8. melléklet 6. pontjában említett alapelv megvalósulásához.

Magyarországon a paradicsom, paprika, uborka, görögdinnye, sárgadinnye és padlizsán estén alkalmazzák az oltást a fent említett fajok által okozott károk megelőzésére.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

Oltott palánták használata a termesztésben.

Támogatható költségek:

Az oltott palánták használatának többletköltségei független, képesített szakértők által készített és a minisztérium által elfogadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány alapján.

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

a) az oltással és az oltott palánták használatával kapcsolatos oktatás, képzés,

b) az oltással és az oltott palánták használatával kapcsolatos szaktanácsadás.

Az intézkedés nem kombinálható az azonos környezeti hatás elérését célzó 3.5.6. Rezisztens és toleráns fajták alkalmazása c. intézkedéssel.

3.5.5. Alternatív gyomirtási eljárások használata

Az intézkedés leírása és indoklása:

Magyarországon a növényvédőszeres gyomirtás az alacsonyabb élőmunka-ráfordítás igényének és hatékonyságának köszönhetően széles körben elterjedt. A gyomirtószerek ökológiai szempontból kockázatot jelentenek, különösen a talaj és a vizek minőségére, valamint a biodiverzitásra.

Az alternatív gyomirtási eljárások, úgymint a mechanikai gyomirtás, a termikus gyomirtás és a gyomok elleni biológiai védekezés alkalmazásának ösztönzésével csökkenthetők e környezeti kockázatok. A mechanikai gyomirtás emellett a talajfelszín megmunkálása révén javítja a talaj vízmegtartó-képességét és növeli a talajéletet. Az intézkedés hozzájárul a 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 8. melléklet 4. pontjában említett alapelv megvalósulásához.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

Alternatív gyomirtási eljárások alkalmazása.

A támogatható költségek:

A beruházás költsége számla alapján.

Az intézkedés nem kombinálható a Vidékfejlesztési program azonos kötelezettségvállalást támogató agrár-környezetgazdálkodási kifizetéseivel és ökológiai gazdálkodásával!

3.5.6. Rezisztens és toleráns fajták alkalmazása

Az intézkedés leírása és indoklása:

Az intenzív termesztés következtében a kórokozók és a kártevők állandó nyomása folyamatos kihívást jelent a növényvédelem számára, ezért a rezisztens fajták a növényvédő szerek okozta környezeti terhelés mértékének csökkentésében egyre nagyobb szerephez jutnak.

A kórokozókkal, kártevőkkel szemben ellenálló fajták alkalmazásával egyrészt elősegíthetjük az ökológiai és integrált termesztést, amelyeknek célja a környezetkímélő termesztéstechnológia megvalósítása. Másrészt e fajták alkalmazása a konvencionális termesztésben is jelentős mértékben csökkenti a növényvédőszer-felhasználást. Így a napjainkban előtérbe került alternatív és biológiai védekezési módszerek mellett a növényvédelem környezetkímélő lehetőségét a rezisztens fajták alkalmazása jelenti, amely hozzájárul az egészség- és környezetvédelmi szempontokkal összefüggésben támasztott elvárások teljesítéséhez. Az intézkedés hozzájárul a 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 8. melléklet 1.2. pontjában említett alapelv megvalósulásához.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

Rezisztens és/vagy toleráns fajták használata.

A támogatható költségek:

A rezisztens és/vagy toleráns fajták vetőmagjának és palántáinak többletköltségei független, képesített szakértők által készített és a minisztérium által elfogadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány alapján.

Az intézkedés nem kombinálható az azonos környezeti hatás elérését célzó 3.5.4. A kertészeti oltás alkalmazása a növényvédő szerek használatának csökkentése érdekében c. intézkedéssel.

3.5.7. Integrált gazdálkodás

Az intézkedés leírása és indoklása:

Az integrált növényvédelem „minden olyan gazdaságilag, ökológiailag és toxikológiailag igazolható módszer, amely a károsító szervezeteket a gazdasági károsítás szintje alatt tartja, a természetes szabályozó faktorok tudatos kihasználásának hangsúlyozása mellett" (IOBC – FAO, 1977). Az integrált gazdálkodás pedig olyan gazdálkodási forma, amelyben a termőhely és a fajta megválasztása, az ápolási munkák, de főként a növényvédelem végrehajtása úgy történik, hogy a lehető legkisebb mennyiségű kémiai anyag kerüljön felhasználásra, és az is környezetkímélő módon. Az integrált termesztésben olyan termesztéstechnológiát alkalmazunk, amely egyenlő prioritást biztosít a környezet-, természet-, élelmiszer- és egészségvédelem, valamint az ökonómiai szempontok számára. Az integrált termesztés alkalmazásával csökkenthető a víz és talaj szennyezése, így hosszabb távon fenntarthatóbb mezőgazdasághoz és a természetes erőforrások védelméhez vezet. Emellett az integrált termesztésben alkalmazott biológiai védekezési módok közvetlenül is kedvező hatást gyakorolnak a biodiverzitásra (ld. természetes ellenségek felhasználása a növényvédelemben, az ökoszisztéma egyensúlya szempontjából veszélyes kockázatok csökkentése). Az intézkedés hozzájárul a 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 8. melléklet 1-8. pontjában említett alapelvek megvalósulásához.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

a) Az integrált gazdálkodás szabályainak megfelelő gazdálkodási gyakorlat, amely az agrár-környezetgazdálkodási kifizetésekben a horizontális szántó, ill. horizontális ültetvény földhasználati kategóriára előírt kötelezettségvállalások teljesítését jelenti.

b) Az integrált gazdálkodással kapcsolatos nyilvántartás vezetése.

Támogatható költségek:

- Az agrár-környezetvédelmi kifizetésekben a horizontális szántó, ill. horizontális ültetvény földhasználati kategóriára előírt kötelezettségvállalások az ott meghatározott átalányköltségek alapján. Az operatív programokban az átalány formájában adott támogatás pontosan megegyezik a Vidékfejlesztési program keretében alkalmazott átalánytámogatással, mivel a kötelezettségvállalások is azonosak.
- A nyilvántartáshoz szükséges szoftverek beszerzése számla alapján.

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

a) az integrált gazdálkodással kapcsolatos oktatás, képzés,

b) az integrált gazdálkodással kapcsolatos szaktanácsadás.

Az intézkedés nem kombinálható az azonos kötelezettségvállalást tartalmazó agrár-környezetgazdálkodási-éghajlati kifizetésekkel és ökológiai gazdálkodással!

3.5.8. Ökológiai gazdálkodás

Az intézkedés az európai közösség által szabályozott ökológiai eljárásoknak, a 834/2007/EK tanácsi rendeletben meghatározott tápanyag-utánpótlási és növényvédelemi előírásoknak megfelelő, környezetbarát termelési

módszerek és eljárások széleskörű elterjesztését célozza a tápanyag-gazdálkodás és a növényvédelem területén. A friss fogyasztás, valamint a konzervipar számára biztonságos, egészséges gyümölcs és zöldség előállítását a teljes ökológiai rendszer védelme mellett valósítja meg. Az intézkedés hozzájárul a 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 8. melléklet 1-8. pontjában említett alapelvek megvalósulásához.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

a) A 834/2007/EK tanácsi rendeletben meghatározott ökológiai gazdálkodás szabályainak megfelelő gazdálkodási gyakorlat előírásai (tápanyag-utánpótlás és növényvédelem).

b) Az ökológiai gazdálkodással kapcsolatos nyilvántartás vezetése.

Támogatható költségek:

- A Vidékfejlesztési program Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása c. projektjében (a továbbiakban: ökológiai gazdálkodás) foglalt kötelezettségvállalások az ott meghatározott átalányköltségek alapján. Az operatív programokban az átalány formájában adott támogatás pontosan megegyezik a Vidékfejlesztési program keretében alkalmazott átalánytámogatással, mivel a kötelezettségvállalások is azonosak.
- A nyilvántartáshoz szükséges szoftverek beszerzése számla alapján.

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

a) az ökológiai gazdálkodással kapcsolatos képzések,

b) az ökológiai gazdálkodással kapcsolatos szaktanácsadás.

Az intézkedés nem kombinálható a Vidékfejlesztési program agrár-környezetgazdálkodási-éghajlati kifizetéseivel és ökológiai gazdálkodásával!

3.6. A TERMÉSZETES ÉLŐHELYEK ÉS A BIODIVERZITÁS FENNTARTÁSÁRA IRÁNYULÓ INTÉZKEDÉSEK

A biológiai sokféleség a földi élet, az élővilág változatosságát jelenti. Magyarország európai összehasonlításban is kiemelkedő értéket képviselő természeti értékekkel rendelkezik, változatos ökológiai adottságaink kedveznek a biológiai sokféleségnek. Sajnos azonban hazánkban is jellemzőek az élővilág változatosságával kapcsolatos, kedvezőtlen, európai tendenciák, azaz a biológiai sokféleség csökkenése és az ökológiai szolgáltatások hanyatlása, jóllehet a biológiai sokféleség fennmaradása alapvető jelentőségű az emberi élet feltételeinek, illetve a jól-létünk biztosításában. A biológiai sokféleség az emberi élethez elengedhetetlen ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújt, pl. biztosítja az egészséges élelmiszer, a tiszta édesvíz és a tiszta levegő ökológiai alapjait, élőhelyet és gyógyszer-alapanyagot biztosít számunkra, szerepet játszik a katasztrófák, a járványok, betegségek elkerülésében, hatásainak enyhítésében és az éghajlat szabályozásában.

Az ebben a fejezetben szereplő intézkedésen kívül a 3.5. fejezet valamennyi intézkedése is hozzájárul a biológiai sokféleség fenntartásához az integrált növényvédelmi módszerek elterjedésének elősegítése révén.

3.6.1. Méhekkel, poszméhekkel történő beporzást alkalmazó termesztéstechnológiák elterjedésének elősegítése

Az intézkedés leírása és indoklása:

A zöldség-, gyümölcskultúrák megporzásában számos rovarfaj játszhat szerepet. Virágzásakor pl. több mint 40 rovarfaj van jelen a gyümölcsösökben. A leghatékonyabb pollenszállítók azonban a méhek és a poszméhek. A többi rovar jelentősége a megporzásban lényegesen kiesebb.

Az ún. megporzási krízis következtében, amely elsősorban a méhek faj- és egyedszámának folyamatos csökkenésével függ össze, hosszú távon nem csak a kultúrnövények, hanem a természetes élőhelyek növényeinek megporzása is veszélybe kerülhet.

Az intézkedés célja tehát az, hogy ösztönözze azoknak a technológiáknak az alkalmazását, amelyekben a megporzás elősegítésére a legaktívabb és leghatékonyabb beporzó rovarokat, a méheket és poszméheket alkalmazzák. A kaptárok telepítésével, a méhek és a poszméhek egyedszámának növelésével az intézkedés hozzájárul a biológiai sokféleség megőrzéséhez, illetve növeléséhez a zöldség- és gyümölcstermesztéssel hasznosított területeken és az azok közelében elhelyezkedő természetes élőhelyeken.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

Olyan technológiák alkalmazása, ahol méheket és poszméheket használnak beporzásra, és/vagy a szegélyterületeken élőhelyek, folyamatos méhlegelők kialakítása.

Támogatható költségek:

- A méh- és poszméh-kaptárak tényleges ára vagy bérleti díja.
- A méhlegelő vetőmagkeverék ára számla alapján.

A támogatható költségből a mézből származó jövedelmet le kell vonni, amennyiben a mézet a termelői szervezet vagy annak tagja értékesíti.

3.7. HORIZONTÁLIS INTÉZKEDÉSEK

A horizontális intézkedéseknek, – ha önmagukban alkalmazzuk azokat –, nincs közvetlen környezetvédelmi hatása, ezért önmagukban nem választhatók az operatív program keretében végrehajtandó intézkedésként. Egyes környezetvédelmi intézkedések végrehajtásához, hatékonyságának növeléséhez azonban szükség lehet horizontális intézkedések elvégzésére is. Az operatív programba tehát a horizontális intézkedéseket mindig a közvetlen környezeti hatással rendelkező környezetvédelmi intézkedéshez kapcsolódva, azok megvalósításának elősegítése és hatékonyságának biztosítása érdekében lehet belefoglalni.

3.7.1. Víz-, talaj- és növényanalízis

Az intézkedés leírása és indoklása:
Egyes környezetvédelmi intézkedések kötelezettségvállalásai végrehajtásának alapvető feltétele, hogy a víz, a talaj bizonyos tulajdonságairól, vagy a levelek tápelem-tartalmáról pontos információkkal rendelkezzünk. Pl. szakszerű, hatékony tápanyagellátás nem lehetséges talajvizsgálat nélkül, vagy pl. a tápanyag-ellátottság egyensúlyának megítélése diagnosztikailag csak a növényi részek analízisével lehetséges. Hasonlóképpen az intézkedések környezetre gyakorolt hatásának, eredményességének méréséhez, ellenőrzéséhez szükség van a fent említett elemzések elvégzésére.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

A tápanyag-gazdálkodási terv készítéséhez szükséges, valamint a végrehajtás ellenőrzése érdekében végzett talajvizsgálat és/vagy levélanalízis.

A támogatható költségek:

A mintavétel és a talajvizsgálat, illetve levélanalízis költsége számla alapján vagy a Vidékfejlesztési programban meghatározott átalányérték alapján.

3.7.2. Oktatás, képzés

Az intézkedés leírása és indoklása:

A környezetvédelmi intézkedések akkor hajthatók végre kellő hatékonysággal, ha az intézkedéssel érintett termelő, vagy a termelői szervezet alkalmazottja rendelkezik a hatékony végrehajtáshoz szükséges ismeretekkel. Bizonyos esetekben az intézkedés végrehajtásának alapvető feltétele – jogszabályi előírás alapján – a szükséges végzettség megléte. Az intézkedés keretében a termelői szervezetek beiskolázhatják alkalmazottaikat a megfelelő szakképesítés megszerzése érdekében, valamint termelő tagjaik részére biztosíthatják/megszervezhetik a szükséges képzéseket, oktatásokat. Az oktatást, képzést annak témájától és céljától függően végezhetik külső szolgáltatók igénybevételével, és/vagy a termelői szervezet megfelelő szakképesítéssel és szakmai tapasztalattal rendelkező alkalmazottainak bevonásával.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

a) eróziót és deflációt megakadályozó módszerekre irányuló oktatás, képzés;

b) az alternatív/megújuló energiaforrást (beleértve a növénymaradványokat is) használó fűtésrendszer működtetését végző (fűtő/karbantartó) személy képzése,

c) a kapcsolt energiatermelést megvalósító rendszerrel kapcsolatos képzés, oktatás,

d) a komposztálás technológiájára vonatkozó képzés, oktatás,

e) energiatakarékosabb termelési eszközökkel és módszerekkel alkalmazásával kapcsolatos képzés, oktatás,

f) a biogáz-üzem üzemeltetésével kapcsolatos oktatás, képzés,

g) az oltással, az oltott palánták használatával kapcsolatos oktatás, képzés,

h) az integrált növényvédelemmel, valamint a biológiai növényvédelmi eljárásokkal kapcsolatos képzés, oktatás,

i) az integrált gazdálkodással kapcsolatos képzés, oktatás,

j) az ökológiai gazdálkodással kapcsolatos képzés, oktatás.

A képzésnek/oktatásnak meg kell felelnie az alábbi feltételeknek annak érdekében, hogy a környezetvédelmi intézkedések nemzeti kerete alapján támogatható legyen:

a) Olyan valós környezetvédelmi intézkedésekhez kapcsolódik, amely közvetlenül hatást gyakorol a környezetre, és amelyet emiatt foglaltak bele az operatív programba és kifejezetten ezek hatásának erősítését szolgálja.

b) Megvalósításával képesítéssel rendelkező, külön (külső vagy belső) szakembert bíznak meg. Az operatív programban egyértelműen jelezni kell azt a speciális feladatot, amelyet a képesítéssel rendelkező, külön szakembernek el kell végeznie.

c) A Nemzeti Stratégiában szereplő, más képzési/oktatási és egyéb intézkedések köre, amelyek szaktanácsadási szolgáltatáshoz való hozzáférést segítenek elő, egyértelműen zárják ki a hasonló célokat.

A támogatható költségek:

- A képzés/oktatás költsége számla alapján.
- A termelői szervezet által a termelő tagok részére szervezett és a termelői szervezet alkalmazottja által tartott oktatás esetén az alkalmazott munkabére munkaidő-nyilvántartás alapján.

A költségek abban az esetben számolhatók el, amennyiben az oktatáson, képzésen elhangzottak igazoltan alkalmazásra is kerültek.

3.7.3. Szaktanácsadás

Az intézkedés leírása és indoklása:

A környezetvédelmi intézkedések akkor hajthatók végre kellő hatékonysággal, ha az intézkedéssel érintett termelő, vagy a termelői szervezet alkalmazottja rendelkezik a hatékony végrehajtáshoz szükséges ismeretekkel. Bizonyos esetekben ezek az ismeretek – különösen a speciális technológiákhoz, műszaki berendezésekhez kötődő ismeretek – oktatás és képzés keretében nem szerezhetők meg. A szaktanácsadás tehát szakmai és technológiai ismeretek bővítését elősegítő olyan tevékenység, amely támogatja a gazdálkodókat a termelési folyamatok fejlesztésében.

A környezetvédelmi intézkedések esetén a szaktanácsadásnak az új ismeretek átadása révén kell segítenie a termelői szervezeteket vagy azok termelő tagjait az intézkedéshez kötődő technológia megvalósításában, a szükséges gépek, berendezések működtetésében, az eszközök használatában, illetve az ezekkel kapcsolatban felmerült problémák megoldásában (a probléma okának megállapítása, ajánlás megfogalmazása, az alkalmazott megoldás nyomonkövetése). A szaktanácsadást annak témájától függően végezheti külső szaktanácsadó, és/vagy a termelői szervezet megfelelő szakképesítéssel és szakmai tapasztalattal rendelkező alkalmazottja.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

a) a tápanyag-gazdálkodási terv végrehajtását segítő szaktanácsadás,

b) eróziót és deflációt megakadályozó módszerekre irányuló szaktanácsadás;

c) a meglévő öntözési rendszer fejlesztésével vagy cseréjével kapcsolatos, és az új öntözési rendszer működtetését segítő szaktanácsadás,

d) a megújuló energiaforrást (beleértve a növénymaradványokat is) használó fűtésrendszer üzemeltetésével kapcsolatos szaktanácsadás,

e) a kapcsolt energiatermelést megvalósító rendszerrel kapcsolatos szaktanácsadás,

f) a komposztálás technológiájára, a jogszabályi kötelezettségekre vonatkozó szaktanácsadás,

g) a biogáz-üzem üzemeltetésével kapcsolatos szaktanácsadás,

h) energiatakarékosabb termelési eszközökkel és módszerekkel kapcsolatos szaktanácsadás,

i) az oltással, az oltott palánták használatával kapcsolatos szaktanácsadás,

j) az integrált növényvédelemmel, valamint a biológiai növényvédelmi eljárásokkal kapcsolatos szaktanácsadás,

k) az integrált gazdálkodással kapcsolatos szaktanácsadás,

l) az ökológiai gazdálkodással kapcsolatos szaktanácsadás.

A szaktanácsadási intézkedésnek meg kell felelnie az alábbi feltételeknek annak érdekében, hogy a környezetvédelmi intézkedések nemzeti kerete alapján támogatható legyen:

a) Olyan valós környezetvédelmi intézkedésekhez kapcsolódik, amely közvetlenül hatást gyakorol a környezetre, és amelyet emiatt foglaltak bele az operatív programba, vagy a Vidékfejlesztési programban szereplő agrár-környezetvédelmi-éghajlati kifizetésekhez, valamint az ökológiai gazdálkodáshoz kapcsolódik, és kifejezetten ezek hatásának erősítését szolgálja.

b) Megvalósításával képesítéssel rendelkező, külön (külső vagy belső) szakembert bíznak meg. Az operatív programban egyértelműen jelezni kell azt a speciális feladatot, amelyet a képesítéssel rendelkező, külön szakembernek el kell végeznie.

c) A Nemzeti Stratégiában szereplő, más képzési/oktatási és egyéb intézkedések köre, amelyek szaktanácsadási szolgáltatáshoz való hozzáférést segítenek elő, egyértelműen zárják ki a hasonló célokat.

A támogatható költségek:

- Szolgáltatásként igénybe vett szaktanácsadás számla alapján.
- A termelői szervezet alkalmazottja által végzett szaktanácsadás esetén az alkalmazott munkabére munkaidő-nyilvántartás alapján.

A költségek abban az esetben számolhatók el, amennyiben a szaktanácsadás során elhangzottak igazoltan alkalmazásra is kerültek.

3.7.4. Tervezés, költség- és energetikai számítások készítése

Az intézkedés leírása és indoklása:

Bizonyos esetekben a tervezés és a különböző számítások készítése (pl. költségkalkulációk, energetikai számítások készítése) alapvető feltétele az operatív programban szereplő környezetvédelmi intézkedések megvalósításának. Önmagában alkalmazva a tervezésnek és a számítások készítésének nincs közvetlen környezetvédelmi hatása, ezért nem is választható az operatív programban önállóan végrehajtandó környezetvédelmi intézkedésként.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

a) Az erózió és defláció elleni védelemhez kapcsolódó tervezés.

b) Olyan fűtésrendszer tervezése, amely egy vagy több éves (lágy vagy fás szárú) energianövények és/vagy növénymaradványok energetikai célú hasznosítására szolgál, és a szükséges költség- és energetikai számítások elkészítése.

c) Geotermikus energiát hasznosító új fűtésrendszer tervezése, a szükséges költség- és energetikai számítások elkészítése.

d) A kapcsolt energiatermelést megvalósító rendszer tervezése, a szükséges költség és energetikai számítások elkészítése.

e) Biogáz-előállító üzem tervezése, a szükséges költség- és energetikai számítások elkészítése.

f) A komposztáláshoz kapcsolódó infrastruktúra és épületek tervezése és a szükséges költségszámítások elkészítése.

g) Energiatakarékosabb termelési eszközök és módszerek alkalmazásával kapcsolatos tervezés, költség- és energetikai számítások.

A támogatható költségek:

- Tervezési szolgáltatás igénybevétele számla alapján.
- Költségkalkulációk, energetikai és egyéb számítások készítésének költsége számla alapján.

5. melléklet az 50/2017. (X. 10.) FM rendelethez

OPERATÍV PROGRAM

A program hét részből áll, úgymint:

1. Általános adatok
2. Általános Kiindulási Mutatók
3. A program célkitűzései összhangban a nemzeti stratégiával
4. A működési alap tervezett alakulása
5. Intézkedések
6. A program pénzügyi áttekintése
7. Nyilatkozatok és cégszerű aláírás

Kötelező mellékletek:

1. Értéklánc menedzsment modell
2. Könyvvizsgálati bizonyítvány
3. A működési alap létrehozásának igazolása, működési alap finanszírozási eljárása
4. A termelői szervezet írásos kötelezettségvállalása arra vonatkozóan, hogy eleget tesz az 1308/2013/EU rendelet, az (EU) 2017/891 felhatalmazáson alapuló rendelet és e rendelet előírásainak
5. A termelői szervezet írásos kötelezettségvállalása arra vonatkozóan, hogy a gyümölcs- és zöldségágazatban az 1308/2013/EU rendelet értelmében támogatásra jogosult tevékenységek tekintetében sem közvetlenül, sem közvetve nem részesült és nem fog részesülni más uniós vagy nemzeti finanszírozásban
6. Az intézkedésekhez kapcsolódó dokumentáció

1. ÁLTALÁNOS ADATOK

1. táblázat

	A	B
1	Termelői Szervezet neve	
2	Székhely címe	
3	Központi ügyintézés helyének címe	
4	Levelezési címe	
5	Adószám	
6	Regisztrációs szám	
7	Cégjegyzék szám	
8	Statisztikai számjel	
9	Alapítás dátuma	
10	A működési alap számlaszáma/könyvelésen belüli nyilvántartási száma	
11	Tagok száma (a működési program készítését/módosítását megelőző december 31-i állapot szerint:	
12	Alkalmazottak száma (a beadást megelőző december 31-én érvényes létszám	
13	Az operatív programra vonatkozó referencia időszak meghatározása	
14	A operatív program végrehajtásának kezdete	
15	Módosított operatív program végrehajtásának kezdete	
16	Operatív Program időszaka	ÉV: 20...-20…
17	Vezető	
18	Neve, funkciója	
19	Mobiltelefon	
20	e-mail	
21	Kapcsolattartó	
22	Neve, funkciója	
23	Mobiltelefon	
24	e-mail	

2. ÁLTALÁNOS KIINDULÁSI MUTATÓK

Megjegyzés: A kiindulási mutatók a programidőszak kezdetén fennálló állapot elemzése miatt szükségesek. Egyes általános kiindulási mutatók csak a termelői szervezet szintjén megvalósuló egyedi operatív programok esetében relevánsak (például a TSZ/TSZT által realizált átlagár 80%-ánál alacsonyabb áron forgalmazott termékek összmennyisége). Más általános kiindulási mutatók tagállami szinten a nemzeti stratégiák tekintetében is relevánsak (például a forgalmazott termékek összértéke).

A kiindulási mutatókat az általános szabály szerint hároméves átlagként kell számítani. Adatok hiányában számíthatók legalább egy év adatai alapján is.

A kiindulási mutatókat a program időtartama alatt csak akkor kell módosítani, ha új tevékenység felvétele miatt addig a táblázatban nem szereplő, új kiindulás mutató megadása válik szükségessé.

2. táblázat

	A	B	C	D
1	Célkitűzések	A célkitűzésekkel kapcsolatos kiindulási mutatók		
2		Megnevezés	Meghatározás (és mérés)	Érték
3	Általános célkitűzések			
4	A versenyképesség növelése	A forgalmazott termékek összértéke	A TSZ/TSZT által forgalmazott termékek összértéke (ezer Ft)	
5	A termelői szervezetekben való tagság vonzerejének növelése	Az érintett TSZ-ben/TSZT-ben aktív tagsággal rendelkező gyümölcs- és zöldségtermelők száma	A TSZ-ben/TSZT-ben aktív tagsággal(1) rendelkező gyümölcs- és zöldségtermelők száma	
6		Az érintett TSZ/TSZT tagjai által megművelt teljes gyümölcs- és zöldségtermelő terület	A TSZ/TSZT tagjai által megművelt teljes gyümölcs- és zöldségtermelő terület (ha)	
7	Konkrét célkitűzések			
8	A kínálati koncentráció ösztönzése	A forgalmazott termékek összmennyisége	A TSZ/TSZT által forgalmazott termékek összmennyisége (tonna)	
9	A tagok által megtermelt termékek forgalomba hozatalának ösztönzése			
10	A termelésnek a kereslethez való igazítása minőség és mennyiség tekintetében		A valamely „minőségbiztosítási rendszer”(2) követelményeinek megfelelő forgalmazott termékek összmennyisége a „minőségbiztosítási rendszerek” főbb típusaira lebontva (tonna)	
11	A termékek kereskedelmi értékének növelése	A forgalomba hozott termékek egységnyi átlagértéke	A forgalmazott termékek összértéke/a forgalmazott termékek összmennyisége (EUR/kg)(3)	
12	Az ismeretszerzés támogatása és a humánerőforrás javítása	Képzési tevékenységekben résztvevők száma	Az operatív program benyújtását megelőző utolsó három év átlagában képzési tevékenységet/programot elvégző résztvevők száma (szám)	
13		A tanácsadói szolgáltatásokat igénybe vevő üzemek száma	Az operatív program benyújtását megelőző utolsó három év átlagában tanácsadói szolgáltatásokat igénybe vevő üzemek, TSZ- és TSZT-tagok száma (szám)	
14	Környezetvédelmi egyedi célkitűzések			
15	Hozzájárulás a talajvédelemhez	Talajeróziós kockázatnak kitett területek, ahol antieróziós intézkedést hajtanak végre	Talajeróziós kockázatnak kitett (4) gyümölcs- és zöldségtermelő terület, ahol antieróziós intézkedéseket hajtanak végre (ha)	
16	Hozzájárulás a vízminőség fenntartásához és javításához	Csökkentett műtrágyahasználattal/hatékonyabb műtrágya-gazdálkodással jellemezhető területek	Csökkentett műtrágyahasználattal vagy hatékonyabb műtrágya-gazdálkodással jellemezhető gyümölcs- és zöldségtermelő területek (ha)	
17	Hozzájárulás a fenntartható vízkészlet-felhasználáshoz	Víztakarékossági intézkedéseket alkalmazó területek	Víztakarékossági intézkedéseket alkalmazó gyümölcs- és zöldségtermelő területek (ha)	

18	Hozzájárulás az élőhelyek és a biodiverzitás védelméhez és a tájkép megőrzéséhez	Ökológiai termelés Integrált termelés Az élőhelyek és a biodiverzitás védelméhez és a tájkép megőrzéséhez hozzájáruló egyéb tevékenységek	Ökológiai gyümölcs- és/vagy zöldségtermelő terület (ha)		
			Integrált gyümölcs- és/vagy zöldségtermelő terület (ha)		
			Az élőhelyek és a biodiverzitás védelméhez és a tájkép megőrzéséhez hozzájáruló egyéb tevékenységekkel érintett területek (ha)		
19	Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez	Az üvegházak fűtése – energiahatékonyság	Üvegházfűtésre fordított becsült éves energiafogyasztás energiaforrás-típusokra lebontva (tonna/liter/m^3/kWh/a forgalmazott termékek tonnája(ftt))	t/ftt	
				l/ftt	
				m^3/ftt	
				kWh/ftt	
20	A keletkező hulladékmennyiség csökkentése	A hulladék mennyisége vagy térfogata	Tonna/liter/m^3		

(1) Az aktív tagok olyan tagok, amelyek termékeket szállítanak a TSZ-nek/TSZT-nek.

(2) A „minőségbiztosítási” követelmények célja itt az, hogy a termelési módozatok vonatkozásában részletesen meghatározzák azon kötelezettségeket, a) amelyek betartására független ellenőrzéssel ügyelnek, és b) amelyek végeredménye egy olyan termék, amelynek minősége i. a közegészségügyi, növény-egészségügyi és környezetvédelmi előírások tekintetében jelentősen meghaladja a szokványos kereskedelmi előírásokat, és ii. megfelel a piac jelenlegi és előre látható kihívásainak. A „minőségbiztosítási rendszerek” fő típusai a következőkre terjednek ki: a) igazolt ökológiai termelés; b) oltalom alatt álló földrajzi jelzések és eredetmegjelölések; c) igazolt integrált termelés; d) magán termékminőség-biztosítási rendszerek.

(3) 11. sor = 4. sor / 8. sor / 1000

(4) „Talajeróziós kockázatnak kitett” terület: bármely lejtős terület, amelynek dőlésszöge 10%-nál nagyobb, függetlenül attól, hogy történtek-e erózió elleni intézkedések (például talajtakaró, vetésforgó stb.). Ha rendelkezésre áll a szükséges információ, a tagállam e helyett a következő meghatározást is használhatja: „Talajeróziós kockázatnak kitett” terület: bármely terület, amelynek előre jelzett talajvesztesége meghaladja a természetes talajképződés mértékét, függetlenül attól, hogy történtek-e erózió elleni intézkedések (például talajtakaró vagy vetésforgó).

3. A PROGRAM CÉLKITŰZÉSEI ÖSSZHANGBAN A NEMZETI STRATÉGIÁVAL *3. táblázat*

1	Nemzeti stratégia célkitűzései	Célkitűzések a 1308/2013/EU rendelet 33. cikk (1) bekezdése és a 152. cikk (1) bekezdés c) pontja szerint	Az operatív programba foglalt intézkedések a 891/2017/EU rendelet 2. cikk f) pontja szerint	Tevékenység megnevezése
2	Minőségi árualapok megteremtése			
3	Az ágazat szakmai hátterének fejlesztése			
4	Megfelelő szakember ellátottság biztosítása	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját		
5		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása,	1. int. [2. cikk (f) pont i. alpont], - 5. int. [2. cikk (f) pont v. alpont], 4. int. [2. cikk (f) pont iv. alpont], 2. int. [2. cikk (f) pont ii. alpont]	
6		kutatások folytatása és kezdeményezések kidolgozása a fenntartható termelési módszerekkel, innovatív gyakorlatokkal, a gazdasági versenyképességgel és a piac alakulásával kapcsolatban	4. int	
7	Korszerű szaktanácsadási rendszer létrehozása	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját,		
8		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása,	1. int., 5. int., 4. int., 2. int.	
9		kutatások folytatása és kezdeményezések kidolgozása a fenntartható termelési módszerekkel, innovatív gyakorlatokkal, a gazdasági versenyképességgel és a piac alakulásával kapcsolatban	4. int	
10	Az ágazati kutatás rendszerének megújítása	kutatások folytatása és kezdeményezések kidolgozása a fenntartható termelési módszerekkel, innovatív gyakorlatokkal, a gazdasági versenyképességgel és a piac alakulásával kapcsolatban	4. int	
11	Fenntartható, innovatív technikai és technológiai feltételek biztosítása			
12	A szabadföldi zöldség- és a gyümölcstermesztés technológia- és eszköz fejlesztése	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját,		
13		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása	1. int., 5. int., 4. int., 2. int.	
14		a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében	1. int.	
15	Az öntözött területek fenntartható növelése	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját		
16		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása	1. int., 5. int., 4. int., 2. int.	
17		környezetvédelmi intézkedések – különösen a vízre vonatkozóan – és környezetkímélő termelési módszerek, a biogazdálkodást is beleértve,		
18		hozzájárulás a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodáshoz és az éghajlatváltozás mérsékléséhez	7. int. [2. cikk (f) pont vii. alpont]	
19	Növény- és gombaházak építése és korszerűsítése	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját		
20		a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében	1. int.	

21		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása	1. int., 5. int., 4. int., 2. int.	
22	Az energiahatékonyság fokozása, alternatív energiák széleskörű alkalmazása	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját		
23		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása	1. int., 5. int., 4. int., 2. int.	
24		környezetvédelmi intézkedések – különösen a vízre vonatkozóan – és környezetkímélő termelési módszerek, a biogazdálkodást is beleértve,		
25		a környezetkímélő termesztési gyakorlatok és termelési technikák, illetve megfelelő állatjóléti gyakorlatok és technikák használatának előmozdítása, valamint technikai segítségnyújtás az ilyen gyakorlatok és technikák alkalmazásához,	7. int.	
26		a környezetvédelmi és állatjóléti előírások teljesítése céljából végrehajtott beruházások megtérülésének optimalizálása	7. int.	
27		hozzájárulás a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodáshoz és az éghajlatváltozás mérsékléséhez	7. int.	
28	A piaci kihívásoknak való megfelelés			
29	A piaci kihívásoknak való megfelelés Az ágazat piaci erejének növelése			
30	Az értéklánc menedzsment fejlesztése	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját		
31		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása,	1. int., 5. int., 4. int., 2. int.	
32		a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében	1. int.	
33		a friss vagy feldolgozott termékek promóciója		
34		kezdeményezések kidolgozása a promóció és a forgalmazás terén	3. int. [2. cikk (f) pont iii. alpont]	
35	Kockázatok csökkentése és kezelése	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját		
36		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása,	1. int., 5. int., 4. int., 2. int.	
37		a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében	1. int.	
38		válságmegelőzés és -kezelés		
39		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása	6. int. [2. cikk (f) pont vi. alpont]	
40		az e rendelet 33. cikke (3) bekezdésének d) pontjában említett, a gyümölcs- és zöldségágazatban működő operatív programok keretében és az 1305/2013/EU rendelet 36. cikkében említett kölcsönös kockázatkezelési alapok kezelése	6. int.	
41	A fogyasztói igények megteremtése és hatékony kiszolgálása			
42	Az ökológiai gazdálkodás előmozdítása	környezetvédelmi intézkedések – különösen a vízre vonatkozóan – és környezetkímélő termelési módszerek, a biogazdálkodást is beleértve		
43		hozzájárulás a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodáshoz és az éghajlatváltozás mérsékléséhez	7. int.	
44		a termelési szabványok használatának előmozdítása és az ehhez biztosított technikai segítségnyújtás, a termékminőség javítása, valamint oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy nemzeti minőségigazoló címkével	2. int.	

		ellátott termékek fejlesztése		
45	Az ágazati marketingtevékenység ösztönzése	a friss vagy feldolgozott termékek promóciója		
46		kezdeményezések kidolgozása a promóció és a forgalmazás terén	3. int.	
47		a termékek minőségének javítása a friss és a feldolgozott termékek esetében is		
48		a termelési szabványok használatának előmozdítása és az ehhez biztosított technikai segítségnyújtás, a termékminőség javítása, valamint oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy nemzeti minőségigazoló címkével ellátott termékek fejlesztése	2. int., 3. int.	
49	Egységes minőségügyi rendszer létrehozása	a termékek minőségének javítása a friss és a feldolgozott termékek esetében is		
50		a termelési szabványok használatának előmozdítása és az ehhez biztosított technikai segítségnyújtás, a termékminőség javítása, valamint oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy nemzeti minőségigazoló címkével ellátott termékek fejlesztése	2. int., 3. int.	
51	A termékek hozzáadott értékének növelése	a termékek kereskedelmi értékének növelése		
52		kínálati oldal koncentrációja és a tagok által előállított termékek forgalomba hozatala, többek között közvetlen üzletszerzés révén	3. int.	
53		kutatások folytatása és kezdeményezések kidolgozása a fenntartható termelési módszerekkel, innovatív gyakorlatokkal, a gazdasági versenyképességgel és a piac alakulásával kapcsolatban	4. int., 5. int.	
54		a termelési szabványok használatának előmozdítása és az ehhez biztosított technikai segítségnyújtás, a termékminőség javítása, valamint oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy nemzeti minőségigazoló címkével ellátott termékek fejlesztése	2. int.	
55		környezetvédelmi intézkedések – különösen a vízre vonatkozóan – és környezetkímélő termelési módszerek, a biogazdálkodást is beleértve		
56		hozzájárulás a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodáshoz és az éghajlatváltozás mérsékléséhez	7. int.	

4. MŰKÖDÉSI ALAP

4. táblázat

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Év	Forgalmazott termék tervezett értéke (FTÉ)	Tagok és a termelői szervezet által befizetett hozzájárulás	A tagok által befizetett hozzájárulás	A termelői szervezet által befizetett hozzájárulás	Nemzeti támogatás	Referencia időszaki FTÉ	Uniós támogatás	Működési alap összesen	Általános költség	Válságkeze-lés
2	20…										
3	20…										
4	20…										
5	20…										
6	20…										
7	összesen										

5. INTÉZKEDÉSEK

5.1. táblázat

1	**INTÉZKEDÉS NEVE:**	**1. A TERMELÉS TERVEZÉSÉRE IRÁNYULÓ TEVÉKENYSÉGEK**				
2	Adja meg, hogyan kíván hozzájárulni a nemzeti stratégiához, és miért áll összhangban a nemzeti stratégia célkitűzéseivel ez az intézkedés:					
3						
4	Célkitűzések eléréséhez való hozzájárulás mérhető céljai a 892/2017/EU rendelet II. mellékletének 3. és 4. fejezete alapján					
5	Sor-szám	Mutató megnevezése,		Mérték-egysége	Kiindulási érték	Eredmény érték
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13	Az intézkedés-terv rövid összefoglalása:					
14						
15	**Tevékenységek bemutatása**					
16	Te-vé-keny-ség-szá-ma:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenyég által érintett feladatok és termékek	Összes költség az operatív program teljes időtartama alatt (Ft)	Árajánlatot, egyéb dokumentációt tartalmazó melléklet azonosítószáma	Megvalósulás helye (TÉSZ, TSZT, Leányvállalat/Tag)
17		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek				
18						
19						
20		Kutatás, vizsgálat, elemzés				
21						
22						
23		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás				
24						
25						
26		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása				
27						
28						
29		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek				
30						
31						
32		Termék promóció				
33						
34						
35	**Költségvetés évenkénti bontásban**:					
36	Te-vé-keny-ség-szá-ma:	Tevékenység megnevezése:	20..	20..	20..	20..	20..
37		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek					
38							
39							
40		Kutatás, vizsgálat, elemzés					
41							
42							
43		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás					
44							
45							
46		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása					

47							
48							
49		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek					
50							
51							
52		Termék promóció					
53							
54							
55	**Az előző operatív programban megkezdett tevékenységek**						
56	Tevékenység-száma:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység megnevezése ez előző operatív programban:		Megjegyzés:		
57							
58							
59							
60	**Megjegyzés**:						

INTÉZKEDÉSEK *5.2. táblázat*

1	**INTÉZKEDÉS NEVE:**	**2. A TERMÉKMINŐSÉG JAVÍTÁSÁRA VAGY FENNTARTÁSÁRA IRÁNYULÓ TEVÉKENYSÉGEK**			
2	Adja meg, hogyan kíván hozzájárulni a nemzeti stratégiához, és miért áll összhangban a nemzeti stratégia célkitűzéseivel ez az intézkedés:				
3					
4	Célkitűzések eléréséhez való hozzájárulás mérhető céljai a 892/2017/EU rendelet II. mellékletének 3. és 4. fejezete alapján				
5	Sor-szám	Mutató megnevezése,	Mérték-egysége	Kiindulási érték	Eredmény érték
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13	Az intézkedés-terv rövid összefoglalása:				
14					

15	**Tevékenységek bemutatása**					
16	Te-vé-keny-ség-szá-ma:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenyég által érintett feladatok és termékek	Összes költség az operatív program teljes időtartama alatt (Ft)	Árajánlatot, egyéb dokumentációt tartalmazó melléklet azonosítószáma	Megvalósulás helye (TÉSZ, TSZT, Leányvállalat/Tag)
17		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek				
18						
19						
20		Kutatás, vizsgálat, elemzés				
21						
22						
23		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás				
24						
25						
26		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása				
27						
28						
29		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek				
30						
31						
32		Termék promóció				
33						
34						

35	**Költségvetés évenkénti bontásban**:						
36	Te-vé-keny-ség-szá-ma:	Tevékenység megnevezése:	20..	20..	20..	20..	20..
37		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek					
38							
39							
40		Kutatás, vizsgálat, elemzés					
41							
42							
43		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás					
44							
45							
46		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása					
47							

48								
49		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek						
50								
51								
52		Termék promóció						
53								
54								
55	**Az előző operatív programban megkezdett tevékenységek**							
56	Tevékenység-száma:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység megnevezése ez előző operatív programban:			Megjegyzés:		
57								
58								
59								
60	**Megjegyzés**:							

INTÉZKEDÉSEK *5.3. táblázat*

1	**INTÉZKEDÉS NEVE:**	**3. A TERMÉKEK KERESKEDELMI ÉRTÉKÉNEK NÖVELÉSÉRE, ILLETVE A FORGALMAZÁS JAVÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ, VALAMINT PROMÓCIÓS ÉS KOMMUNIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉGEK**					
2	Adja meg, hogyan kíván hozzájárulni a nemzeti stratégiához, és miért áll összhangban a nemzeti stratégia célkitűzéseivel ez az intézkedés:						
3							
4	Célkitűzések eléréséhez való hozzájárulás mérhető céljai a 892/2017/EU rendelet II. mellékletének 3. és 4. fejezete alapján						
5	Sor-szám	Mutató megnevezése,		Mérték-egysége	Kiindulási érték	Eredmény érték	
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13	Az intézkedés-terv rövid összefoglalása:						
14							
15	**Tevékenységek bemutatása**						
16	Te-vé-keny-ség-szá-ma:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenyég által érintett feladatok és termékek	Összes költség az operatív program teljes időtartama alatt (Ft)	Árajánlatot, egyéb dokumentációt tartalmazó melléklet azonosítószáma	Megvalósulás helye (TÉSZ, TSZT, Leányvállalat/Tag)	
17		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek					
18							
19							
20		Kutatás, vizsgálat, elemzés					
21							
22							
23		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás					
24							
25							
26		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása					
27							
28							
29		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek					
30							
31							
32		Termék promóció					
33							
34							
35	**Költségvetés évenkénti bontásban**:						
36	Te-vé-keny-ség-szá-ma:	Tevékenység megnevezése:	20..	20..	20..	20..	20..
37		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek					
38							
39							
40		Kutatás, vizsgálat, elemzés					
41							
42							
43		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás					
44							
45							
46		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása					

47								
48								
49		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek						
50								
51								
52		Termék promóció						
53								
54								
55	**Az előző operatív programban megkezdett tevékenységek**							
56	Tevékenység-száma:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység megnevezése ez előző operatív programban:			Megjegyzés:		
57								
58								
59								
60	**Megjegyzés**:							

INTÉZKEDÉSEK *5.4. táblázat*

1	**INTÉZKEDÉS NEVE:**	**4. KUTATÁSI ÉS KÍSÉRLETI TERMELÉSI TEVÉKENYSÉGEK**				
2	Adja meg, hogyan kíván hozzájárulni a nemzeti stratégiához, és miért áll összhangban a nemzeti stratégia célkitűzéseivel ez az intézkedés:					
3						
4	Célkitűzések eléréséhez való hozzájárulás mérhető céljai a 892/2017/EU rendelet II. mellékletének 3. és 4. fejezete alapján					
5	Sor-szám	Mutató megnevezése,	Mérték-egysége	Kiindulási érték	Eredmény érték	
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13	Az intézkedés-terv rövid összefoglalása:					
14						
15	**Tevékenységek bemutatása**					
16	Te-vé-keny-ség-szá-ma:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenyég által érintett feladatok és termékek	Összes költség az operatív program teljes időtartama alatt (Ft)	Árajánlatot, egyéb dokumentációt tartalmazó melléklet azonosítószáma	Megvalósulás helye (TÉSZ, TSZT, Leányvállalat/Tag)
17		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek				
18						
19						
20		Kutatás, vizsgálat, elemzés				
21						
22						
23		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás				
24						
25						
26		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása				
27						
28						
29		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek				
30						
31						
32		Termék promóció				
33						
34						
35	**Költségvetés évenkénti bontásban**:					
36	Te-vé-keny-ség-szá-ma:	Tevékenység megnevezése:	20..	20..	20..	20..	20..
37		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek					
38							
39							
40		Kutatás, vizsgálat, elemzés					
41							
42							
43		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás					
44							
45							
46		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása					
47							

48							
49		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek					
50							
51							
52		Termék promóció					
53							
54							
55	**Az előző operatív programban megkezdett tevékenységek**						
56	Tevékenység-száma:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység megnevezése ez előző operatív programban:			Megjegyzés:	
57							
58							
59							
60	**Megjegyzés**:						

INTÉZKEDÉSEK *5.5. táblázat*

1	**INTÉZKEDÉS NEVE:**	**5. KÉPZÉSI ÉS A BEVÁLT MÓDSZEREK MEGOSZTÁSÁRA IRÁNYULÓ TEVÉKENYSÉGEK, VALAMINT A TANÁCSADÓ ÉS TECHNIKAI SEGÍTSÉGNYÚJTÁSI SZOLGÁLTATÁSOKHOZ VALÓ**
2	Adja meg, hogyan kíván hozzájárulni a nemzeti stratégiához, és miért áll összhangban a nemzeti stratégia célkitűzéseivel ez az intézkedés:
3	
4	Célkitűzések eléréséhez való hozzájárulás mérhető céljai a 892/2017/EU rendelet II. mellékletének 3. és 4. fejezete alapján

5	Sor-szám	Mutató megnevezése,	Mérték-egysége	Kiindulási érték	Eredmény érték
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					

13	Az intézkedés-terv rövid összefoglalása:
14	
15	**Tevékenységek bemutatása**

16	Te-vé-keny-ség-szá-ma:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenyég által érintett feladatok és termékek	Összes költség az operatív program teljes időtartama alatt (Ft)	Árajánlatot, egyéb dokumentációt tartalmazó melléklet azonosítószáma	Megvalósulás helye (TÉSZ, TSZT, Leányvállalat/Tag)
17		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek				
18						
19						
20		Kutatás, vizsgálat, elemzés				
21						
22						
23		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás				
24						
25						
26		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása				
27						
28						
29		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek				
30						
31						
32		Termék promóció				
33						
34						

35 **Költségvetés évenkénti bontásban**:

36	Te-vé-keny-ség-szá-ma:	Tevékenység megnevezése:	20..	20..	20..	20..	20..
37		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek					
38							
39							
40		Kutatás, vizsgálat, elemzés					
41							
42							
43		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás					
44							
45							
46		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása					

47							
48							
49		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek					
50							
51							
52		Termék promóció					
53							
54							
55	**Az előző operatív programban megkezdett tevékenységek**						
56	Tevékenység-száma:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység megnevezése ez előző operatív programban:		Megjegyzés:		
57							
58							
59							
60	**Megjegyzés**:						

INTÉZKEDÉSEK *5.6. táblázat*

6. Intézkedés neve: Válságmegelőzési és -kezelési intézkedések		
6.1 Promóció és kommunikáció		
1	Tervezett promóciós és kommunikációs intézkedés időtartama (nap)	
2	A termékek kereskedelmi értékének növelésére, illetve a forgalmazás javítására irányuló, valamint promóciós és kommunikációs tevékenységek intézkedés keretében alkalmazott promóciós és kommunikációs tevékenységek időtartama (nap)	
3	Tervezett promóciós és kommunikációs intézkedés végrehajtásának időszaka (naptári hét)	
4	Intézkedések megnevezése	
5		
6		
7		
8		alkalmazásának célja
9		
10		részletes leírása
11		
12		felmerülő költségtípusok
13		
14		
15		
16		
17		egységköltségek
18		
19		
20		
21		közvetíteni kívánt főbb üzenettípusok
22		várható eredmények
23	A 2009. évi XCV. törvény 3. § (5) bekezdése szerinti tervezett szolgáltatások felsorolása	
24		
25		
26		
27	A 2009. évi XCV. törvény 3. § (5) bekezdése szerinti szolgáltatások igénybevételét igazoló dokumentumok felsorolása	
28		
29		
30		

6.2 Árukivonás				
1	Az elismerés alá tartozó a termelői szervezet által értékesített termékek mennyisége	20…	20…	20…
2	az elmúlt három évben (tonna)			
3	Kivonásra tervezett termékek			
4				
5	Forgalmazási előírások szerinti főbb jellemzői			
6				
7	Tervezett rendeletetés			
8				
9	Becsült mennyiség (tonna)			
10	Termék	Mennyiség		
11				
12				
13				
14	Tervezett támogatási összeg (Ft)			
15	Termék			
16		Összeg		
17				
18				
19	A kivonás helye és a rendeltetési hely között távolság (km)			
20	Szállítás módja			
21	25 kg-nál kisebb csomagokba csomagolt termékek mennyisége (tonna)		normál	hűtött
22	Tervezett támogatási összeg összesen (Ft)	Összeg		
23	Kivonás			
24	Szállítás			
25	Csomagolás			

6.3 Be nem takarítás			
	A	B	C
1	**Érintett termékek**	**tervezett terület (ha)**	**tervezett támogatás (Ft)**
2			
3			
4			

6.4 Betakarítási biztosítás		
	A	B
1	Biztosított terület nagysága (ha)	
2	Érintett termelők száma (db)	
3	Biztosítás díjának az operatív programból tervezett támogatásának aránya (%)	
4	Tervezett támogatási összeg (Ft)	

6.5 Kölcsönös kockázatkezelési alapok		
	A	B
1	Az alap létrehozásának éve	
2	Tervezett hozzájárulások mértéke	
3	Számítási mód	
4	Hozzájárulások összege (Ft)	
5	Támogatás tervezett összege (Ft)	

INTÉZKEDÉSEK *5.7. táblázat*

1	**INTÉZKEDÉS NEVE:**	**7. KÖRNYEZETVÉDELMI TEVÉKENYSÉGEK**				
2	Adja meg, hogyan kíván hozzájárulni a nemzeti stratégiához, és miért áll összhangban a nemzeti stratégia célkitűzéseivel ez az intézkedés:					
3						
4	Célkitűzések eléréséhez való hozzájárulás mérhető céljai a 892/2017/EU rendelet II. mellékletének 3. és 4. fejezete alapján					
5	Sor-szám	Mutató megnevezése,		Mérték-egysége	Kiindulási érték	Eredmény érték
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13	Az intézkedés-terv rövid összefoglalása:					
14						
15	**Tevékenységek bemutatása**					
16	Te-vé-keny-ség-szá-ma:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenyég által érintett feladatok és termékek	Összes költség az operatív program teljes időtartama alatt (Ft)	Árajánlatot, egyéb dokumentációt tartalmazó melléklet azonosítószáma	Megvalósulás helye (TÉSZ, TSZT, Leányvállalat/Tag)
17		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek				
18						
19						
20		Kutatás, vizsgálat, elemzés				
21						
22						
23		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás				
24						
25						
26		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása				
27						
28						
29		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek				
30						
31						
32		Termék promóció				
33						
34						
35	**Költségvetés évenkénti bontásban**:					
36	Te-vé-keny-ség-szá-ma:	Tevékenység megnevezése:	20..	20..	20..	20..	20..
37		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek					
38							
39							
40		Kutatás, vizsgálat, elemzés					
41							
42							
43		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás					
44							
45							
46		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása					
47							

48								
49		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek						
50								
51								
52		Termék promóció						
53								
54								
55	**Az előző operatív programban megkezdett tevékenységek**							
56	Tevékenység-száma:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység megnevezése ez előző operatív programban:			Megjegyzés:		
57								
58								
59								
60	**Megjegyzés**:							

INTÉZKEDÉSEK *5.8. táblázat*

1	**INTÉZKEDÉS NEVE:**	**8. EGYÉB TEVÉKENYSÉGEK**			
2	Adja meg, hogyan kíván hozzájárulni a nemzeti stratégiához, és miért áll összhangban a nemzeti stratégia célkitűzéseivel ez az intézkedés:				
3					
4	Célkitűzések eléréséhez való hozzájárulás mérhető céljai a 892/2017/EU rendelet II. mellékletének 3. és 4. fejezete alapján				
5	Sor-szám	Mutató megnevezése,	Mérték-egysége	Kiindulási érték	Eredmény érték
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13	Az intézkedés-terv rövid összefoglalása:				
14					

15	**Tevékenységek bemutatása**					
16	Tevékenység száma:	Tevékenység megneve-zése:	Tevékenyég által érintett feladatok és termékek	Összes költség az operatív program teljes időtartama alatt (Ft)	Árajánlatot, egyéb dokumentációt tartalmazó melléklet azonosítószáma	Megvalósulás helye (TÉSZ, TSZT, Leányválla-lat/Tag)
17		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek				
18						
19						
20		Kutatás, vizsgálat, elemzés				
21						
22						
23		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás				
24						
25						
26		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása				
27						
28						
29		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek				
30						
31						
32		Termék promóció				
33						
34						

35	**Költségvetés évenkénti bontásban**:						
36	Te-vé-keny-ség-szá-ma:	Tevékenység megnevezése:	20..	20..	20..	20..	20..
37		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek					
38							
39							
40		Kutatás, vizsgálat, elemzés					
41							
42							
43		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás					
44							
45							
46		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása					
47							

48								
49		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek						
50								
51								
52		Termék promóció						
53								
54								
55	**Az előző operatív programban megkezdett tevékenységek**							
56	Tevékenység-száma:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység megnevezése ez előző operatív programban:			Megjegyzés:		
57								
58								
59								
60	**Megjegyzés**:							

6. A TELJES PROGRAM PÉNZÜGYI ÁTTEKINTÉSE ÉVEKRE ÉS INTÉZKEDÉSEKRE BONTVA

6. táblázat

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	**Intézkedés**	**Tevékenység csoport/év**	**20..**	**20..**	**20..**	**20..**	**20..**	**Összesen kiadás adott intézkedésre vonatkozóan (e Ft)**
2	A termelés tervezésére irányuló tevékenységek	Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek						
3		Kutatás, vizsgálat, elemzés						
4		Képzés, szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás						
5		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása						
6		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek						
7		Termék promóció						
8		**Összesen kiadás adott évre vonatkozóan (e Ft)**						
9	A termékminőség javítására vagy fenntartására irányuló tevékenységek	Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek						
10		Kutatás, vizsgálat, elemzés						
11		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás						
12		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása						
13		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek						
14		Termék promóció						
15		**Összesen kiadás adott évre vonatkozóan (e Ft)**						
16	A termékek kereskedelmi értékének növelésére, illetve a forgalmazás javítására irányuló, valamint promóciós és kommunikációs tevékenységek	Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek						
17		Kutatás, vizsgálat, elemzés						
18		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás						
19		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása						
20		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek						
21		Termék promóció						
22		**Összesen kiadás adott évre vonatkozóan (e Ft)**						
23	Kutatási és kísérleti termelési tevékenységek	Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek						
24		Kutatás, vizsgálat, elemzés						
25		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás						
26		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása						
27		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek						
28		Termék promóció						
29		**Összesen kiadás adott évre vonatkozóan (e Ft)**						
30	Képzési és a bevált módszerek megosztására irányuló tevékenységek, valamint a tanácsadó és technikai segítségnyújtási szolgáltatásokhoz való hozzáférés elősegítésére	Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek						
31		Kutatás, vizsgálat, elemzés						
32		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás						
33		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása						
34		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek						
35		Termék promóció						
36		**Összesen kiadás adott évre vonatkozóan (e Ft)**						
37	Válságmegelőzési és -kezelési intézkedések	Promóció és kommunikáció						
38		Árukivonás						
39		Be nem takarítás						
40		Betakarítási biztosítás						
41		Kölcsönös kockázatkezelési alapok						
42		**Összesen kiadás adott évre vonatkozóan (e Ft)**						
43	Környezetvédelmi tevékenységek	Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek						
44		Kutatás, vizsgálat, elemzés						
45		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás						
46		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása						
47		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek						
48		Termék promóció						
49		**Összesen kiadás adott évre vonatkozóan (e Ft)**						
50	Egyéb tevékenységek	Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek						
51		Kutatás, vizsgálat, elemzés						
52		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás						
53		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása						

54		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek						
55		Termék promóció						
56		**Összesen kiadás adott évre vonatkozóan (e Ft)**						
57		Általános Költség						
58	**Összesen kiadás adott évre vonatkozóan (eFt)**							
59	**Működési Alap adott évre vonatkozóan (eFt)**							

6.1. táblázat

	A	B	C	D	E	F	G	**H**
1	**Egyes tevékenységtípusokra fordított összegek aránya a teljes működési alaphoz viszonyítva %**							
2	Felső határ	Tevékenység csoport	20..	20..	20..	20..	20..	**Összesen**
3	80	Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek						
4	40	Kutatás, vizsgálat, elemzés						
5	40	Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás						
6	60	Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása						
7	60	Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek						
8	60	Termék promóció						
9	30	Válságmegelőzés és kezelés						
10	**100**	**Összesen**						

Nemzeti támogatás tervezett felhasználása a 20.. évben *6.2. táblázat*

	A	B	C	D	E	F
1		Tervezett költség (E Ft) A tevékenység teljes költségét kell feltüntetni forrástól függetlenül				
2	**Intézkedés/ tevékenyég**	**3. § (2) bekezdésben előírt tevékenysé-gekre fordított összeg (E Ft)**	**3. § (3) bekezdés a) pontban előírt tevékenysé-gekre fordított összeg (E Ft)**	**3. § (3) bekezdés b) pontban előírt tevékenysé-gekre fordított összeg (E Ft)**	**a 3. § (2) és (3) bekezdésben említettektől eltérő tevékenysé-gekre fordított összeg (E Ft)**	**Keretösszeg összesen (E Ft)**
3	**Termeléstervezésre irányuló tevékenység összesen**					
4	1. tevékenység megnevezése					
5	2. tevékenység megnevezése					
6	…					
7	**Termékminőség javítására, fenntartására irányuló tevékenység összesen**					
8	1. tevékenység megnevezése					
9	2. tevékenység megnevezése					
10	…					
11	**A forgalmazás tökéletesítésére irányuló tevékenység, valamint a promóciós és kommunikációs tevékenység összesen**					
12	1. tevékenység megnevezése					
13	2. tevékenység megnevezése					
14	…					
15	**Kutatási és kísérleti termelés összesen**					
16	1. tevékenység megnevezése					
17	2. tevékenység megnevezése					
18	…					
19	**Képzési tevékenység típusok összesen**					
20	1. tevékenység megnevezése					
21	2. tevékenység megnevezése					
22	…					
23	**Válságmegelőzési és -kezelési intézkedések összesen**					
24	1. tevékenység megnevezése					
25	2. tevékenység megnevezése					
26	…					
27	**Környezetvédelmi tevékenységtípusok összesen**					

28	1. tevékenység megnevezése					
29	2. tevékenység megnevezése					
30	…					
31	**Egyéb tevékenységtípusok összesen**					
32	1. tevékenység megnevezése					
33	2. tevékenység megnevezése					
34	…					
35	**Mindösszesen:**					

Kimutatás az egyes tevékenységek keretében elszámolt munkabérekről *6.3. táblázat*

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	Intézkedés száma	Tevékenységek	Munkatársak (csak szakképzettek)		Szerződés szerinti munkabár elszámolt aránya	Összes elszámolt munkabér	Összes közteher	Összes költség
			Száma	A funkció neve a hatáskör alapján				
2								
3								
4								
5								
6								

7. NYILATKOZATOK ÉS CÉGSZERŰ ALÁÍRÁS

Alulírott, a termelői szervezet nevében kijelenti az alábbiakat:

- A termelői szervezet létesítő okiratában meghatározott, a tagok képviseletében eljáró testület döntött a benyújtott terv elfogadásáról.
- A termelői szervezet vállalja, hogy eleget tesz az 1308/2013/EU rendelet, az (EU) 2017/891 felhatalmazáson alapuló rendelet és a 892/2016/EU végrehajtási rendelet előírásainak;
- A termelői szervezet vállalja, hogy a gyümölcs- és zöldségágazatban az 1308/2013/EU rendelet értelmében támogatásra jogosult tevékenységek tekintetében sem közvetlenül, sem közvetve nem részesült és nem fog részesülni más uniós vagy nemzeti finanszírozásban.
- A termelői szervezet vállalja, hogy kötelezi magát alávetni minden, a támogatások törvényes felhasználásával kapcsolatos tagállami és uniós ellenőrzésnek.
- A nyomtatványt a valóságnak megfelelően töltötte ki.

Törvényes képviselő neve és aláírása:

....

Hely és dátum: .....

P. H.

Függelék az 5. melléklethez

Intézkedésekhez kapcsolódó dokumentáció

Beruházás

- A beszerzendő eszköz segítségével elvégzendő feladatok, illetve annak bemutatása, hogy azok mely termékek érdekében kerülnek hasznosításra.
- A tervezett beruházás műszaki leírása, amely bizonyítja adott esetben, hogy a beruházás megfelel a Vidékfejlesztési program keretében kiírt pályázat beruházás műszaki paramétereire vonatkozó minimumfeltételeknek.
- Szokásos piaci árnak való megfelelést alátámasztó egymástól és a termelői szervezettől független árajánlatok.
- Az ajánlattevők függetlenségnek igazolása.
- A Tag gazdaságában történő beruházás esetén – az egyhangú döntéshozatal esetét kivéve – annak igazolása, hogy az érintett tag a működési alap felhasználásáról szóló döntés során az érintett beruházás tekintetében a döntésben sem közvetlenül, sem közvetve nem vett részt.
- A Tag gazdaságában történő beruházás esetén annak bemutatása, hogy a végrehajtott beruházások esetében hogyan teljesüljenek az EUMSZ 191. cikkében[3] és a hetedik uniós környezetvédelmi cselekvési programban meghatározott célkitűzések[4]

Környezetvédelmi intézkedések

- Projektleírások, vagy egyéb technikai dokumentumok a várható csökkenések és – adott esetben – a várható további környezetvédelmi előnyök bemutatásáról, amelyek tartalmazzák azokat a technikai dokumentumok vagy független szakértő által igazolt eredményeket, amelyeket a beruházás végrehajtásával el lehetne érni;
- Azon beruházások esetén, amelyeknek a talaj védelméhez, a víz- és energiatakarékossághoz, a vízminőség javításához vagy fenntartásához, az élőhelyek és a biológiai sokféleség védelméhez, az éghajlatváltozás mérsékléséhez, valamint a hulladékképződés csökkentéséhez vagy a hulladékkezelés javításához való hozzájárulásuk hatása nem számszerűsíthető, annak az érintett környezetvédelmi területeken képesített független szakértő által igazolással ellátott projektleírás formájában történő bizonyítása, hogy az intézkedés várhatóan pozitív módon járul hozzá egy vagy több környezetvédelmi célkitűzéshez.

Használt eszköz

- Alátámasztó számítások annak bizonyítására, hogy új eszköz beszerzése vagy lízing igénybevétele nem indokolt;
- Annak igazolása, hogy az eszköz független értékbecslő igénybevételével megállapított értékbecslés alapján, vagy a 2006. évi LXXXI. törvényben foglalt értékcsökkenési leírás mértékek alkalmazásával értéke nem éri el a hasonló rendeltetésű, azzal azonos vagy közel azonos műszaki paraméterekkel rendelkező új eszköz piaci értékét;

Használt ingatlan

- A termőföldnek nem minősülő ingatlanok hitelbiztosítéki értékének meghatározására vonatkozó módszertani elvekről szóló 25/1997. (VIII. 1.) PM rendelet alapján elkészített független árszakértői vagy értékbecslői szakvélemény;
- Annak igazolása, hogy az értékbecslő rendelkezik ingatlanvagyon-értékelő szakképesítéssel és az ingatlanvállalkozás-felügyeleti hatóság által vezetett vagyonértékelői névjegyzékben szerepel.
- Annak igazolása, hogy az ingatlant nem terheli semmilyen olyan pénzintézeti követelés, vagy harmadik fél részére bejegyzett jog, amely akadályozza az operatív programban megfogalmazott feladat végrehajtását,

Bérlet

- Indokolás, hogy gazdasági szempontból a bérlet a vásárlás megfelelő alternatívája
- Az elszámolható bérleti díj számítása

---

[3] EUMSZ 191. cikk (1) Az Unió környezetpolitikája hozzájárul a következő célkitűzések eléréséhez: a környezet minőségének megőrzése, védelme és javítása; az emberi egészség védelme; a természeti erőforrások körültekintő és ésszerű hasznosítása; a regionális vagy világméretű környezeti problémák leküzdésére, és különösen az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló intézkedések ösztönzése nemzetközi szinten.

[4] EU EAP:1. az Unió természeti tőkéjének védelme, megőrzése és növelése; 2. az Unió erőforrás-hatékony, zöld és versenyképes, alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdasággá történő átalakítása; 3. az uniós polgárok megóvása a környezettel kapcsolatos terhelésektől, valamint az egészségüket és jóllétüket fenyegető kockázatoktól; 4. a környezetre vonatkozó uniós szabályozás előnyeinek maximalizálása a végrehajtás javításával; 5. az uniós környezetpolitika ismeret- és tudományos alapjának bővítése; 6. a környezet- és éghajlat-politikával összefüggő beruházások feltételeinek javítása és a környezeti externáliák kezelése; 7. a környezetvédelem integrációjának és a szakpolitikák koherenciájának növelése; 8. az uniós városok fenntarthatóságának javítása; 9. a nemzetközi környezettel és éghajlattal kapcsolatos kihívások hatékonyabb uniós kezelése.

Hatékony vízhasználatot biztosító beruházások

- A beruházást megelőző évekre vonatkozó üzemeltetési vízjogi engedéllyel összhangban levő, átlagos tényleges vízhasználat összevetése a tervezett technológia gyártói műszaki paramétereiből és a tervezett üzemi öntözési tervből adódó vízhasználattal.

Megújuló energiaforrás használatára épülő beruházás

- Annak számításokkal alátámasztott igazolása, hogy a megtermelt energia mennyisége nem haladja meg a beruházás előnyeit élvező termelői szervezet, termelői szervezetek társulása, leányvállalat vagy a termelői szervezet tagjai által zöldségekkel és gyümölcsökkel összefüggésben végrehajtott tevékenységek céljaira – előzetes számítások szerint – éves szinten felhasználható energia mennyiségét.

Kutatás, vizsgálat, elemzés

- A kutatási, kísérleti terv a választott módszerek és eszközök a megfogalmazott célkitűzések tekintetében vett indokoltságának részletes bemutatása
- Az elérendő eredmények hasznosításának terve a célkitűzések megvalósulására figyelemmel
- Kereskedelmi és értékesítési terv rendszerleírása
- A szokásos piaci árnak való megfelelés igazolása a termelői szervezettől és annak tagjaitól független piacelemzésekre, tanulmányokra alapított egységnyi szolgáltatásra/szolgáltatáselemre vetített számítások alapján
- A kísérleti termesztés specifikus költségei számításának módszertana, a számított specifikus költségek, valamint a számítás alapjául figyelembe vett költségek szokásos piaci árnak való megfelelését igazoló dokumentumok
- Annak részletes bemutatása, hogy az adott tanulmányút miként kapcsolódik a kiküldött személy operatív programban megfogalmazott célok eléréséhez kapcsolódó tevékenységéhez
- A tevékenység végrehajtását igazoló dokumentáció tervezett formáját és tartalmát bemutató minta.

Képzés, szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmények átadása

- A képzési, szaktanácsadási terv, a választott módszerek és eszközök a megfogalmazott célkitűzések tekintetében vett indokoltságának részletes bemutatása
- A képzés, szaktanácsadás tartalmának összefoglalója, a tevékenység operatív program célkitűzéseihez való hozzájárulásának indoklása
- A képzésen, szaktanácsadáson résztvevők száma, alkalmak száma, alkalmak időtartama
- A szokásos piaci árnak való megfelelés igazolása független piacelemzésekre, tanulmányokra alapított egységnyi szolgáltatásra/szolgáltatáselemre vetített számítások alapján. (A költségtervnél résztvevőre, időegységre és alkalomra vetített egységköltséget kell számítani, a tevékenység tervezett összköltsége pedig ezen egységköltségek várható felmerülésének számával egyenlő. Az elszámolás az egységköltségek igazolt felmerülésének mennyisége alapján történik.)
- Saját alkalmazott részvételével történő végrehajtás esetén a képzést, szaktanácsadást végző alkalmazott munkaszerződése és munkaköri leírása, és a szakmai felkészültségét igazoló dokumentumok.
- Annak részletes bemutatása, hogy az adott utazás, tanulmányút miként kapcsolódik a kiküldött személy operatív programban megfogalmazott célok eléréséhez kapcsolódó tevékenységéhez
- A tevékenység végrehajtását igazoló dokumentáció tervezett formáját és tartalmát bemutató minta.

Minőségtanúsító rendszerek létrehozása

- Az érintett rendszerhez kapcsolódó feladatok, rendszertervek, illetve annak bemutatása, hogy azok mely termékek, folyamatok, vonatkozásában kerülnek alkalmazásra.
- A szokásos piaci árnak való megfelelés igazolása független piacelemzésekre, tanulmányokra alapított egységnyi szolgáltatásra/szolgáltatáselemre vetített számítások alapján
- Az érintett telephelyek, termelők, termékek felsorolása
- Saját alkalmazott részvételével történő végrehajtás esetén a minőségtanúsító rendszerek létrehozásában és fenntartásában részt vevő alkalmazott munkaszerződése és munkaköri leírása, valamint a szakmai felkészültségét igazoló dokumentumok
- A tevékenység végrehajtását igazoló dokumentáció tervezett formáját és tartalmát bemutató minta.

Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek, munkafolyamatok

- A szokásos piaci árnak való megfelelés igazolása független piacelemzésekre, tanulmányokra alapított egységnyi szolgáltatásra/szolgáltatáselemre vetített számítások alapján
- Az érintett rendszerhez kapcsolódó feladatok, rendszertervek, illetve annak bemutatása, hogy azok mely termékek, folyamatok, vonatkozásában kerülnek alkalmazásra.
- A tevékenység végrehajtását igazoló dokumentáció tervezett formáját és tartalmát bemutató minta.

Termék promóció

- A szokásos piaci árnak való megfelelés igazolása független piacelemzésekre, tanulmányokra alapított egységnyi szolgáltatásra/szolgáltatáselemre vetített számítások alapján
- Az érintett tevékenységekhez kapcsolódó feladatok, akciótervek, illetve annak bemutatása, hogy azok mely termékek, folyamatok, piacok, piaci szegmensek, célcsoportok vonatkozásában kerülnek alkalmazásra.
- Annak bemutatása, hogy az adott tevékenység alkalmas az operatív programban megfogalmazott feladat elvégzésére, és a választott célkitűzés elérése érdekében szükséges, figyelemmel a termelői szervezet tagjaitól vagy más termelői szervezet, illetve termelői szervezetek társulásának termelő tagjaitól származó termékek piacaira, piaci kilátásaira.
- Annak részletes bemutatása, hogy az adott utazás, tanulmányút miként kapcsolódik a kiküldött személy operatív programban megfogalmazott célok eléréséhez kapcsolódó tevékenységéhez
- A tevékenység végrehajtását igazoló dokumentáció tervezett formáját és tartalmát bemutató minta.

Válságkezelés

- A betakarítási biztosítási szerződés másolati példánya
- A promóciós és kommunikációs intézkedések akcióterve
- A promóciós és kommunikációs intézkedés kiegészítő jellegét megalapozó számítások
- A 2009. évi XCV. törvény 3. § (5) bekezdésében meghatározott üzletszabályzatban nyilvánosságra hozott, szolgáltatások igénybevételét igazoló dokumentumok bemutatása
- A kölcsönös kockázatkezelési alap létrehozását és működését bemutató dokumentáció.

6. melléklet az 50/2017. (X. 10.) FM rendelethez

A válságmegelőzés és -kezelés érdekében végzett be nem takarítási intézkedés az alábbi termékek vonatkozásában alkalmazható

1. Alma
2. Bab
3. Bimbóskel
4. Cukkini
5. Csemegeszőlő
6. Cseresznye és meggy
7. Dió
8. Dinnye
9. Saláta
10. Fokhagyma
11. Görögdinnye
12. Kajszi
13. Káposzta
14. Karalábé
15. Karfiol
16. Körte
17. Mandula
18. Mogyoró
19. Őszibarack és nektarin
20. Paradicsom
21. Póréhagyma
22. Retek
23. Sárgadinnye
24. Sárgarépa, fehérrépa, gumós zeller
25. Spárga
26. Spenót
27. Szamóca
28. Szilva
29. Tojásgyümölcs
30. Uborka
31. Vöröshagyma
32. Zeller
33. Zöldborsó
34. Zöldpaprika
35. Fűszerpaprika

7. melléklet az 50/2017. (X. 10.) FM rendelethez

A termelői szervezetben nem tag termelők által végzett piacról történő kivonás és a be nem takarítás során figyelembe vehető terméshozamok és a be nem takarítás és a zöldszüret esetén az uniós hozzájárulást és a termelői szervezet vagy termelő hozzájárulását is tartalmazó kompenzáció összege

	A	B	C	D
1	Termék	KN-kód	Az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 5. cikk (3) bekezdése, valamint a 6. cikk (2) bekezdése alkalmazásában figyelembe veendő terméshozamok (kg/ha)	A 22. § (4) bekezdés, valamint az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 7. cikk (1) bekezdése alkalmazásában megállapított kompenzáció összege (EUR/ha)
2	Paradicsom	0702 00 00	63 280	10 422,22
3	Sárgarépa	0706 10 00	27 723	2 108,36
4	Káposzta	0704 90 10	24 750	864,27
5	Édes paprika	0709 60 10	34 696	9 368,01
6	Karfiol és brokkoli	0704 10 00	11 333	1 073,04
7	Uborka és apró uborka	0707 00 05 0707 00 90	27 730	3 993,12
8	Agaricus nemhez tartozó ehető gomba	0709 51 00	814 478	214 997,83
9	Alma	0808 10	16 023	1 906,39
10	Körte	0808 30	8 140	1 164,87
11	Szilva	0809 40 05	6 670	1 224,61
12	Bogyós gyümölcs	0810 20 0810 30 0810 40	3 232	247,25
13	Friss csemegeszőlő	0806 10 10	5 300	1 245,45
14	Hajtatott paradicsom*	0702 00 00	308 819	50 862,52
15	Hajtatott édes paprika*	0709 60 10	79 983	21 595,40
16	Hajtatott uborka*	0707 00 05	103 269	14 870,80
17	Őszibarack	0809 30 90	8 387	2 030,41
18	Nektarin	0809 30 10	5 407	1 308,95
19	Cseresznye	0809 29 00	3 860	1114,81

* fűtött termesztő berendezésben

A nemzetgazdasági miniszter 30/2017. (X. 10.) NGM rendelete az egyes szerencsejátékok engedélyezésével, lebonyolításával és ellenőrzésével kapcsolatos feladatok végrehajtásáról szóló 32/2005. (X. 21.) PM rendelet módosításáról

A szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény 38. § (2) bekezdés a)–d), g) és i) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 2. pontjában foglalt feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. § 21. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró nemzeti fejlesztési miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. § (1) Az egyes szerencsejátékok engedélyezésével, lebonyolításával és ellenőrzésével kapcsolatos feladatok végrehajtásáról szóló 32/2005. (X. 21.) PM rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 29. §-a a következő (5a) bekezdéssel egészül ki:

„(5a) A szervező a részvételi szabályzat változásait a módosítással egyidejűleg köteles benyújtani a szerencsejáték-felügyeleti hatósághoz."

(2) A Vhr. 29. § (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) A 2. § (3) bekezdés c) pontja szerinti költségvetésnek tartalmaznia kell a tervezett árbevétel, a tervezett költségek és a tervezett játékadó összegét, valamint az összesített játékosi egyenlegek becsült éves átlagos értékét. Közös játékosi egyenleg vezetése esetén az összesített játékosi egyenlegek becsült éves átlagos értékét valamennyi játékra, illetve kizárólag távszerencsejátékra figyelemmel is meg kell becsülni."

2. § A Vhr. „Játékosi egyenleg" című alcíme a következő 35/A. §-sal egészül ki:

„35/A. § (1) Amennyiben a szervező távszerencsejátéknak minősülő játék mellett más szerencsejáték szervezésére is engedéllyel rendelkezik, a közös játékosi egyenlegen a játékos részére valamennyi játékkal összefüggésben vezethető a szerencsejátékkal kapcsolatos tétek, nyeremények és egyéb ügyletek elszámolása és nyilvántartása. Közös játékosi egyenleg alkalmazása esetén egy játékosnak egy játékosi egyenlege lehet a szervezőnél.

(2) A szervező a közös játékosi egyenleget a távszerencsejáték szervezésére jogosító engedély érvényességének kezdetekor, a játékos szervezőnél már meglévő játékosi egyenlegének felhasználásával is kialakíthatja.

(3) A közös játékosi egyenleg (2) bekezdés szerinti kialakítása esetén a játékosnak a távszerencsejátékban való részvételére a távszerencsejátékra irányadó rendelkezések teljesülését követően kerülhet sor.

(4) A közös játékosi egyenlegek Szjtv. 29/H. § (5) bekezdése szerinti kifizetésre alkalmas fedezetét úgy kell megállapítani, hogy az valamennyi játékban történő kifizetést biztosítsa.

(5) Az Szjtv. 29/I. § (2) bekezdés a)–b) és e)–f) pontja szerinti önkorlátozó intézkedések a közös játékosi egyenlegre alkalmazandóak.

(6) A távszerencsejáték-engedély felfüggesztésének időtartama alatt a közös játékosi egyenlegen a szervező a távszerencsejátékon kívüli játékügyletek elszámolásával kapcsolatos terheléseket, jóváírásokat átvezeti, valamint az ilyen játékügyletekkel kapcsolatos kifizetéseket teljesíti. A távszerencsejátékkal összefüggésben a szervező a felfüggesztés napját megelőző játékügyletek elszámolásával kapcsolatos terheléseket, jóváírásokat vezetheti át, valamint csak ilyen játékügyletekkel kapcsolatos kifizetéseket teljesíthet.

(7) A közös játékosi egyenlegnek a szervező általi felfüggesztése vagy megszüntetése valamennyi játékot érintő intézkedésnek minősül. A felelős játékszervezés részletes szabályairól szóló kormányrendelet szerinti kitiltás esetén a szervező a játéktervben és a részvételi szabályzatban határozza meg, hogy súlyos szerződésszegés esetén valamennyi játékot érintően megszűnik-e a játékosi egyenleg és a játékokhoz történő hozzáférés lehetősége.

(8) A játékosi egyenlegre vonatkozó rendelkezéseket a közös játékosi egyenlegre megfelelően alkalmazni kell."

3. § A Vhr. 39. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Közös játékosi egyenleg esetén az ajándék bónuszt és a speciális bónusz ajánlatot a játékos távszerencsejáték és más szerencsejáték céljára tétként felhasználhatja."

4. § A Vhr. 42. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A 35/A. § (1) bekezdése szerinti közös játékosi egyenleg esetén az 5. számú melléklet I. pont a)–d), i)–l) és n) alpontjában megjelölt adatokat a közös játékosi egyenlegre vonatkoztatva kell megadni."

5. § A Vhr. 77. §-a a következő (9) és (10) bekezdésekkel egészül ki:

„(9) A szervezőnek a távszerencsejáték és online kaszinójáték játékterve 29. § (3) bekezdése szerinti módosításának jóváhagyására vonatkozó kérelem esetén 21 500 forint igazgatási-szolgáltatási díjat kell fizetnie.

(10) Kizárólag a közös játékosi egyenleg kialakításához szükséges játékterv módosítása iránti eljárásért a szervező kérelmenként 6500 forint igazgatási-szolgáltatási díjat fizet."

6. § A Vhr. 87. §-a a következő 5. ponttal egészül ki:

„5. *közös játékosi egyenleg:* többfajta szerencsejáték szervezésére engedéllyel rendelkező szervező által vezetett, a játékos részére többfajta szerencsejátékkal kapcsolatos tétek, nyereségek és egyéb játékügyletek elszámolása és nyilvántartása céljából vezetett játékosi egyenleg;"

7. § A Vhr. 89. §-a a következő (11) bekezdéssel egészül ki:

„(11) E rendeletnek az egyes szerencsejátékok engedélyezésével, lebonyolításával és ellenőrzésével kapcsolatos feladatok végrehajtásáról szóló 32/2005. (X. 21.) PM rendelet módosításáról szóló 30/2017. (X. 10.) NGM rendelettel (a továbbiakban: Mód2.) megállapított 4–6. számú mellékletének való megfelelést a Mód2. hatálybalépésekor engedéllyel rendelkező online kaszinójáték szervezője a szerencsejáték-felügyeleti hatóság felé 2017. december 31-ig köteles auditálási okirattal igazolni, vagy az auditor olyan nyilatkozatát benyújtani, amely szerint az engedélyezett játék műszaki-informatikai rendszere a feltételeket teljesíti."

8. § A Vhr.

a) 4. számú melléklete az 1. melléklet szerint,

b) 5. számú melléklete a 2. melléklet szerint,

c) 6. számú melléklete a 3. melléklet szerint

módosul.

9. § A Vhr. 15. számú melléklet a) pontjában a „játékkaszinó" szövegrész helyébe a „kártyaterem" szöveg lép.

10. § (1) Hatályát veszti a Vhr. 31. § (3) bekezdése.

(2) Hatályát veszti a Vhr. 77. § (9) és (10) bekezdése.

11. § (1) Ez a rendelet – a (2)–(3) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) Az 5. § az e rendelet kihirdetését követő 31. napon lép hatályba.

(3) A 10. § (2) bekezdése 2017. december 31-én lép hatályba.

Varga Mihály s. k.,
nemzetgazdasági miniszter

1. melléklet a 30/2017. (X. 10.) NGM rendelethez

A Vhr. 4. számú melléklet C) pont 1. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. Távoli hozzáférés keretében a szerencsejáték-felügyeleti hatóság részére legalább a 6. számú mellékletben felsorolt adatokhoz való hozzáférést kell biztosítani. Közös játékosi egyenleg vezetése esetén a 6. számú melléklet I. pont b)–f) alpontjában megjelölt adatokhoz való hozzáférést a közös játékosi egyenlegre vonatkoztatva kell biztosítani."

2. melléklet a 30/2017. (X. 10.) NGM rendelethez

A Vhr. 5. számú melléklet I. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„I. Valamennyi játéktípus tekintetében az alábbi összesített adatok:

a) az adatszolgáltatással érintett időszak utolsó napján a játékosi egyenlegek kumulált összege,

b) az adatszolgáltatással érintett időszakban a játékosi befizetések összege,
c) az adatszolgáltatással érintett időszakban a játékosi egyenlegen jóváírt egyéb összegek (kézi korrekció),
d) az adatszolgáltatással érintett időszakban a játékosi egyenleget terhelő egyéb összegek (kézi korrekció),
e) az adatszolgáltatással érintett időszakban a játékosok által felhelyezett tétek összege, beleértve azon tételeket, amelyeket a szervező utóbb visszafizetett a játékos részére,
f) az adatszolgáltatással érintett időszakban a játékosi egyenlegre visszafizetett tétek összege,
g) az adatszolgáltatással érintett időszakban a játékosok által elért nyeremények összege,
h) online kaszinójáték esetén a bónuszból átkonvertált, kifizetésre alkalmas jóváírások összege,
i) a szervező által a játékosoknak nyújtott bónuszok összege,
j) az adatszolgáltatással érintett időszakban a játékosok igényelt kifizetésének összege,
k) az adatszolgáltatással érintett időszak utolsó napján regisztrált játékosok száma,
l) az adatszolgáltatással érintett időszakban az új regisztrációk száma,
m) az adatszolgáltatással érintett időszakban az igazoló ellenőrzés alapján elutasított regisztrációk száma,
n) az adatszolgáltatással érintett időszakban megszüntetett játékosi egyenlegek száma."

3. melléklet a 30/2017. (X. 10.) NGM rendelethez

1. A Vhr. 6. számú melléklet I–II. pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:
„I. Játékosi egyenleggel kapcsolatos adatok a játéktípustól függetlenül:
a) játékosi azonosító adat (pl. felhasználói név, alkalmazott azonosító stb.),
b) a játékosi egyenleget növelő tételek, valamint ezek jogcíme és mértéke óra, perc és másodperc pontossággal,
c) a játékosi egyenleget csökkentő tételek, valamint ezek jogcíme és mértéke óra, perc és másodperc pontossággal,
d) a játékosi egyenleg összege adott időpontra vonatkozóan,
e) az összes játékosi egyenleget növelő tételek összege jogcímfajtánként adott időszakra vonatkozóan,
f) az összes játékosi egyenleget csökkentő tételek összege jogcímfajtánként adott időszakra vonatkozóan,
g) a játékosok által távszerencsejátékban összes felhelyezett tétek összege adott időszakra vonatkozóan,
h) a játékosok által távszerencsejátékban elért összes nyeremény összege adott időszakra vonatkozóan.
II. Sportfogadás esetén:
1. Fogadási eseménnyel kapcsolatosan
a) annak megnevezése, azonosítója,
b) a fogadási esemény kezdő időpontja óra és perc pontossággal,
c) a fogadás lezárásának időpontja (a tétek felhelyezésére rendelkezésre álló időtartam vége óra, perc és másodperc pontossággal),
d) bukmékeri rendszerű fogadás esetén a fogadási esemény meghirdetése és lezárása között alkalmazott nyereményszorzó,
e) bukmékeri rendszerű fogadás esetén a fogadási ajánlat kombinálási lehetősége,
f) a felhelyezett tétek összege,
g) a bekövetkezett kimeneteleinek végeredménye,
h) az elért nyeremények értéke.
2. A fogadási eseményben részt vevő játékossal kapcsolatosan
a) a játékos azonosítója,
b) a fogadási esemény kimenetelére felhelyezett tét összege, óra, perc és másodperc pontossággal,
c) a játékos által elért nyeremény összege, a játékosi egyenlegen való jóváírás időpontja óra, perc és másodperc pontossággal."
2. A Vhr. 6. számú melléklet VI. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„VI. Statisztikai nyilvántartás
A 33. § (3) bekezdésében meghatározott statisztikai nyilvántartás."

VI. Az Alkotmánybíróság határozatai, teljes ülési állásfoglalásai és végzései

Az Alkotmánybíróság 23/2017. (X. 10.) AB határozata a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 80. § (3) bekezdés „megállapítása, vagy annak" szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 80. § (3) bekezdés „megállapítása, vagy annak" szövegrésze – az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése által biztosított tulajdonhoz való jog sérelme okán – alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.
   A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 80. § (3) bekezdése a következő szöveggel marad hatályban: „A vízvezetési szolgalmi jog utólagos bejegyzése az ingatlannal kapcsolatban többletjogokat és -kötelezettségeket nem keletkeztethet, így nem teremt jogalapot kártalanítási igény érvényesítésére sem."
   Az alaptörvény-ellenessé nyilvánított és megsemmisített szövegrész az Alkotmánybíróság megsemmisítésről szóló határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét követő napon veszti hatályát.
2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az alaptörvény-ellenessé nyilvánított és megsemmisített szövegrész nem alkalmazható a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 7.K.27.025/2017/15. szám alatt folyamatban levő ügyben, valamint a folyamatban levő más ügyekben.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

I n d o k o l á s

I.

[1] 1. A Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság bírája 2017. június 28-án az előtte 7.K.27.025/2017/15. szám alatt folyamatban levő, vízvezetési szolgalom fennállását megállapító határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perben az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján egyedi normakontroll eljárás keretében – az eljárás felfüggesztése mellett – a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (a továbbiakban: Vksztv.) 80. § (3) bekezdés „megállapítása, vagy annak" szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, valamint e szövegrész alkalmazásának az előtte folyamatban levő ügyben történő kizárását kezdeményezte az Alkotmánybíróságnál, mivel e szövegrészt ellentétesnek tartja az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, I. cikk (3) bekezdésével, valamint XIII. cikk (1) és (2) bekezdésével.

[2] 2. A bíróság által felülvizsgálandó közigazgatási eljárásban meghozott első- és másodfokú közigazgatási határozat alapjául szolgáló tényállás a következő volt. A per felperese, egy kiskorú személy 2013-ban a szüleitől ajándékba kapott egy békéscsabai, 1443 m^2 területű, „kert és csatorna" művelési ágú zártkerti ingatlant, melyet a szülei még 2000-ben vásároltak. Az ingatlan alatt víziközmű húzódik, melyről azonban sem az ingatlant 2000-ben a szülőknek eladó személy, sem az ingatlant megvásároló, majd azt később gyermeküknek elajándékozó szülők, sem a megajándékozott gyermek nem tudott, az az ingatlan-nyilvántartásban, az ingatlan tulajdoni lapján sem szerepelt.

[3] Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) 2016-ban kérelmet nyújtott be az illetékes I. fokú vízügyi hatósághoz, a Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatósághoz, melyben 21 ingatlanra, köztük a perbeli felperes tulajdonában álló ingatlanra vonatkozóan vízvezetési szolgalom fennállásának

megállapítását kérte. Kérelméhez mellékelte az illetékes járási földhivatal által záradékolt változási vázrajzot és területkimutatást, illetve az Alföldvíz Zrt. e-mailes tájékoztatását, melyben utóbbi azt közölte, hogy a vezeték már a '70-es évek óta üzemel. Az eljárás során a per későbbi felperese, a megajándékozott kiskorú ingatlantulajdonos – törvényes képviselői útján – írásbeli észrevételt tett. Ebben kifejtette, hogy „a megrajzolt terv szerint 900–1000 m^2-ig terjedő védősávokat kellene biztosítani", amely miatt a mindösszesen 1443 m^2 területű ingatlan használhatatlanná válik, „a teleknek az értéke nullára csökken, semmire nem használható", így a szolgalmi jog bejegyzése az ingatlan használatát ellehetetleníti.

[4] Az I. fokú vízügyi hatóság 35400/1644/7/2016. ált. számú, 2016. június 13-i határozatával a Vksztv. 80. § (1) és (3) bekezdése alapján a szolgalom fennállását 511 m^2-nyi terület vonatkozásában megállapította az Önkormányzat javára, és elrendelte annak ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzését. A Vksztv. 80. § (1) bekezdése szerint: „Ha az ingatlan-nyilvántartásban az idegen ingatlanon lévő víziközmű vonatkozásában vízvezetési szolgalmi jog jogosultjaként nem települési önkormányzat, vagy az állam van bejegyezve, vagy a szolgalom bejegyzése korábban elmaradt, az ellátásért felelős 2020. december 31-ig igazgatási szolgáltatási díj megfizetése nélkül kérheti a vízvezetési szolgalmi jog részére történő megállapítását és a vízvezetési szolgalmi jog bejegyzésére alkalmas határozat kiadását a vízügyi hatóságtól. A vízügyi hatóság az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény 32. § (1) bekezdésében meghatározott tartalmi követelmények mellett a vízvezetési szolgalmi jog fennállását és keletkezésének időpontját is megállapítja azzal, hogy a határozatnak az ingatlan-nyilvántartásban már szereplő, bejegyzett jogosultra vonatkozó adatokat nem kell tartalmaznia. A vízvezetési szolgalmi jog ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésére a vízügyi hatóság jogerős határozata alapján kerül sor." A Vksztv. 80. § (3) bekezdése szerint pedig: „A vízvezetési szolgalmi jog megállapítása, vagy annak utólagos bejegyzése az ingatlannal kapcsolatban többletjogokat és -kötelezettségeket nem keletkeztethet, így nem teremt jogalapot kártalanítási igény érvényesítésére sem." Ennek alapján a Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság megállapította, hogy nem kell vizsgálnia, vajon a vízvezetési szolgalom megállapítása és bejegyzése kizárja-e vagy korlátozza-e az ingatlan rendeltetésszerű használatát; a szolgalmi jog fennállása a tulajdonos hozzájárulása nélkül is megállapítható.

[5] A későbbi felperes fellebbezett az elsőfokú közigazgatási határozat ellen; a másodfokú vízügyi hatóság, a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság azonban 35000/8278-1/2016. ált. számú, 2016. augusztus 2-án kelt határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A másodfokú határozat indokolása szerint a Vksztv. 80. §-a azt a helyzetet orvosolja, amikor közcélú vízilétesítmény engedélyezésével egyidejűleg vízvezetési szolgalmi jog alapítására nem kerül sor, vagy e jog alapítása már nem bizonyítható. Mivel jelen esetben sem a vízilétesítmény létesítésével egyidejűleg, sem azt követően nem került sor vízvezetési szolgalom alapítására, és a vezeték magántulajdonú ingatlan alatt húzódik, ezért a szolgalmi jog utólagos rendezése elkerülhetetlen, e tekintetben a vízügyi hatóságnak mérlegelési jogköre nincs. A hatóság azt sem vehette figyelembe, hogy a szolgalmi jog alapítása, vagyis a szolgalmi jog megállapítása milyen hatással lesz az érintett ingatlanok értékére vagy használhatóságára. Mivel továbbá a Vksztv. 80. § (3) bekezdése egyértelműen kimondja, hogy ilyen esetben kártalanítási igény nem érvényesíthető, ezért az elsőfokú hatóság azzal sem követett el jogsértést, hogy ilyen kártalanításról nem rendelkezett.

[6] 3. Az ingatlan tulajdonosa – jogi képviselője útján – a jogerős közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt pert indított a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon; keresetlevelében arra hivatkozva kérte annak hatályon kívül helyezését, hogy a Főigazgatóság nem vette figyelembe a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 20. § (1) bekezdését, mely szerint: „Az ingatlan tulajdonosa (használója) köteles tűrni, hogy a vízügyi hatóság határozata alapján a közcélú vízilétesítményt az ingatlanán elhelyezzék és üzemeltessék, illetve az ehhez szükséges vízimunkákat elvégezzék, feltéve, ha az ingatlan rendeltetésszerű használatát nem zárja ki (vízvezetési szolgalmi jog)." Ugyanezen § (4) bekezdése pedig a következőképpen rendelkezik: „Az ingatlan tulajdonosát (használóját) az (1), (3) és (3a) bekezdés szerinti korlátozás mértékének megfelelő kártalanítás illeti meg. Ha a korlátozás következtében az ingatlan használata, az ingatlannal kapcsolatos jog vagy foglalkozás gyakorlása lehetetlenné, illetve számottevően költségessé válik, a tulajdonos az ingatlan kisajátítását kérheti." Mivel a felperes szerint az ingatlanon teljes terjedelmében fut végig a városi vízvezeték, mely az 1443 m^2-es ingatlanból 511 m^2-t érint, vagyis az ingatlan több mint egyharmadát, mégpedig az ingatlan közepén, így az rendeltetésszerű használatra alkalmatlanná vált, és ennek következtében nem is értékesíthető, azaz összességében az ingatlan ezáltal elértéktelenedett. Hivatkozott továbbá a felperes a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 50. § (1) bekezdése által szabályozott hatósági tényállás-tisztázási kötelezettség megsértésére is.

[7] 4. A Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság bírája úgy vélte, hogy az ügyben alkalmazandó jogszabályi rendelkezések közül a Vksztv. 80. § (3) bekezdése, ezen belül is annak „megállapítása, vagy annak" szövegrésze alaptörvény-ellenes, mivel az a jogállamiság elvén keresztül sérti az Alaptörvénynek a tulajdonhoz való jogot garantáló XIII. cikkét. Bár az eljáró bíró megjelölte az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését és I. cikk (3) bekezdését is, a bírói egyedi normakontroll eljárás iránti kezdeményezés indokolása lényegileg az Alaptörvény XIII. cikkének sérelmére alapul. Az eljáró bíró szerint e szövegrész kihagyása esetén a 80. § (3) bekezdésének szövege alkotmányossá tehető, mivel ezáltal a korábban már megállapított, tehát az érintettek által ismert vízvezetési szolgalmi jog puszta utólagos ingatlan-nyilvántartási bejegyzése esetén továbbra sem lehetne kártalanítási igénnyel fellépni, arra is tekintettel, hogy a szolgalmi jog alapításakor – a bejegyzés elmaradása ellenére – az érintett kaphatott már kártalanítást; ám az érintettek által értelemszerűen meg nem ismerhető, mert addig nem létező szolgalmi jog alapítása (megállapítása) esetén a bíróság mérlegelésére lenne bízva, hogy a szolgalmi jog alapítása okozott-e kárt a tulajdonosnak, és ha igen, mekkorát. Ennek hiányában, vagyis az érintett szövegrész változatlan fenntartásával sérül mindazok tulajdonhoz való Alaptörvényben biztosított joga, akiknek a tulajdonhoz való polgári jog részjogosítványait (birtoklás, használat, hasznok szedése) a szolgalom korlátozza, illetve akiknek emiatt az ingatlanjuk forgalmi értéke csökken.

[8] A bíró szerint az érintett szövegrész alapján jelen esetben is alaptörvény-ellenes helyzet keletkezett és áll fenn, mivel a Vksztv. 80. § (3) bekezdésének most hatályos szövege a konkrét felperes tulajdonos tulajdonhoz való jogát korlátozza azáltal, hogy a megállapított szolgalmi jog által biztosított vízvezeték nyomvonalának nagysága és elhelyezkedése az ingatlan rendeltetésszerű használatát kizárja. A bíróság szerint „a közérdekű szolgalom utólagos megállapításának szükségessége, egy korábbi rendezetlen jogi helyzet okán nem vitatható el. Azonban [a] Vksztv. 80. § (3) bekezdésében foglalt azon rendelkezés, miszerint utólagos vízvezetési szolgalom megállapítása esetén a tulajdonos nem élhet kártalanítás iránti igényével, sérti – a jogállamiság elvén keresztül – a tulajdonhoz való jogot. Az utólagos megállapítással a hatóság egy jogot konstituált. A bíróság megítélése szerint egy magánfél tulajdonjog gyakorlásának teljességéhez fűződő jogát – kártalanítás nélkül – nem korlátozhatja az állam." Ennek alátámasztására a bíróság több korábbi alkotmánybírósági határozatra is hivatkozik; így hivatkozik a 3125/2015. (VII. 9.) AB határozatra és a 34/2015. (XII. 9.) AB határozatra is.

[9] A közigazgatási és munkaügyi bíróság bírája szerint a tulajdonos az ingatlanának egy része tekintetében tulajdonosi részjogosítványait nem gyakorolhatja, mert tulajdonhoz való jogát korlátozza egy másik dologi hatályú jogosultság, a szolgalmi jog gyakorlása. Valójában ezért a Vksztv. 80. § (3) bekezdése jelen ügyben mégiscsak keletkeztet többletkötelezettséget, mégpedig a tulajdonos, azaz a szolgalmi jog kötelezettje oldalán, akinek a szolgalmi jog megállapítása miatt a védősávra immáron figyelemmel kell lennie, oda nem tervezhet és építhet épületet, beruházásokat ezen az 511 m^2-nyi területen nem valósíthat meg, és a védősávot mindig megközelíthetően kell tartania. A 34/2015. (XII. 9.) AB határozat kapcsán kiemeli a bíróság, hogy abban egy lényegileg hasonló jogi helyzettel jellemezhető ügy kapcsán az Alkotmánybíróság azt mondta ki, hogy alaptörvény-ellenes a bányászatról szóló törvény azon rendelkezése, miszerint a földgázvezeték-üzemeltetési szolgalmi jog utólagos megállapítása esetén kártalanítási igény nem érvényesíthető (miközben a korábban alapított, de addig be nem jegyzett szolgalmi jog utólagos bejegyzése esetén a kártalanítási igény kizártsága már nem alaptörvény-ellenes).

[10] Emellett utal az eljáró bíró arra is, hogy a szolgalom utólagos alapítására vonatkozó, a Vksztv. 80. § (3) bekezdésében szereplő rendelkezés nincs összhangban a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény már ismertetett 20. § (1) és (4) bekezdésével, továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 5:164. §-ának (1) és (2) bekezdésével sem, melyek szerint „[i]ngatlanra közérdekből, a jogszabályban feljogosított személyek javára – hatóság határozatával – szolgalmat vagy más használati jogot lehet alapítani. A használati jog alapításáért a korlátozás mértékének megfelelő kártalanítás jár.", illetve „[a] használati jog alapításából eredő károkat a kisajátítási kártalanításra vonatkozó szabályok szerint kell megtéríteni."

[11] Mindezek okán a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság kezdeményezte az Alkotmánybíróságnál a Vksztv. 80. § (3) bekezdés „megállapítása, vagy annak" szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, valamint e szövegrész alkalmazásának az előtte folyamatban levő, 7.K.27.025/2017/15. számú ügyben történő kizárását.

II.

[12] 1. Az Alaptörvénynek az indítványban hivatkozott rendelkezései:
„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam."

„I. cikk (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható."

„XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár."

„XIII. cikk (2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet."

[13] 2. A 2011. évi CCIX. törvény indítvány által érintett rendelkezése:

„80. § (3) A vízvezetési szolgalmi jog megállapítása, vagy annak utólagos bejegyzése az ingatlannal kapcsolatban többletjogokat és -kötelezettségeket nem keletkeztethet, így nem teremt jogalapot kártalanítási igény érvényesítésére sem."

III.

[14] Az indítvány megalapozott.

[15] 1. Az Alkotmánybíróság a tulajdonhoz való jog lényegi megítélésével kapcsolatban töretlen gyakorlattal rendelkezik. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatos, számos határozatában megfogalmazott, többek között a 20/2014. (VII. 3.) AB határozatban is megerősített megállapítása szerint „[a]z alkotmányi tulajdonvédelem köre és módja nem szükségképpen követi a polgári jogi fogalmakat. A szükséges és arányos korlátozásnak, illetve a tulajdonjog lényeges tartalmának ugyanis nincs polgári jogi megfelelője. A tulajdonjog részjogosítványai […] nem azonosíthatók a tulajdonhoz való jog alkotmányi védelmet élvező lényeges tartalmával. […] Az alapjogként védett tulajdon tartalmát a mindenkori (alkotmányos) közjogi és magánjogi korlátokkal együtt kell érteni. Az alkotmányos tulajdonvédelem terjedelme mindig konkrét; függ a tulajdon alanyától, tárgyától és funkciójától, illetve a korlátozás módjától is. […] Az alapjogi tulajdonvédelem sajátosságai miatt az állami beavatkozás alkotmányossága megítélésének súlypontja, az alkotmánybírósági értékelés voltaképpeni tere a cél és az eszköz, a közérdek és a tulajdonkorlátozás arányosságának megítélése lett. Az alapjog-korlátozás szükségessége, illetve elkerülhetetlensége vizsgálatánál itt eleve figyelembe kell venni, hogy az Alkotmány a kisajátításhoz csupán a közérdeket kívánja meg, azaz, ha az értékgarancia érvényesül, ennél szigorúbb szükségesség nem alkotmányos követelmény. […] A közérdek és a tulajdonkorlátozás arányossága vizsgálatánál viszont az Alkotmánybíróság általában is meghatározhatja azokat az ismérveket, amelyek a beavatkozás alkotmányosságát eldöntik. […] Aránytalannak tekinti például az Alkotmánybíróság a tulajdonkorlátozást, ha annak időtartama nem kiszámítható. […] Más esetekben a tulajdonkorlátozás arányosságához szükséges lehet a kártalanítás" {20/2014. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [154]}. A tulajdonjogot korlátozó jogszabályi rendelkezések Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata esetében azt kell „megvizsgálnia az Alkotmánybíróságnak, hogy amennyiben azok a tulajdonhoz való jog korlátozását valósítják meg, akkor e korlátozásra – az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében írtaknak megfelelően – más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, illetve a közérdek védelme érdekében került-e sor, s a korlátozás arányossága megállapítható-e" {20/2014. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [156]}.

[16] Mindez jelen ügy kapcsán is azt jelenti, hogy a tulajdon védelmére vonatkozik az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében szabályozott alapjog-korlátozási (-mérlegelési) teszt, az ún. szükségességi-arányossági teszt, ám a tulajdonhoz való jog esetében a szükségesség mércéje a puszta közérdekűséghez igazodik: amennyiben a tulajdon korlátozása közérdekű célból történik, úgy e korlátozást pusztán ennek okán szükségesnek kell tekinteni. A szükséges tulajdonkorlátozásnak is arányosnak kell azonban lennie, mely kisajátítás, illetve tényleges hatásaiban a kisajátításhoz hasonló más korlátozások, különösen a polgári jogi tulajdon egyes részjogosítványainak (birtoklás, használat és hasznok szedése, rendelkezés) jogszabályi korlátozása esetében a korlátozással arányos kártalanítás biztosításának kötelezettségét rója a jogalkotóra. Kisajátítás esetén, vagy a polgári jogi tulajdonjog részjogosítványainak jelentős mértékű korlátozásával járó más esetekben tehát az állaggarancia helyébe az értékgarancia lép, amely nem más, mint az értékcsökkenésnek megfelelő mértékű kártalanítás.

[17] Mindebből az következik, hogy alkotmányosan a tulajdonos tulajdonosi pozícióját hátrányosabbá tevő, a tulajdonos számára tényleges, pénzben is kifejezhető hátrányt okozó jogszabályi előírások esetén a jogalkotó biztosítani köteles az értékgaranciát, vagyis a korlátozással arányos kártalanítást köteles előírni. A jelen ügyben vizsgált rendelkezés nemhogy nem ír elő ilyen kártalanítási kötelezettséget, hanem kifejezetten megtiltja azt, és ezzel alkotmányos indok nélkül okoz kárt a tulajdonosnak.

[18] 2. A jelen ügyben felvetődő alkotmányos kérdéshez jellegében hasonló kérdésben az Alkotmánybíróság korábban már döntött. A 34/2015. (XII. 9.) AB határozatban az Alkotmánybíróságnak azt kellett megítélnie, vajon alkotmányos-e a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Bnytv.) 50/D. § akkor hatályos (3) bekezdésének az a rendelkezése, mely a földgáz-szállítóvezeték üzemeltetésére vonatkozó bányaszolgalmi jog utólagos megállapítása (tehát a vezeték létesítését követően létesített szolgalmi jog) esetén a kártalanítási igény érvényesítését expressis verbis kizárta. A Bnytv. az erre vonatkozó szabályozást a jelen ügyben vizsgált Vksztv.-beli rendelkezésekhez hasonló módon tartalmazta: e rendelkezésekkel egy módosító törvény utólag egészítette ki a Bnytv. eredeti rendelkezéseit, éppen úgy, ahogyan az a Vksztv. vizsgált szabályozása kapcsán is történt; továbbá e rendelkezések mindkét törvény esetében az átmeneti rendelkezések között kaptak helyet. A szabályozás alkotmányos szempontból lényeges tartalma is a Vksztv. 80. §-ához hasonló volt. A Bnytv. 50/D. § (1) bekezdése szerint: „2004. január 1-je előtt idegen ingatlanon megépült és üzembe helyezett, az 50/C. § szabályozási körén kívüli, a törvény hatálya alá tartozó létesítmények tekintetében, amennyiben azok üzemeltetésére a szolgalmi jog alapítását követően, annak az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzése nem történt meg, a bejegyzésre a bányafelügyelet által kiadott jogerős és végrehajtható használatbavételi engedély alapján kerülhet sor. Amennyiben a szolgalmi jog nem az egész földrészletet érinti, akkor a határozathoz mellékelni kell az ingatlan érintett részét ábrázoló, az ingatlanügyi hatóság által záradékolt változási vázrajzot is." Ugyanez a § (2) bekezdése szerint: „2004. január 1-je előtt idegen ingatlanon megépült és üzembe helyezett, az 50/C. § szabályozási körén kívüli, a törvény hatálya alá tartozó létesítmények tekintetében, amennyiben azok üzemeltetésére a szolgalmi jog alapítása nem történt meg, vagy az (1) bekezdésben meghatározott használatbavételi engedély nem lelhető fel, a fővárosi és megyei kormányhivatal az érintett létesítmények tekintetében a bányavállalkozó 2016. december 31. napjáig benyújtott kérelmére szolgalmi jogot állapít meg. A jogerős és végrehajtható határozattal a fővárosi és megyei kormányhivatal megkeresi az ingatlanügyi hatóságot a szolgalmi jog ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése iránt." Végül a (3) bekezdés a jogkövetkezményekről a következőket mondta ki: „A szolgalmi jog (1) bekezdés szerinti utólagos bejegyzése, illetve a (2) bekezdés szerinti megállapítása az ingatlannal kapcsolatban többlet jogokat és kötelezettségeket nem keletkeztethet, így nem teremt jogalapot kártalanítási igény érvényesítésére sem."

[19] A Bnytv. 50/D. § (3) bekezdése tehát a földgáz-vezeték üzemeltetésére vonatkozó bányaszolgalmi jog esetében hasonló szabályozást tartalmazott, mint a Vksztv. a vízvezetési szolgalmi jog esetében: mind a szolgalom utólagos megállapítása, mind a korábban már megállapított szolgalom utólagos bejegyzése esetére kizárta a szolgalommal érintett ingatlan tulajdonosának (birtokosának) azon jogát, hogy kártalanítást kapjon. Az Alkotmánybíróság 34/2015. (XII. 9.) AB határozatában megállapította, hogy a szolgalmi jog utólagos bejegyzése esetén nem alaptörvény-ellenes a kártalanítási igény érvényesítésének törvényi tilalma, ez esetben ugyanis a szolgalmi jogot már korábban megállapították, az tehát létezett és arról az ingatlan tulajdonosai tudhattak, illetve azért korábban (a szolgalom létesítésekor) már kaphatott az akkori tulajdonos kártalanítást, csak a szolgalom bejegyzése, azaz annak ingatlan-nyilvántartásban való feltüntetése maradt el: „Ez esetben ugyanis nem tekinthető aránytalan tulajdonkorlátozásnak, ha a már régóta fennálló korlátozás esetében a jogalkotó nem teremti meg ismételten a kártalanítás lehetőségét" {34/2015. (XII. 9.) AB határozat, Indokolás [56]}.

[20] Az előbbitől eltérő megítélés alá esett ugyanakkor a Bnytv. 50/D. § (3) bekezdésének azon fordulata, mely a szolgalom utólagos megállapítása, tehát a szolgalmi jog létesítése esetére is kizárja a kártalanítást. Ebben az esetben ugyanis még jogerős és végrehajtható használatbavételi engedély sincs, így a „jogalkotó egy megdönthetetlen törvényi vélelmet állít fel, amely teljesen elzárja az ingatlan tulajdonosát a szolgalmi jog alapítása alapján a kártalanítási igény érvényesítésétől." {34/2015. (XII. 9.) AB határozat, Indokolás [54]} „Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az a tulajdonkorlátozás, amely a tulajdonos jogi autonómiáját annak beleegyezése nélkül egyoldalúan úgy korlátozza, hogy az a kártalanítási igény érvényesítésére vonatkozó jogalap keletkezését kifejezetten megtiltja, aránytalanul tulajdonkorlátozó. Nincs (nem lelhető fel) ugyanis semmiféle indoka annak, hogy a vizsgált norma célja miért kívánja meg kényszerítően az ilyen mértékű – teljes – tilalmat, s az miért nem érhető el kevésbé alapjog-korlátozó módon, figyelemmel arra, hogy a jogalkotó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb – legkevésbé korlátozó – eszközt alkalmazni. Ezért […] nem felel meg az alkotmányos tulajdonkorlátozás arányossági mércéjének a Bnytv. 50/D. § (3) bekezdésének az a rendelkezése, amely az ingatlan tulajdonosának tulajdonát oly módon korlátozza, terheli meg egyoldalúan, hogy az semmiféle értékgaranciával nem párosul. Ezért az Alkotmánybíróság az ingatlan tulajdonosának kártalanítási igényére vonatkozó kifejezett tiltást tartalmazó törvényi rendelkezést alaptörvény-ellenesnek minősítette […]. Felhívja a figyelmet azonban az Alkotmánybíróság arra, hogy ez a kártalanítási igény nem szolgál jogcímül kétszeres kártalanítási igény érvényesítésére, azaz a vezetékesnek bírósági eljárás keretében lehetősége van bizonyítania,

hogy a szolgalmi jog alapítására figyelemmel keletkezett kártalanítást az ingatlanra nézve valamelyik (akár a korábbi) tulajdonos már érvényesítette, ugyanis ez esetben kártalanítás a szolgalmi jog alapítása alapján a tulajdonosnak kétszeresen nem jár" {34/2015. (XII. 9.) AB határozat, Indokolás [55]}.

[21] 3. A Vksztv. a Bnytv. alaptörvény-ellenesnek ítélt szabályozásához hasonló szabályozást tartalmaz, csak nem a bányaszolgalom, hanem a vízvezetési szolgalom utólagos megállapítására, illetve utólagos bejegyzésére vonatkozólag. Az Alkotmánybíróság, korábbi gyakorlatát fenntartva, jelen ügyben is úgy ítélte meg, hogy az alkotmányos tulajdonjog értékgarancia biztosítása nélküli korlátozása alaptörvény-ellenes, mert a jogalkotó a közérdekű cél által indokolható, szükséges korlátozást nem a legkevésbé korlátozó módon valósította meg. Ugyan nem alaptörvény-ellenes tehát a Vksztv. 80. § (3) bekezdésének azon fordulata, mely a korábban már megállapított vízvezetési szolgalmi jog puszta utólagos bejegyzése esetére kizárja a kártalanítási igény érvényesítését; ám alaptörvény-ellenes az a fordulat, mely ugyanezen igény érvényesítését a vízvezetési szolgalmi jog megállapítása, tehát az addig nem létezett szolgalom alapítása esetére is kizárja.

[22] Az ingatlantulajdonnak más személyek javára történő használati joggal, így akár szolgalommal való megterhelése a polgári jogi tulajdonjog egyes részjogosítványai gyakorolhatóságának lehetőségét csökkenti, mellyel a tulajdonost, illetve az ingatlan mindenkori birtokosát korlátozza a tulajdon tárgyának élvezetében. A vízvezetési szolgalom alapítása azzal jár, hogy az addig korlátlanul gyakorolható birtoklás, illetve használat és hasznok szedése korlátozásra kerül, így például a védősávban csak olyan tevékenység végezhető, amely a vízvezeték megközelítését és az azzal kapcsolatos munkák végzését (például csőtörés elhárítását, az elavult vezeték cseréjét) nem zárja ki és nem korlátozza. Erre a védősávra épület sem emelhető, fák sem telepíthetők, és egyéb, a védősávon való tevékenységet akadályozó más tevékenység sem végezhető, mely mindaddig végezhető volt, ameddig a szolgalmi jog megállapítása (annak alapítása) meg nem történt. E korlátozások miatt a szolgalmi jog alapítását követően az ingatlan forgalmi értéke is csökken, hiszen e tevékenységeket egy esetleges új tulajdonos sem végezheti, vagyis az ingatlan a szolgalmi jog alapítása előtti (tehermentes) állapothoz képest kisebb forgalmi értékkel rendelkezik.

[23] Mindaddig, amíg a szolgalmi jog alapítása nem történik meg, az ingatlan mindenkori tulajdonosa (egyéb korlátozások híján) a tulajdon teljességét élvezheti; azt követően azonban a mindenkori tulajdonos használati joga korlátozott, azaz egy új potenciális tulajdonos is ezen korlátozások fényében dönt az ingatlan megvételéről, illetve az ingatlanért fizetendő összegről, mely biztosan alacsonyabb lesz, mint egy tehermentes ingatlanért fizetendő vételár.

[24] A szolgalmi jog utólagos megállapítása azt is jelenti, hogy az ingatlan tulajdonosa (birtokosa) feltehetőleg nem volt, nem lehetett tudatában annak, hogy tulajdona alatt olyan létesítmény húzódik, amely más javára használati jogot (jelen esetben szolgalmi jogot) eredményez arra az esetre, amennyiben a tényleges helyzetnek megfelelő jogi helyzet utólagos megállapítására: a szolgalom alapítására sor kerül. Ilyen esetben az ingatlan tulajdonosa feltehetőleg abban a hiszemben van, és korábban is abban a hiszemben tett szert az ingatlanra, hogy az tehermentes. A bíróság által indítványozott szövegrész megsemmisítése ugyanakkor nem zárja ki azt, hogy a szolgalom jogosultja bizonyítsa ennek ellenkezőjét, vagyis hogy a tulajdonos – annak ellenére, hogy a szolgalom megállapítására még nem került sor – a konkrét esetben tisztában volt a tényleges helyzettel (a földben húzódó vízvezeték létével), ezáltal azzal, hogy a vízvezeték léte miatt a jövőben a korábban valamilyen okból elmaradt szolgalomalapításra sor fog kerülni. E szövegrész megsemmisítése tehát lehetővé teszi az eljáró bíróság számára annak vizsgálatát, hogy a szolgalmi jog kötelezettje (az ingatlan tulajdonosa, illetve birtokosa) tudott-e a tényleges helyzetről; azonban ha a szolgalom jogosultja nem bizonyítja, hogy a kötelezett tudott a vízvezeték létéről, úgy a szövegrész megsemmisítésével megnyílik a lehetősége annak, hogy a polgári jogi tulajdonjog egyes részjogosítványainak gyakorlásában a szolgalom léte által ténylegesen korlátozott, vagyis kárt szenvedő személy alkotmányjogi tulajdonvédelemben részesüljön, vagyis számára a bíróság az alkotmányos értékgarancia követelményét biztosíthassa. Ezáltal annak vizsgálata, hogy egy-egy konkrét esetben sérült-e a tulajdonhoz való alaptörvényben biztosított jogból fakadó értékgarancia követelménye (azaz a szolgalom alapításával szenvedett-e anyagilag kifejezhető kárt a tulajdonos), illetve ha sérült, akkor milyen mértékben, az egyedi ügyekben eljáró bírókra van bízva; az Alkotmánybíróság jelen határozata tehát azt az alaptörvény-ellenes helyzetet szünteti meg, hogy a tulajdoni korlátozásért semmiféle esetben sem (tényleges hátrány elszenvedése esetén sem) jár kártalanítás.

[25] 4. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 80. § (3) bekezdés „megállapítása, vagy annak" szövegrésze alaptörvény-ellenes, mivel sérti az Alaptörvény XIII. cikkét, ezért azt ex nunc hatállyal megsemmisítette. Ennek következtében e szövegrész a határozat közzétételét követő napon veszti hatályát.

[26] Emellett az Alkotmánybíróság az Abtv. 45. § (2) bekezdése alapján e szövegrész alkalmazásának tilalmát rendelte el a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 7.K.27.025/2017/15. szám alatt folyamatban levő ügyben. A folyamatban levő más ügyekben történő, általános alkalmazási tilalom elrendelése, a 3147/2012. (VII. 26.) AB határozat megállapításait is figyelembe véve {vö. 3147/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [30], első és második mondat} az Abtv. 45. § (4) bekezdésén alapul.

IV.

[27] Az Alkotmánybíróság e határozatának közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének első mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2017. október 3.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/1378/2017.

Az Alkotmánybíróság 24/2017. (X. 10.) AB határozata a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 34. § (3) bekezdésével kapcsolatos mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításáról, valamint a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 34. § (3) bekezdése utolsó mondata alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – dr. Pokol Béla alkotmánybíró párhuzamos indokolásával, valamint dr. Czine Ágnes, dr. Dienes-Oehm Egon, dr. Salamon László és dr. Stumpf István alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja: az Országgyűlés mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet idézett elő azáltal, hogy a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 34. § (3) bekezdése hatálybalépésével egyidejűleg nem gondoskodott olyan szabály megalkotásáról, amely a végintézkedésen alapuló tulajdonszerzés jóváhagyásának megtagadása esetére, amennyiben a törvényes öröklés rendjén az állam öröklése áll be, a végrendeleti örökös javára megváltást állapít meg.

Az Alkotmánybíróság felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotási feladatának 2017. december hó 31. napjáig tegyen eleget.

2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 34. § (3) bekezdése utolsó mondata alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

A 34. § (3) bekezdése a következő szöveggel marad hatályban:

„A mezőgazdasági igazgatási szerv azt vizsgálja, hogy az örökös szerzőképessége fennáll-e, és a végintézkedés nem eredményezi-e a tulajdonszerzési korlátozás megsértését vagy megkerülését. A mezőgazdasági igazgatási szerv a döntését közli a közjegyzővel is."

A megsemmisített rendelkezés e határozatnak a Magyar Közlönyben történő közzétételét követő napon veszti hatályát.

3. A megsemmisített rendelkezés a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 43.Pkf.634.864/2016/4. sorszámú végzésével befejezett, továbbá valamennyi, bármely bíróság előtt folyamatban lévő ugyanilyen tárgyú ügyben nem alkalmazható.

4. Az Alkotmánybíróság a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 5. § 7. pontja, 10. § (2) bekezdése, valamint 34. § (1) és (3) bekezdése első két mondata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

Indokolás

I.

[1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdése és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasz indítványt terjesztett elő. Kérte az Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi tv.) 5. § 7. pontjának, 10. § (2) bekezdésének, 34. § (1) és (3) bekezdésének alaptörvény-ellenességét, és a megjelölt jogszabályi rendelkezéseket semmisítse meg, mert azok sértik az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdését, I. cikkének (3) bekezdését, XIII. cikkének (1) és (2) bekezdését és XV. cikkének (1) bekezdését.

[2] 1.1. Az örökhagyó 2015. október 2-án elhunyt. Három évvel korábban, 2012. október 6-án végrendeletet készített. A közjegyző által is megállapítottan alakilag kifogástalan írásbeli magánvégrendeletében az indítványozót tette meg örököséül három külterületi szántó művelési ágú föld-ingatlan tekintetében. Az örökhagyó mind a három ingatlant kárpótlási árverésen eredeti jogosultként szerezte. Az ő meghatalmazottjaként az indítványozó járt el az árveréseken, amelyeken az indítványozó eredeti jogosultként és édesanyja képviseletében is részt vett. Az örökhagyó a birtokába kapott földjeinek művelése és rendben tartása kapcsán is az indítványozó segítségét vette igénybe. Az örökhagyónak családja, rokonai, élő hozzátartozói nem voltak, vagyonát néhai harmadik férjének unokahúgára, illetve az indítványozóra hagyta. Az indítványozó közgazdasági technikum mezőgazdasági tagozatán végzett. Négy féléven át tanult mezőgazdasági ismereteket, mezőgazdasági üzemi tervezésre jogosító végzettséget szerzett. 1958 óta rendelkezik körülbelül egy hektárnyi földtulajdonnal, amelynek művelésében családtagjaival együtt évtizedeken keresztül részt vett, a kárpótlás során szerzett négy és fél hektár földet is művelte. Őstermelőként folyamatosan másfél éves jogviszonnyal rendelkezik.

[3] A 2012. október 6-án érvényesen létrejött végrendelet végrehajtása, az örökhagyó rendelkezésének megvalósulása a három föld-ingatlan tulajdonjogának az indítványozó számára való átadása meghiúsult. A közjegyző – a Földforgalmi tv. 34. § (1) bekezdésén alapuló – megkeresésére a Kormányhivatal határozatával megtagadta az arról szóló hatósági bizonyítvány kiadását, hogy az indítványozó földművesnek minősül, megállapította azt is, hogy az indítványozó tulajdonában már jelenleg is 1 hektárt meghaladó, 4 ha 8694 m^2 föld van. A közjegyző hagyatékátadó végzése a Földforgalmi tv. 34. §-ára hivatkozva a végrendelet indítványozó javára szóló rendelkezését érvénytelennek tekintette, a föld-ingatlanok tulajdonjogát törvényes öröklés címén a Magyar Államnak adta át. A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 43.Pkf.634.864/2016/4. számú végzése a közjegyző végzését helybenhagyta.

[4] 1.2. Az indítvány az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdését, I. cikkének (3) bekezdését, XIII. cikkének (1) és (2) bekezdését és XV. cikkének (1) bekezdését hívja fel megsértett szabályokként. Az indítványozó szerint az Alaptörvényben a tulajdonhoz és az örökléshez biztosított joga sérült amiatt, hogy a 2012. október 6-án érvényesen létrejött végrendelet végrehajtása, az örökhagyó rendelkezésének megvalósulása, három földingatlan

tulajdonjogának a részére való átadása meghiúsult, mert a hagyatékátadó végzés a Földforgalmi tv. 34. §-ára hivatkozva a végrendelet indítványozó javára szóló rendelkezését érvénytelennek tekintette, a föld-ingatlanok tulajdonjogát a Magyar Államnak adta át.

A Földforgalmi tv. megjelölt rendelkezései ezeket az Alaptörvényben biztosított jogokat korlátozzák. Az Alaptörvény I. cikkének (3) bekezdése határozza meg azokat az alkotmányos alapelveket, amelyek meghatározzák, hogy milyen feltételekkel és milyen módon lehet alapvető jogokat korlátozni: „Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Az alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható."

[5] a) A Földforgalmi tv. megjelölt rendelkezései az 5. § 7. pontjában meghatározott feltételeknek meg nem felelő, azaz földművesnek nem minősülő személyeknek a tulajdonhoz és az örökléshez fűződő jogát korlátozzák, anélkül, hogy más alapvető jog vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében erre ilyen mértékben feltétlenül szükség lett volna. A törvény ilyen más alapvető jogokra vagy alkotmányos értékre nem is hivatkozott. A sérelmezett jogszabályi rendelkezések nemcsak a tulajdonnal nem rendelkezők tulajdonszerzési jogait korlátozzák, hanem a földművesnek nem minősülő földtulajdonosok tulajdonnal való rendelkezési jogát is. Az ő földtulajdon szerzési jogukat a törvény megszüntette. Sem széttagolt birtokaik egyesítésére, sem földcserére, sem közös tulajdon megszüntetésére nincs lehetőségük, nem szerezhetik meg tulajdonostársuk tulajdoni hányadát sem. A kárpótolt földtulajdonosokat ez a tulajdonszerzési korlátozás megfosztja attól a korábban biztosított joguktól, hogy széttagolt, gazdaságosan nem hasznosítható birtokukat életképes, mezőgazdasági termelésre alkalmas földbirtokká alakítsák, megszüntetve a nem kívánatos birtokelaprózódást. A diszkriminatív korlátozást az is súlyosbítja, hogy a Földforgalmi tv. 17. §-ában megfogalmazott, a szerzési korlátozás alól kivételt biztosító rendelkezések csak a földművesekre vonatkoznak, a földművesnek nem minősülő földtulajdonosokra viszont nem.

[6] b) A Földforgalmi tv. sérelmezett tulajdonszerzési korlátozása nem konkrét ingatlanra nézve, hanem a tulajdonszerzéssel létrejövő birtok területnagysága alapján állapít meg felső korlátot, miközben a már tulajdonban lévő föld mértékét nem korlátozza. Ugyanakkor, aki földművesként szerzett földet, néhány év múlva földműves státuszának megszűnése után is megtarthatja földtulajdonát. A földműves státusz hiánya vagy megléte egy ember élete során többször változhat, nem örök, hanem változékony élethelyzet, instabil kategória. A tulajdont tartós kategóriaként megszerzésének jogától ilyen módon elválasztani irracionális, és sérti a jogbiztonság elvét.

[7] c) A földműves státusz feltételeit önkényesen, irracionálisan határozták meg. A földművesnek a törvény végrehajtási rendeletében felsorolt mezőgazdasági vagy erdőgazdasági képzettséggel kell rendelkeznie. A rendelet listájában nem feltüntetett végzettségeket nem fogadják el, ugyanakkor olyan végzettségek is elfogadhatóak, amelyeknek semmi közük a gazdálkodó konkrét tevékenységéhez. Például méhész végzettséggel lehet kertészetet működtetni vagy szarvasmarhát tenyészteni.

[8] Ilyen képzettség hiányában földműves lehet, aki legalább három éve mező- vagy erdőgazdasági tevékenységet, illetve kiegészítő tevékenységet folytat saját nevében és saját kockázatára folyamatosan Magyarországon. Ez a szabályozás indokolatlanul merev, hiszen aki akár évtizedeken keresztül végzett ilyen tevékenységet, de az utóbbi három évben tevékenységét bármilyen okból megszakította, nem felel meg a feltételeknek. Az adott tevékenységben való jártasság megállapításához, érthetetlen, hogy miért szükséges három év folyamatos (megszakítás nélküli) tevékenység, és miért kell azt saját nevében és saját kockázatára végezni az adott személynek. Egy néhány hét alatt elvégezhető, valódi ismereteket nem nyújtó kb. 400 ezer forintba kerülő tanfolyam viszont elég a „földműves" státuszhoz. Az elfogadott végzettségeket egy végrehajtási rendelet sorolja fel, tehát azt a szabályozást, amely meghatározza, hogy ki az, akinek földszerzési jogosultsága egy hektárig, és ki az, akinek háromszáz hektárig terjed, nem törvény határozza meg. Ez is sérti az Alaptörvény I. cikkének (3) bekezdését.

[9] d) A mezőgazdasági jártasságot az Európai Unió néhány országában a mezőgazdasági üzem, a farmgazdaság átvételéhez feltételként határozzák meg, de nem a földtulajdon megszerzésének feltételeként. A korlátozások célja az egységként használható birtok, mezőgazdasági üzem megosztásának, a birtokelaprózódásnak a megakadályozása. A több örökös által megszerzett birtokot közösen kell használni vagy egy bérlő használatába adni. Több örökös esetén előfordul, hogy egyikük szerzi meg a birtokot, de a többi örököst a hagyaték más tárgyaiból vagy pénzzel kell kielégíteni. Nincs arra példa, hogy törvényes örökös hiányában a végrendeleti öröklést korlátoznák. A magyar szabályozás egyedülállóan merev és önkényes.

[10] e) A Földforgalmi tv. bevezető részében meghatározott célok között nem szerepel alapvető alkotmányos jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme, amelyre a tulajdonhoz, illetve az örökléshez való jog korlátozását alapozta volna a törvény. A törvény által elérni kívánt célok közül a fenntartható földhasználat előmozdítása vagy a birtokelaprózódás káros következményeinek kiküszöbölése nem feltétlenül érhető el ezekkel

a korlátozásokkal, sőt azok számos esetben a meghatározott célok elérését megnehezítik vagy a megjelölt célokkal ellentétes következményekkel járnak. A földművesek és a földművesnek nem minősülő személyek között háromszázszoros megkülönböztetés súlyosan aránytalan. Az 1945-ös földreform például kétszeres különbséget tartott indokoltnak a földjüket maguk művelő földtulajdonosok javára. A birtokmaximum 1200, illetve 1800 hektáros mértéke európai összehasonlításban rendkívül magas, de számos országban még a tulajdonmaximum is lényegesen alacsonyabb a magyar szabályozásnál, ötven, száz vagy százötven hektár. A fentiekre tekintettel nem lehet megállapítani, hogy a tulajdonhoz, illetve az örökléshez való jog sérelmezett korlátozása az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tatásával történt volna.

[11] f) A spekulatív célú földfelhalmozás megakadályozása, a földtulajdonosok önfoglalkoztatása és a falvak népességmegtartó képességének elősegítése ezekkel a nem diszkriminatív eszközökkel inkább elérhető lett volna, mint a jelenlegi tényleges földtulajdonosok százezreinek indokolatlanul súlyos, aránytalan, alapvető joguk lényeges tartalmát sem tiszteletben tartó jogkorlátozása.

[12] g) A tulajdonjog tartalmát kitevő egyik legalapvetőbb részjogosítvány a rendelkezési jog. Az öröklési jog alapjogként magában foglalja az aktív és a passzív öröklési jogot. Az aktív öröklési jog tartalmazza a tulajdonjog részjogosítványát, a rendelkezési jogot, az örökhagyó jogát arra, hogy vagyonával halála esetére rendelkezzen. A passzív öröklési jog az öröklés jogcímén történő tulajdonszerzés alanyi jogát jelenti. A Földforgalmi tv. 34. § (1) és (3) bekezdése mind az örökhagyó rendelkezési jogát, mind a jogszabály alapján földművesnek nem minősülő végrendeleti örökös örökléssel történő tulajdonszerzéshez fűződő alapjogát korlátozza. Az alapvető jogok korlátozásának az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében meghatározott feltételei az örökléshez való jog korlátozásánál sem állnak fenn. A Földforgalmi tv.-nek az örökléshez való jogot korlátozó rendelkezései sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében meghatározott rendelkezését, miszerint: „Magyarország független demokratikus jogállam." A jogállamiság fontos alkotóeleme a jogbiztonság, amely megköveteli, hogy a jogalanyok magatartásukat a jog előírásaihoz tudják igazítani, a jogszabályok a kihirdetésüket megelőző időre nézve ne állapítsanak meg kötelezettséget, illetőleg valamely jogszerű magatartást visszamenőleg ne minősítsenek jogellenesnek. Az írásbeli végrendelet tipikusan olyan jogintézmény, amelyben a végintézkedő személy halálát évekkel megelőzően kíván vagyonáról rendelkezni, annak tudatában, hogy halála időpontja nem látható előre, sőt az is lehetséges, hogy élete utolsó éveiben nem lesz olyan egészségi állapotban, hogy vagyoni ügyeit elrendezhesse. Ha egy keletkezésének időpontjában érvényes végintézkedést, amelynek rendelkezése nem ütközött hatályos tulajdonszerzési korlátozásba, később megalkotott jogszabály érvénytelennek minősít, az sérti a jogbiztonság követelményét. Ha egy érvényesen létrejött végintézkedés megvalósulását és az örökösként megnevezett személy tulajdonszerzését egy később kihirdetett jogszabálynak az Alaptörvénnyel összhangban levő rendelkezése akadályozza meg, akkor sem mellőzhető az elszenvedett veszteségért a kártalanítás. Amennyiben az ilyen hagyatékot az állam szerzi meg, az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésében megfogalmazott, a kisajátításra vonatkozó szabályoknak kell érvényesülniük. A kártalanítás szabályozásának mellőzése szintén az alaptörvény rendelkezésébe ütközik.

II.

[13] 1. Az Alaptörvénynek az indítvánnyal érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam."

„I. cikk (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható."

„XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet."

„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő."

[14] 2. A Földforgalmi tv. érintett rendelkezései:

„5. § E törvény alkalmazásában […]

7. *földműves:* Magyarországon nyilvántartásba vett belföldi természetes személy, illetve tagállami állampolgár, aki e törvény végrehajtására kiadott rendeletben meghatározott mezőgazdasági vagy erdészeti szakirányú képzettséggel rendelkezik vagy ennek hiányában igazoltan legalább 3 éve

a) mező-, erdőgazdasági tevékenységet, illetve kiegészítő tevékenységet saját nevében és saját kockázatára folyamatosan Magyarországon folytat, és ebből igazoltan árbevétele származott, vagy az árbevétel azért maradt el, mert a megvalósult mező- vagy erdőgazdasági beruházás még nem hasznosulhatott, vagy […]"

„10. § (2) A földművesnek nem minősülő belföldi természetes személy és tagállami állampolgár – a (3) bekezdésben meghatározott személyek kivételével – akkor szerezheti meg a föld tulajdonjogát, ha a birtokában álló föld területnagysága a megszerezni kívánt föld területnagyságával együtt nem haladja meg az 1 hektárt."

„34. § (1) A föld tulajdonjogáról végintézkedéssel történő rendelkezés esetén – a hagyatéki eljárás keretében – a közjegyző küldi meg a végintézkedést a föld tulajdonjogának megszerzését illetően jóváhagyás céljából a mezőgazdasági igazgatási szervnek. A föld tulajdonjogának végintézkedéssel történő megszerzésének jóváhagyására irányuló eljárásban az eladó alatt az örökhagyót, a vevő alatt az örököst kell érteni.

[…]

(3) A mezőgazdasági igazgatási szerv azt vizsgálja, hogy az örökös szerzőképessége fennáll-e, és a végintézkedés nem eredményezi-e a tulajdonszerzési korlátozás megsértését vagy megkerülését. A mezőgazdasági igazgatási szerv a döntését közli a közjegyzővel is. Ha a mezőgazdasági igazgatási szerv megtagadja az örökös javára a tulajdonszerzés jóváhagyását, a végrendelet ezen rendelkezését érvénytelennek kell tekinteni."

III.

[15] Az alkotmányjogi panasz részben megalapozott.

[16] 1. Az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság – tanácsban eljárva – 2017. február 9-én befogadta [Abtv. 56. § (1) bekezdés]. Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekintette azt, hogy termőföld tulajdonjogának végrendeleti öröklés útján való megszerzését törvény hogyan korlátozhatja, és alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés az is, hogy új korlátozó szabály hatálybalépése hogyan érintheti a korábbi végrendelkezéseket.

[17] 2. Alkotmányjogi és öröklési jogi szempontból hasonló ügyben az 5/2016. (III. 1.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.) indokolásának [14] bekezdése megállapította: „Az indítvány megfelelt az Abtv. 29. §-ában támasztott tartalmi követelménynek: a haszonélvezeti jog korlátolt dologi jog, amelyet a tulajdonos alapíthat a dolgán a jogosult számára. A haszonélvezeti jog végintézkedés általi adása mint a tulajdon fölötti rendelkezés egy sajátos módja, valamint ennek az örökléshez való joghoz fűződő kapcsolata alapvető alkotmányjogi jelentőséggel bír."

[18] Az indokolás [22] bekezdése megállapította: „Az Alkotmánybíróság érvelését elsősorban az Alaptörvény szövege, másodsorban az Alaptörvény szövegét értelmező alkotmánybírósági gyakorlat határozza meg. Az Alaptörvény a XIII. cikk (1) bekezdésben tesz említést az örökléshez való jogról: „Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez." Az Alaptörvény tehát a tulajdonhoz való alapvető jogról szóló rendelkezésben szabályozza az örökléshez való jogot is, ez a kontextus pedig arra enged következtetni, hogy az alkotmányozó a tulajdonhoz való jog egy speciális részjogosítványaként tekintett erre a jogra. A magyar Alaptörvénynek ez a megoldása az európai alkotmányok közül mindenekelőtt a német Grundgesetz-cel [„14. cikk (1) A tulajdon és az öröklés biztosított."] mutat párhuzamot."

[19] 3. A jelen alkotmányjogi panasz ügyben az örökhagyó végrendeleti úton, halála esetére kívánta feljogosítani föld tulajdonjogának megszerzésére az indítványozót. A fentiek alapján végrendeleti öröklés esetén az örökhagyó végrendelkezési joga érintett, ami a tulajdonnal való rendelkezés egyik formája, ebből következően az aktív öröklési jog szervesen összefügg a tulajdonhoz való joggal. Az Alaptörvény szövege és az Alkotmánybíróság gyakorlata ezt támasztja alá. A végrendeleti örökös öröklési joga egybeesik az örökhagyó alkotmányos jogát érő sérelemmel, az örökhagyó végrendelkezési szabadságának korlátozása pedig a tulajdon fölötti rendelkezés korlátozása (hasonlóan érvelt az Abh. Indokolás [30]).

[20] A 3051/2016. (III. 22.) AB határozat indokolásának [20] és [34] bekezdései értelmében az Alaptörvény XIII. cikke egyrészt védi a megszerzett tulajdont az elvonás ellen, másrészt védi a szintén már megszerzett tulajdont annak korlátozása ellen.

[21] Az örökhagyó a hagyatékában szereplő jogokról rendelkezhet, ugyanakkor az alapvető jogi értelemben vett tulajdonjog a már megszerzett tulajdont védi, nem ad jogot a tulajdon megszerzésére. Az örökléshez való jog tartalma többféleképpen meghatározható: jelenti alanyi jogként a végrendelkezéshez való jogot (aktív öröklési jog), az öröklési képességet (passzív öröklési jog), és intézményként az öröklés törvényi rendjének létét. A törvényes öröklésre a Földforgalmi tv. korlátozó szabályai nem terjednek ki [6. § (2) bekezdés]. Az öröklési

szabályok sokszínűek, az öröklési jog objektív értelemben a jogrendszer ama szabályainak összessége, amelyek a magánszemély halála esetén vagyonának sorsát rendezik.

[22] Az Alkotmánybíróság figyelembe vette, hogy az Alaptörvény egyetlen rendelkezésben ugyan, de külön-külön nevesíti a tulajdonhoz való jogot és az öröklési jogot. Ezért az örökléshez való alapjog alkotmányjogi dogmatikáját a korábbi döntéseihez képest új szempontok alapján kellett kialakítania. Az Alaptörvény az örökléshez való jogot alapvető jogként határozza meg, és a tulajdonnal együtt szabályozza. Az Alaptörvény alapvető jogként védi az aktív és passzív öröklési jogot, az öröklés címén való tulajdonszerzést. Ez azt jelenti, hogy az örökléshez való jogba beletartozik a végintézkedéshez való jog (halál esetére a végrendelkezési szabadság a tulajdonról vagy más forgalomképes jogról), másik oldalról a kedvezményezett joga az örökség megszerzéséhez. Ez utóbbi az Alaptörvény védelme alatt áll, szemben a tulajdon szerzéséhez való joggal. Az öröklési joghoz tartozik a rokonok öröklése (házastárs, leszármazó, szülő) is, a végrendelkezési szabadság korlátozásával. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az örökhagyó és az örökös örökléshez való joga az Alaptörvény védelme alatt áll, ezért minden olyan szabály – így a jelen ügyben vizsgáltak is –, amely az öröklés címén való tulajdonszerzést korlátozza, az örökös passzív öröklési jogába való beavatkozás. Más kérdés, hogy az öröklés címén szerzésnek többféle formája lehet, és az örökös szerzőképessége – akár az örökség tárgyára, akár az örökös személyére figyelemmel – korlátozható. Korlátozható az öröklés címén szerzett javak használatára vonatkozó jog gyakorlása is, vagyis a törvényhozás dönthet úgy, elválik egymástól indokolt esetben, közérdekből a tulajdonjog öröklése és a tulajdon tárgyának a használata.

[23] 4. A panaszos valamely konkrét örökség szerzését kívánja, olyan vagyonét, amely része volt az örökhagyó hagyatékának. E szerzés elé állít korlátot (a konkrét esetben a végintézkedést követően) a Földforgalmi tv. 10. § (2) bekezdése, 34. § (1) és (3) bekezdése. Az öröklés származékos tulajdonszerzési mód és tulajdonszerzési jogcím is. Az örökléshez való jog ebben a vonatkozásban nem választható el a tulajdonhoz való jogtól. Ez azt jelenti, hogy mindaz az általános tulajdonszerzési korlátozás, amely nem sérti a tulajdonhoz való jogot, önmagában nem sérti feltétlenül az örökléshez való jogot sem. Másrészt, minthogy az öröklés az egyik – az Alaptörvényben védett – tulajdonszerzési mód, vizsgálni kell ennek a származékos tulajdonszerzési módnak a panasz szerint állított korlátozását. Tulajdonszerzési korlátozások alkotmányellenessége általában vizsgálható a tulajdon, a vállalkozás szabadsága, a gazdasági autonómia tükrében. A jelen ügyben az örökléshez való jogot szabályozó tulajdonszerzési korlátozás az, hogy földművesnek nem minősülő személy akkor szerezhet földtulajdont, ha a birtokában álló föld területnagysága az 1 hektárt nem haladja meg (az örökös szerzőképességének korlátozása). A szerzőképességnek lehetnek objektív és szubjektív feltételei, korlátai. Konkrét személy szerzőképessége vagy külső, tárgyi körülmények miatt, vagy a személyében rejlő ok miatt, vagy ezek együtthatásaként korlátozható. Más a megítélése az objektív, nem elhárítható korlátozó feltételnek, mint a szubjektív, elvileg teljesíthető feltételeknek. Külön kell megítélni azt is, hogy mi lehet a törvényi következménye a szerzőképesség kizárásának. A legsúlyosabban az a szabály korlátozza az örökléshez való jogot, amely valamely objektív vagy szubjektív szabály előírása alapján jogkövetkezményként a végintézkedés érvényesülését teljes egészében kizárja.

[24] 4.1. A szabályozás elemei [a földműves fogalma, 5. § 7. pont; a birtokban tartható területnagyság felső határa, 10. § (2) bekezdése; a tulajdonszerzésnek a mezőgazdasági szakigazgatási szerv jóváhagyásához kötése, 34. § (1) bekezdés; a végrendeleti rendelkezés érvénytelennek tekintése az általános tulajdonszerzési korlátozásra tekintettel, 34. § (3) bekezdés] a jelen esetben termőföldre vonatkoznak.

[25] Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése kimondja, hogy a természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.

[26] A P) cikk (2) bekezdése szerint „a termőföld és az erdők tulajdonjogának megszerzése, valamint hasznosítása (1) bekezdés szerinti célok eléréséhez szükséges korlátait és feltételeit, valamint az integrált mezőgazdasági termelésszervezésre és a családi gazdaságokra, továbbá más mezőgazdasági üzemekre vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg." A Földforgalmi tv. sarkalatos (71. §).

[27] Az Alkotmánybíróság mindig figyelembe vette, hogy a földtulajdon sajátos természeti és vagyoni jellemzői, nevezetesen a föld véges jószág volta, nélkülözhetetlensége, megújuló képessége, különleges kockázatérzékenysége és alacsony nyereséghozama a földtulajdon különös szociális kötöttségét testesítik meg. Ezek a körülmények indokolhatják a tulajdonosi jogokkal szemben a közérdek érvényesítését vagy a tulajdonjogszerzés korlátozását. A támadott szabályokban szereplő hatósági jóváhagyás gyakorlása kihat valamennyi, a tulajdonszerzésben közvetlenül érintett személyre, így az örökhagyóra és az örökösre is, jóllehet ennek a hatásnak

az alkotmányjogi megítélése a tulajdonjog védelme szempontjából más lehet. A jelen esetben a panaszos az örökös. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Jelen esetben a XIII. cikkben biztosított tulajdonhoz és örökléshez való jogot az eljárással érintett termőföld tekintetében a P) cikk teszi korlátozhatóvá. A P) cikk a korlátozás határait nem jelöli meg, ezért azt csak az I. cikk (3) bekezdésének alkalmazásával lehet megállapítani.

[28] 4.2. Az, hogy tulajdonjogot termőföldön hogyan és milyen terjedelemben biztosít a jogrendszer, a tulajdonjog tartalmának a meghatározását jelenti, ami a jogalkotóra tartozó kérdés. A tulajdonhoz való jogba történő beavatkozás akkor minősülhet alkotmányjogi értelemben igazoltnak, ha a beavatkozást törvény írja elő, közérdekű célból történik, valamint a közösség érdekeinek biztosítása és az egyén alapvető jogainak védelme között egyensúlyi helyzetet teremt. A jelen esetben a korlátozások törvényben jelennek meg (Földforgalmi tv.), az Alaptörvényben megjelenő közérdeken alapulnak [Alaptörvény P) cikk], és objektív körülményeken (szakirányú végzettség vagy legalább három éve mező- és erdőgazdasági tevékenység folytatása saját kockázatra, saját nevében) nyugszanak. A földművessé válás feltételei nem eleve teljesíthetetlenek. A földművessé válás előírása nem jelent aránytalan és túlzott terhet a termőföldet művelés céljából szerezni kívánók számára. Annak meghatározására, hogy a földművesnek nem minősülő személy milyen területnagyságig (birtokmaximum) szerezhet termőföldet az Alaptörvény XIII. cikke alapján, nincs alkotmányossági mérce. A jogszabályok célszerűségének vizsgálata – figyelemmel a P) cikkre – nem az Alkotmánybíróságra tartozó kérdés. A Földforgalmi tv.-t az Országgyűlés 2013. június 21-én fogadta el. Hazánknak 2014. április 30-án meg kellett szüntetnie a termőföldre a magyar és a tagállami állampolgárokra vonatkozó eltérő tulajdonszerzési tilalmakat és korlátozásokat. A földmoratórium lejártától a tagállamok földművesei is vásárolhatnak termőföldet Magyarországon a magyar földművesekre irányadó szabályok szerint. A Földforgalmi tv. erre tekintettel vezetett be olyan szabályozást, amely alapján a földszerzőnek meg kell felelnie a földművessé válás feltételeinek. A Földforgalmi tv. 10. § (2) bekezdésének az 1 hektáros területnagyságra vonatozó előírása 2014. május 1-jén lépett hatályba.

[29] 4.3. Az indítványra okot adó ügyben az örökhagyó 2015. október 2-án hunyt el. A 2012. október 6-án készített végrendeletnek a 2014. május 1-jétől megváltozott jogszabályi környezethez igazítására megfelelő idő állt rendelkezésre. Ezért a végintézkedés szabadsága akkor, amikor egy általános és közérdekű tulajdonszerzési korlátozásnak a végintézkedésre alkalmazásáról van szó, nem sérül. A Földforgalmi tv. vizsgált szabályai nem visszaható hatályúak. A Földforgalmi tv. 10. § (2) bekezdése általános szabály, a tulajdonjog szerzését a tulajdonszerzés tárgyára (termőföld) és nem a jogcímére tekintettel korlátozza, nemcsak a végrendeleti öröklésre, hanem más tulajdonszerzési jogcímekre is vonatkozik. Az öröklés bekövetkezéséig pedig olyan függő jogi helyzet állt fenn, amelyre a végintézkedést tévő személyt illetően az Alaptörvény XIII. cikke alapján általában nem lehet alapjogi védelmet alapítani. Az örökhagyó aktív öröklési jogát a Földforgalmi tv.-nek azok a szabályai, amelyek a termőföldszerzés végrendeleti öröklés címén való megszerzése elé is ugyanolyan korlátokat (feltételeket) állítanak, mint az életében az adásvétel útján való elidegenítés/szerzés elé, nem korlátozzák alaptörvény-ellenesen; az örökhagyó aktív öröklési jogának a tartalmát határozzák meg. (Más a helyzet a Földforgami tv. 34. § (3) bekezdése utolsó mondata mint jogkövetkezmény alkalmazásával.)

[30] A földműves státusz (5. § 7. pont) megléte vagy hiánya (amelyhez az 1 hektáros birtokmaximum tapad) ahhoz az állami birtokpolitikához kötődik, amely a földszerzésre jogosult személyek körét a gazdálkodást folytató földművesekre kívánja korlátozni. A föld rendeltetésszerű használatából következik, hogy a föld megszerzése alapvetően hosszú távú elköteleződést kell, hogy jelentsen a föld megművelése és a mezőgazdasági termelés irányába. Ugyanakkor hazánkban a termőföld európai összehasonlításban alulértékelt, amely olyan szereplők földpiacra lépését is magával hozhatja, akik tőkebefektetésként tekintenek a termőföld megvásárlására.

[31] Nem állapítható meg az, hogy a földműves státusz feltételeit önkényesen, irracionálisan határozza meg a törvény, mert azt a jogszabályok egyrészt mezőgazdasági vagy erdőgazdasági képzettséghez, másrészt meghatározott időtartamú, konkrét gazdálkodó tevékenységhez kötik. Mindkettőből alapos okkal vonható le következtetés arra nézve, hogy a földszerző milyen intenzíven kötődik a termőföldhöz. Alkotmányjogi szempontból kielégítő az a szabályozási módszer, amely képzettségnek vagy a tevékenység viszonylag rövid tartamú, de időszerű végzésével összefüggő körülményeknek tulajdonít jelentőséget. A földművessé minősülés feltételeit sarkalatos törvény határozza meg, és ez a törvény ad felhatalmazást a konkrét, elismert végzettségeknek a törvény végrehajtására kiadott rendeletben való meghatározására is.

[32] 4.4. A vizsgált szabályok arra az esetre, ha a végrendeleti örökös személy, aki földművesnek nem minősül, nem szerezheti meg a birtokmaximum feletti föld tulajdonjogát, azt írják elő egyetlen jogkövetkezményként, hogy a végrendelet érintett rendelkezését érvénytelennek kell tekinteni [Földforgalmi tv. 34. § (3) bekezdés].

Ez a szabály sem formálisan, sem tartalmi szempontból nem ír elő olyan kisajátítást, mint amelyről az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdése szól. A Földforgalmi tv. előírása a következménye a termőföldszerzést általánosan korlátozó – a végrendeleti öröklés címén való tulajdonszerzésre is kiterjedő – szabálynak. A végrendelet egyik rendelkezésének az érvénytelenné nyilvánításából, amelyet a Földforgalmi tv. mond ki, önmagában nem következik az, hogy az érintett termőföld sorsa mi lesz az öröklésnél. A végintézkedésen alapuló öröklés és a törvényes öröklés szabályait a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) tartalmazza. Ezek között szerepel az, hogy ha a végrendelet több rendelkezése közül valamelyik érvénytelen vagy hatálytalan, a többi rendelkezés érvényes vagy hatályos marad, feltéve, hogy az örökhagyó eltérően nem rendelkezik, és a végrendelet részleges fennmaradása feltehető akaratával nem ellentétes (7:47. §). A törvényes öröklésre vonatkozó rendelkezések között található az állam öröklése. A Ptk. 7:74. §-a az állam szükségképpeni törvényes örökléséről szól. Eszerint más örökös hiányában az állam a törvényes örökös. A végrendeletben kijelölt örökös által a szerzőképességének hiánya folytán végrendeleti úton nem megszerezhető föld tulajdona az állam tulajdonába akkor száll át Ptk. alapján, ha más örökös nincs. A Földforgalmi tv. 34. § (3) bekezdése önmagában ezért nem jelenti a tulajdon kisajátítását. Így a végrendeletben nevezett, szerzőképességében korlátozott örökös kisajátítás esetére szóló kártalanítása előírásának a mellőzése nem ellentétes az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésével.

[33] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – a törvény 5. § 7. pontja, 10. § (2) bekezdése, valamint 34. § (1) és (3) bekezdése első két mondata alaptörvény-ellenességét illetően – elutasította.

[34] 4.5. A törvényeknek megfelelő végintézkedésnél függő jogi helyzet állt fenn, amelyen az örökség megnyílásától a kedvezményezett személynek jogos várakozása van. Ezt fejezi ki a passzív örökléshez való jog.

[35] Erre a jogszerzésre az Alaptörvény XIII. cikkének az örökléshez való jogot rögzítő szabálya alapján lehet alapjogi védelmet alapítani. Az örökléshez való jog nemcsak a javak zavartalan tulajdonlására korlátozódik az örökhagyó halála után, hanem magában foglalja – ha erre alapos ok van – a jogot (a függő jogi helyzet alatt a jogos várakozást) valamely vagyonelem későbbi realizálódására. Az olyan jogszabály, amely jogos várakozást eltöröl, önmagában is beavatkozásnak minősül az Alaptörvény XIII. cikke által védett jogokba. Valamely vagyonelem végintézkedéssel való megszerzésére vonatkozó „jogos várakozás" törvénymódosítással való elvonása az örökléshez való jogot sérti, az öröklési jogtól való megfosztásnak minősül. Egy ilyen jogszabály ugyanakkor korlátozza az aktív öröklési jogot, az örökhagyó akaratát, hogy vagyonából mást részesítsen. Ez az öröklési jogtól való teljes és ellentételezés nélküli megfosztás, amelynek eredményeként az állam örököl, még akkor sem igazolható törvényes közérdekkel, ha a célja a termőföld védelme. A Földforgalmi tv. új szabálya – megfelelő átmeneti intézkedés nélkül – érintette az alkotmányjogi panaszt benyújtó, jóhiszeműen eljáró személyt és megfosztotta őt – mégpedig az állam javára – egy törvényben korábban biztosított jogtól. Jóhiszeműen, a jog alapján eljáró személyek törvényre alapozott várakozásai nem hiúsíthatók meg kényszerítő indokok nélkül. Ezért a Földforgalmi tv. 34. § (3) bekezdés utolsó mondata – amely egyedüli, kizárólagos jogkövetkezményként az érvénytelenségről rendelkezik – nem tekinthető az elérni kívánt céllal észszerűen arányos korlátozásnak.

[36] A 25/2015. (VII. 21.) AB határozatban az Alkotmánybíróság megállapította, hogy „[a] törvényi úton történő szerződésmódosításnak (megszűntetésének), amennyire lehet, mindegyik fél méltányos érdekeit figyelembe kell vennie, vagyis az ilyen szerződésmódosításnak (megszűntetésének) is érdekegyensúlyra kell törekednie a megváltozott körülmények mellett. A jogalkotói beavatkozás felelősséggel jár, az nem okozhat a céljával nem indokolható hátrányokat" (Indokolás [67]). Ugyanez irányadó a jelen helyzetre is. Megállapítható, hogy a Földforgalmi tv. 34. § (3) bekezdés utolsó mondta a hiányosságánál fogva nem teremt megfelelő egyensúlyt a közérdekű korlátozás és az érintett személyek védett jogai teljes körű érvényesülését illetően.

[37] Ezért az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Földforgalmi tv. 34. § (3) bekezdésének utolsó mondata alaptörvény-ellenes. Az állami földpolitika és a végrendelkezési szabadság közötti méltányosabb egyensúly felállítása a jogalkotó feladata.

[38] 4.6. Az Abtv. 46. § (1) bekezdése értelmében, ha az Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállását állapítja meg, a mulasztást elkövető szervet – határidő megjelölésével – felhívja feladatának teljesítésére. Az Abtv. 46. § (2) bekezdésének c) pontja alapján a jogalkotói feladat elmulasztásának minősül, egyebek mellett az is, ha a jogi szabályozás Alaptörvényből levezethető lényeges tartalma hiányos.

[39] A jelen esetben a szabályozási hiány a Földforgalmi tv. szabályozásának olyan, az Alaptörvényből levezethető lényeges szabályozási hiánya, amely az Alaptörvény XIII. cikke szerinti örökléshez való jog sérelmét idézte elő. A vitatott szabályozás alapján a végintézkedésben kedvezményezettként megjelölt személynek a jogai – az érvénytelenségre vonatkozó szabály következtében – ex lege megszűntek. A jog megszűnésére

a végrendelkezésben érintett személyek akaratán kívül, a törvény erejénél fogva került sor. A megszűnt jog jogosultja az állammal szemben igényt nem terjeszthetett elő. A konkrét esetben még a 34. § (3) bekezdése hatálybalépése előtt létrejött örökléshez való jog ex lege megszűnése a kedvezményezett oldalán olyan vagyoni hátrányt jelenthet, amelyet a Földforgalmi tv. szabályozása megfelelően nem ellentételez, nem kompenzál, és amely másképp sem orvosolható.

[40] A Földforgalmi tv. említett új szabálya mint egyoldalú jogkövetkezmény a hatálybalépése után keletkező végintézkedéseknél is aránytalan korlátozást jelent. A végintézkedés az örökhagyó nyilatkozata, nem az öröklési jog alanyainak a konszenzusán alapul. A végrendeleti örökös arról csak a hagyaték megnyílását követően szerez tudomást biztosan. Az a körülmény is utóbb derül ki, hogy az örökhagyó által nevezett személy szerzőképessége a mezőgazdasági igazgatási szerv vizsgálata során valamely konkrét esetben nem fog fennállni, és a tulajdonszerzése jóváhagyását meg kell tagadni. Az örökösnek nevezett személy ezért általában nincs abban a helyzetben, hogy szerzőképessége szubjektív feltételeit, ha ez lehetséges, teljesíthesse (földművessé válás). A tulajdonszerzési korlátozás jogosságát elismerve az öröklési jog ilyen mértékű csorbítása szükségtelenül szigorú jogkövetkezmény arra az esetre, ha az örökhagyó olyan személyt jelölt örökösnek, aki a Földforgalmi tv. szerint a végrendelet megírásakor épp nem lehetne örökös (de a hagyaték megnyílásáig még azzá válhat).

[41] Az Alkotmánybíróság az örökléshez való jog közérdekű korlátozása arányossági kritériumát maga határozza meg; az arányosság követelményét az is biztosíthatja, ha a vagyoni hátrány kompenzálására lehetőséget biztosít a törvényi szabályozás. Tekintettel arra, hogy a Földforgalmi tv. szabályozásában ilyen, a közérdekű korlátozás arányosságát a kedvezményezett oldalán kompenzáló szabály nem ismerhető fel, a törvényalkotót az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti örökléshez való jog alapján mulasztás terheli.

[42] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését sértő alaptörvény-ellenes helyzet felszámolása érdekében a rendelkező rész 1. pontjában foglaltak szerint mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet állapított meg. A törvényhozásra tartozik, hogy az érintett végintézkedések kedvezményezettjei számára az alaptörvény-ellenes mulasztás feloldását milyen módon biztosítja. A mulasztás kiküszöböléséhez mindössze annyi szükséges, hogy végső soron a végrendeleti örökös az állammal szemben vagyoni megváltáshoz jusson. A megváltás biztosítása nem zárja ki, hogy a törvényhozó lehetővé tegye az örökség megszerzését a végrendelet szerint. Ennek többféle módja lehet: biztosítható megfelelő idő a végrendeleti örökös tulajdonszerzése akadályának elhárítására, ha azt a törvényi szabályozás egyébként nem zárja ki (végzettség megszerzésére, tulajdon-maximum kiküszöbölésére), lehetővé tehető akár az is, hogy – ha van ilyen – a törvényes örökös szándéka szerint váltsa magához a termőföldet. Alaptörvénnyel összhangban álló megoldás lehet az is, ha az állam a termőföldet az attól eleső kedvezményezettől magához váltja. A jelenlegi szabályozási környezet mindössze azt követeli meg, hogy a végrendeleti örökös a tulajdonszerzés akadálya miatt az állammal szemben ne maradjon megváltás nélkül.

[43] 5. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 45. § (4) bekezdése alapján rendelte el az alkotmányjogi panaszra okot adó, és minden más, ugyanilyen tárgyú ügyben az alkalmazási tilalmat.

[44] Az Alkotmánybíróság a mulasztás kiküszöbölésének határidejét arra tekintettel állapította meg, hogy az Alaptörvény 2. cikk (3) bekezdése értelmében 2018-ban általános országgyűlési választásokat kell tartani, ezért 2018. első félévében az Országgyűlés várhatóan a szokásosnál rövidebb ideig ülésezik. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság határozata következtében az érintett végrendeleti örökösök a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 361. § a) pontja és 362. §-a alapján perújítást kezdeményezhetnek, az Országgyűlés mulasztást kiküszöbölő döntéséig azonban a perek nem fejezhetők be.

[45] A hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény 71. § (6) bekezdése szerint „Ha a mezőgazdasági igazgatási szerv a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló törvény alapján a hatósági bizonyítvány kiadását megtagadja, a közjegyző a végrendelet ezzel ellentétes rendelkezését semmisnek tekinti; a hagyaték érintett része tekintetében a végrendeleti örökösnek ideiglenes hatállyal sem adható át." Erre irányuló indítvány hiányában az Alkotmánybíróság ezt a rendelkezést annak ellenére nem vizsgálhatta, hogy tartalmilag részben azonos a Földforgalmi tv. megsemmisítéssel érintett 34. § (3) bekezdésével. A jogrendszerben így keletkezett ellentmondás csak a mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet kiküszöbölő jogalkotás során orvosolható.

IV.

[46] Az Alkotmánybíróság határozatának közzététele a Magyar Közlönyben az Abtv. 44. § (1) bekezdése alapján kötelező.

Budapest, 2017. október 3.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró párhuzamos indokolása

[47] Támogatom a rendelkező rész pontjait, de párhuzamos indokolásomban ki szeretném egészíteni az indokolás érvelését.

[48] A határozat a vizsgált törvényhely mozaikos megsemmisítése és e tárgykörhöz az alkotmányos mulasztás rögzítése után az indokolásban nem tért ki megfelelő terjedelemben arra, hogy az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése értelmében a termőföld, egy sor más felsorolt tárgy között, a mindenkori tulajdoni státusza mellett a nemzet közös örökségét is képezi, melynek megőrzését a jövő nemzedék számára az Alaptörvény – a nemzet kulturális örökségével együtt – az állam elsőrendű kötelességévé teszi. A most vizsgált, mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény ezen alaptörvényi parancsot követve állított korlátokat a tulajdonszerzés elé, mely a jelen esetben a korlátok alá eső örököst korlátozta az örökléshez való jogában. A P) cikk értelmében azonban az általa felsorolt tárgyak tekintetében az egyszerű magánjogi tulajdonhoz képest egy kettős tulajdoni státusz jön mindig létre, melyben a konkrét magánjogi tulajdonos mellett a háttérben mindig ott van a nemzet közös örökségének alanyaként a nemzet mindenkori jövő nemzedéke is. Ez pedig e tárgykörök tekintetében a konkrét magánjogi tulajdonos erőteljesebb korlátozását teszi lehetővé az Alaptörvény értelmében, mint az az ezen kívüli tulajdontárgyak esetében lehetséges.

[49] A most vizsgált öröklési korlátozás így a P) cikk alapján igazolható, és a törvénynek ez a korlátozó irányvonala a legteljesebb mértékben élvezi az alaptörvényi alátámasztást. A jelen határozatban a korlátozást tartalmazó törvényhely mozaikos megsemmisítése és a mulasztás kimondása azonban azon az igazságossági gondolaton nyugszik, hogy az örökségétől ez alapján eleső örökös ne egyedül viselje a nemzet jövő nemzedékei számára megtartott termőföldi szabályozás terhét, hanem a nemzeti társadalom közösségének egészével megosztva. Az állami kártalanítás kötelezettségének kimondásával az Alkotmánybíróság így egyrészt elismerte a P) cikk alá eső tulajdontárgyak korlátozhatóságát – mintegy a jelzett kettős tulajdon-jelleg manifesztálódásaként –, másrészt azonban az ebből fakadó terhek nemzeti közösség egészére hárítását is kimondta, melyet az ekkor bekövetkező kötelező állami kártalanítás tartalmaz. Mivel a második feltételnek a vizsgált törvényi szabályozás nem tett eleget,

a mozaikos megsemmisítéssel és az alkotmányos mulasztás kimondásával az Alkotmánybíróság a szabályozás alkotmányosságának teljessé tételét követeli meg a törvényhozótól. Ezért lehetett támogatni a határozat rendelkező részét, miközben az indokolási érvelésben ennek alátámasztásához szükségesnek tartottam a párhuzamos indoklásban kifejtettek rögzítését.

Budapest, 2017. október 3.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró különvéleménye

[50] Nem értek egyet a rendelkező rész 1. pontjával az alábbiakban kifejtett indokok miatt.

[51] 1. Mindenekelőtt fontosnak tartom kiemelni, hogy az adott ügy az öröklési jogi szabályozás lényeges kérdéseit érinti. Erre tekintettel nem hagyható figyelmen kívül, hogy az öröklési jog három éve hatályba lépett új szabályozása [a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) Hetedik Könyve] egy több évtizedes kodifikációs folyamat eredménye. A kodifikáció során a jogalkotó azt tekintette meghatározó szempontnak, hogy ez a jogterület „a magánjog legnagyobb állandóságot mutató része" [Vékás Lajos: Öröklési jog. In: Vékás Lajos (szerk.): Szakértői Javaslat az új Polgári Törvénykönyv tervezetéhez. Complex, Budapest 2008. 1151. o.]. A Ptk. öröklési jogi szabályainak megalkotásakor ezért az alapvető koncepció az volt: nincs indok arra, hogy mélyrehatóan és minden intézményre kiterjedően változzon a régi szabályozás. Ennek hátterében az a kodifikációs tapasztalat állt, hogy az öröklési jog még a nagyobb társadalmi változásokat is képes a módosítás igénye nélkül túlélni. Az öröklési jogban ugyanis a polgári jog más területeinél nagyobb jelentősége van a „hagyományokhoz, a megszokotthoz és a megszokottként igazságosnak is ítélthez való ragaszkodásnak" (Weiss Emilia: A Ptk. öröklési jogi könyvének koncepciója. Polgári Jogi Kodifikáció 2001/6. 16. o.).

[52] A jogalkotó a Ptk. kodifikációja során ezért a végintézkedés korábbi szabályait lényegében megtartotta, azokat csupán egy-két ponton módosította. Ugyanakkor azzal számolt, hogy a következő évtizedekben a végrendeletek száma növekvő tendenciát fog mutatni. Ebbe az irányba ösztönöz ugyanis a hagyatékok értékének növekedése és összetételük bonyolultabbá válása. Erre tekintettel a jogalkotó a szabályozás rendszerében felcserélte a végintézkedésre és a törvényes öröklésre vonatkozó szabályokat, és a végintézkedésre vonatkozó rendelkezéseket a törvényes öröklés rendjét meghatározó normák elé helyezte. Ezzel is hangsúlyozva, hogy ha az örökös után végintézkedés maradt, az öröklés rendjét ez határozza meg [Ptk. 7:3. § (2) bekezdés]. Ezzel tehát a Ptk. – a korábbi szabályozás fenntartásával – a végintézkedési szabadság elvéből indul ki. Ebből következik, hogy az örökhagyó – a kötelesrész korlátai között – szabadon dönthet hagyatéka sorsáról, és annyiban, amennyiben a hagyatékra a végintézkedés kiterjed, az öröklés rendjét a végintézkedés határozza meg (a Ptk. normaszöveg-javaslatához fűzött magyarázat).

[53] A hatályos Ptk. kodifikációjának tapasztalatai mellett nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy az Alaptörvény XIII. cikke – szemben a korábbi alkotmányos szabályozással – kifejezetten nevesíti az örökléshez való jogot, ezzel is kiemelve az örökléshez való jog alaptörvényi szinten megjelenő védelmét.

[54] A fentiek miatt úgy gondolom, hogy a jogalkotónak különös körültekintéssel kell eljárnia, amikor olyan hagyományokkal rendelkező jogterületet érintő szabályozást alkot, mint az öröklési jog. Álláspontom szerint a Földforgalmi tv. 34. §-ának szabályai ennek az elvárásnak – az alábbi indokok miatt – csak részben felelnek meg.

[55] 2. Véleményem szerint az Alkotmánybíróságnak a konkrét ügyben a régi gyakorlatában kidolgozott elvek és szempontok alapulvételével, de az Alaptörvény XIII. cikkében foglaltaknak megfelelően szükséges lett volna kidolgozni az örökléshez való jog önálló alkotmányos tartalmát, és egyúttal egyértelművé téve a tulajdonhoz való jog és az örökléshez való jog elválasztását. Ennek kiindulópontjaként egyetértek a határozat indokolásában foglalt azzal a megállapítással, hogy „[a]z örökléshez való jog tartalma többféleképpen meghatározható: jelenti alanyi jogként a végrendelkezéshez való jogot (aktív öröklési jog), az öröklési képességet (passzív öröklési jog), és intézményként az öröklés törvényi rendjének létét". E szempontrendszer alapulvételével, álláspontom szerint, az örökléshez való jog alkotmányos tartalma körében a következőket szükséges kiemelni.

[56] 2.1. Az Alkotmánybíróság az Alkotmány 14. §-a alapján az örökléshez való jog objektív – intézményvédelmi – oldala tekintetében azt hangsúlyozta, hogy ezen alkotmányos rendelkezés „az öröklés jogának biztosításával arra ad lehetőséget, hogy a jogszabályban meghatározott feltételek esetén az örökhagyó vagyonát halála esetén más

személy megszerezhesse" (672/B/1990. AB határozat, ABH 1991, 508, 510.; 936/D/1997. AB határozat, ABH 1999, 615, 619.). Ebben az összefüggésben az örökléshez való jog alkotmányos garanciája abban állt, hogy a jogintézmény biztosítva legyen a jogrendszerben.

[57] Az Alaptörvény hatálybalépését követően, úgy gondolom, hogy ezen alkotmányos követelmény továbbra is megfelelően irányadó. Az öröklés jogintézményét és részletszabályainak jelentős részét a Ptk. rendelkezései határozzák meg, ugyanakkor öröklési jogi vonatkozású szabályokat más jogterületek is rendeznek (pl. társasági jog, adójog).

[58] A konkrét üggyel összefüggésben fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy az öröklés intézményének védelméből fakadó alkotmányos követelmény magában foglalja azt: a jogalkotónak figyelemmel kell lennie arra, hogy a Ptk. öröklési jogi szabályai egységesen érvényesüljenek a jogrendszerben. Más jogterületeken felmerülő öröklési jellegű szabályozási tárgyköröket ezért a Ptk. szabályaihoz igazítottan kell a jogalkotónak rendeznie. Úgy gondolom, hogy ez a követelmény a Földforgalmi törvény támadott szabályaival összefüggésben nem érvényesül maradéktalanul. E körben különösen aggályosnak tartom már önmagában azt a körülményt is, hogy a Földforgalmi törvény rendelkezése értelmében egy igazgatási szerv egy öröklési jogi jellegű jogkérdést (érvényesnek tekinthető-e a végintézkedés) dönt el. Döntése pedig lényegében a hagyatéki eljárásban eljáró közjegyzőre és az öröklési jogi jogvitában eljáró bíróságra kötelező hatállyal bír.

[59] Véleményem szerint a konkrét ügyben támadott szabályozás kialakításakor figyelemmel kellett volna lenni arra, hogy a Ptk. öröklési jogi szabályai körében az egyik legjelentősebb változás a végintézkedésen alapuló öröklési rendelkezéseknek a törvényes öröklést meghatározó normák elé helyezése. Ennek pedig az a magyarázata, hogy a Ptk. kodifikációja során a jogalkotó ezzel is hangsúlyozni kívánta, hogy az öröklés rendjét elsődlegesen az örökhagyó végakarata határozza meg, és csak végintézkedés hiányában (vagy annak hézagaiban) érvényesülhetnek a törvényes öröklés szabályai.

[60] Álláspontom szerint nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a Ptk. – csakúgy, mint a korábbi szabályozás – az ipso iure öröklés elvét fogadja el, vagyis az öröklés az örökhagyó halálával nyílik meg [Ptk. 7:87. § (1) bekezdés], és az örökös az öröklés megnyílásával a hagyatékot vagy annak neki jutó részét vagy meghatározott tárgyát – elfogadás vagy bármely más jogcselekmény nélkül – megszerzi [Ptk. 7:87. § (2) bekezdés]. Emellett fontosnak tartom hangsúlyozni azt is, hogy a Ptk. a végrendelet megtámadásával kapcsolatban kimondja, hogy a végrendelet érvénytelenségének megállapításához az érdekelt személy megtámadó nyilatkozatára van szükség [Ptk. 7:37. § (2) bekezdés]. Ebből következően az érvénytelenség megállapítására hivatalból nem kerülhet sor. A Ptk. kimondja továbbá azt is, hogy a megtámadó nyilatkozatban meg kell határozni a megtámadás okát, és egyértelművé teszi – a kialakult bírói gyakorlat törvényi erőre emelésével –, hogy a bíróság csak a megtámadó nyilatkozatban meghatározott ok alapján állapíthatja meg a végrendelet érvénytelenségét [Ptk. 7:37. § (1) bekezdés]. Emellett a Ptk. tartalmazza azt is, hogy a megtámadás relatív hatályú, azaz a végrendelet érvénytelenségét csak annak javára lehet megállapítani, aki a megtámadó nyilatkozatot tette [Ptk. 7:37. § (3) bekezdés].

[61] Úgy gondolom, hogy a Fölforgalmi törvény támadott rendelkezéseit a jogalkotónak az öröklési jogi szabályokra figyelemmel kellett volna megalkotnia, és a szabályozás jelenleg nem áll összhangban a Ptk. fentiekben hivatkozott rendelkezéseivel.

[62] 2.2. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában az örökléshez való jog nemcsak intézményvédelmi kötelezettségként jelent meg, hanem mint alanyi jog is. Ebben az értelemben az örökléshez való jog magában foglalja az aktív és a passzív öröklési jogot.

[63] Az adott ügyben az Alkotmánybíróság az indítványozó passzív öröklési jogának állított sérelmét vizsgálta. Ezzel összefüggésben megállapította, hogy „[a]z öröklés származékos tulajdonszerzési mód és tulajdonszerzési jogcím is. Az örökléshez való jog ebben a vonatkozásban nem választható el a tulajdonhoz való jogtól".

[64] Kétségtelenül az öröklés a tulajdonszerzés egyik jogcíme, ugyanakkor úgy gondolom, hogy annak alkotmányos korlátozását önálló szempontrendszer alapján kellene vizsgálni. Véleményem szerint az Alaptörvény hatálybalépését követően – részben abból adódóan, hogy az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése önállóan nevesíti az örökléshez való jogot, részben pedig azért, mert a passzív öröklésre jogosult saját jogsérelmére alapítottan fordulhat az Alkotmánybírósághoz – az öröklési jog ebben a vonatkozásban is önálló alkotmányos tartalmat nyert.

[65] Úgy gondolom, hogy az örökléshez való jog két aspektusa – az aktív és a passzív örökléshez való jog – egymással szorosan összefüggő alkotmányos szempontrendszert feltételez, amelyben a Ptk. öröklési jogi szabályainak legfontosabb alapelvei (pl. favor testamenti, örökölt javak megszerzése) nyernek alkotmányos rangot és védelmet. Amint erre a Ptk. kodifikációja során a jogalkotó is utalt, ezen elvek a polgári magántulajdonra épülő jogrendszerek egyetemes elveinek tekinthetők. Ebből is következően, véleményem szerint, az indítványozó megalapozottan

hivatkozott arra: az örökléshez való jog korlátozása körében az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni. A korlátozás lehetőségét ezért önmagában a szabályozás közérdekűsége nem alapozza meg.

[66] A fentiekben kifejtettek alapján egyetértek a határozatnak azzal a megállapításával, hogy a Földforgalmi tv. 34. § (3) bekezdésének hatálybalépésével az Országgyűlés mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet idézett elő. Nem értek egyet ugyanakkor a mulasztás megállapított tartalmával.

[67] Véleményem szerint a hatályos szabályozás alapján nem tárható fel teljesen egyértelműen, hogy a Földforgalmi tv. 34. § (3) bekezdésének hatályban maradt rendelkezése miért feltétlenül szükséges az állami földbirtokpolitika megvalósításához [különös tekintettel arra, hogy a törvényes örökösök esetén a korlátozás nem áll fenn (Földforgalmi tv. 6. §)]. Erre a szempontra is figyelemmel, úgy gondolom, hogy a jogalkotónak olyan szabályozás kialakítására kellene törekednie, amely összhangban áll az öröklési jog dogmatikájával és az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével. Ehhez ugyanakkor, úgy gondolom, nem elegendő a szabályozásnak a rendelkező rész 1. pontjában foglaltak szerinti kiegészítése, vagyis a végrendeleti örökös javára megváltás megállapítása, hanem a szabályozásnak annak lehetőséget kellene biztosítania – egyértelművé téve azt is, hogy a végintézkedés mely formáit érinti –, hogy az örökhagyó akarata a végintézkedésben megjelölt mező- és erdőgazdasági földek vonatkozásában is érvényesülhessen, és kizárólag a legszükségesebb mértékben essen korlátozás alá.

[68] Lényeges szabályozási szempontnak tartom továbbá azt is, hogy a jogalkotó pontosítsa: a Földforgalmi tv. hatályban maradt rendelkezése a végintézkedés mely formáira terjed ki. Úgy gondolom, hogy ezzel összefüggésben fontos mérlegelési szempont, hogy a végintézkedés egyes formái (az öröklési szerződés és a halál esetére szóló ajándékozás) kétoldalú jogügyeletek. Nem hagyható továbbá figyelmen kívül a szabályozás kialakításakor az sem, hogy az öröklési szerződés visszterhes szerződés, vagyis az örökhagyó ellenszolgáltatás fejében teszi örökösévé a vele szerződő felet (a szerződéses örököst).

[69] Úgy gondolom, hogy a jogalkotónak a fentiekben kifejtett szempontok alapulvétel kellene kialakítania az új szabályozást, ezért nem tartom elegendőnek a rendelkező rész 1. pontjában meghatározott szabályozási kérdés (megváltás) rendezését.

Budapest, 2017. október 3.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

[70] A többségi határozat rendelkező részének 1. pontját nem támogatom.

[71] A rendelkező rész 2–4. pontjaival, illetve az azokhoz kapcsolódó indokolási részekkel alapvetően egyetértek; mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapítását is szükségesnek tartom, ugyanakkor álláspontom szerint a rendelkező rész mulasztás megállapítását tartalmazó 1. pontja és a határozat indokolásának idevonatkozó egyes szövegrészei indokolatlanul szűkítik a jogalkotói mulasztást a végrendeleti örökös számára biztosítandó megváltás kapcsán az államnak a törvényes öröklés rendjén való öröklése esetére.

[72] Álláspontom szerint a végrendeleti örökös jogainak alkotmányjogi védelme nem függhet attól, hogy a neki juttatott vagyonrésztől történő elesése következtében az állam vagy más törvényes örökös lesz-e a vagyonrész örököse. A többségi határozat által alapelvként elfogadott kompenzációs megoldást követve nézetem szerint az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdéséből helyes értelmezés mellett az következik, hogy a jogi szabályozásnak a kompenzációt abban az esetben is biztosítania szükséges, ha más törvényes örökös öröklése következtében az állam szükségképpeni öröklésére nem kerülne sor.

[73] Ilyen tartalmú mulasztás megállapítása mellett a jogalkotónak megfelelő mozgástere maradna a polgári jog – és benne az öröklési jog – zárt dogmatikai rendszerébe illeszkedő, valamennyi lehetséges törvényes örökös jogait és érdekeit is szem előtt tartó, a jogrendszer egészével koherens szabályozás kialakítására, mely egyébként mulasztás pótlása esetén a jogalkotónak feladata, egyszersmind kötelessége is.

Budapest, 2017. október 3.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró különvéleménye

[74] Nem először kerül olyan jogvita az Alkotmánybíróság elé, ami a 2013-ban alkotott, s részben még ugyanebben az évben, illetve 2014 első félévében hatályba léptetett földforgalmi korlátozások következtében alakult ki. Most e földforgalmi korlátozások egyik, legjelentősebbnek igazán aligha nevezhető szelete volt az, ami az alapügyben a jogvitát, s aztán az Alkotmánybíróság jelen állásfoglalását kiváltotta. A földforgalmi szabályozás (és korlátozás) törvényhozó által megrajzolt térképén az egyik perifériküs mezőben található az a rendelkezés, ami a föld tulajdonjogának végintézkedés útján történő megszerzését hivatott visszaszorítani. Mit rejt e szabály? Konkrétan azt, hogy a föld tulajdonjogát még végintézkedés útján sem lehet korlátlanul megszerezni, hanem csak a mezőgazdasági igazgatási szerv jóváhagyásával. Ha a mezőgazdasági igazgatási szerv – a földszerzési korlátok alapján – megtagadja a végrendeleti örökös javára a tulajdonszerzés jóváhagyását, akkor a végrendelet e rendelkezését érvénytelennek kell tekinteni.

[75] Az említett szabályt, a Földforgalmi tv. 34. §-át alkalmazták az alapügyben a panaszosra, és sújtottak le rá a törvény szigorával: megállapítván azt, hogy „a tulajdonszerzési korlátozás megsértését jelentené", ha a végrendeletben neki juttatott, még a 3 hektárnyi birtoknagyságot sem elérő földterületet megörökölné. A közjegyző így „a mezőgazdasági ingatlanokat a törvényes öröklés rendje szerint – más törvényes örökös híján – a Magyar Államnak adta át". A rigid szabályozás miatt nem volt még az sem figyelembe vehető, hogy az örökhagyóhoz hasonlóan csekély földtulajdonnal rendelkező panaszos javára a megtiltott, végrendeleti öröklés jogcímén történő tulajdonszerzéssel egy észszerű földösszevonás jött volna létre: a neki juttatott földterület ugyanis részben határos volt a saját földjével, részben résztulajdonosa is volt az örökül hagyott földterületnek, ráadásul a legutóbbi időkig ő is művelte az érintett területeket.

[76] A panaszos, miután az alapügyben jogorvoslati lehetőségét kimerítette, végső bizodalmát az Alaptörvény XIII. cikkében biztosított örökléshez való jogba vetve az Alkotmánybírósághoz fordult. Kérelme nem is bizonyult teljesen alaptalannak. Annyit legalábbis elért vele, hogy az Alkotmánybíróság a Földforgalmi tv.-nek a végintézkedés útján történő földszerzést korlátozó 34. §-ából egy, azaz összesen egy mondatot megsemmisített, s megtiltotta e mondat általános és konkrét alkalmazását. A megsemmisített mondat írta elő azt, hogy a panaszos javára szóló végrendeleti rendelkezést érvénytelennek kell tekinteni. Alkotmányjogi panaszát tehát legalábbis részben megalapozottnak találta a testület, de jelenthet-e jogorvoslatot számára a panaszeljárás e kimenete? Több okból sem.

[77] Mielőtt ezt kifejtenénk, látnunk kell, hogy a norma megsemmisítése és az alkalmazási tilalom alkotmánybírósági megállapítása után mit tehet a panaszos jogának érvényesítésére. Az Alkotmánybíróság ilyen tartalmú döntése nyomán a Kúria állapítja meg – a Pp. 360. § a) pontja szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz orvoslásának eljárási eszközét. A Pp. 361. §-a rögzíti, hogy a Kúria milyen döntést hoz: ha az Alkotmánybíróság anyagi jogszabályt vagy rendelkezést semmisített meg, és az ügyben kizárólag per (vagy nemperes eljárás) volt folyamatban, akkor a Kúria „értesíti a panasz indítványozóját, hogy harminc napon belül perújítási kérelmet terjeszthet elő a perben eljárt elsőfokú bíróságnál" [lásd a Pp. 361. § a) pontját]. Panaszosunknak tehát a Pp. alapján perújítási eljárás megindítására lesz előreláthatólag lehetősége. De bízhat-e abban, hogy az örökléshez való jogának sérelme ilyenformán végül orvoslást nyer?

[78] Egyrészt azért nem, mert az Alkotmánybíróság a Földforgalmi tv. 34. §-ának csak az utolsó mondatát semmisítette meg, a rendelkezés további részét illetően az indítványt elutasította. Ennélfogva a Földforgalmi tv. 34. §-a továbbra is hatályos, és a panaszosra nézve alkalmazandó. E rendelkezés (a földszerzést korlátozó törvényi rendelkezésekkel együtt) továbbra is akadályát képezi a panaszos végrendeleti úton történő öröklésének. Ehhez ugyanis a Földforgalmi tv. 34. §-a alapján továbbra is a mezőgazdasági igazgatási szerv jóváhagyását kellene beszereznie, ezt azonban az általános földszerzési korlátozás alapján nem kapta, illetve kapja meg, így a neki juttatott földterületet végrendeleti öröklés útján nem szerezheti meg.

[79] Másrészt azért sem, mert az Alkotmánybíróság döntése nem terjedt ki a Földforgalmi tv. 34. §-ának utolsó bekezdésével tartalmilag azonos rendelkezésre, a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Hetv.) 71. § (6) bekezdésére. A szoros tartalmi összefüggés miatt a Földforgalmi tv. 34. §-ának utolsó bekezdésére irányuló normakontrollt a Hetv. 71. § (6) bekezdésére vonatkozóan is le kellett volna folytatni. Ennek – álláspontom szerint – nem képezte volna eljárási akadályát az indítványi kérelem hiánya, illetve az Alaptörvény 24. cikk (4) bekezdése. Az Alaptörvény e cikke szerint: „Az Alkotmánybíróság a jogszabály felülvizsgálni nem kért rendelkezését csak abban az esetben vizsgálhatja, illetve semmisítheti meg, ha az a felülvizsgálni kért jogszabályi rendelkezéssel szoros tartalmi összefüggésben áll." E rendelkezés szó szerinti nyelvtani értelmezésével akár olyan jelentést is lehetne tulajdonítani az adott előírásnak, hogy csak az egy

jogszabályon belüli előírások lennének bevonhatók szoros tartalmi összefüggés okán az alkotmánybírósági vizsgálatba. Álláspontom szerint azonban – az Alaptörvény 28. cikkének jogértelmezési szabályából kiindulva – az Alaptörvény 24. § (4) bekezdése értelmezésekor is feltételeznünk kell azt, hogy az idézett rendelkezés „a józan észnek […] megfelelő" célt szolgál: a józan észnek megfelelően úgy értelmezendő, hogy valamennyi jogszabály szoros tartalmi összefüggésben álló rendelkezésének alkotmánybírósági vizsgálatára ad engedélyt. Megjegyzem, hogy az Alaptörvény 28. cikke a jogértelmezés kiindulópontjait ugyan szerkezetileg a bírói jogértelmezés irányvonalainak meghatározásához kapcsolódóan rögzíti, de határozott álláspontom szerint a – bírói döntések alaptörvény-ellenességének vizsgálatára jogosult – Alkotmánybíróságra is kötelező kell, hogy legyen a hivatkozott alapelv {3264/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [7]}. Mindezt figyelembe véve a Földforgalmi tv. 34. § utolsó mondatának megsemmisítésekor nem lett volna szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a Hetv. 71. § (6) bekezdése tartalmilag azonos rendelkezésként az előbbi alkalmazásának megtiltása ellenére is hatályos, kötelezően alkalmazandó szabály marad. A Földforgalmi tv. 34. §-ának megsemmisített rendelkezése szerint: „Ha a mezőgazdasági igazgatási szerv megtagadja az örökös javára a tulajdonszerzés jóváhagyását, a végrendelet ezen rendelkezését érvénytelennek kell tekinteni." A Hetv. 71. § (6) bekezdésének a megsemmisített normával azonos szabálya szerint: „Ha a mezőgazdasági igazgatási szerv a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló törvény alapján a hatósági bizonyítvány kiadását megtagadja, a közjegyző a végrendelet ezzel ellentétes rendelkezését semmisnek tekinti; a hagyaték érintett része tekintetében a végrendeleti örökösre való átszállás nem állapítható meg, illetve a hagyaték érintett része a végrendeleti örökösnek ideiglenes hatállyal sem adható át." E hatályos rendelkezés mellett a többségi megsemmisítés, illetve az alkalmazási tilalom megállapítása önmagában alkalmatlan lesz arra, hogy – az örökléshez való jog védelmében – bármilyen joghatást fejtsen ki; voltaképpen olyan lesz, mintha az Alkotmánybíróság egyáltalán nem is kelt volna a panaszos örökléshez, s ezen belül végintézkedésen alapuló örökléshez való jogának védelmére.

[80] Harmadrészt azért sem, mert a rendelkező rész 1. pontja a mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításával nem az Alaptörvény XIII. cikkében biztosított örökléshez való jog, az öröklés útján történő vagyonszerzés indokolatlan korlátozásának enyhítésére, megszüntetésére hívja fel a jogalkotót, hogy e vonatkozásban a földszerzési korlátozás valóban csak a szükséges esetekre szűküljön, s megfeleljen az arányosság követelményének. Ehelyett lényegében legitimálja a végrendeleti öröklésre is kiterjedő rigid tulajdonszerzési korlátozást azáltal, hogy egy szűk körben e jogkorlátozás kompenzálására (megváltás megállapítására) kötelezi a jogalkotót. Az államot kompenzáció-nyújtásra kötelező rendelkező részi pont tehát nem a panaszos örökléshez való jogát sértő jogkorlátozás orvoslására hivatott, a panaszos nem remélheti tőle, hogy végrendeleti öröklés útján az örökhagyó földterületét végül megszerezheti, s az észszerű földösszevonás áldásos hatásában részesül. A panaszos legfeljebb valamiféle állami megváltásban reménykedhet (amit azért kap, mert helyette az állam örökli a földet), de abban is csak akkor, ha a jogalkotó lesz olyan kegyes, hogy önszántából (mert erre az Alkotmánybíróság nem kötelezi a jogalkotót) a majdan megalkotott kompenzációs szabállyal visszamenőleg, az állam korábbi tulajdonszerzésének esetére is megváltást biztosít. [E mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításával kapcsolatos – alkotmányjogi és alkotmányjogon túlmutató – összes problémát már nem is kívánom részletesen kifejteni, csak említésképpen sorolok fel néhányat: 1. az Alaptörvény XIII. cikkében biztosított örökléshez való jogot az értékgarancia nyújtására redukálja, miután a jogszerzést nem védi; 2. indokolatlan különbséget tesz a végrendeleti örökösök között aszerint, hogy a földszerzési korlátozás kedvezményezettje az állam, vagy esetlegesen a törvényes öröklés sorrendjében az államnál előrébb álló személy lesz-e; 3. a törvényes öröklés címén történő ingyenes jogszerzést gyakorlatilag visszterhes jogszerzéssé alakítja, áthágva a törvényes öröklés polgári jogi dogmatikáját; 4. olyan esetleges végrendeleti örökösöket, így pl. a Földforgalmi tv. 11. §-ában megjelölteken kívüli jogi személyeket is állami kompenzációra jogosít, akik a Földforgalmi tv. alapján egyébként semmilyen jogcímen nem szerezhetnének termőföldet; 5. homogén módon vonatkozik az összes végrendeleti örökösre, nincs figyelemmel arra, hogy ha a végrendeleti örökös egyben az örökhagyó törvényes örököse is, akkor a Földforgalmi tv. 6. § (2) bekezdése alapján mentesül a földszerzési korlátozás alól stb.]

[81] Alkotmánybíróként lényegesnek tartom, hogy „az alkotmányjogi panasz jogorvoslat. […] Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) és d) pontja szerinti alkotmányjogi panasz jogintézményének egyaránt elsődleges célja ugyanis az egyéni, szubjektív jogvédelem: a ténylegesen jogsérelmet okozó alaptörvény-ellenes jogszabály, illetve alaptörvény-ellenes bírói döntés által okozott jogsérelem orvosolása. Ehhez kapcsolódik a jogszabály felülvizsgálatára irányuló alkotmányjogi panaszok esetén másodlagos célként a későbbiekben előforduló hasonló jogsértések megelőzése és ennek révén egyben az alkotmányos jogrend objektív védelme" {3367/2012. (XII. 15.) AB végzés, Indokolás [11], [13]; 15/2015. (V. 29.) AB határozat, Indokolás [12]}.

[82] Fel kell tennünk ekként a kérdést: mindent összevetve elsődleges célként érvényesült-e a panaszos ügyében az alkotmányjogi panasz jogorvoslati funkciója, az alaptörvény-ellenes jogszabály által okozott jogsérelem orvoslása? Álláspontom szerint nem. Az Alkotmánybíróságot többek között az különbözteti meg a késő Kádár-kori Alkotmányjogi Tanácstól, hogy az eljárása során megállapított jogsérelmet – hatáskörének keretei között – lehetőleg közvetlenül teljeskörűen orvosolja, ahelyett, hogy pusztán szignalizálná az alkotmányellenességet, annak elhárítását az alkotmányellenes szabályt megalkotó szervre bízva. Ennél tehát az Alkotmánybíróságnak többet kell tudnia garantálni, elsődleges céljaként a jogsérelem orvoslását köteles biztosítani. Megítélésem szerint ezt a jelen panasz alapján nem biztosította, ezért opponálom a jelen döntést.

Budapest, 2017. október 3.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

[83] A különvéleményhez csatlakozom:

Budapest, 2017. október 3.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/24/2017.

IX. Határozatok Tára

A Kormány 1724/2017. (X. 10.) Korm. határozata a Cook-szigetekkel való diplomáciai kapcsolatok felvételéről

A Kormány

1. egyetért azzal, hogy Magyarország és a Cook-szigetek között diplomáciai kapcsolat létesüljön;
2. felhívja a külgazdasági és külügyminisztert, hogy az 1. pontban meghatározott tárgyban előterjesztést tegyen Magyarország köztársasági elnökének.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1725/2017. (X. 10.) Korm. határozata Magyarország turisztikai országmárka építéséről

A Kormány

1. egyetért azzal, hogy szükséges Magyarország turisztikai országmárka építése és ezáltal az ország marketingjének megújítása és vonzerejének növelése, továbbá az országos turisztikai szolgáltatások átstrukturálása, valamint ezekhez kapcsolódóan egy rövid távú, intenzív, Magyarországot bemutató és népszerűsítő, kiterjedt nemzetközi marketingkampány lefolytatása a kormányzati turizmus- és gazdaságfejlesztési marketingtevékenységgel összhangban;
2. egyetért azzal, hogy a Budapestet bemutató és népszerűsítő nemzetközi városmarketing kampány lefolytatásával kapcsolatos egyes intézkedésekről szóló 1539/2016. (X. 13.) Korm. határozat 6. pontjában meghatározott költségvetési forrásokat a Magyar Turisztikai Ügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: Ügynökség) e kormányhatározatban foglalt feladatok megvalósítására fordítsa;
3. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy az Ügynökség útján gondoskodjon az 1. pont szerinti marketingkampány lefolytatásáról;
   Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
   Határidő: folyamatos 2018. június 30-ig
4. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy a 2. pontban meghatározott források biztosításához, illetve felhasználhatóságához szükséges intézkedéseket tegye meg.
   Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
   Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1726/2017. (X. 10.) Korm. határozata a premontrei rend alapításának 900. évfordulójához kapcsolódó fejlesztésekkel összefüggő feladatokról

A Kormány

1. üdvözli a premontrei rend alapításának 2021-ben ünnepelendő 900 éves évfordulóját;
2. támogatja a szerzetesrend évfordulóhoz kapcsolódó, 1. mellékletben foglalt fejlesztési terveinek megvalósítását;
3. rögzíti, hogy a 2017. évre vonatkozóan az 1. mellékletben foglalt célok megvalósításához 1 235 100 000 forint Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvényben már rendelkezésre áll;
4. rögzíti, hogy a 2018. évre vonatkozóan az 1. mellékletben foglalt célok megvalósításához 3 508 100 000 forint Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvényben már rendelkezésre áll;
5. felhívja a nemzetgazdasági minisztert, hogy – az emberi erőforrások minisztere bevonásával – a 2019. évre gondoskodjon az 1. mellékletben foglalt célok megvalósítása érdekében 3 217 070 000 forint forrás rendelkezésre állásáról Magyarország központi költségvetéséről szóló törvény XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezetben;

   Felelős: nemzetgazdasági miniszter
   emberi erőforrások minisztere
   Határidő: 2019. évi központi költségvetés tervezése során
6. felhívja a nemzetgazdasági minisztert, hogy – az emberi erőforrások minisztere bevonásával – a 2020. évre gondoskodjon az 1. mellékletben foglalt célok megvalósítása érdekében 1 740 000 000 forint forrás rendelkezésre állásáról Magyarország központi költségvetéséről szóló törvény XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezetben;

   Felelős: nemzetgazdasági miniszter
   emberi erőforrások minisztere
   Határidő: 2020. évi központi költségvetés tervezése során
7. felhívja az emberi erőforrások miniszterét, hogy az 1. mellékletben szereplő 2018. éven túli beruházások áttekintése érdekében munkabizottságot hozzon létre az érintett miniszterek és a premontrei rend bevonásával;

   Felelős: emberi erőforrások minisztere
   érintett miniszterek
   Határidő: azonnal
8. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy az emberi erőforrások minisztere és a földművelésügyi miniszter bevonásával – a Gödöllői Premontrei Perjelség hitéleti és oktatási feladatainak elősegítése érdekében – vizsgálja meg a Gödöllő 4948/4, 4949, 4951/12, 4951/2, 4951/4, 4951/6, 4939, 4938, 4951/8, 4953/2, 4954/2, 4950 helyrajzi számokon felvett, a Magyar Állam tulajdonát képező, a Szent István Egyetem vagyonkezelésében lévő területeknek a Gödöllői Premontrei Perjelség részére történő ingyenes tulajdonba adásának lehetőségét, és készítsen előterjesztést a Kormány részére az átadásra javasolt ingatlanokról.

   Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
   emberi erőforrások minisztere
   földművelésügyi miniszter
   Határidő: 2017. október 31.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1726/2017. (X. 10.) Korm. határozathoz

Projektek		Kedvezményezett	Támogatás 2017 (Ft)	Támogatás 2018 (Ft)	Támogatás 2019 (Ft)	Támogatás 2020 (Ft)	Támogatás összesen (Ft)
a.	Évforduló közvetlen költségei	Gödöllői Premontrei Perjelség	50 000 000	80 000 000	80 000 000	40 000 000	250 000 000
b.	IV. Károly emlékkápolna létrehozása Mindszenty-emléktáblával	Premontrei Rendi Szent Mihály Apátság/ St. Michael's Abbey	10 000 000				10 000 000
c.	Templomépítés Gödöllőn	Gödöllői Premontrei Perjelség	185 100 000	800 000 000	710 000 000		1 695 100 000
d.	Területi igények fejlesztéshez	Gödöllői Premontrei Perjelség	50 000 000	300 000 000			350 000 000
e.	Oktatási intézmények fejlesztése	Gödöllői Premontrei Perjelség	200 000 000	300 000 000	25 570 000		525 570 000
f.	Zichy-kastély befejezési munkái	Gödöllői Premontrei Perjelség	540 000 000		1 100 000 000		1 640 000 000
g.	Nővérek rendházának felújítása, bővítése	Premontrei Női Kanonokrend	100 000 000	408 100 000	161 500 000		669 600 000
h.	Csornai apátság bővítése	Csornai Premontrei Prépostság		430 000 000	570 000 000	1 200 000 000	2 200 000 000
i.	Keszthelyi iskola bővítése	Csornai Premontrei Prépostság		430 000 000	70 000 000		500 000 000
j.	Türjei beruházás befejezése	Csornai Premontrei Prépostság		500 000 000	500 000 000	500 000 000	1 500 000 000
k.	Nagyváradi rendházépítés, ingatlanvásárlás	Váradhegyfoki Premontrei Kanonokrendi Prépostság	100 000 000	260 000 000			360 000 000
Összesen a–k.			1 235 100 000	3 508 100 000	3 217 070 000	1 740 000 000	9 700 270 000

A Kormány 1727/2017. (X. 10.) Korm. határozata az Országvédelmi Alapból történő előirányzat-átcsoportosításról és egyes kormányhatározatok módosításáról

1. A Kormány a Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 19. § (4) bekezdésében és az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 33. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva 16 746 217 850 forint egyszeri átcsoportosítását rendeli el elszámolási, a fel nem használt rész tekintetében visszatérítési kötelezettséggel a Kvtv. 1. melléklet XI. Miniszterelnökség fejezet, 32. Központi kezelésű előirányzatok cím, 2. Országvédelmi Alap alcím terhére, az 1. melléklet szerint.

   Az átcsoportosítás tekintetében

   Felelős: nemzetgazdasági miniszter

   Határidő: azonnal

   Az elszámolás és a visszatérítési kötelezettség tekintetében

   Felelős: Miniszterelnökséget vezető miniszter, nemzeti fejlesztési miniszter, külgazdasági és külügyminiszter, emberi erőforrások minisztere, miniszterelnök kabinetfőnöke, nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes

   Határidő: 2018. június 30.
2. A Kormány egyetért azzal, hogy a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról, tárgyéven túli kötelezettségvállalás engedélyezéséről és egyes kormányhatározatok módosításáról szóló 1707/2017. (IX. 25.) Korm. határozat 1. melléklete szerint – az egyszeri előirányzat-átcsoportosítás összesen összegének változatlanul hagyása mellett – a XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 30. Társadalmi, civil és non-profit szervezetek működési támogatása alcím, 23. Kulturális társadalmi, civil és non-profit szervezetek jogcímcsoport, 5. Tudományos Ismeretterjesztő Társulat támogatása jogcím, K8. Egyéb felhalmozási célú kiadások kiemelt előirányzat javára biztosított 66 829 940 forint a XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 50. Kulturális szakmai feladatok támogatása alcím, 6. A Budapesti Planetárium épületének felújítása jogcímcsoport, K8. Egyéb felhalmozási célú kiadások kiemelt előirányzaton kerüljön felhasználásra és elszámolásra.
3. Az Óbudai Egyetem már megkezdett kollégiumi beruházásának megvalósításához szükséges – részben a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosítással történő – forrás biztosításáról szóló 1457/2015. (VII. 7.) Korm. határozatban a „2016. december 31." szövegrész helyébe a „2018. június 30." szöveg lép.
4. A kormányzati célú hálózatok továbbfejlesztéséről, a fejlesztések ütemezéséről, összhangban a Digitális Nemzet Fejlesztési Program megvalósításával című 1101/2016. (III. 3.) Korm. határozatban a „2016. július 1." szövegrész helyébe a „felmerülés ütemében" szöveg lép.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1727/2017. (X. 10.) Korm. határozathoz

XI. Miniszterelnökség
XVIII. Külgazdasági és Külügyminisztérium
XVII. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma
XXI. Miniszterelnöki Kabinetiroda
XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai
LXV. Bethlen Gábor Alap

ADATLAP A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK MÓDOSÍTÁSÁRA
a Kormány hatáskörében
Költségvetési év: 2017.

forintban

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	KIADÁSOK Kiemelt előirányzat neve	A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/ határozat száma
	XVII.						Nemzeti Fejlesztési Minisztérium									
270034		11						Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség								
						K1						Személyi juttatások		8 200 000		
						K2						Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó		1 800 000		
						K3						Dologi kiadások		553 400 000		
	XVIII.						Külgazdasági és Külügyminisztérium									
		7						Fejezeti kezelésű előirányzatok								
			2						Államháztartáson kívüli szervezetek támogatása							
368684				19						Vízipari külpiaci tevékenységet elősegítő program támogatása						
						K1						Személyi juttatások		5 000 000		
						K2						Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó		2 000 000		
						K3						Dologi kiadások		43 000 000		
						K5						Egyéb működési célú kiadások		49 000 000		
						K8						Egyéb felhalmozási célú kiadások		1 000 000		
	XX.						Emberi Erőforrások Minisztériuma									
227942		5						Egyetemek, főiskolák								
						K1						Személyi juttatások		900 000		
						K2						Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó		200 000		
		6						Egyéb oktatási intézmények								
343306			1						Oktatási Hivatal							
						K1						Személyi juttatások		4 900 000		
						K2						Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó		1 100 000		
		20						Fejezeti kezelésű előirányzatok								
			22						Egészségügyi ágazati előirányzatok							
263978				2						Egészségügyi ellátási és fejlesztési feladatok						
						K5						Egyéb működési célú kiadások		110 000 000		
			28						Gazdasági társaságok által ellátott feladatok támogatása							
295202				2						Gazdasági társaságok által ellátott kulturális feladatok támogatása						
						K5						Egyéb működési célú kiadások		28 000 000		
						K8						Egyéb felhalmozási célú kiadások		462 598 000		
			30						Társadalmi, civil és non-profit szervezetek működési támogatása							
				22						Oktatási társadalmi, civil és non-profit szervezetek						
270290					2						Oktatási társadalmi szervezetek, szövetségek, testületek, egyesületek, bizottságok támogatása					
						K5						Egyéb működési célú kiadások		68 000 000		
						K8						Egyéb felhalmozási célú kiadások		2 000 000		
			55						Egyházi célú központi költségvetési hozzájárulások							
335740				9						Egyházi közösségi célú programok és beruházások támogatása						
						K8						Egyéb felhalmozási célú kiadások		6 983 948 950		
	XXI.						Miniszterelnöki Kabinetiroda									
355806		1						Miniszterelnöki Kabinetiroda								
						K3						Dologi kiadások		38 100 000		
		20						Fejezeti kezelésű előirányzatok								
			1						Célelőirányzatok							
331340				2						Kormányzati kommunikációval és konzultációval kapcsolatos feladatok						
						K3						Dologi kiadások		6 625 310 400		
	XLII.						A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai									
		42						Alapok támogatása								
263478			2						Bethlen Gábor Alap támogatása							
						K5						Egyéb működési célú kiadások		25 000 000		
						K8						Egyéb felhalmozási célú kiadások		599 000 500		
	LXV.						Bethlen Gábor Alap									
263145		4						Nemzetpolitikai célú támogatások								
						K5						Egyéb működési célú kiadások		25 000 000		
						K8						Egyéb felhalmozási célú kiadások		599 000 500		
	XI.						Miniszterelnökség									
294502		1						Miniszterelnökség								
						K3						Dologi kiadások		35 560 000		
355862		18						Felsőbbfokú Tanulmányok Intézete								
						K1						Személyi juttatások		57 247 050		
						K2						Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó		11 530 210		
						K3						Dologi kiadások		11 222 740		
		30						Fejezeti kezelésű előirányzatok								
			1						Célelőirányzatok							
295146				43						Kulturális örökségvédelmi szakmai feladatok						
						K5						Egyéb működési célú kiadások		226 703 938		
						K8						Egyéb felhalmozási célú kiadások		691 496 062		
360584				88						Nemzeti Kastélyprogram						
						K5						Egyéb működési célú kiadások		100 000 000		
		32						Központi kezelésű előirányzatok								
271734			2						Országvédelmi Alap							
						K5						Egyéb működési célú kiadások		-16 746 217 850		
Az előirányzatmódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű																

forintban

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	BEVÉTEL Kiemelt előirányzat neve	A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/ határozat száma
	LXV.						Bethlen Gábor Alap									
		2						Költségvetési támogatás								
284901			3						Eseti támogatás							
						B1						Működési célú támogatások államháztartáson belülről		25 000 000		
						B2						Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről		599 000 500		
Az előirányzatmódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű																

forintban

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	TÁMOGATÁS Kiemelt előirányzat neve	A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/ határozat száma
	XI.						Miniszterelnökség									
294502		1						Miniszterelnökség						35 560 000		
355862		18						Felsőbbfokú Tanulmányok Intézete						80 000 000		
		30						Fejezeti kezelésű előirányzatok								
			1						Célelőirányzatok							
295146				43						Kulturális örökségvédelmi szakmai feladatok				918 200 000		
360584				88						Nemzeti Kastélyprogram				100 000 000		
	XVII.						Nemzeti Fejlesztési Minisztérium									
270034		11						Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség						563 400 000		
	XVIII.						Külgazdasági és Külügyminisztérium									
		7						Fejezeti kezelésű előirányzatok								
			2						Államháztartáson kívüli szervezetek támogatása							
368684				19						Vízipari külpiaci tevékenységet elősegítő program támogatása				100 000 000		
	XX.						Emberi Erőforrások Minisztériuma									
227942		5						Egyetemek, főiskolák						1 100 000		
		6						Egyéb oktatási intézmények								
343306			1						Oktatási Hivatal					6 000 000		
		20						Fejezeti kezelésű előirányzatok								
			22						Egészségügyi ágazati előirányzatok							
263978				2						Egészségügyi ellátási és fejlesztési feladatok				110 000 000		
			28						Gazdasági társaságok által ellátott feladatok támogatása							
295202				2						Gazdasági társaságok által ellátott kulturális feladatok támogatása				490 598 000		
			30						Társadalmi, civil és non-profit szervezetek működési támogatása							
				22						Oktatási társadalmi, civil és non-profit szervezetek						
270290					2						Oktatási társadalmi szervezetek, szövetségek, testületek, egyesületek, bizottságok támogatása			70 000 000		
			55						Egyházi célú központi költségvetési hozzájárulások							
335740				9						Egyházi közösségi célú programok és beruházások támogatása				6 983 948 950		
	XXI.						Miniszterelnöki Kabinetiroda									
355806		1						Miniszterelnöki Kabinetiroda						38 100 000		
		20						Fejezeti kezelésű előirányzatok								
			1						Célelőirányzatok							
331340				2						Kormányzati kommunikációval és konzultációval kapcsolatos feladatok				6 625 310 400		
Az előirányzatmódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű																

Az adatlap 5 példányban töltendő ki		A támogatás folyósítása/zárolása (módosítása +/-)		Összesen		I.n.év	II. n.év	III.n.év	IV.n.év
Fejezet	1 példány		időarányos						
Állami Számvevőszék	1 példány		teljesítményarányos						
Magyar Államkincstár	1 példány		egyéb: azonnal	16 746 217 850					16 746 217 850
Nemzetgazdasági Minisztérium	2 példány								

* Az összetartozó előirányzat-változásokat (+/-) egymást követően kell szerepeltetni.

A Kormány 1728/2017. (X. 10.) Korm. határozata
a Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény alapján a XVIII. Külgazdasági és Külügyminisztérium fejezet, 7. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 1. Célelőirányzatok alcím, 2. Kötött segélyhitelezés jogcímcsoport előirányzat túllépésének jóváhagyásáról

A Kormány a Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 17. §-a, valamint 4. melléklet 2. pontja alapján jóváhagyja a Kvtv. 1. melléklet XVIII. Külgazdasági és Külügyminisztérium fejezet, 7. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 1. Célelőirányzatok alcím, 2. Kötött segélyhitelezés jogcímcsoport kiadási előirányzatának 1 441 700 000 forint összeggel történő túllépését.

Felelős: nemzetgazdasági miniszter
külgazdasági és külügyminiszter
Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1729/2017. (X. 10.) Korm. határozata
az Eximbank Zrt. kamatkiegyenlítése jogcím előirányzat túllépésének jóváhagyásáról

A Kormány a Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 17. §-a, valamint 4. melléklet 2. pontjában biztosított jogkörében eljárva jóváhagyja a Kvtv. 1. melléklet XVIII. Külgazdasági és Külügyminisztérium fejezet, 8. Központi kezelésű előirányzatok cím, 1. Vállalkozások folyó támogatása alcím, 1. Normatív támogatások jogcímcsoport, 1. Eximbank Zrt. kamatkiegyenlítése jogcím kiadási előirányzatának legfeljebb 4 000 000 000 forint összeggel történő túllépését.

Felelős: nemzetgazdasági miniszter
külgazdasági és külügyminiszter
Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1730/2017. (X. 10.) Korm. határozata
a kárpátaljai régió oktatási, kulturális és szociális intézményeinek energiahatékonysági felújításait célzó fejlesztési projektek finanszírozásának támogatásáról

A Kormány

1. egyetért a kárpátaljai régió oktatási, kulturális és szociális intézményeinek energiahatékonysági felújításait célzó fejlesztési projektek finanszírozásának támogatásával;
2. felhívja a külgazdasági és külügyminisztert és a nemzetgazdasági minisztert, hogy az 1. pontban meghatározott célra a 2017. évben 200 000 000 forint forrás biztosításáról intézkedjen.

Felelős: külgazdasági és külügyminiszter
nemzetgazdasági miniszter
Határidő: a felmerülés ütemében

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1731/2017. (X. 10.) Korm. határozata a Modern Városok Program keretében a Kaposvári Kaposi Mór Kórház déli épülettömb rehabilitációjának megvalósítása érdekében támogatás biztosításáról

A Kormány a Magyarország Kormánya és Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata közötti együttműködési megállapodás végrehajtásával összefüggő feladatokról szóló 1803/2015. (XI. 10.) Korm. határozat 6. pontjának végrehajtása érdekében

1. egyetért azzal, hogy a Kaposvári Kaposi Mór Kórház déli épülettömb rehabilitációjának (a továbbiakban: Fejlesztési program) megvalósítása érdekében – a Fejlesztési program megvalósítása érdekében 2017. évben nyújtott 1 898 000 000 forint összegű támogatáson felül – a 2018. évben további, legfeljebb 1 079 590 764 forint összegű központi költségvetési támogatás kerüljön biztosításra az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 95. § (2) bekezdés b) pontja szerint kiadásra kerülő támogatói okirat módosítása alapján Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) mint kedvezményezett részére;
2. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert mint a Fejlesztési program szakpolitikai felelősét, hogy a támogatás nyújtásának biztosítása érdekében a teljes Fejlesztési programra nyújtson be előterjesztést a Modern Városok Program Bizottság részére;
   Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
   Határidő: azonnal
3. egyetért azzal, hogy – a Modern Városok Program Bizottságnak a Modern Városok Program megvalósításáról szóló 250/2016. (VIII. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 4. § (2) bekezdése és 12. § (1) bekezdése alapján meghozott erre irányuló döntése esetén – a Fejlesztési program befejezéséhez a 2018. évben szükséges 1 079 590 764 forint a Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény 1. melléklet XI. Miniszterelnökség fejezet, 30. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 1. Célelőirányzatok alcím, 78. Modern Városok Program jogcímcsoporton rendelkezésre álló előirányzat terhére kerüljön biztosításra az Önkormányzat részére;
   Felelős: Miniszterelnökséget vezető miniszter
   Határidő: Modern Városok Program Bizottság által jóváhagyott éves ütemezés szerint
4. engedélyezi, hogy – a Modern Városok Program Bizottságnak a Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése és 12. § (1) bekezdése alapján meghozott erre irányuló döntése esetén – a Miniszterelnökséget vezető miniszter a Fejlesztési program megvalósítása érdekében a 2018. költségvetési év kiadási előirányzata terhére éven túli kötelezettséget vállaljon az 1. pont szerinti éves ütemezéssel;
   Felelős: Miniszterelnökséget vezető miniszter
   Határidő: a támogatói okirat kiadásakor
5. visszavonja a Modern Városok Program keretében a Kaposvári Kaposi Mór Kórházi déli épülettömb rehabilitációjának megvalósítása érdekében támogatás biztosításáról szóló 1526/2017. (VIII. 14.) Korm. határozatot.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1732/2017. (X. 10.) Korm. határozata a Magyar Állami Operaház működési költségeinek kiegészítő támogatásáról

A Kormány

1. egyetért a Magyar Állami Operaház működéséhez szükséges többletforrás biztosításával;
2. az 1. pont megvalósítása érdekében felhívja az emberi erőforrások miniszterét, hogy gondoskodjon összesen legfeljebb 1 962 000 000 forint biztosításáról a Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény 1. melléklet XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezetben rendelkezésre álló források terhére;
   Felelős: emberi erőforrások minisztere
   Határidő: a felmerülés ütemében

3. felhívja a nemzetgazdasági minisztert, hogy – az emberi erőforrások miniszterének bevonásával – gondoskodjon a 2. pont szerinti forrás visszapótlásáról a Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény végrehajtása vagy a 2019. évi központi költségvetés tervezése során.

Felelős: nemzetgazdasági miniszter
emberi erőforrások minisztere
Határidő: a felmerülés ütemében

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1733/2017. (X. 10.) Korm. határozata
a piliscsabai Iosephinum területén megvalósuló fejlesztések keretében az AVICENNA Kutatóintézet beruházási munkáival összefüggő egyes intézkedésekről

A Kormány a Makovecz Imre hagyatékáról való gondoskodás, életművének a jövő nemzedékkel való megismertetése érdekében

1. egyetért az AVICENNA Kutatóintézet épületének a Piliscsaba, belterület 1602/4 helyrajzi szám alatti, természetben a 2081 Piliscsaba, Fő út 2/A. szám alatt található ingatlanon (a továbbiakban: Ingatlan) történő megvalósításával és azzal, hogy az épület építtetője az AVICENNA Kutatási Non-Profit Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: AVICENNA Non-Profit Kft.) legyen, valamint a megvalósuló épület állami tulajdonba kerüljön;
2. egyetért azzal, hogy az 1. pontban megjelölt cél megvalósítására mindösszesen 1293 millió forint összegű költségvetési támogatás kerüljön biztosításra az alábbi ütemezéssel:
   a) a 2017. évben 495 millió forint,
   b) a 2018. évben 798 millió forint;
3. felhívja a nemzetgazdasági minisztert, hogy a Miniszterelnökséget vezető miniszter bevonásával gondoskodjon az 1. pont szerinti beruházás megvalósításához 2017. évben szükséges legfeljebb 495 millió forint rendelkezésre állásáról a Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény 1. melléklet XI. Miniszterelnökség fejezet, 30. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 1. Célelőirányzatok alcím, 57. Kulturális fejlesztési, örökségvédelmi és egyéb feladatok ellátásának támogatása gazdasági társaságok részére jogcímcsoport javára;

   Felelős: nemzetgazdasági miniszter
   Miniszterelnökséget vezető miniszter
   Határidő: felmerülés ütemében
4. felhívja a nemzetgazdasági minisztert, hogy a Miniszterelnökséget vezető miniszter bevonásával gondoskodjon az 1. pont szerinti beruházás megvalósításához 2018. évben szükséges legfeljebb 798 millió forint rendelkezésre állásáról a Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény 1. melléklet XI. Miniszterelnökség fejezet, 30. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 1. Célelőirányzatok alcím, 57. Kulturális fejlesztési, örökségvédelmi és egyéb feladatok ellátásának támogatása gazdasági társaságok részére jogcímcsoport javára;

   Felelős: nemzetgazdasági miniszter
   Miniszterelnökséget vezető miniszter
   Határidő: felmerülés ütemében
5. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy – a Miniszterelnökséget vezető miniszter bevonásával, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen működő Részvénytársaság (a továbbiakban: MNV Zrt.) útján – intézkedjen az 1. pont szerinti beruházás megvalósításához szükséges ingatlanrésznek – az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 24. § (2) bekezdés e) pontja alapján annak kiemelkedő társadalompolitikai és kulturális jelentőségére tekintettel, az AVICENNA Kutatóintézet működtetéséhez – versenyeztetés mellőzésével az AVICENNA Non-Profit Kft. részére történő használatba adásáról;

   Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
   Miniszterelnökséget vezető miniszter
   Határidő: azonnal

6. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy – a Miniszterelnökséget vezető miniszter közreműködésével, az MNV Zrt. útján – az 1. pont szerinti beruházás eredményeként elkészült épületet – az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 24. § (2) bekezdés e) pontja alapján annak kiemelkedő társadalompolitikai és kulturális jelentőségére tekintettel, az AVICENNA Kutatóintézet működtetéséhez – versenyeztetés mellőzésével az AVICENNA Non-Profit Kft. használatába adja;

   Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
   Miniszterelnökséget vezető miniszter
   Határidő: az 1. pont szerinti beruházás műszaki lezárását követően azonnal

7. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy a Miniszterelnökséget vezető miniszter, az emberi erőforrások minisztere és a belügyminiszter bevonásával biztosítsa,
   a) hogy az Ingatlanon megvalósuló esetleges más beruházások koordináltan kerüljenek megvalósításra,
   b) és ennek során az érintett programok projektgazdái kerüljenek bevonásra.

   Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
   Miniszterelnökséget vezető miniszter
   emberi erőforrások minisztere
   belügyminiszter
   Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1734/2017. (X. 10.) Korm. határozata
a Modern Városok Program részeként megvalósuló Pécsi Tudományegyetem idegen nyelvű képzései bővítéséhez kapcsolódó kapacitás fejlesztéséhez, valamint a kutatási-fejlesztési potenciáljának fejlesztéséhez szükséges források biztosításáról szóló 1035/2016. (II. 9.) Korm. határozat módosításáról

1. A Modern Városok Program részeként megvalósuló Pécsi Tudományegyetem idegen nyelvű képzései bővítéséhez kapcsolódó kapacitás fejlesztéséhez, valamint a kutatási-fejlesztési potenciáljának fejlesztéséhez szükséges források biztosításáról szóló 1035/2016. (II. 9.) Korm. határozat [a továbbiakban: 1035/2016. (II. 9.) Korm. határozat] a következő 6. és 7. ponttal egészül ki:

   (A Kormány)

   „6. a Modern Városok Program megvalósításáról szóló 250/2016. (VIII. 24.) Korm. rendelet végrehajtása érdekében a 7634 Pécs, Tüzér u. 1. szám alatti területen kialakításra kerülő Pécs 337/1 helyrajzi számú ingatlan megvásárlása céljából, az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 33. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva, a Pécsi Tudományegyetem kapacitásfejlesztéséhez szükséges területszerzés érdekében 800,1 millió forint egyszeri átcsoportosítását rendeli el a Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet XI. Miniszterelnökség fejezet, 30. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 1. Célelőirányzatok alcím, 78. Modern Városok Program jogcímcsoport terhére, a Kvtv. 1. melléklet XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 5. Egyetemek, főiskolák cím javára, az 1. melléklet szerint;

   Felelős: nemzetgazdasági miniszter
   Miniszterelnökséget vezető miniszter
   emberi erőforrások minisztere
   Határidő: azonnal

   7. felhívja az emberi erőforrások miniszterét, hogy – a Pécsi Tudományegyetem bevonásával – tegye meg a szükséges intézkedéseket a 6. pontban meghatározott ingatlan megvásárlása iránt.

   Felelős: emberi erőforrások minisztere
   Határidő: a forrás rendelkezésre állását követően azonnal”

2. Az 1035/2016. (II. 9.) Korm. határozat
   a) 3. pontjában a „24 000,0 millió” szövegrész helyébe a „24 800,1 millió” szöveg,
   b) 3. pontjában a „következő” szövegrész helyébe a „következő, valamint az 5. és 6. pontban foglalt” szöveg
   lép.
3. Az 1035/2016. (II. 9.) Korm. határozat az 1. melléklet szerinti 1. melléklettel egészül ki.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1734/2017. (X. 10.) Korm. határozathoz

„1. melléklet az 1035/2016. (II. 9.) Korm. határozathoz

XI. Miniszterelnökség
XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma

ADATLAP A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK MÓDOSÍTÁSÁRA
a Kormány hatáskörében
Költségvetési év: 2017

Millió forintban

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jogcím csop. szám	Jogcím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jogcím csop. név	Jogcím név	KIADÁSOK / Kiemelt előirányzat neve	A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/ határozat száma	
	XI.						Miniszterelnökség										
		30						Fejezeti kezelésű előirányzatok									
			1						Célelőirányzatok								
358951				78						Modern Városok Program							
						K8						Egyéb felhalmozási célú kiadások		-800,1			
	XX.						Emberi Erőforrások Minisztériuma										
227942		5						Egyetemek, főiskolák									
						K6						Beruházások		800,1			
Az előirányzatmódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű																	

Millió forintban

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jogcím csop. szám	Jogcím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jogcím csop. név	Jogcím név	BEVÉTEL / Kiemelt előirányzat neve	A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/ határozat száma	
Az előirányzatmódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű																	

Millió forintban

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jogcím csop. szám	Jogcím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jogcím csop. név	Jogcím név	TÁMOGATÁS / Kiemelt előirányzat neve	A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/ határozat száma	
	XI.						Miniszterelnökség										
		30						Fejezeti kezelésű előirányzatok									
			1						Célelőirányzatok								
358951				78						Modern Városok Program				-800,1			
	XX.						Emberi Erőforrások Minisztériuma										
227942		5						Egyetemek, főiskolák						800,1			
Az előirányzatmódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű																	
												Foglalkoztatottak létszáma (fő) - időszakra					
Az előirányzatmódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű																	

Az adatlap 5 példányban töltendő ki		A támogatás folyósítása/zárolása (módosítása +/-)	Összesen	I.n.év	II. n.év	III.n.év	IV.n.év
Fejezetet irányító szerv	1 példány	időarányos					
Állami Számvevőszék	1 példány	teljesítményarányos					
Magyar Államkincstár	1 példány	egyéb: azonnal	800,1				800,1
Nemzetgazdasági Minisztérium	2 példány						

* Az összetartozó előirányzat-változásokat (+/-) egymást követően kell szerepeltetni."

A Kormány 1735/2017. (X. 10.) Korm. határozata a KEHOP-2.2.2-15-2016-00090 azonosító számú („Eger város szennyvízcsatorna-hálózatának fejlesztése és a szennyvíztisztító telep korszerűsítése” című) projekt támogatásának növeléséről, valamint a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat módosításáról

1. A Kormány
   a) egyetért a KEHOP-2.2.2-15-2016-00090 azonosító számú, „Eger város szennyvízcsatorna-hálózatának fejlesztése és a szennyvíztisztító telep korszerűsítése” című projekt (a továbbiakban: projekt) támogatásának növelésével az 1. melléklet szerint, és az európai uniós forrásból finanszírozott egyes projektek költségnövekménye támogathatóságáról szóló 17/2017. (II. 1.) Korm. rendelet [a továbbiakban: Kormányrendelet] 6/A. §-a alapján – igazságügyi szakértői vélemény figyelembevételével – hozzájárul, hogy a projekt keretemelése és annak végrehajtása során a Kormányrendelet 5. §-a ne kerüljön alkalmazásra,
   b) egyetért a projekt
      ba) a) alpont szerinti többlettámogatásának a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program 2. prioritása rendelkezésre álló kerete, valamint
      bb) az 1. mellékletben foglalt táblázat F:2 mezője szerinti megnövelt önerejének Magyarország központi költségvetéséről szóló törvényben meghatározott Uniós fejlesztések fejezet Állami költségvetési kedvezményezettek sajáterő támogatása előirányzat
      terhére történő finanszírozásával,
   c) egyetért a projekt támogatási szerződésének az 1. melléklet szerinti módosításával.
      Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
      Határidő: 2017. október 31.
2. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.
3. A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat
   a) D:252 mezőjében a „2,62” szövegrész helyébe a „4,80” szöveg,
   b) E:252 mezőjében a „0,30” szövegrész helyébe a „0,54” szöveg
   lép.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1735/2017. (X. 10.) Korm. határozathoz

	A	B	C	D	E	F	G	H
1.	Projekt azonosító száma	Projekt megnevezése	Kedvezményezett neve	Eredeti támogatás (nettó, Ft)	Többlettámogatás legfeljebb (nettó, Ft)	Megnövelt önerő összege (nettó, Ft)	Megnövelt támogatás legfeljebb (nettó, Ft)	Projekt rövid bemutatása
2.	KEHOP-2.2.2-15-2016-00090	Eger város szennyvízcsatorna-hálózatának fejlesztése és a szennyvíztisztító telep korszerűsítése	Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata az Európai Unió vagy más nemzetközi szervezet felé vállalt kötelezettséggel összefüggő, a 2007–2013 programozási időszakban a Kormány által a nemzeti fejlesztési miniszter hatáskörébe utalt beruházások, valamint a 2014–2020 programozási időszakban a szennyvízelvezetési és -tisztítási, a hulladékgazdálkodási és az ivóvízminőség-javító beruházások megvalósításáról szóló 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	2 611 999 999	2 183 556 832	532 839 648	4 795 556 831	A projekt keretében Eger városi szennyvíztisztító telepe képessé válik a telephelyen belül képződő iszappal hozzávetőlegesen megegyező mennyiségű idegen telepi (illetve csatornahálózati) iszap fogadására, kezelésére, illetve az ennek során képződő biogáz kogenerációs hasznosítására.

A Kormány 1736/2017. (X. 10.) Korm. határozata a KEHOP-2.2.2-15-2016-00085 azonosító számú [„Észak- és Közép-Dunántúli szennyvíz-elvezetési és kezelési fejlesztés 6. (ÉKDU 6)" című] projekt támogatásának növeléséről, valamint a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat módosításáról

1. A Kormány
   a) egyetért a KEHOP-2.2.2-15-2016-00085 azonosító számú, „Észak- és Közép-Dunántúli szennyvíz-elvezetési és kezelési fejlesztés 6. (ÉKDU 6)" című projekt (a továbbiakban: projekt) támogatásának növelésével, az 1. melléklet szerint,
   b) egyetért a projekt
      ba) a) alpont szerinti többlettámogatásának a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program 2. prioritása rendelkezésre álló kerete, valamint
      bb) 1. mellékletben foglalt táblázat F:2 mezője szerinti megnövelt önerejének Magyarország központi költségvetéséről szóló törvényben meghatározott Uniós fejlesztések fejezet Állami költségvetési kedvezményezettek sajáterő támogatása előirányzat

      terhére történő finanszírozásával,

      Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter

      Határidő: 2017. október 31.
   c) egyetért a projekt támogatási szerződésének az 1. melléklet szerinti módosításával.

      Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter

      Határidő: 2017. november 15.
2. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.
3. A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat
   a) D:310 mezőjében az „5,38" szövegrész helyébe a „6,12" szöveg,
   b) E:310 mezőjében a „0,76" szövegrész helyébe a „0,86" szöveg

   lép.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1736/2017. (X. 10.) Korm. határozathoz

	A	B	C	D	E	F	G	H
1.	Projekt azonosító száma	Projekt megnevezése	Kedvezményezett neve	Eredeti támogatás (nettó, Ft)	Többlettámogatás legfeljebb (nettó, Ft)	Megnövelt önerő összege (nettó, Ft)	Megnövelt támogatás legfeljebb (nettó, Ft)	Projekt rövid bemutatása
2.	KEHOP-2.2.2-15-2016-00085	Észak- és Közép-Dunántúli szennyvíz-elvezetési és kezelési fejlesztés 6. (ÉKDU 6)	Bicske Város Önkormányzata, Csabdi Község Önkormányzat, Mány Község Önkormányzata, Csákvár Város Önkormányzata, Lovasberény Község Önkormányzata, Alcsútdoboz Település Önkormányzat, Felcsút Községi Önkormányzat, Szár Községi Önkormányzat, Tabajd Község Önkormányzata és Újbarok Községi Önkormányzat az Európai Unió vagy más nemzetközi szervezet felé vállalt kötelezettséggel összefüggő, a 2007–2013 programozási időszakban a Kormány által a nemzeti fejlesztési miniszter hatáskörébe utalt beruházások, valamint a 2014–2020 programozási időszakban a szennyvízelvezetési és -tisztítási, a hulladékgazdálkodási és az ivóvízminőség-javító beruházások megvalósításáról szóló 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	5 366 999 909	750 823 844	853 871 799	6 117 823 753	A projekt célja a Bicske központú szennyvízelvezetési agglomerációban a szennyvíztisztító telep fejlesztése és csatornahálózat bővítése, a Csákvár központú agglomerációban a csatornahálózat bővítése és a meglévő szennyvíztisztító telep fejlesztése, a Lovasberény központú agglomerációban csatornahálózat bővítése és új szennyvíztisztító telep építése, valamint az Újbarok központú agglomerációban a meglévő szennyvíztisztító telep fejlesztése.

A Kormány 1737/2017. (X. 10.) Korm. határozata a KEHOP-2.2.2-15-2016-00091 azonosító számú („Gyöngyös és térsége szennyvízelvezetésének és -tisztításának fejlesztése" című) projekt támogatásának növeléséről, valamint a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat módosításáról

1. A Kormány
   a) egyetért a KEHOP-2.2.2-15-2016-00091 azonosító számú, „Gyöngyös és térsége szennyvízelvezetésének és -tisztításának fejlesztése" című projekt (a továbbiakban: projekt) támogatásának növelésével az 1. melléklet szerint, és az európai uniós forrásból finanszírozott egyes projektek költségnövekménye támogathatóságáról szóló 17/2017. (II. 1.) Korm. rendelet [a továbbiakban: Kormányrendelet] 6/A. §-a alapján – igazságügyi szakértői vélemény figyelembevételével – hozzájárul, hogy a projekt keretemelése és annak végrehajtása során a Kormányrendelet 5. §-a ne kerüljön alkalmazásra,
   b) egyetért a projekt
      ba) a) alpont szerinti többlettámogatásának a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program 2. prioritása rendelkezésre álló kerete, valamint
      bb) az 1. mellékletben foglalt táblázat F:2 mezője szerinti megnövelt önerejének Magyarország központi költségvetéséről szóló törvényben meghatározott Uniós fejlesztések fejezet Állami költségvetési kedvezményezettek sajáterő támogatása előirányzat

      terhére történő finanszírozásával,
   c) egyetért a projekt támogatási szerződésének az 1. melléklet szerinti módosításával.

      Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter

      Határidő: 2017. október 31.
2. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.
3. A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat
   a) D:253 mezőjében az „1,26" szövegrész helyébe a „2,28" szöveg,
   b) E:253 mezőjében a „0,14" szövegrész helyébe a „0,26" szöveg

   lép.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1737/2017. (X. 10.) Korm. határozathoz

	A	B	C	D	E	F	G	H
1.	Projekt azonosító száma	Projekt megnevezése	Kedvezményezett neve	Eredeti támogatás (nettó, Ft)	Többlettámogatás legfeljebb (nettó, Ft)	Megnövelt önerő összege (nettó, Ft)	Megnövelt támogatás legfeljebb (nettó, Ft)	Projekt rövid bemutatása
2.	KEHOP-2.2.2-15-2016-00091	Gyöngyös és térsége szennyvízelvezetésének és -tisztításának fejlesztése	Gyöngyös Város Önkormányzata az Európai Unió vagy más nemzetközi szervezet felé vállalt kötelezettséggel összefüggő, a 2007–2013 programozási időszakban a Kormány által a nemzeti fejlesztési miniszter hatáskörébe utalt beruházások, valamint a 2014–2020 programozási időszakban a szennyvízelvezetési és -tisztítási, a hulladékgazdálkodási és az ivóvízminőség-javító beruházások megvalósításáról szóló 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	1 256 000 000	1 023 482 781	253 275 865	2 279 482 781	A projekt keretében Gyöngyös város csatornahálózatának bővítésére és a Gyöngyös központú szennyvízelvezetési agglomeráció meglévő szennyvíztisztító telepének fejlesztésére kerül sor.

A Kormány 1738/2017. (X. 10.) Korm. határozata a KEHOP-2.3.0-16-2017-00001 azonosító számú („HUHA II. Új Hulladék-hasznosító és Iszapégető Erőmű” című) nagyprojekt-javaslattal összefüggő egyes intézkedésekről

1. A Kormány
   a) egyetért a KEHOP-2.3.0-16-2017-00001 azonosító számú, „HUHA II. Új Hulladék-hasznosító és Iszapégető Erőmű” című nagyprojekt-javaslattal (a továbbiakban: nagyprojekt-javaslat) összefüggésben támogatási szerződés 1. melléklet szerinti támogatással történő megkötésével,
   Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
   Határidő: 2017. október 31.
   b) felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy terjesszen a Kormány elé a nagyprojekt a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 56. § (4) bekezdése szerinti megvalósítása megkezdésének jóváhagyására irányuló javaslatot.
   Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
   Határidő: a Korm. rendelet 56/C. §-a szerinti szerződés módosítását megelőzően, legkésőbb 2018. június 30-ig
2. A 2014–2020 közötti programozási időszakban uniós forrásból megvalósítani tervezett nagyprojektekkel kapcsolatos feladatokról szóló 1374/2017. (VI. 13.) Korm. határozat 1. mellékletében foglalt táblázat
   a) A:7 mezőjében a „–” szövegrész helyébe a „KEHOP-2.3.0-16-2017-00001” szöveg,
   b) E:7 mezőjében a „2017. december 31.” szövegrész helyébe a „2018. június 30.” szöveg
   lép.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1738/2017. (X. 10.) Korm. határozathoz

	A	B	C	D	E
1.	Projekt azonosító száma	Projekt megnevezése	Támogatást igénylő neve	Projekt támogatása (Ft)	Projekt rövid bemutatása
2.	KEHOP-2.3.0-16-2017-00001	HUHA II. Új Hulladék-hasznosító és Iszapégető Erőmű	Budapest Főváros Önkormányzata az Európai Unió vagy más nemzetközi szervezet felé vállalt kötelezettséggel összefüggő, a 2007–2013 programozási időszakban a Kormány által a nemzeti fejlesztési miniszter hatáskörébe utalt beruházások, valamint a 2014–2020 programozási időszakban a szennyvízelvezetési és tisztítási, a hulladékgazdálkodási és az ivóvízminőség-javító beruházások megvalósításáról szóló 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	50 000 000 000	A projekt fő célkitűzése a főváros szennyvíztisztító telepein keletkező szennyvíziszap hasznosításának megoldása, ezzel a szennyvíziszap országos hasznosítási arányának növelése energetikai hasznosítással.

A Kormány 1739/2017. (X. 10.) Korm. határozata
a KEHOP-1.5.0-15-2016-00007 azonosító számú („Záportározók építése a Baranya csatorna vízgyűjtőjén” című) projekt tekintetében az ingatlanvásárlás költségtípusra történő átcsoportosításról

A Kormány hozzájárul a KEHOP-1.5.0-15-2016-00007 azonosító számú, „Záportározók építése a Baranya csatorna vízgyűjtőjén” című projekt (a továbbiakban: projekt) tekintetében, hogy a projekt keretében az ingatlanvásárlás összes elszámolható költsége meghaladhassa a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 5. melléklet 3.3.6.4. pontjában meghatározott felső korlátot.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1740/2017. (X. 10.) Korm. határozata
az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat és a Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1347/2016. (VII. 6.) Korm. határozat módosításáról

1. Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat [a továbbiakban: 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat]
   a) 1. melléklete az 1. melléklet,
   b) 2. melléklete a 2. melléklet
   szerint módosul.
2. Az 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat 1. melléklet
   2.1. 1. pontjában foglalt táblázat
      2.1.1. C:2 mezőjében a „10,00” szövegrész helyébe a „12,00” szöveg,
      2.1.2. C:3 mezőjében a „4,05” szövegrész helyébe a „8,62” szöveg,
      2.1.3. C:4 mezőjében a „3,15” szövegrész helyébe az „1,85” szöveg,
      2.1.4. C:5 mezőjében az „1,40” szövegrész helyébe az „1,75” szöveg,
      2.1.5. C:5b mezőjében a „3,00” szövegrész helyébe az „1,20” szöveg,
      2.1.6. C:6 mezőjében a „6,20” szövegrész helyébe a „6,60” szöveg,
      2.1.7. C:7 mezőjében az „1,00” szövegrész helyébe az „1,20” szöveg,
      2.1.8. C:14 mezőjében a „9,00” szövegrész helyébe a „13,31” szöveg,
      2.1.9. C:15 mezőjében a „2,40” szövegrész helyébe a „2,39” szöveg,
      2.1.10. C:16a mezőjében a „17,39” szövegrész helyébe a „16,94” szöveg,
      2.1.11. C:19 mezőjében a „3,50” szövegrész helyébe a „4,20” szöveg,
      2.1.12. C:21 mezőjében a „14,00” szövegrész helyébe a „14,24” szöveg,
      2.1.13. C:23b mezőjében a „4,00” szövegrész helyébe a „4,30” szöveg,
      2.1.14. A:24 mezőjében az „EFOP-1.4.1-16” szövegrész helyébe az „EFOP-1.4.1-15” szöveg,
      2.1.15. C:24 mezőjében a „3,60” szövegrész helyébe a „3,00” szöveg,
      2.1.16. C:26a mezőjében a „2,00” szövegrész helyébe a „2,73” szöveg,
      2.1.17. C:28 mezőjében a „15,00” szövegrész helyébe a „14,11” szöveg,
      2.1.18. C:29 mezőjében a „35,00” szövegrész helyébe a „33,88” szöveg,
      2.1.19. C:36 mezőjében a „3,00” szövegrész helyébe a „10,00” szöveg,
      2.1.20. C:38a mezőjében az „1,90” szövegrész helyébe a „2,54” szöveg,
      2.1.21. C:45a mezőjében az „5,00” szövegrész helyébe a „2,74” szöveg,
      2.1.22. E:46b mezőjében a „2017. augusztus” szövegrész helyébe a „Meghirdetve 2017. szeptemberben” szöveg,
      2.1.23. C:46c mezőjében az „5,00” szövegrész helyébe az „1,05” szöveg,
      2.1.24. E:47 mezőjében a „2017. augusztus” szövegrész helyébe a „Meghirdetve 2017. júniusban” szöveg,

2.2. 2. pontjában foglalt táblázat

2.2.1. C:5 mezőjében a „21,88” szövegrész helyébe a „23,77” szöveg,

2.2.2. C:7a mezőjében az „55,42” szövegrész helyébe az „53,52” szöveg,

2.2.3. E:14 mezőjében az „augusztus” szövegrész helyébe a „november” szöveg,

2.2.4. C:16b mezőjében a „4,50” szövegrész helyébe a „4,49” szöveg,

2.2.5. E:16f mezőjében a „2017. augusztus” szövegrész helyébe a „Meghirdetve 2017. augusztusban” szöveg,

2.2.6. E:18 mezőjében a „2017. augusztus” szövegrész helyébe a „Meghirdetve 2017. augusztusban” szöveg,

2.3. 3. pontjában foglalt táblázat

2.3.1. C:8b mezőjében az „1,50” szövegrész helyébe a „0,60” szöveg,

2.3.2. C:8c mezőjében a „3,50” szövegrész helyébe a „0,82” szöveg,

2.3.3. C:9 mezőjében a „6,50” szövegrész helyébe a „6,07” szöveg,

2.3.4. C:13 mezőjében a „8,00” szövegrész helyébe a „3,72” szöveg,

2.3.5. C:14 mezőjében a „3,00” szövegrész helyébe a „2,90” szöveg,

2.3.6. E:17c mezőjében a „2017. augusztus” szövegrész helyébe a „Meghirdetve 2017. júliusban” szöveg,

2.3.7. C:18 mezőjében az „5,00” szövegrész helyébe az „5,30” szöveg,

2.3.8. C:21c mezőjében a „3,00” szövegrész helyébe a „4,00” szöveg,

2.3.9. C:22 mezőjében az „1,20” szövegrész helyébe az „1,15” szöveg,

2.3.10. C:24 mezőjében a „25,20” szövegrész helyébe a „24,95” szöveg,

2.3.11. C:25 mezőjében a „8,00” szövegrész helyébe a „7,92” szöveg,

2.3.12. C:27a mezőjében az „1,35” szövegrész helyébe az „1,20” szöveg,

2.3.13. C:28 mezőjében a „22,20” szövegrész helyébe a „22,02” szöveg,

2.3.14. C:33 mezőjében az „1,90” szövegrész helyébe az „1,84” szöveg,

2.3.15. C:36 mezőjében a „10,00” szövegrész helyébe a „18,90” szöveg,

2.3.16. E:37 mezőjében a „2017. augusztus” szövegrész helyébe a „Meghirdetve 2017. júniusban” szöveg,

2.3.17. C:39 mezőjében a „4,90” szövegrész helyébe a „2,14” szöveg,

2.4. 4. pontjában foglalt táblázat

2.4.1. C:2 mezőjében a „14,42” szövegrész helyébe a „14,29” szöveg,

2.4.2. A:3 mezőjében az „EFOP-4.1.2-16” szövegrész helyébe az „EFOP-4.1.2-17” szöveg,

2.5. 5. pontjában foglalt táblázat

2.5.1. E:2 mezőjében az „augusztus” szövegrész helyébe a „november” szöveg,

2.5.2. C:3 mezőjében az „1,00” szövegrész helyébe a „2,12” szöveg,

2.5.3. E:3 mezőjében az „augusztus” szövegrész helyébe az „október” szöveg,

2.5.4. E:5 mezőjében az „augusztus” szövegrész helyébe az „október” szöveg,

2.5.5. E:6 mezőjében az „augusztus” szövegrész helyébe az „október” szöveg

lép.

3. Az 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat

3.1. D:2 mezőjében a „10,00” szövegrész helyébe a „12,00” szöveg,

3.2. D:3 mezőjében a „4,05” szövegrész helyébe a „8,62” szöveg,

3.3. D:11 mezőjében a „3,50” szövegrész helyébe a „4,20” szöveg,

3.4. A:13 mezőjében az „EFOP-1.4.1-16” szövegrész helyébe az „EFOP-1.4.1-15” szöveg,

3.5. D:13 mezőjében a „3,60” szövegrész helyébe a „3,00” szöveg,

3.6. D:50 mezőjében a „6,50” szövegrész helyébe a „6,07” szöveg,

3.7. D:55 mezőjében a „3,00” szövegrész helyébe a „2,90” szöveg,

3.8. D:64 mezőjében az „1,90” szövegrész helyébe az „1,84” szöveg

lép.

4. A Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1347/2016. (VII. 6.) Korm. határozat

4.1. 1. mellékletében foglalt táblázat

4.1.1. C:2 mezőjében a „18,40” szövegrész helyébe a „19,38” szöveg,

4.1.2. C:3 mezőjében a „2,02” szövegrész helyébe a „2,12” szöveg,

4.1.3. C:5 mezőjében a „9,52” szövegrész helyébe a „9,96” szöveg,

4.2. 2. mellékletében foglalt táblázat

4.1.1. D:2 mezőjében az „1,000” szövegrész helyébe az „1,108” szöveg,

4.1.2. D:3 mezőjében a „17,400” szövegrész helyébe a „18,270” szöveg,

4.1.3. D:4 mezőjében a „2,020” szövegrész helyébe a „2,121” szöveg,

4.1.4. D:6 mezőjében a „9,520” szövegrész helyébe a „9,960” szöveg

lép.

5. Hatályát veszti az 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat 1. pont d) alpontja.

6. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1740/2017. (X. 10.) Korm. határozathoz

1. Az 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat 1. melléklet 1. pontjában foglalt táblázat a következő 24a. sorral egészül ki:

	(A)	*(B)*	*(C)*	*(D)*	*(E)*
(1.)	*(Felhívás azonosító jele)*	*(Felhívás neve)*	*[Felhívás keretösszege (Mrd Ft)]*	*(Felhívás meghirdetésének módja)*	*(Felhívás meghirdetésének tervezett ideje)*
24a.	EFOP-1.4.1-17	Integrált gyermekprogramok, valamint járási felzárkózási fejlesztések szakmai támogatása	1,54	kiemelt	2017. november

2. Hatályát veszti az 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat 1. melléklet 1. pontjában foglalt táblázat 5c. sora.

2. melléklet az 1740/2017. (X. 10.) Korm. határozathoz

Az 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat a következő 13a. sorral egészül ki:

	(A)	*(B)*	*(C)*	*(D)*	*(E)*	*(F)*	*(G)*
(1.)	*(Felhívás azonosító jele)*	*(Projekt megnevezése)*	*(Támogatást igénylő neve)*	*[Projekt indikatív támogatási kerete (Mrd Ft)]*	*[Magyarország központi költségvetéséből megtéríthető indikatív önerő (Mrd Ft)]*	*(Projekt benyújtásának várható ideje)*	*(Szakmai elvárások)*
13a.	EFOP-1.4.1-17	Integrált gyermekprogramok, valamint járási felzárkózási fejlesztések szakmai támogatása	Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság (konzorciumvezető) Magyar Tudományos Akadémia Társadalomtudományi Kutatóközpont, Magyar Máltai Szeretetszolgálat	1,54	–	2017. november	A projekt célja a gyermekek esélyeit növelő helyi fejlesztések megalapozása, valamint a helyi szakemberek képzésének, továbbképzésének és folyamatos szakmai támogatásának biztosítása. További cél a szakmai és közösségi hálózatok építése, az együttműködések és meglévő tudásbázis fejlesztése, kutatások, elemzések, értékelések elvégzése, valamint – a járási szintű megvalósításhoz – a helyi (települési) szinten kidolgozott Jelenlét program továbbfejlesztése a leginkább elmaradott járások területi felzárkózása érdekében.

A Kormány 1741/2017. (X. 10.) Korm. határozata
a Magyarország Kormánya és az Azerbajdzsáni Köztársaság Kormánya között a nemzetközi közúti személyszállításról és árufuvarozásról szóló Megállapodás szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról

A Kormány

1. egyetért a Magyarország Kormánya és az Azerbajdzsáni Köztársaság Kormánya között a nemzetközi közúti személyszállításról és árufuvarozásról szóló Megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) bemutatott szövegével;
2. felhatalmazza a nemzeti fejlesztési minisztert vagy az általa kijelölt személyt a Megállapodás bemutatott szövegének – a megerősítés fenntartásával történő – végleges megállapítására;
3. felhívja a külgazdasági és külügyminisztert, hogy a Megállapodás szövegének végleges megállapításához szükséges meghatalmazási okiratot adja ki;
4. elfogadja a Megállapodás kihirdetéséről szóló törvénytervezetet, és elrendeli a Megállapodás szövegének végleges megállapítását követően annak az Országgyűléshez történő benyújtását, egyidejűleg a törvényjavaslat előadójának a nemzeti fejlesztési minisztert jelöli ki.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.
A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.
A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.
A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a http://www.magyarkozlony.hu honlapon érhető el.
A Magyar Közlöny oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.
Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető.